

แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา
A NEW APPROACH TO HOLISTIC STUDENT DEVELOPMENT
OF HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS

อนุสรณ์ จำปีเรือง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2565

แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปีการศึกษา 2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

A NEW APPROACH TO HOLISTIC STUDENT DEVELOPMENT
OF HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS

ANUSORN JAMPEERUANG

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of DOCTOR OF EDUCATION
(Doctor of Education (Higher Education Management))
Faculty of Education, Srinakharinwirot University

2022

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

ของ

อนุสรณ์ จำปีเรื่อง

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศร) (รองศาสตราจารย์ ดร.สมบุญ สิริสรรหิรัญ)

..... ที่ปรึกษาร่วม กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ ไปณะทอง) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา ภัทราวิวัฒน์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.วรรณ เนตรทิพย์)

ชื่อเรื่อง	แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา
ผู้วิจัย	อนุสรณ์ จำปีเรือง
ปริญญา	การศึกษาดุษฎีบัณฑิต
ปีการศึกษา	2565
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จตุพล ยงศรี
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จักรกฤษณ์ ไปณะทอง

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา 2) เพื่อพัฒนาแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา และ 3) เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา มีกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยประกอบด้วยผู้บริหาร คณาจารย์ จำนวน 31 คน และผู้นำนิสิตนักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 400 คน ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือสำหรับการวิจัย จำนวน 11 คน เครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งมีโครงสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาเรื่ององค์ประกอบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .986 และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ท สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ การทดสอบที และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ การวิเคราะห์องค์ประกอบแบบमुखสำคัญโดยใช้การหมุนแกนแบบตั้งฉากด้วยวิธีแวนแมกซ์ มีผลการวิจัย ดังนี้ 1) องค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา พบว่ามี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนาตนเองด้วยสุนทรียภาพแห่งชีวิต (ค่าไอเกน = 22.094) และองค์ประกอบที่ 2 การพัฒนาเชิงปัญญาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (ค่าไอเกน = 1.496) 2) ผลการพัฒนาแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา จากการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน และผู้นำนิสิตนักศึกษา จำนวน 13 คน พบแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาที่สำคัญได้แก่ การสร้างกลไกให้นักศึกษาได้รับแรงบันดาลใจสำหรับเข้าร่วมการพัฒนาตนเอง สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตนักศึกษา สถานศึกษาเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ถึงความสำคัญและเป้าหมายที่นักศึกษาจะได้รับหลังการพัฒนาให้นักศึกษาได้เห็นทุกช่องทาง จัดอบรมให้กับนักศึกษาโดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการความรู้ (KNOWLEDGE MANAGEMENT:KM) และส่งเสริมให้นักศึกษาได้เลือกใช้วิธีการสื่อสาร การเลือกเครื่องมือหรือเทคโนโลยีสำหรับการเผยแพร่ข้อมูลให้สอดคล้องกับสังคมในยุคปัจจุบัน 3) ผลการประเมินความเหมาะสมและการนำแนวทางไปใช้ พบว่า เป้าหมายการพัฒนา แนวทาง วิธีการ โครงการ ตัวชี้วัด และหน่วยงานผู้รับผิดชอบมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด คือ 3.51 พบว่าค่าเฉลี่ยของเป้าหมายการพัฒนาแนวทาง วิธีการ โครงการ ตัวชี้วัด และหน่วยงานผู้รับผิดชอบสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม, องค์ประกอบ, สถาบันอุดมศึกษา

Title	A NEW APPROACH TO HOLISTIC STUDENT DEVELOPMENT OF HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS
Author	ANUSORN JAMPEERUANG
Degree	DOCTOR OF EDUCATION
Academic Year	2022
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Chatupol Yongsorn
Co Advisor	Assistant Professor Dr. Chakrit Ponathong

The objectives of this research are as follows: (1) to study the components of holistic student development of the higher education institutions. (2) to develop new approaches of holistic student development of the higher education institutions, and (3) to evaluate the suitability and feasibility of the new approaches of holistic student development of the higher education institutions. The sample groups of the research consisted of 31 managers and professors and 400 student leaders from higher education institutions. There were 11 experts to perform quality check of the research tools. The tools used for this research were semi-structured In-depth Interview Form, A questionnaire on students' opinions on components of holistic student development of higher education institutions (reliability is .986) and the Likert five-point rating. Scale of Suitability and Feasibility Evaluation Form. The statistical values used to analyze the data were frequency value, average value, standard deviation value, percentage value, a t-test and and exploratory factor analysis. The research results from the principal component analysis using Varimax Orthogonal Rotation were as follows: (1) there were two components of the holistic student development at the higher education institutions, i.e., the first component: Self-improvement through the aesthetics of life (Eigen value = 22.094), The second component was intellectual development for lifelong learning (Eigen value = 1.496); (2) the results of developing new approaches of holistic student development of the higher education institutions from a conversation with a group of nine experts and 13 student leaders with new crucial approaches of the holistic student development created mechanisms to gain motivation for participating in self-development, creating involvement from all sectors on student development activities, The educational institutes disseminating and publicizing the importance and goals of the students in finding channels, organizing training with experts in knowledge management (KM) and encouraging students to choose communication methods consistent with present society in information dissemination; (3) from the results of suitability evaluation and implementation, it was found that the objectives of the development, approaches, methodologies, projects, indicators and work units/responsible people were suitable and the feasibility for practical implementing such approaches was statistically significantly higher than the threshold of at 0.5.

Keyword : Holistic student development, Component, Education institutions

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญาานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศร อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ให้กำลังใจและผลักดันสำหรับการทำปริญญาานิพนธ์เป็นอย่างดีโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สมบุญรณ์ ศิริสรรหิรัญ ที่ให้ความเมตตาเป็นประธานกรรมการสอบปริญญาานิพนธ์ รวมถึงผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา ภัทราวิวัฒน์ อาจารย์ ดร.วรสรณ์ เนตรทิพย์ ที่เมตตาเป็นคณะกรรมการสอบปริญญาานิพนธ์ โดยให้ข้อเสนอแนะให้ปริญญาานิพนธ์มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทุก ๆ ท่าน ที่ให้ความกรุณาให้ข้อมูลชี้แนะ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย รวมถึงนิสิตนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม เพื่อให้งานวิจัยสามารถดำเนินการครบทุกขั้นตอนและเป็นงานวิจัยที่สมบูรณ์มากขึ้น

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษาทุก ๆ คนที่ ให้คำแนะนำ และคอยสนับสนุนให้กำลังใจสำหรับการทำปริญญาานิพนธ์นี้

อนุสรณ์ จำปีเรือง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายการวิจัย.....	9
ความสำคัญของการวิจัย	9
ขอบเขตของการวิจัย	10
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	13
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
1. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาแบบองค์รวม	16
2. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ	54
4. แนวคิด MACRO Model	61
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	64
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	75
3. การพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา.....	75
ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบการพัฒนา นักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา.....	99

ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา .	106
ระยะที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางใหม่ของการพัฒนา นักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา.....	110
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	115
ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบการพัฒนา นักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย.....	116
ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา .	136
ระยะที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางใหม่ของการพัฒนา นักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา.....	154
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	186
ความมุ่งหมายของการวิจัย	186
วิธีดำเนินการวิจัย.....	186
สรุปผลการวิจัย.....	188
การอภิปรายผล	192
ข้อเสนอแนะ	203
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	205
บรรณานุกรม	206
ภาคผนวก.....	212
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) รายชื่อผู้นำนิสิต นักศึกษาในการสนทนากลุ่ม (Focus Group)	213
ภาคผนวก ข สรุปการประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือการวิจัย.....	218
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยแบบกึ่งโครงสร้าง แบบสำรวจความคิดเห็นของ นักศึกษาต่อองค์ประกอบการพัฒนา นักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา แบบประเมิน	

ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของ
สถาบันอุดมศึกษา..... 236

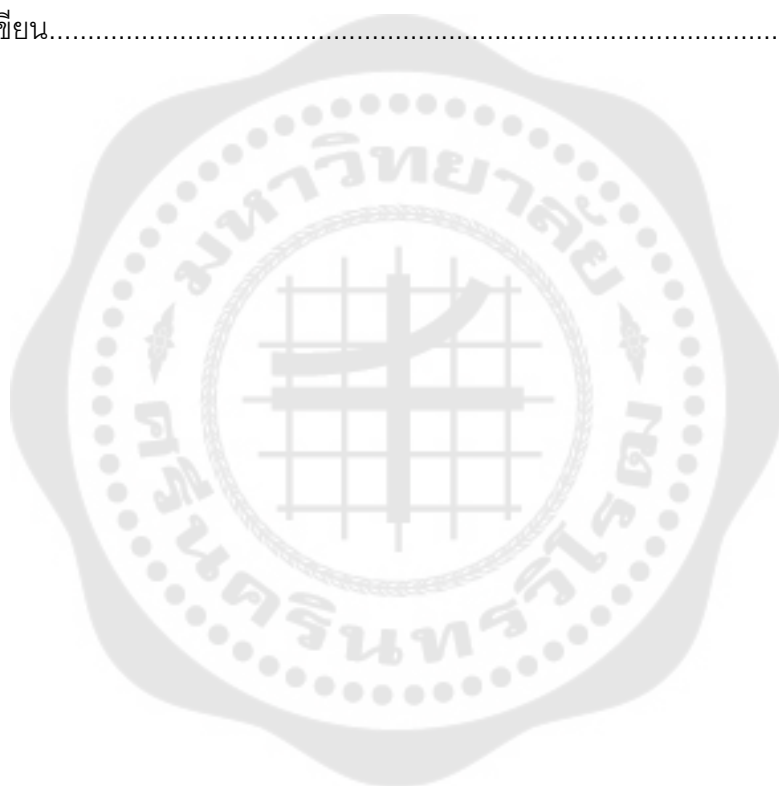
ภาคผนวก ง คู่มือแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา.... 263

ภาคผนวก จ ภาพถ่ายการสัมภาษณ์เชิงลึก และการจัดสนทนากลุ่ม 264

ภาคผนวก ฉ จดหมายขอความอนุเคราะห์..... 268

ภาคผนวก ช หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ 275

ประวัติผู้เขียน..... 297

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบการพัฒนาแบบองค์รวมและการพัฒนานิสิตนักศึกษา	51
ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามประเภทมหาวิทยาลัยที่ศึกษา	102
ตาราง 3 สรุปผลการสัมภาษณ์องค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	116
ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ชั้นปี และมหาวิทยาลัยที่ศึกษา	124
ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบการพัฒนา นักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	126
ตาราง 6 ค่าดัชนี KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) และการทดสอบ Bartlett's test of Sphericity	130
ตาราง 7 ค่าไอเกน ค่าร้อยละของความแปรปรวน และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมที่ได้จากการสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principle Component Analysis: PCA).....	131
ตาราง 8 แสดงค่าน้ำหนักองค์ประกอบจากการหมุนแกนองค์ประกอบ	132
ตาราง 9 องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนาตนเองด้วยสุนทรียภาพแห่งชีวิต	134
ตาราง 10 องค์ประกอบที่ 2 การพัฒนาเชิงปัญญาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต.....	135
ตาราง 11 แสดงการเปรียบเทียบข้อมูลแนวทางก่อนและหลังการสนทนากลุ่ม (Focus Group)	138
ตาราง 12 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) การยกเว้นแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	139
ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อยืนยันร่างแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาโดยผู้ดำเนินิต นักศึกษา	152
ตาราง 14 แสดงจำนวนความถี่และร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการนำแนวทางไปปฏิบัติ	154

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าการทดสอบทีของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาไปปฏิบัติ ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation)	156
ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าการทดสอบทีของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาไปปฏิบัติ ขั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active Learning)	163
ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าการทดสอบทีของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาไปปฏิบัติ ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion)	172
ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าการทดสอบทีของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาไปปฏิบัติ ขั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting)	176
ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าการทดสอบทีของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาไปปฏิบัติ ขั้นการเผยแพร่ความรู้ (Obtain)	180

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา.....	15
ภาพประกอบ 2 การพัฒนาแบบองค์รวม – ภาพรวม.....	28
ภาพประกอบ 3 องค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาแบบองค์รวม	29
ภาพประกอบ 4 การทำทนายจุดอ่อน และจัดการภัยคุกคามและโอกาสที่เกี่ยวข้อง	84
ภาพประกอบ 5 การทำทนายภัยคุกคาม ผนวกกับการลดเลิก จุดอ่อน จุดแข็งที่เกี่ยวข้อง	87
ภาพประกอบ 6 การทำทนายในการใช้จุดแข็งในการซ่อนโอกาส	89
ภาพประกอบ 7 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเรื่องแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา.....	114
ภาพประกอบ 8 แสดงความเชื่อมโยงระยะของงานวิจัยแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	184

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันความเปลี่ยนแปลงจากโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่ได้รับการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดจะก่อให้เกิดนวัตกรรมอย่างพลิกผัน อาทิ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ อินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ หุ่นยนต์และโดรน เทคโนโลยีพันธุกรรมสมัยใหม่ และเทคโนโลยีทางการเงิน ซึ่งตัวอย่างแนวโน้มการพัฒนาเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดดเหล่านี้ คาดว่าจะเป็นปัจจัย สนับสนุนหลักที่ช่วยทำให้เศรษฐกิจโลก และเศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มที่จะกลับมาขยายตัวได้เข้มแข็งขึ้น แนวโน้ม สำคัญที่จำเป็นต้องมีการติดตามอย่างใกล้ชิด อาทิ การรวมกลุ่มทางการค้าและการลงทุนที่จะมีความหลากหลาย เพิ่มมากขึ้น การแข่งขันที่คาดว่าจะรุนแรงขึ้นในการเพิ่มผลิตภาพและสร้างความหลากหลายของสินค้าและบริการที่ตอบโจทย์รูปแบบชีวิตใหม่ ๆ แนวโน้มเหล่านี้จะก่อให้เกิดความท้าทายต่อการพัฒนาประเทศในหลายมิติ ทั้งในส่วนของการทำงานและอาชีพ สาขาการผลิตและบริการใหม่ ๆ ความมั่นคงของประเทศอันเกิดจากภัยคุกคามและความเสี่ยงด้านอื่นๆ ที่ซับซ้อนขึ้น อาชญากรรมไซเบอร์ รูปแบบการก่อสงครามที่ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ การเคลื่อนย้ายอย่างเสรีและรวดเร็วของ ผู้คน เงินทุน ข้อมูลข่าวสาร องค์ความรู้ เทคโนโลยี รวมถึงการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบพลิกผันที่จะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากการเข้าถึงเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐาน และองค์ความรู้สมัยใหม่มีระดับความแตกต่างกัน ระหว่างกลุ่มประชากรต่าง ๆ โดยการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมดังกล่าวจะส่งผล ต่อทั้งการทำงานและอาชีพที่จะมีรูปแบบและลักษณะงานที่เปลี่ยนไป มีความต้องการแรงงานที่มี สมรรถนะสูงเพิ่มมากขึ้น หลายอาชีพอาจหายไปจากตลาดงานในปัจจุบันและบางอาชีพจะถูก ทดแทนด้วยระบบอัตโนมัติโดยเฉพาะอาชีพที่ต้องการทักษะระดับต่ำ ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อ ความมั่นคงและคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ปรับตัวไม่ทันหรือขาดความรู้และทักษะที่ทันกับยุค สมัยที่เปลี่ยนแปลงไป กระแสโลกาภิวัตน์ที่จะทำให้เกิดการพัฒนาขยายความเป็นเมือง วิถีชีวิตที่ เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561, p. น. 2)

ดังนั้นในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580) จึงต้องมีการสร้างความสามารถในการแข่งขันโดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น ด้าน

การเกษตร อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต การท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคม การสร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะ ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงใน ศตวรรษที่ 21 การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึง อุดมศึกษาที่มุ่งเน้นการใช้ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะสหวิทยาการ อาทิ ความรู้ทาง วิทยาศาสตร์และการตั้งคำถาม ความเข้าใจและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ความรู้ทาง วิศวกรรมศาสตร์และการคิดเพื่อหาทางแก้ปัญหา ความรู้และทักษะทางศิลปะ และความรู้ด้าน คณิตศาสตร์และระบบคิดของเหตุผลและการหาความสัมพันธ์ การพัฒนาระบบการเรียนรู้เชิง บูรณาการที่เน้นการลงมือปฏิบัติ มีการสะท้อนความคิด ทบทวนไตร่ตรอง การสร้างผู้เรียนให้ สามารถกำกับการเรียนรู้ของตนเองได้ การหล่อหลอมทักษะการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่ ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ในการสร้างรายได้หลายช่องทาง รวมทั้งการเรียนรู้ด้านวิชาชีพ และทักษะชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561, pp. น. 5-33) เมื่อโลกเปลี่ยน ระบบการศึกษา แนวทางการเรียนรู้เปลี่ยนในศตวรรษที่ 21 ต้อง “ก้าวข้าม สาระวิชา” ไปสู่การเรียนรู้ “ทักษะ เพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21” (21st Century Skills) (Bellanca, 2010) ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ควรเป็นการเรียนจากการค้นคว้าเอง ของศิษย์โดยครูช่วยแนะนำและช่วยออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมิน ความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้ สาระวิชาหลัก (Core Subjects) ประกอบด้วย ภาษา แม่ และภาษาสำคัญของโลก ศิลปะ คณิตศาสตร์ การปกครองและหน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์โดยวิชาแกนหลักนี้จะนำมาสู่การกำหนดเป็นกรอบแนวคิด และยุทธศาสตร์สำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary) (วิจารณ์ พานิช, 2555, pp. น. 16-21)

การพัฒนาสายอาชีพองค์การส่วนใหญ่มีการสนับสนุนให้การพัฒนาศาสนาอาชีพเป็นความ รับผิดชอบของบุคลากรมากขึ้นโดยการให้บุคลากรจัดทำแผนพัฒนาตนเอง (IDP : Individual Development Plan) โดยประยุกต์ใช้แนวคิดการพัฒนาคนแบบองค์รวม (WPD : Whole Person Development) ของ City University of Hong Kong อันเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำแผนกลยุทธ์ ในการพัฒนาการเรียนของผู้เรียน เพื่อจุดมุ่งหมายให้เกิดความตระหนักและเกิดการวางแผนการ เรียนรู้ที่สมดุล (In a Balanced Way) ซึ่งในที่นี้มีได้หมายถึงการพัฒนาอย่างแยกส่วน หากเป็นการ พัฒนาที่บูรณาการเพื่อที่จะทำให้คนได้รับการพัฒนาอย่างสมบูรณ์ (จิระประภา อัครบวร, 2554, p. น. 41) การพัฒนาเด็กแบบองค์รวม เป็นการพัฒนาเด็กสี่ด้าน คือ ด้านกาย ด้านจิตใจ ด้านอารมณ์

และด้านสังคม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), 2543, p. น. 16) ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาอาศัยการเรียนการสอนในชั้นเรียนเป็นแนวทางหลักในการพัฒนานิสิตนักศึกษา หากนิสิตนักศึกษารายใดมีปัญหา ก็จะมีระบบช่วยจัดการปัญหาเป็นราย ๆ ไป นอกจากนั้นสถาบันอุดมศึกษาจะจัดกิจกรรมต่าง ๆ เสริมทักษะชีวิต แต่การจัดกิจกรรม หรือโครงการพัฒนานิสิตนักศึกษา จึงไม่สมบูรณ์อย่างแท้จริง กล่าวคือ กิจกรรมหรือโครงการที่มุ่งเฉพาะเรื่อง หรือเฉพาะกลุ่มนิสิตนักศึกษา ไม่สามารถเห็นภาพใหญ่ได้ ผลที่ได้จึงไม่เป็นไปตามคาดหวังอย่างเต็มที่ การพัฒนานิสิตนักศึกษาแบบองค์รวม (Holistic Approach) จึงเป็นแนวทางที่ได้รับความสนใจมากขึ้น การพัฒนานิสิตนักศึกษาตามแนวทางแบบองค์รวมนั้น สถาบันอุดมศึกษาควรมุ่งเน้นวิธีการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เติบโต ก้าวหน้า หรือการเพิ่มพูนความสามารถในการพัฒนาสู่ความสำเร็จของตนเอง โดยการมุ่งสู่ความสำเร็จของนิสิตนักศึกษา ได้แก่ การมีทักษะวิชาชีพ (Hard Skills) และทักษะคนและสังคม (Soft Skills) ซึ่งจำเป็นต้องสร้างขึ้นตามแนวทางแบบองค์รวม ประกอบด้วยมิติหลัก 4 มิติ ดังนี้ มิติความสำเร็จของนิสิตนักศึกษาแบบองค์รวมที่ 1 : ภาวะผู้นำของสถาบัน (Institutional Leadership) มิติความสำเร็จของนิสิตนักศึกษาแบบองค์รวมที่ 2 : วัฒนธรรมของสถาบัน (Institutional Culture) วัฒนธรรมที่มุ่งเน้นความสำเร็จของนิสิตนักศึกษา (SoC : Success-oriented Culture) มิติความสำเร็จของนิสิตนักศึกษาแบบองค์รวมที่ 3 : การเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษา (Student Learning) และมิติความสำเร็จของนิสิตนักศึกษาแบบองค์รวมที่ 4 : ความผูกพันของนิสิตนักศึกษา (Student Engagement) (สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา (สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2562, pp. น. 14 – 15) เป็นไปตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน (Learning Outcome) ในระดับอุดมศึกษาที่สำนักงานปลัด กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หรือสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) เดิม ได้ประกาศไว้เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2552 ว่าการเรียนรู้และมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่นักศึกษาพัฒนาขึ้นในตนเอง จากประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างการศึกา กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตมีอย่างน้อย 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral) ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะทาง ปัญญา (Cognitive Skills) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills) (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

2560: ออนไลน์) ทั้งนี้เป้าหมายของการพัฒนาให้คนไทยส่วนใหญ่มีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมเพิ่มขึ้น คนในสังคมไทยทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ และความสามารถเพิ่มขึ้น ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูงตามมาตรฐานสากล และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง มีสุขภาวะที่ดีขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560, p. น. 65) ดังนั้นการพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตตามศักยภาพที่ต้องการข้างต้นนั้นจะมีจุดเน้นที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ ประการที่หนึ่งการเติบโตทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ควบคู่กับการมีคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน ประการที่สองการเติบโตด้านความรู้ ความสามารถ (Hard Skills) ที่จำเป็นต่อการเรียน และประการสุดท้ายคือการเติบโตด้านทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน (Soft Skills) การเป็นพลเมืองที่รวมถึงการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในพหุสังคม พหุวัฒนธรรม (ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน และคณะ, 2560, pp. น. 306-310)

พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ.2562 ได้ระบุวัตถุประสงค์ของการจัดการอุดมศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความเชี่ยวชาญตามสาขาวิชาการหรือวิชาชีพที่ตนถนัด สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ และสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับโลกได้ พัฒนาบุคคลให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และทักษะ ที่จำเป็น เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ เข้าใจสังคมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถปรับเปลี่ยน ตนเองเพื่อรองรับสังคมโลกที่จะเปลี่ยนแปลงในอนาคต มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ร่วมกันแก้ปัญหาสังคม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2562) จะเห็นได้ว่านิสิตนักศึกษาที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีทั้งทักษะวิชาชีพ (Hard Skills) และทักษะคนและสังคม (Soft Skills) มีความสมดุลทั้งการเป็นคนเก่งและเป็นคนดีอย่างเหมาะสม การดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีความโดดเด่นในการสร้างคนเก่งทางวิชาชีพ (Hard Skills) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้เวลาในชั้นเรียนให้เป็นปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความคิด ความเข้าใจ การเรียนรู้ ความจำ ความตั้งใจ การแก้ปัญหา อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จของนิสิตนักศึกษาที่แท้จริง จะต้องอาศัยปัจจัยที่นอกเหนือความรู้ ความเข้าใจด้วย การพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ตามแนวทางข้างต้นจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงให้มีลักษณะองค์รวม (Holistic) ที่จะต้องบูรณาการ Soft Skills ที่ส่งเสริม Hard Skills ทั้งในและนอกชั้นเรียน การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาจะต้องกำหนดนโยบายและแนวทางบูรณาการทักษะวิชาชีพ (Hard Skills) และทักษะคนและสังคม (Soft Skills) ในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศให้ชัดเจน และกำหนดนโยบายส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษามีการจัดการศึกษาแบบองค์รวม (Holistic) โดยมุ่งความสำเร็จของนิสิต

นักศึกษาที่มีทักษะทั้งสองด้านอย่างสมดุล เหมาะสม (สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา. 2562, น.5 – 14)

จากการสังเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาแบบองค์รวมพบว่า แนวทางการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมเพื่อให้ได้ทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ (Hard Skills) และทักษะคนและสังคม (Soft Skills) นั้น ต้องมีการพัฒนาพื้นฐานในทั้ง 5 ด้าน (Katz and Chard.1994, Maclean .1992, Hoffman .1995, Chickering and Reisser.1993, Dipankar Sarkar. 2020, จิรประภา อัครบวร. 2554, พระพรหมคุณาภรณ์ . 2543) คือ 1) การพัฒนาด้านปัญญา คือ การพัฒนาความเฉลียวฉลาด เน้นการเรียนรู้ด้วยเป้าหมายทางวิชาการ ความสามารถในการคิด ตั้งคำถามและการประเมิน เพื่อที่จะนำมาซึ่งองค์ความรู้ สามารถประมวลผลและใช้ข้อมูล สร้างสรรค์ให้ได้ความคิดใหม่ ๆ 2) การพัฒนาด้านสังคม คือการพัฒนาความสามารถในการแสดงออกซึ่งบทบาททางสังคมได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ไม่รู้สึกขัดเขิน ความสามารถในการพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่น สร้างเครือข่ายให้ความเคารพต่อความเชื่อ ความคิดเห็นที่แตกต่าง 3) การพัฒนาด้านจิตวิญญาณหรือจิตใจ คือ การพัฒนาตนเองโดยสามารถเชื่อมโยงและแสดงออกถึงสิ่งที่เป็นคุณค่าของชีวิตตามความเชื่อ ค่านิยม หลักการ คุณธรรม จริยธรรม เป็นเรื่องของคุณธรรม ความดี สมรรถภาพจิตใจ ความเข้มแข็ง หมั่นเพียร อดทน มีสติ สมานิติ มีความสุข สดชื่น เบิกบานในทุกขณะจิต 4) การพัฒนาด้านร่างกาย คือ การพัฒนาร่างกายให้แข็งแรง เจริญเติบโต มีสุขภาพที่ดี การพัฒนาความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เช่น กินอาหาร ใช้เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม เทคโนโลยี พังวิทย์ ดูทีวี ให้เกิดผลดีต่อร่างกาย เน้นการพัฒนาความเจริญเติบโตในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย การพัฒนาเจตคติและทักษะการรักษาสภาพร่างกาย ให้มีความสมบูรณ์แข็งแรงอยู่เสมอ และ 5) การพัฒนาด้านอารมณ์ คือ การพัฒนาความสามารถในการตระหนัก ยอมรับและแสดงออกทางอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม ให้เกิดความสมดุลของอารมณ์ตนเองกับสถานการณ์แวดล้อมกับผู้อื่นได้ เน้นการทำความเข้าใจอารมณ์ของตนเอง การปรับและควบคุมอารมณ์ ตลอดจนการพัฒนาอารมณ์ทางด้านสุนทรียภาพ เพื่อให้เห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

สถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบันมีการพัฒนานิสิตนักศึกษาเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ หรือแผนพัฒนานักศึกษาของแต่ละมหาวิทยาลัย เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐบาลมีการพัฒนานิสิต (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2559, pp. น. 20-25) ให้เป็นคนดี มีคุณค่าต่อสังคม สร้างบัณฑิตซึ่งจะเป็นผู้ที่ออกไป ทำงานสร้างประโยชน์ให้แก่สังคมและประเทศชาติ บัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยต้องมีความดีพื้นฐาน คือ รู้หน้าที่ มีความรับผิดชอบ มีวินัย ซื่อสัตย์ และมีสำนึกสาธารณะ พัฒนาศักยภาพและบริหารจัดการคนเก่ง

เสริมสร้างสุขภาพและสุขภาพะที่ดี มหาวิทยาลัยนเรศวร (กองกิจการนิสิต (กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2562, pp. น. 4-9) เป็นมหาวิทยาลัยที่ยังอยู่ในการดูแลของรัฐบาล ได้มีการสร้างอัตลักษณ์ของนิสิตให้เป็นคนดี เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ยึดมั่นใน จรรยาบรรณวิชาชีพ มีความกล้าหาญทางจริยธรรม และความถูกต้อง เป็นคนเก่ง มีความรู้ ความเชี่ยวชาญตามสาขาวิชาการ ที่ถนัด มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม เสียสละ อดทน ขยันหมั่นเพียรและมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนานักศึกษาของ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (2560, p. น. 31) ได้กำหนดอัตลักษณ์บัณฑิตไว้ว่า บัณฑิตต้องมีความสามารถด้านวิชาการหรือวิชาชีพ มีทักษะและมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน มีทักษะการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ สามารถสื่อสารและถ่ายทอดความรู้ความชำนาญในสาขาวิชาที่ศึกษา มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักแบ่งปัน ช่วยเหลือผู้อื่นมุ่งทำความดีที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน สังคม และประเทศชาติ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (2560, pp. น. 1-16) ได้กำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ไว้ว่า บัณฑิตต้องมีสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพ คิดเป็น ทำเป็น สร้างเป็น แก้ปัญหาเป็น สื่อสารเป็น มีความรู้ หมายถึง ศาสตร์ด้านต่างๆ ที่สอนอยู่ในสาขาวิชานั้นๆ โดยสอนหลักการ ที่สำคัญ (Principle) ของศาสตร์นั้นๆ และมีทักษะทางสังคม (Soft skills) คือการทำงานเป็นทีม คิดวิเคราะห์ หรือกระบวนการคิดและการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ความมีระเบียบวินัยและรักองค์กร มีจิตสาธารณะ ซึ่งมหาวิทยาลัยศรีปทุมเป็นมหาวิทยาลัยเอกชน (มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2563) มีพันธกิจที่สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยข้างต้น คือ การสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพและคุณธรรม เพื่อภาคธุรกิจอุตสาหกรรม และสังคม สร้างผลงานที่สร้างสรรค์ที่มีคุณประโยชน์ต่อสังคม และให้บริการวิชาการที่สร้างคุณค่าเพิ่มให้แก่เศรษฐกิจ และสังคมด้วยเช่นกัน โดยการพัฒนาบัณฑิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษานั้นจะมุ่งพัฒนาไปทั้งทางด้านวิชาการ วิชาชีพ (Hard Skills) และทักษะคนและสังคม (Soft Skills) เป็นการพัฒนาบัณฑิตแบบองค์รวม ด้วยเช่นกัน

ปัญหาในการพัฒนาพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษามีลักษณะเด่นและมุ่งเน้นการพัฒนาทางด้านวิชาการและวิชาชีพตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข หรือเรียกว่า Hard Skills เป็นหลัก จะเห็นได้จากหลักสูตรและการจัดการเรียนหลักสูตรที่ให้เวลาการศึกษาเล่าเรียนวิชาการมาก ทำให้การพัฒนาทางด้านคุณธรรม จริยธรรม และทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ หรือเรียกว่า Soft skills ได้รับความสนใจน้อยกว่า แต่เมื่อนิสิตนักศึกษาสำเร็จการศึกษาแล้ว จำเป็นต้องใช้ soft skills ในการดำรงชีวิตและการประกอบการทำงาน (สำนักส่งเสริมและพัฒนา

ศักยภาพนักศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2562, p. น. 7) และการพัฒนาคนให้มีความพร้อมทั้งทางด้านวิชาการ วิชาชีพ (Hard Skills) ควบคู่กับการพัฒนาทักษะคนและสังคม (Soft Skills) กันไปนั้น ประเทศไทยกำลังประสบปัญหาด้านทุนมนุษย์ที่สำคัญในการขับเคลื่อนประเทศ เพราะประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุพร้อมกับสภาพการณ์ของเด็กที่เกิดน้อยลงและด้อยคุณภาพ ดังนั้นการพัฒนาทุนมนุษย์หรือผู้เรียนให้เติบโตตามศักยภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญจำเป็นเร่งด่วน และหาวิธีจะทำได้อย่างไร ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ได้มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ โดยการพัฒนาทุกด้านแบบองค์รวมให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีพื้นฐานทางจริยศาสตร์ เป็นคนดี ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก (พัชรภาภา ตันติชูเวช อ้างถึงใน ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน และคณะ. 2560, น. 303-304)

ซึ่งปัญหาของการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมทั้งด้าน Hard Skills และ Soft Skills นี้ สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (2562, p. น. 16) ได้ระบุถึงปัญหาไว้ว่า นิสิตนักศึกษา อาจารย์ บุคลากร และผู้บริหาร ไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการพัฒนานิสิต นักศึกษา เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาจำนวนมากมีวัฒนธรรมแบบเดิม ๆ ที่ใช้เวลาในห้องเรียนไปกับการถ่ายทอดความรู้จากอาจารย์สู่นิสิตนักศึกษา ซึ่งเป็นการพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านวิชาการ และทักษะวิชาชีพ (Hard Skills) เป็นหลัก ในขณะที่ความสำเร็จของนิสิตศึกษานั้น จะต้องต้องมีทั้งทักษะวิชาชีพ และวิชาคนและสังคม (Soft Skills) ซึ่งจำเป็นต้องให้อาจารย์ บุคลากร นิสิตนักศึกษาและผู้บริหารตระหนักและเข้าถึงองค์ประกอบของความสำเร็จนี้ ซึ่ง อาณัฐ แพทย์วงศ์ (2550, p. น. 75) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานครพบว่า ปัญหาในการพัฒนานิสิตนักศึกษาได้แก่ เรื่องผู้บริหารมหาวิทยาลัยให้ความสำคัญด้านวิชาการมากกว่าด้านการจัดกิจกรรม ปัญหาด้านการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นให้กับนักศึกษา รวมถึงปัญหาด้านงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษา และสถานที่ของการจัดกิจกรรมสำหรับนักศึกษาด้วย สอดคล้องกับ อัจฉรวรรณ จันทร์เพ็ญศรี (2558, pp. น. 169-170) ได้ศึกษาการนำเสนอรูปแบบความร่วมมือระหว่างงานวิชาการและงานกิจการนิสิตนักศึกษาเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทย พบว่า ยังขาดการพัฒนานิสิตนักศึกษาในเชิงขององค์รวม ขาดการประสานแผนการดำเนินงานด้านพัฒนานิสิตนักศึกษาในหน่วยงานต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย ขาดการจัดทำแผนพัฒนานิสิตแบบองค์รวม การดำเนินงานที่ปฏิบัติอยู่ไม่ได้ใช้ปณิธานและคุณลักษณะบัณฑิตที่

พึงประสงค์ของสถาบันเป็นตัวตั้ง โครงการเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่บนรากฐานความคิดของผู้ดำเนินโครงการ ไม่ได้อยู่บนรากฐานข้อมูลนิสิตนักศึกษาในสถาบัน การเรียนของนิสิตนักศึกษาไม่สัมพันธ์กับโอกาสการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา กิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาเฉพาะกลุ่มมากกว่าจะส่งผลในวงกว้าง การดำเนินกิจกรรมขาดการขยายผล และนิสิตนักศึกษายังไม่มีบทบาทในการเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา และ พิเศษฐ์ ยงตรง (2560) ได้ศึกษากลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 พบว่า สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ มาตรการ แนวทาง เน้นทางด้านความรู้และคุณธรรมมากกว่าด้านความคิดและด้านทักษะเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน การวัดและการประเมินผลเน้นด้านความรู้มากกว่าด้านความคิด ด้านคุณธรรม

ในการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2561 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระดับปริญญาตรี (สำนักบริหารวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2562, p. น. 24) พบว่าผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจน้อยที่สุด 3 อันดับแรกต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในด้านการมีทักษะการบริหารจัดการ การมีภาวะผู้นำ และมีทักษะทางคณิตศาสตร์ และสถิติ สอดคล้องกับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิต มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ประจำปีการศึกษา 2561 (กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 2563, pp. น. 16-17) พบว่าผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจน้อย 3 อันดับแรกคือด้านทักษะการปฏิบัติงานด้านความรู้วิชาการ วิชาชีพ และด้านทักษะทางปัญญา และเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับข้อเสนอแนะของความพึงพอใจของนายจ้าง/ผู้ประกอบการ และผู้ใช้บัณฑิตต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตระดับปริญญาตรี ของสาขาวิชาภูมิศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2561 ประจำปี 2562 (สาขาวิชาภูมิศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. ออนไลน์) ที่ต้องการบัณฑิตที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แยกแยะ และวางแผนการทำงานของตนเองในหน้าที่ ผู้บังคับบัญชามอบหมายให้แล้วเสร็จทันเวลา มีความอดทน ยอมรับคำติชมเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาตนเอง ตรงกับข้อเสนอแนะหรือความต้องการเพิ่มเติมของผู้ใช้บัณฑิตจากมหาวิทยาลัย ราชภัฏเพชรบุรี (กองนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, 2561) ว่าควรสอนเพิ่มเติมด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ ควรให้นักศึกษาได้ฝึกฝนเรียนรู้ จากประสบการณ์จริงมากขึ้น ฝึกให้มีความกล้าแสดงออก การวางตัว ด้านบุคลิกภาพ ภาวะผู้นำ ควรจะสอนแนวคิดและวิธีการทำงานใหม่ เพิ่มทักษะความรู้ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ควรฝึกให้บัณฑิตมีความกล้าในการตัดสินใจในกรณีฉุกเฉินและการแก้ปัญหาเฉพาะ

หน้า เน้นการสร้างเสริม คุณธรรม และการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น รู้จักการแบ่งปัน รู้จักกาลเทศะ และมีความอดทน ควรเพิ่มทักษะความสามารถในศาสตร์ที่ศึกษาหรือวิชาชีพที่บัณฑิตสำเร็จ การศึกษาควรเน้นการฝึกทักษะ การจับใจความ สรุปความคิดรวบยอดในประเด็นที่สำคัญ ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการปฏิบัติงาน

จากการศึกษาความสำคัญและสภาพปัญหาการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ที่หน่วยงานทั้งภาครัฐ สถาบันการศึกษา อาจารย์และนักวิชาการได้ตระหนักถึงการพัฒนาคอน การพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมทั้งทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านวิชาการ และทักษะวิชาชีพ (Hard Skills) และวิชาคนและสังคม (Soft Skills) ให้เป็นผู้มีความพร้อมทั้งด้านสติปัญญา จิตใจ และสังคมนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการวิจัยแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อช่วยเสริมสร้างให้นิสิตนักศึกษาเป็นไปตามความคาดหวังของสังคมที่เหมาะสม และสามารถนำผลของการวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนานักศึกษาภายในสถาบันอุดมศึกษา และตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตในยุคโลกาภิวัตน์ และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีที่มีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดอย่างเช่นปัจจุบันได้

ความมุ่งหมายการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา
2. เพื่อพัฒนาแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะทำให้รับประโยชน์ ดังนี้

1. ประโยชน์ในเชิงวิชาการ

ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบและแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาที่จะเป็นต้นแบบของการประยุกต์ใช้แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาคอนแบบองค์รวม การพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม ในการพัฒนาแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

2. ประโยชน์ในเชิงปฏิบัติ

ได้แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัฒนานิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาทั้งฝ่ายวิชาการ และฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะวิชา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษา สามารถนำแนวทางที่ได้จากการวิจัยนี้ใช้เป็นแนวทางในการการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมภายในสถาบันของตนเองได้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตรงตามความต้องการของสังคมในยุคโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีที่ได้รับการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา จำแนกเป็น

1.1 ประชากรเพื่อการศึกษารวมองค์ประกอบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่

1.1.1 ประชากรที่ใช้ในการสัมภาษณ์องค์ประกอบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 9 คน จากกลุ่มมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จำนวน 2 คน กลุ่มมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 1 คน กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 2 คน กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 1 คน กลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 2 คน และกลุ่มผู้ใช้งานบัณฑิตหรือสถานประกอบการ จำนวน 1 คน โดยมีคุณสมบัติตรงตามที่คุณวิจัยกำหนดไว้

1.1.2 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2565 จากสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ มีการเข้าชมเว็บไซต์เป็นอันดับต้น ๆ และมีโครงสร้างการบริหารงานด้านการพัฒนานักศึกษาที่ชัดเจน เป็นที่ประจักษ์แก่สาธารณชน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยศรีปทุม และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 121,218 คน

1.2 ประชากรเพื่อการพัฒนาแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย

1.2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ สำหรับใช้ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 7 คน จากสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 5 คน และจากสถาบันสำหรับการพัฒนาบุคคลของเอกชน จำนวน 2 คน โดยมีคุณสมบัติตามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ (บทที่ 3)

1.2.2 ผู้นำนักศึกษา สำหรับใช้ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 9 คน จากกลุ่มมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จำนวน 2 คน กลุ่มมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 1 คน กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 2 คน กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 1 คน และ กลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 3 คน โดยมีคุณสมบัติตามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ (บทที่ 3)

1.3 ประชากรเพื่อประเมินผลแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 30 คน จากกลุ่มมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จำนวน 6 คน กลุ่มมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 6 คน กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 6 คน กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 6 คน และกลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 6 คน โดยมีคุณสมบัติที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ (บทที่ 3)

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ องค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม หมายถึง การพัฒนาที่สามารถทำให้นักศึกษาได้แสดงออกถึงความสามารถที่หลากหลาย ให้นักศึกษาได้เรียนรู้กระบวนการที่เปิดกว้างและส่งเสริมความร่วมมือ เป็นการศึกษาที่ลุ่มลึกเมื่อนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม จะได้พัฒนาความสามารถด้านปัญญา ความเฉลียวฉลาด ความสามารถด้านการคิด ตั้งคำถามและการประเมิน สร้างสรรค์ให้ได้ความคิดใหม่ ๆ พัฒนาด้านสังคม แสดงออกซึ่งบทบาททางสังคมได้ถูกต้อง พัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่น เคารพต่อความคิดเห็นที่แตกต่าง พัฒนาด้านจิตใจ ความเชื่อ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ความอดทน มีสติ พัฒนาด้านร่างกายให้แข็งแรง มีสุขภาพที่ดีให้เกิดผลดีต่อร่างกาย มีความสมบูรณ์แข็งแรงอยู่เสมอ และพัฒนาด้านอารมณ์ ตระหนัก ยอมรับและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสม เข้าใจอารมณ์ของตนเอง สามารถปรับและควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ และการพัฒนาด้านสุนทรียภาพ เห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

2. แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษา หมายถึง แนวทางที่กำหนดขึ้น เพื่อเสริมสร้าง และเติมเต็ม คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามองค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาที่พบจาก งานวิจัย ตลอดจนมีพัฒนาการรอบด้านของนักศึกษาให้มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางด้าน สติปัญญา ร่างกาย สังคม อารมณ์ และจิตใจ โดยมีองค์ประกอบของแนวทางใหม่ ได้แก่ เป้าหมาย การพัฒนา วิธีการ/โครงการ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในการดำเนินงาน

3. สถาบันอุดมศึกษา หมายถึง มหาวิทยาลัยที่มีการจัดการเรียนการสอนใน ระดับอุดมศึกษา จำแนกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ 2) กลุ่ม มหาวิทยาลัยของรัฐ 3) กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ 4) กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และ 5) กลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชน สำหรับในงานวิจัยนี้ได้เลือกจากสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการ ยอมรับในระดับนานาชาติ มีการเข้าชมเว็บไซต์เป็นอันดับต้น ๆ และมีโครงสร้างการบริหารงาน ด้านการพัฒนานักศึกษาที่ชัดเจน เป็นที่ประจักษ์แก่สาธารณชน ประกอบด้วย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยศรีปทุม และ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

4. ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจาก สถาบันอุดมศึกษาให้เป็นรองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี ผู้อำนวยการที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการ พัฒนานักศึกษาหรือด้านกิจการนักศึกษา จากกลุ่มมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ กลุ่ม มหาวิทยาลัยของรัฐ กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และกลุ่ม มหาวิทยาลัยเอกชน

5. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการพัฒนา นักศึกษาหรือด้านกิจการนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย หรือคณะวิชา จากกลุ่มมหาวิทยาลัยใน กำกับของรัฐ กลุ่มมหาวิทยาลัยของรัฐ กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และกลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชน

6. ผู้นำนักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการองค์การ นักศึกษา สภานักศึกษา สโมสรนักศึกษา ชมรมกิจกรรมภายในสถาบันอุดมศึกษา จากกลุ่ม มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ กลุ่มมหาวิทยาลัยของรัฐ กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่ม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และกลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชน

7. MACRO Model หมายถึง รูปแบบการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นรูปแบบที่ เน้นการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ และนวัตกรรมใหม่ ๆ ตามความสนใจ โดยใช้กระบวนการคิดและการทำงานแบบร่วมมือ รวมถึงใช้

ประโยชน์จากเทคโนโลยี ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบ MACRO Model ประกอบด้วย ชั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation) ชั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active learning) ชั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion) ชั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting) และ ชั้นการเผยแพร่ความรู้ (Obtain) เป็นกรอบความคิดสำหรับการพัฒนาแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

การพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม

เป็นการพัฒนาที่สามารถทำให้นักศึกษาได้แสดงออกถึงความสามารถที่หลากหลายเกี่ยวกับเรื่องพัฒนา ทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้กระบวนการที่เปิดกว้างและส่งเสริมความร่วมมือ เป็นการศึกษาที่ลุ่มลึกเมื่อนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม จะได้พัฒนาความสามารถด้านปัญญา ความเฉลียวฉลาด ความสามารถด้านการคิด ตั้งคำถามและการประเมิน สร้างสรรค์ให้ได้ความคิดใหม่ ๆ พัฒนาด้านสังคม แสดงออกซึ่งบทบาททางสังคมได้ถูกต้อง พัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่น เคารพต่อความคิดเห็นที่แตกต่าง พัฒนาด้านจิตใจ ความเชื่อ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ความอดทน มีสติ พัฒนาด้านร่างกายให้แข็งแรง มีสุขภาพที่ดีให้เกิดผลดีต่อร่างกาย มีความสมบูรณ์แข็งแรงอยู่เสมอ และพัฒนาด้านอารมณ์ ตระหนัก ยอมรับและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสม เข้าใจอารมณ์ของตนเอง สามารถปรับและควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ และการพัฒนาด้านสุนทรียภาพ เห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ตามแนวคิดของจิระประภา อัครบวร . 2554, พระพรหมคุณาภรณ์. 2543, Chickering and Reisser. 1993, Dipankar Sarkar. Online, วิจัย วังใหญ่และมารุต พัฒผล. 2562, ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ . 2561

แนวคิดของ MACRO Model

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิด MACRO model (นรรักษ์ต์ ผืนเพียร . 2563 และดิเรก วรณเศียร. 2558) เป็นกรอบความคิดการยกวางแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 เน้นการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ ตามความสนใจ โดยใช้กระบวนการคิดและการทำงานแบบร่วมมือ รวมถึงใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี เพื่อให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ แยกแยะข้อมูลที่เหมาะสม สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ได้เป็นอย่างดีเป็นรูปธรรม โดยแนวคิด MACRO model ประกอบด้วย

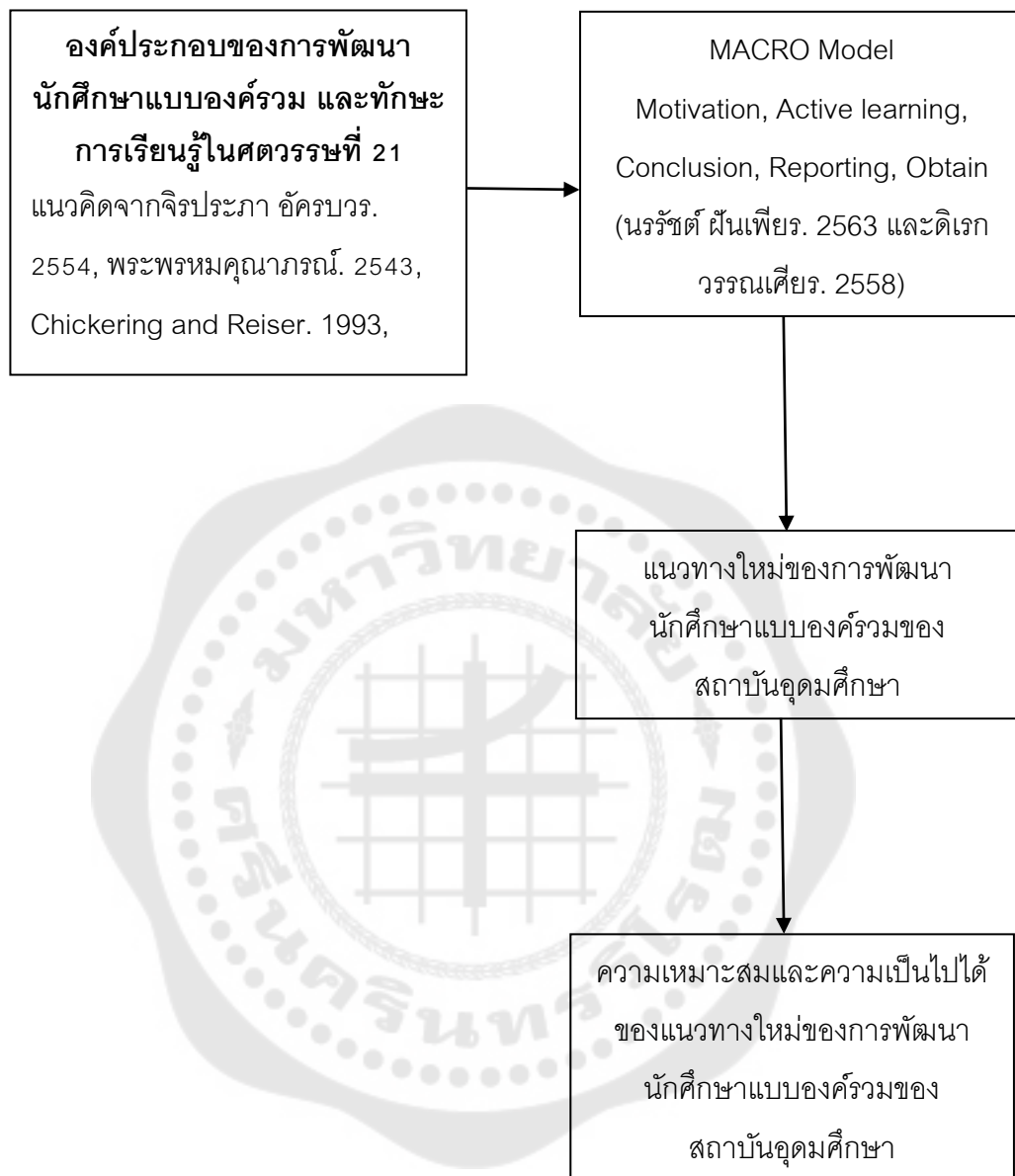
Motivation : ชั้นสร้างแรงจูงใจ หมายถึง การสร้างแรงจูงใจ สร้างแรงบันดาลใจ ความสนใจและความต้องการในการเรียนรู้ ชั้นนี้เป็นขั้นแรกของการเรียนรู้ตามแนวการสอนนี้ ผู้เรียนจะต้องรับรู้ถึงจุดหมายและมีแรงจูงใจในการเรียนรู้

Active learning : ขั้นการเรียนรู้โดยตรง เป็นการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้ความรู้โดยตรงจากการลงมือทำด้วยตนเองผ่านวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

Conclusion : ขั้นสรุปองค์ความรู้ เป็นการที่ผู้เรียนสามารถสรุปองค์ความรู้หรือสังเคราะห์สิ่งที่ได้เรียนรู้ตามความคิดและภาษาของตนเองได้ โดยขั้นนี้จะเป็นการที่ผู้เรียนจะนำผลการอภิปรายและสาธิตที่เป็นผลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน มากำหนดเป็นความคิดหรือองค์ความรู้ใหม่ และสรุปออกมาในรูปแบบต่าง ๆ

Reporting : ขั้นรายงานและนำเสนอ คือการที่ผู้เรียนสื่อสารและนำเสนอผลการเรียนรู้ด้วยภาษา วิธีการและเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสม ซึ่งเป็นขั้นของการช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสนำเสนอและแสดงผลงาน ที่ได้จากการสร้างองค์ความรู้ของตนเอง เพื่อให้บุคคลอื่นได้รับรู้

Obtain : ขั้นการเผยแพร่ความรู้ เป็นการที่ผู้เรียนนำผลการเรียนรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ เผยแพร่ความรู้สู่ครอบครัว ชุมชน และสังคมต่าง ๆ ซึ่งขั้นนี้จะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการนำความรู้ความเข้าใจของตนไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย แนวคิดการวิจัยผู้วิจัยได้เขียนแสดงไว้ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของ
สถาบันอุดมศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาแบบองค์รวม
 - 1.1 การพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม
 - 1.2 การพัฒนาคนแบบองค์รวม
 - 1.3 ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
 - 1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนานิสิตนักศึกษา
 - 1.5 ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนานิสิตนักศึกษา
 - 1.6 การพัฒนานิสิตนักศึกษาของซิดเคอร์ริงและไรเซอร์
2. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ
3. การพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา
4. แนวคิด MACRO Model
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาแบบองค์รวม

1.1 การพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม

แม็คคลี (MacLean, 1992, p. p. 57) ได้กล่าวว่าการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมเป็นวิธีการสอนที่สามารถทำให้ผู้เรียนได้แสดงออกถึงความสามารถที่หลากหลายเกี่ยวกับเรื่องการศึกษา ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการที่เปิดกว้างและส่งเสริมความร่วมมือ โดยเน้นที่การช่วยเหลือซึ่งกันและกันมากกว่าการแข่งขัน ส่งเสริมพัฒนาทักษะทางสังคม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้อยู่ในกลุ่มเพื่อนได้ด้วย

เฮิร์ทแมน (Hoffman, 1995, pp. pp. 1-4) ได้กล่าวว่าการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมเป็นการศึกษาที่ลุ่มลึกเมื่อผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรม จะได้พัฒนาคำถามแสดงความสามารถ ค้นหาทางแก้ปัญหา เสนอแนะ กระบวนการแก้ปัญหาที่คิดค้นขึ้น การจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมแต่ละกิจกรรมอาจใช้เวลาประมาณสัปดาห์หรือนานกว่านี้ขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้เรียน

แคทซ์ และชาร์ด (Katz and Chard . 1994, pp. 30 - 35) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมว่า มีลักษณะเพื่อปลูกฝังคุณค่าของชีวิตลงในจิตใจของผู้เรียนทั้งในเรื่องความรู้ ทักษะ อารมณ์ คุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนควรมีลักษณะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. เป้าหมายทางสติปัญญา ที่ส่งเสริมความเฉลียวฉลาดและมีชีวิตจิตใจ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจโลกรอบ ๆ ตัวที่เต็มไปด้วยประสบการณ์ที่สนุกสนาน นำเรียนรู้น้อยกว่าเรียนด้วยเป้าหมายทางวิชาการที่เน้นการอ่าน เขียน ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนระดับนี้ต้องมีทั้งสองลักษณะอยู่ด้วยกัน คือ ในขณะที่เรียนรู้ผ่านการเล่นการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ควรจะเข้าใจประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมนั้นด้วย

2. ความสมดุลของกิจกรรม การจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมช่วยให้การเรียนรู้กิจกรรมของผู้เรียนสมดุลขึ้นแทนที่ผู้เรียนจะได้เรียนแค่วิชาการ แต่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ผ่านการทำกิจกรรมเพื่อช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนสนุกสนานมากขึ้น

3. สถาบันการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต จะช่วยให้ผู้เรียนมองว่าสถาบันการศึกษาคือประสบการณ์ชีวิตที่เป็นจริง ไม่ใช่มีแต่วิชาการ กฎ กติกา ระเบียบต่าง ๆ แต่เป็นที่สร้างประสบการณ์ในชีวิตจริงผ่านการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม

4. ห้องเรียนเป็นชุมชนหนึ่งของผู้เรียน ในส่วนนี้อาจารย์มีบทบาทสำคัญในการช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มใหญ่ ความรู้สึกนี้จะนำไปสู่ความรู้สึกของการมีส่วนร่วมและรับผิดชอบการใช้ชีวิตในชุมชนต่อไป

5. การสอนเป็นสิ่งที่ท้าทายอาจารย์ และอาจารย์ไม่ใช่ผู้ถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน ดังนั้นการเรียนการสอนแบบการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม จึงเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถของอาจารย์และผู้เรียนที่จะดำเนินกิจกรรมที่หลากหลายรวมกัน แทนที่จะปฏิบัติตามหลักสูตรแต่ประการเดียว

สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (2562, pp. น. 14-17) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนานิสิตนักศึกษาแบบองค์รวมไว้ว่า สถาบันอุดมศึกษาอาศัยการเรียนการสอนในชั้นเรียนเป็นแนวทางหลักในการพัฒนานิสิตนักศึกษา หากนิสิตนักศึกษารายใดมีปัญหา ก็จะมีระบบช่วยจัดการปัญหาเป็นราย ๆ ไป นอกจากนั้นสถาบันอุดมศึกษาจะจัดกิจกรรมต่าง ๆ เสริมทักษะชีวิต แต่การจัดกิจกรรม หรือโครงการพัฒนานิสิตนักศึกษา จึงไม่สมบูรณ์อย่างแท้จริง กล่าวคือ กิจกรรมหรือโครงการที่มุ่งเฉพาะเรื่อง หรือเฉพาะกลุ่มนิสิตนักศึกษา ไม่สามารถเห็นภาพใหญ่ได้ ผลที่ได้จึงไม่เป็นไปตาม

คาดหวังอย่างเต็มที่ การพัฒนานิสิตนักศึกษาแบบองค์รวม (Holistic Approach) จึงเป็นแนวทางที่ได้รับความสนใจมากขึ้น การพัฒนานิสิตนักศึกษาตามแนวทางแบบองค์รวมนั้น สถาบันอุดมศึกษาควรมุ่งเน้นวิธีการพัฒนานิสิต นักศึกษาให้เติบโต ก้าวหน้า หรือการเพิ่มพูนความสามารถในการพัฒนาสู่ความสำเร็จของตน โดยการมุ่งสู่ความสำเร็จของนิสิต นักศึกษา จำเป็นต้องอาศัยวิธีการแบบองค์รวมที่ครอบคลุมมิติของสภาพแวดล้อมที่ดีในการพัฒนานิสิต นักศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ที่ทำให้มองภาพใหญ่หรือภาพรวมได้ (LeCluyse. 2015 อ้างถึงใน สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา . 2562, น. 14 - 17) ความสำเร็จของนิสิต นักศึกษาได้แก่ การมีทักษะวิชาชีพ (Hard Skills) และทักษะคนและสังคม (Soft Skills) ซึ่งจำเป็นต้องสร้างขึ้นตามแนวทางแบบองค์รวม ประกอบด้วยมิติหลัก 4 มิติ ดังนี้

มิติความสำเร็จของนิสิตนักศึกษาแบบองค์รวมที่ 1 : ภาวะผู้นำของสถาบัน (Institutional Leadership) ผู้นำสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ สภามหาวิทยาลัย อธิการบดี และทีมผู้บริหาร ให้ความสำคัญ สื่อสารและแสดงการสนับสนุนการสร้างความสำเร็จแก่นิสิตนักศึกษา โดยการวางรากฐานให้ทุกส่วนในสถาบันอุดมศึกษาตระหนักและมีส่วนร่วม ซึ่งอาจอาศัยการจัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงาน และโครงการพัฒนานิสิตนักศึกษาสู่ความสำเร็จ โดยมีการกำหนด ความสำเร็จของนิสิต นักศึกษา ไว้อย่างชัดเจน อาจกล่าวได้ว่าสถาบันอุดมศึกษาที่มีความโดดเด่นจะต้องให้ทุกส่วน ทุกกลุ่มร่วมมือกันและร่วมรับผิดชอบต่อการเรียนรู้และความสำเร็จของนิสิตนักศึกษา ในการสร้างและรักษาความยั่งยืนของสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความสำเร็จของนิสิตนักศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการสนับสนุนของผู้บริหารทุกระดับ ตั้งแต่ระดับสูงและถ่ายทอดไปสู่ผู้บริหารรองลงไปจนถึงผู้นำระดับล่างสุด ไม่ว่าจะในระดับคณะ สาขาวิชา ภาควิชา จนถึงอาจารย์และบุคลากรที่ปฏิบัติเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับนิสิต นักศึกษาซึ่งเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับนิสิตนักศึกษามากที่สุด สภาพแวดล้อมเช่นนี้จะทำให้เกิดการรวมพลังที่เข้มแข็งในการสนับสนุน ส่งเสริม และมีความผูกพันต่อความสำเร็จของนิสิตนักศึกษา รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ เช่น งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร เทคโนโลยีและเครื่องมือต่าง ๆ ให้สอดคล้องและเหมาะสม

มิติความสำเร็จของนิสิตนักศึกษาแบบองค์รวมที่ 2 : วัฒนธรรมของสถาบัน (Institutional Culture) วัฒนธรรมที่มุ่งเน้นความสำเร็จของนิสิตนักศึกษา (SoC : Success-oriented Culture) ได้แก่ ทศนคติและการพูดคุยของอาจารย์และบุคลากรเกี่ยวกับการจัดให้มีกิจกรรมและโครงการที่มุ่งพัฒนาความสำเร็จของนิสิต นักศึกษา ภายใต้วัฒนธรรมที่มุ่งสู่ความสำเร็จของนิสิตนักศึกษาจะทำให้มีการพัฒนาบุคลากรให้เติบโตในงานพัฒนาความสำเร็จ

ของนิสิตนักศึกษา บุคลากรแต่ละคนมีความเข้าใจและเห็นคุณค่าบทบาทหน้าที่การพัฒนานิสิตนักศึกษาตามพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษา นอกจากนี้วัฒนธรรมมุ่งความสำเร็จของนิสิตนักศึกษาที่มีหน่วยงานรองรับ จะมีการจัดทำวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการส่งเสริมความสำเร็จของนิสิตนักศึกษา และสามารถถ่ายทอดไปสู่แผนงานโครงการ กิจกรรมและการดำเนินการต่าง ๆ ทั้งในและนอกชั้นเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่อยู่ภายใต้วัฒนธรรมมุ่งความสำเร็จของนิสิตนักศึกษา ทำให้อาจารย์และนิสิตนักศึกษาร่วมกันสร้างสรรค์วิธีการเรียนการสอนในชั้นเรียน (Engagement) จนเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่คุ้นเคยของอาจารย์ บุคลากร และนิสิตนักศึกษา และมีการถ่ายทอดสื่อสารไปทั่วสถาบันจนกลายเป็นวิถีชีวิตของมหาวิทยาลัย นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีระบบวัดและประเมินความสำเร็จของนิสิตนักศึกษาเพื่อนำไปใช้ประกอบการวางแผนและตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาความสำเร็จของนิสิตนักศึกษา โดยปกติแล้วอาจารย์จะเป็นผู้ประเมินนิสิตนักศึกษาตามปัจจัยความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Factor) ได้แก่ ความคิด (Thinking) ความเข้าใจ (Understanding) การเรียนรู้ (Learning) ความจำ (Memory) ความตั้งใจ (Attention) และการแก้ปัญหา (Problem-solving) ซึ่งเป็นตามวัฒนธรรมมุ่งความรู้ความเข้าใจที่เป็นทักษะแบบ Hard Skills การที่สถาบันอุดมศึกษาสร้างวัฒนธรรมมุ่งความสำเร็จหรือ SoC ก็จะต้องสร้างและวัดปัจจัยที่นอกเหนือความรู้ความเข้าใจ (Non-Cognitive Factor) ได้แก่ ความรับผิดชอบของตนเอง (Personal Responsibility) การจูงใจตนเอง (Self-motivation) การจัดการตนเอง (Self-management) การพึ่งพาซึ่งกันและกัน (Interdependence) การตระหนักรู้ตนเอง (Self-awareness) การศึกษาตลอดชีวิต (Life-long learning) ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) การใช้ความสามารถของตนเอง (Self-efficacy)

มิติความสำเร็จของนิสิตนักศึกษาแบบองค์รวมที่ 3 : การเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษา (Student Learning) วิวัฒนาการของสังคมดิจิทัลและการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีที่รวดเร็ว ส่งผลให้มีการสร้างสรรค์นวัตกรรมสื่อและวิธีการสอนที่มีความแตกต่างหลากหลายมาก ผู้นำของสถาบันอุดมศึกษาและวัฒนธรรมที่มุ่งเน้นความสำเร็จของนิสิตนักศึกษา จะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการสร้างสภาพแวดล้อมที่มุ่งความสำเร็จของนิสิตนักศึกษาและผลลัพธ์การเรียนรู้ การปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอนจึงมีความจำเป็นที่จำทำให้เกิดการเรียนรู้แบบ Active Learning คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ทำ (Bonwell & Eison. 1991 อ้างถึงใน สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา. 2562, น.16) ภายใต้สมมติฐานพื้นฐาน 2 ประการ คือ 1) การเรียนรู้เป็นกระบวนการธรรมชาติของมนุษย์ และ 2) บุคคลมีแนวทางการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน โดยบทบาทผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนจากผู้รับความรู้

(Receiver) ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ (Co-creators) สถาบันอุดมศึกษาไม่สามารถหลีกเลี่ยงการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ได้ เช่น สังคมออนไลน์ การลงทุนและสร้างระบบการเรียนการสอนแบบ Active Learning กลายเป็นสิ่งจำเป็นที่ขาดไม่ได้ การเตรียมการให้พร้อมที่จะช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของนิสิตนักศึกษา โดยอาจมีการจัดทำเป็นระยะ (Phase) ต่าง ๆ ให้นิสิตนักศึกษาได้ใช้ตามระยะต่าง ๆ ของระบบ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ตลอดจนเตรียมและสร้างความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีแก่นิสิตนักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการวางระบบการให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาการใช้งานมากขึ้น

มิติความสำเร็จของนิสิตนักศึกษาแบบองค์รวมที่ 4 : ความผูกพันของนิสิตนักศึกษา (Student Engagement) การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความผูกพันของนิสิตนักศึกษามีมานาน และได้รับการทดสอบและพิสูจน์มาแล้วจำนวนมาก ในความเป็นจริงแล้ว หากนิสิตนักศึกษาไม่มีความผูกพันและความตั้งใจในการศึกษาเล่าเรียนแล้ว ก็ยากที่จะได้รับความสำเร็จจากการศึกษาเล่าเรียนในสถาบันอุดมศึกษา ความผูกพันของนิสิตนักศึกษากับสถาบันการศึกษาของตนจึงเป็นปัจจัยที่จำเป็นต่อความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของนิสิตนักศึกษา ฉะนั้น สถาบันอุดมศึกษาจะต้องเข้าใจจุดมุ่งหมายของนิสิตนักศึกษาโดยการเก็บรวบรวมข้อมูล การติดตาม และการดำเนินการให้บรรลุจุดมุ่งหมายของนิสิตนักศึกษา จุดมุ่งหมายของนิสิตนักศึกษา ไม่เพียงแต่การสำเร็จการศึกษาและได้รับวุฒิตามปริญญาเท่านั้น ปัจจัยความสำเร็จอื่น ๆ ก็มีความสำคัญ ได้แก่ จุดมุ่งหมายในการประกอบอาชีพ การงาน หรือกระทั่งจุดมุ่งหมายในการฝึกงาน การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สถาบันอุดมศึกษาควรให้การสนับสนุน ส่งเสริมและช่วยเหลือในการปรับหรือเปลี่ยนจุดมุ่งหมายของนิสิตนักศึกษาที่อาจปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป องค์ประกอบที่สำคัญของความผูกพันของนักศึกษา ได้แก่ ความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร ภาควิชาหรือคณะ เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมที่ทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีและลึกซึ้งระหว่างนิสิตนักศึกษา กับสถาบันอุดมศึกษาของตน หรือระหว่างนิสิตนักศึกษาด้วยกันเอง ความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์ จะทำให้เกิด ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนใด ชุมชนหนึ่งในสถาบันอุดมศึกษาและทำให้เกิดความผูกพันขึ้น นอกจากนี้ยังอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการสร้างสรรค์วิธีการ หรือเครื่องมือใหม่ ๆ หรือนวัตกรรมสร้างความผูกพันที่แน่นแฟ้นได้

กิตติภูมิ มีประดิษฐ์ (2562, pp. น. 17-19) ได้กล่าวถึงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในแต่ละด้านว่าควรมุ่งเน้นให้ครอบคลุมใน 8 ประเด็น คือ

1. มีคุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินชีวิต บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

นักศึกษาสามารถอธิบายความหมายและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถประยุกต์ใช้ เพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเองและช่วยเหลือผู้อื่นสามารถแสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรมและความพอเพียง เป็นแบบอย่างที่ดีได้

2. ตระหนักและสำนึกในความเป็นไทย

นักศึกษาสามารถอธิบายถึงคุณค่าและความสำคัญของเอกลักษณ์ที่ดั้งเดิมของไทย โดยเฉพาะในเรื่องศิลปวัฒนธรรม การใช้ภาษา การแต่งกาย และกิจกรรมยามว่าง รวมถึงคุณธรรม ความกตัญญูทวดที่มี ความภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่น ต้องการอนุรักษ์และสืบทอดให้คงอยู่สืบไป

3. มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์กว้างไกล เข้าใจและเห็นคุณค่าของตนเอง ผู้อื่น สังคม ศิลปวัฒนธรรมและธรรมชาติ

นักศึกษาสามารถอธิบายที่มา แนวคิดและองค์ความรู้ของศาสตร์หลักสากล อันนำไปสู่ความเข้าใจในตนเอง มนุษย์ในฐานะปัจเจก สังคม ธรรมชาติ และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลกและจักรวาล เพื่อประโยชน์ในการดำเนินชีวิตอย่างรู้เท่าทัน สร้างสรรค์สิ่งที่ดีงาม และรักษาไว้อย่างรู้คุณค่า และมีวิสัยทัศน์ เคารพและเห็นคุณค่าของความเหมือนและความต่างของสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตซึ่งสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสอดคล้องเมื่ออยู่ในสภาวะแห่งดุลยภาพที่ยอมรับได้ของหุ้นส่วนนั้น ๆ

4. มีทักษะการแสวงหาความรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

นักศึกษาสามารถประเมินตนเองและกำหนดเป้าหมายที่ต้องการพัฒนา ซึ่งอาจเป็นการเรียนเพื่อรู้ เรียนเพื่อทำได้ เรียนเพื่ออยู่ร่วมกับบุคคลอื่น และเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองทั้งร่างกาย จิตใจ ความเฉลียวฉลาด ความอ่อนไหว ความมีสุนทรีย์ และมิติทางจิตวิญญาณ (Learning to be) ส่วนความสามารถที่จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายคือทักษะการวางแผน และดำเนินการแสวงหาข้อมูล ความรู้จากแหล่งและวิธีการที่หลากหลายทั้งในและนอกระบบสถาบันการศึกษา

5. มีทักษะการคิดแบบองค์รวม

นักศึกษาสามารถคิดเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ในเชิงเหตุผล รวมทั้งเชื่อมโยงกระบวนการคิดแบบต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างรอบด้านและมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกวิธีคิดพิจารณาที่เหมาะสมต่อประเด็นปัญหาหนึ่ง ๆ ไม่ว่าจะด้วยการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ แสดงการประเมินข้อมูลเพื่อชี้ให้เห็นความน่าเชื่อถือและให้ข้อสรุปอันจะนำไปสู่การ

ตัดสินใจที่ถูกต้องเหมาะสม สามารถศึกษาปัญหาที่มีความซับซ้อนและสามารถให้แนวทางแก้ปัญหาที่สร้างสรรค์ได้ และสามารถใช้ทักษะการคิดพัฒนาให้เกิดเป็นปัญญา โดยมีลำดับการคิดจาก Discerning (Cognitive) สู่ Respecting (Affective) สู่ Engaging (Active) และที่สุดคือ Transforming (Reflective) ผลของการคิดคือ การเปลี่ยนแปลงตนเอง

6. มีจิตอาสาและสำนึกสาธารณะ เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมไทยและสังคมโลก

การมีจิตอาสา คือ การมีความเอาใจใส่ กระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา/แก้ปัญหาส่วนรวม/ชุมชน/สังคม ซึ่งแสดงออกในรูปของการกระทำที่มุ่งประโยชน์สุขแก่ผู้อื่น บนพื้นฐานของความตั้งใจดี เจตนาดี และเป็นไปตามความสมัครใจของตน โดยไม่มีการบังคับ

สำนึกสาธารณะ หมายถึง การที่บุคคลตระหนักถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าของการแบ่งปัน ดูแล เอาใจใส่ รักษาสมบัติต่าง ๆ ที่เป็นของส่วนรวมและไม่นำมาเป็นของส่วนตน

การเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมไทยและสังคมโลก คือ การที่บุคคลสามารถเป็นที่พึ่งของตนเองและของสังคมไทยและสังคมโลกได้ ใฝ่รู้ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เข้าใจและยอมรับความเปลี่ยนแปลงทางสังคม และวิทยาการต่าง ๆ พร้อมปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมตามสถานภาพและบทบาททางสังคม ณ เวลานั้นด้วยความกล้าหาญ บนพื้นฐานคุณธรรม ความรับผิดชอบ รวมทั้งเข้าใจยอมรับ และตระหนักในคุณค่าและความเท่าเทียมในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์และวัฒนธรรมที่แตกต่าง พร้อมปฏิบัติต่อกันด้วยความเคารพ ยุติธรรมและเสมอภาค

7. ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างรู้เท่าทัน

นักศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการพัฒนาปัญญา ความรู้ด้านต่าง ๆ และเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สืบค้นข้อมูล รวบรวม วิเคราะห์ และนำเสนอข้อค้นพบได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้อง

8. ใช้ภาษาในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

นักศึกษาสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในการพูด การฟัง การอ่าน การเขียน และเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มบุคคลที่แตกต่างกันได้

ไพฑูรย์ สินดารัตน์ (2561, pp. น. 65-67) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ ไว้เป็น 4 คำ คือ CCPR Model ดังนี้

คุณลักษณะที่ 1 คือ การคิดวิเคราะห์ (Critical Mind) คุณลักษณะเช่นนี้เมื่อคนไทย เด็กไทยมีลักษณะนี้มากจะเกิดการตั้งข้อสงสัยต่อสิ่งที่เชื่อ หรือเห็นว่าดีจริงหรือไม่ เหมาะสมหรือไม่ จำเป็นหรือไม่ จะมีผลให้เป็นคน Smart Consumer เป็นผู้บริโภคที่ฉลาดนั่นเอง

คุณลักษณะที่ 2 คือ การคิดสร้างสรรค์ (Creative) หากจะฝึกและพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ตลอดโดยเราไม่คิดอะไรใหม่ ๆ เลย จะเป็นผู้ฟังที่ Negative อยู่ร่ำไป ซึ่งจะทำให้เสียโอกาสในอาเซียนมากขึ้น เราจึงควรคิดใหม่ คิดสร้างสรรค์ขึ้นมาบ้าง

คุณลักษณะที่ 3 คือ คิดผลิตภาพ (Products) เน้นไปที่สร้างงานให้เป็นรูปธรรม (Product-Oriented, Productive) เมื่อคิดสร้างสรรค์และมีจินตนาการแล้ว ควรจะทำได้ให้เห็นงานเป็นรูปธรรมขึ้น

คุณลักษณะที่ 4 คือ ความรับผิดชอบ (Responsible) ข้อนี้ชัดเจนอยู่ในตัวของมันเอง คนในอนาคตและคนในปัจจุบัน จำเป็นต้องรับผิดชอบต่อครอบครัว เรื่องของคุณธรรม จริยธรรม พร้อมกันไป

นอกจากนี้ยังกล่าวถึงคุณลักษณะของผู้เรียนแบบ CCPR Model ไว้ ดังต่อไปนี้ ผู้เรียนในปรัชญาการศึกษาเชิงสร้างสรรค์การผลิตภาพหรือตามแนว CCPR Model ต้องประกอบด้วยหน้าที่ผู้เรียนจะต้องคิดวิเคราะห์ (Critical) ก่อน แล้วคิดใหม่ (Creative) ตามมาเมื่อคิดใหม่แล้วจึงสร้างเป็นผลงาน (Products) สุดท้ายต้องรับผิดชอบต่อสิ่งที่ทำด้วย (Responsible) จึงมีลักษณะสำคัญอยู่ 4 ประการ คือ

1. จิตวิเคราะห์ ผู้ที่มีจิตวิเคราะห์นี้ ต้องมองสังคมให้รอบด้าน รู้ที่มาที่ไปของปัญหาในสังคมและเข้าใจเหตุผลที่มาที่ไปนั้นอย่างชัดเจน
2. จิตสร้างสรรค์ ในขณะที่จิตหรือคิดสร้างสรรค์นั้นคำนึงถึงความคิดใหม่และการต่อยอดจากสิ่งที่มีอยู่ มองเห็นและมองหาประโยชน์ และการใช้สอยได้ รวมถึงการมองของใหม่เพิ่มเติม
3. จิตผลิตภาพ คือ การคำนึงผลผลิตเป็นหลัก มีวิธีการในการสร้างผลผลิต สร้างคุณค่าของงานอยู่เสมอ และมีสำนึกที่จะสร้างผลงานขึ้นมาใหม่ ๆ
4. จิตรับผิดชอบ คือ การมีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ ต่อผู้เรียน ต่อสังคมด้วยพร้อมกันเป็นหลักนั่นเอง

สรุปได้ว่าการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เป็นการพัฒนาที่สามารถทำให้ผู้เรียนได้แสดงออกถึงความสามารถที่หลากหลายเกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษา ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการที่เปิดกว้างและส่งเสริมความร่วมมือ เป็นการศึกษาที่ลุ่มลึกเมื่อผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรม จะได้พัฒนา

ความสามารถ ค้นหาทางแก้ปัญหา เสนอแนะกระบวนการแก้ปัญหาที่คิดค้นขึ้น มีลักษณะเพื่อปลูกฝังคุณค่าของชีวิตลงในจิตใจของผู้เรียนทั้งในเรื่องความรู้ ทักษะ อารมณ์ คุณธรรมและจริยธรรม เป็นการพัฒนาด้านปัญญา สังคม จิตวิญญาณหรือจิตใจ ร่างกาย อารมณ์ของผู้เรียนในทุกมิติ

1.2 การพัฒนาคนแบบองค์รวม

จิระประภา อัครบวร (2554, pp. น. 41-51) กล่าวว่า ในประเด็นการพัฒนาสายอาชีพ องค์การส่วนใหญ่มีการสนับสนุนให้การพัฒนาสายอาชีพเป็นความรับผิดชอบของบุคคลากรมากขึ้น โดยการให้บุคลากรจัดทำแผนพัฒนาตนเอง (IDP : Individual Development Plan) โดยประยุกต์ใช้แนวคิดการพัฒนาคนแบบองค์รวม (WPD : Whole Person Development) ของ City University of Hong Kong อันเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาการเรียนของผู้เรียน เพื่อจุดมุ่งหมายให้เกิดความตระหนักและเกิดการวางแผนการเรียนรู้ที่สมดุล (In a Balanced Way) ซึ่งในที่นี้ไม่ได้หมายถึงการพัฒนาอย่างแยกส่วน หากเป็นการพัฒนาที่บูรณาการเพื่อที่จะทำให้คนได้รับการพัฒนาอย่างสมบูรณ์ 7 มิติในการพัฒนาคนอย่างสมบูรณ์ ได้แก่

1. การพัฒนาด้านปัญญา (Intellectual Development)

ปัญญาเป็นความสามารถในการคิด ตั้งคำถามและการประเมิน เพื่อที่จะนำมาซึ่งองค์ความรู้ สามารถประมวลผลและใช้ข้อมูล เพื่อที่จะสร้างสรรค์ให้ได้ความคิดใหม่ ๆ ซึ่งการพัฒนาด้านปัญญา จะทำให้คนมีความสามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ชีวิต สามารถทำการตัดสินใจ แก้ไขปัญหา หลุดพ้นจากความยากลำบากได้

การพัฒนาด้านนี้จึงเป็นที่นิยมมากในบรรดารูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เช่น การเข้าฝึกอบรม การศึกษาเพิ่มเติม อย่างไรก็ตามวิธีการพัฒนาที่เป็นที่ยอมรับในปัจจุบันว่า ได้ผลมากที่สุด คือ การได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานจริง (Project Assignment) จะทำให้เกิดการเรียนรู้จนเกิดปัญญาตามมา และกลายเป็นประสบการณ์ที่สำคัญ

2. การพัฒนาด้านจิตวิญญาณ (Spiritual Development)

จิตวิญญาณเป็นความสามารถในการค้นหา พัฒนาตนเองโดยสามารถเชื่อมโยงและแสดงออกถึงสิ่งที่เป็นคุณค่าของชีวิตตามความเชื่อ ค่านิยม หลักการ คุณธรรมและจริยธรรม แนวทางการพัฒนานี้ค่อนข้างเป็นที่นิยมในปัจจุบัน เช่น การนั่งวิปัสสนากรรมฐาน หรือฝึกสมาธิ ซึ่งถือว่ามีมนุษย์ทุกคนมีสติสัมปชัญญะติดตัวมาด้วยกันทั้งสิ้น แต่หากบางคนสามารถนำออกมาใช้ได้มากน้อยแตกต่างกัน เนื่องจากขาดการฝึกฝน การฝึกสมาธิในพุทธศาสนา เน้นการทำให้เกิดความสงบในจิตใจ โดยแบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ สมาธิ และวิปัสสนา ผลจากการฝึก จะทำให้ผู้

ฝึกมีสุขภาพใจที่ดีขึ้น และทำให้สุขภาพกายดีขึ้นอีกด้วย อันจะส่งผลถึงประสิทธิภาพการทำงานในที่สุด

3. การพัฒนาด้านร่างกาย (Physical Development)

การพัฒนาความสามารถด้านร่างกายที่สมบูรณ์นั้น มาจากการกินอาหารที่เหมาะสม ไม่มีสารเคมี หรือสิ่งที่เป็นอันตรายต่อร่างกาย การออกกำลังกาย ความสมดุลในการทำงานและการพักผ่อน การรักษาน้ำหนักตัวอย่างเหมาะสม และการพัฒนาสุขนิสัยที่ดีต่อชีวิต

การพัฒนาด้านร่างกายเป็นเรื่องที่สำคัญมากในการจัดทำแผนพัฒนาตนเองของผู้บริหารองค์กรส่วนใหญ่ไม่ค่อยดูแลตนเองในเรื่องนี้ จนบางครั้งกลายเป็นอุปสรรคต่อการทำงาน หรือเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาเมื่อต้องประเมินขั้นผู้ตำแหน่งที่สำคัญขององค์กร เพราะกลายเป็นความเสี่ยงขององค์กรในภายหลัง หากผู้บริหารท่านนั้นไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง หากเป็นบุคคลทั่วไปในองค์กรปัจจุบันจะเห็นการเป็นโรค Office Syndrome คือเป็นโรคของคนทำงานในสำนักงาน ซึ่งเป็นโรคที่มีสาเหตุมาจากสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงานที่ไม่เหมาะสม

4. การพัฒนาด้านสังคม (Social Development)

การพัฒนาด้านสังคม หมายถึง ความสามารถในการแสดงออกซึ่งบทบาททางสังคม ไม่ว่าจะบทบาทนั้นจะเป็นบทบาทของบุตร ผู้ปกครอง คู่สมรส เพื่อน คนร่วมงาน เพื่อนบ้าน และสมาชิกของประเทศได้อย่างเหมาะสม ไม่รู้สึกขัดเขิน รวมถึงความสามารถในการพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่น สามารถสร้างเครือข่าย ให้ความเคารพต่อความเชื่อ ความคิดเห็นที่แตกต่าง

หากพิจารณาเรื่องนี้อย่างเป็นทางการจะเรียกว่าการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ที่กล่าวกันมาตั้งแต่ยุคกรีกโดยมีเพลโตเป็นผู้บัญญัติคำนั้น ได้สะท้อนให้เห็นว่าการเรียนรู้ทางสังคมของมนุษย์ได้มาจากครอบครัว ครู อาจารย์และสิ่งแวดล้อม จนมาสู่ยุคปัจจุบันเกิดเป็นกระบวนการอบรมสั่งสอนทางสังคมให้ผู้ที่จะเป็นสมาชิกของสังคมได้เรียนรู้และรับเอาระเบียบ วิธีการ กฎเกณฑ์ ไปประพฤติปฏิบัติ ซึ่งค่านิยมต่าง ๆ เหล่านี้ได้ถูกกำหนดไว้เป็นแบบแผนเป็นประเพณีปฏิบัติ ที่สมาชิกของสังคมจะต้องผ่านกระบวนการ ขัดเกลาทางสังคมตลอดชีวิต ไม่ว่าจะโดยทางตรงและทางอ้อม

5. การพัฒนาด้านสุนทรียศาสตร์ (Aesthetic Development)

สุนทรียศาสตร์เป็นความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรมเชิงศิลปะ โดยเกิดความชื่นชอบในศิลปะ ความงาม ชีวิตและธรรมชาติ การพัฒนาสุนทรียศาสตร์ช่วยทำให้มนุษย์เกิดความสงบสุขชั่วคราว กระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ เกิดสมดุลทางอารมณ์ และเติมเต็มชีวิตด้วยความสนใจที่หลากหลาย

การพัฒนาบุคคลด้านสุนทรียศาสตร์นี้สามารถทำได้โดยง่าย เช่น การสอนเรื่องการวาดภาพ ซึ่งปัจจุบันจะเห็นการพัฒนาบุคลากรกลุ่มแพทย์ที่มีกิจกรรมเช่นนี้ หรือการจัดชมรมตามความสนใจเพื่อให้บุคคลสามารถเลือกเข้าร่วมกลุ่มกิจกรรมที่ตนมีความสนใจ เช่น ชมรมด้านกีฬา ท่องเที่ยว ดูนก ทำสวน เป็นต้น

6. การพัฒนาด้านอาชีพ (Career Development)

การพัฒนาอาชีพเป็นความสามารถในการเลือกอาชีพ พัฒนาแผนและกลยุทธ์ในอาชีพการปรับตัวสอดคล้องกับความท้าทายของอาชีพในแต่ละช่วง การเติบโตในอาชีพที่เลือก การได้รับความพึงพอใจในอาชีพและสามารถรักษาสมดุลของอาชีพกับส่วนอื่น ๆ ในชีวิต

การพัฒนาด้านอาชีพ เป็นการจัดทำแผนพัฒนาที่มีความสำคัญและสัมพันธ์อย่างมากกับการวางแผนชีวิตส่วนตัว ครอบครัวและงาน คุณภาพชีวิตที่ดีจึงจำเป็นที่จะต้องวางแผนให้ชีวิตด้านการงาน ส่วนตัว และครอบครัวสามารถดำเนินไปด้วยกันได้ดี หากการวางแผนการพัฒนาอาชีพมิได้พิจารณาเรื่องชีวิตส่วนตัว และครอบครัวบางครั้ง จะเห็นว่าบุคคลที่มีความสามารถในการทำงานประสบความสำเร็จอย่างสูงแต่ล้มเหลวในเรื่องชีวิตครอบครัว หรือบางครั้งองค์กรอาจเสียบุคลากรที่เก่งไป เพราะองค์กรไม่เข้าใจเงื่อนไขความจำเป็นของชีวิตส่วนตัว และครอบครัว

7. การพัฒนาด้านอารมณ์ (Emotional Development)

การพัฒนาด้านอารมณ์เป็นการพัฒนาเพื่อให้เกิดความสมดุลของอารมณ์ตนเองกับสถานการณ์ แวดล้อมและกับผู้อื่น รวมถึงความสามารถในการตระหนัก ยอมรับและแสดงออกทางอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม การวางแผนการพัฒนาด้านอารมณ์เป็นการพัฒนาเพื่อมุ่งหวังผล คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การแสดงออกของอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม ขั้นตอนการพัฒนาด้านอารมณ์นี้ในเบื้องต้นต้องสร้างความตระหนัก (Create Sense of Urgency) เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนาเห็นความจำเป็นในการพัฒนาด้านอารมณ์ ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งต่อตัวผู้เรียนในการยอมรับที่จะปรับเปลี่ยนตนเองในด้านนี้ เครื่องมือที่สามารถนำมาใช้ในการสร้างความตระหนักในการพัฒนาด้านอารมณ์ ได้แก่ แบบประเมิน 360 องศา การทำแบบประเมินตนเองทางด้านจิตวิทยา เป็นต้น

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) (2543, pp. น. 16-17) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาเด็กแบบองค์รวม เป็นการพัฒนาเด็กสี่ด้าน คือ ด้านกาย ด้านจิตใจ ด้านอารมณ์และด้านสังคม ตรงกับจอห์น ดิวอี้ ที่ทำให้เกิดแนวคิด Progressive education ซึ่งมีลักษณะสำคัญคือเป็น Child-Centered education ให้มี development of the whole child หรือการพัฒนาเด็กทั้งคน ที่ว่าต้อง

พัฒนา 4 ด้าน คือ Physical Mental Emotion and Social และการพัฒนาคนแบบองค์รวมต้องมีการพัฒนาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

1. การพัฒนาความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางวัตถุ เรียกว่า กายภาวนา ซึ่งแปลเป็นภาษาอังกฤษว่า Physical development เหมือนของฝรั่ง แต่ความหมายไม่เหมือนกัน กล่าวคือ ในภาษาอังกฤษ หมายถึงการพัฒนาร่างกายให้แข็งแรง เจริญเติบโต มีสุขภาพที่ดี แต่ในภาษาพระหมายถึง การพัฒนาความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เช่น กินอาหาร ใช้เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม เทคโนโลยี ฟังวิทยุ ดูทีวี

การสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางวัตถุ เครื่องใช้ไม่สอย อาหารการกิน สิ่งบริโภค สิ่งที่พบเห็นได้ยินได้ฟัง คือ ประสบการณ์ต่าง ๆ ให้เกิดผลดี ทั้งหมดนี้เรียกว่า กายภาวนา

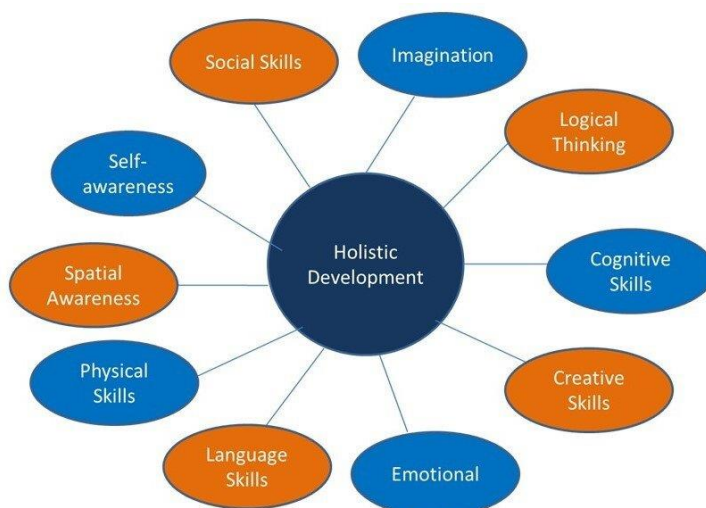
2. การพัฒนาความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคมกับเพื่อนมนุษย์ การอยู่ร่วมตั้งแต่ในครอบครัว เป็นต้นไป ให้เป็นความสัมพันธ์ที่ดี ช่วยเหลือเกื้อกูล ไม่เบียดเบียน เรียกว่า ศิลภาวนา ตรงกับ Social development

3. การพัฒนาด้านจิตใจ เช่น เรื่องของคุณธรรม ความดี เรื่องของสมรรถภาพจิตใจ ความเข้มแข็ง หมั่นเพียร อดทน ความมีสติ สมานธิ ฯลฯ และด้านความสุข ความสดชื่น เบิกบาน ทุกอย่างอยู่ในจิตใจ กว้างกว่าคำว่า emotion คือคลุม emotion ด้วย เรียกว่า จิตภาวนา

4. การพัฒนาด้านความรู้ ความเข้าใจ ซึ่งความหมายเกย ๆ กันกับของฝรั่ง แต่ไม่ตรงกันทีเดียว เพราะฝรั่งเน้นด้านการคิดเหตุผล ที่เขาเรียกว่า Mental development ก็คือ Intellectual development แต่ของเราเน้นการรู้ตรงตามเป็นจริง หรือรู้ตามที่มันเป็น เรียกว่า ปัญญาภาวนา

ดีปันการชาร์การ์ (Dipankar Sarkar) กล่าวว่า พัฒนาการแบบองค์รวมหมายถึงการพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาจิตใจร่างกายอารมณ์และสังคมของเด็กเพื่อให้สามารถเผชิญกับความต้องการและความท้าทายในชีวิตประจำวันได้ ความสามารถเหล่านี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จในสาขาอาชีพ การพัฒนาแบบองค์รวมเป็นแนวทางที่ครอบคลุมในการเรียนรู้ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาหลายแง่มุมหรือความสามารถของสมองมนุษย์ ระบบการศึกษาและการเรียนรู้แบบเดิมมุ่งเป้าไปที่การพัฒนาความสามารถทางปัญญาเท่านั้น แต่การเติบโตแบบองค์รวมมีจุดมุ่งหมายที่การพัฒนาความสามารถทางร่างกาย ความสามารถทางสติปัญญา ความสามารถในการรับรู้หรือจิตใจความสามารถทางอารมณ์และทักษะทางสังคม

การพัฒนาแบบองค์รวมของนักเรียนพยายามที่จะกล่าวถึงปัจจัยหลายอย่างเช่นด้านร่างกายอารมณ์ จิตวิญญาณความสัมพันธ์และสติปัญญา ความสำคัญของวิธีการแบบองค์รวมอยู่ที่ความจริงที่ว่าเด็กที่เรียนรู้ทักษะต่าง ๆ ในลักษณะที่ชาญฉลาด ซึ่งดีป็นการซาร์การ์ ได้อธิบายเป็นแผนภาพ ดังนี้

ภาพประกอบ 2 การพัฒนาแบบองค์รวม – ภาพรวม

ที่มา <https://idreamcareer.com/blog/holistic-development/>

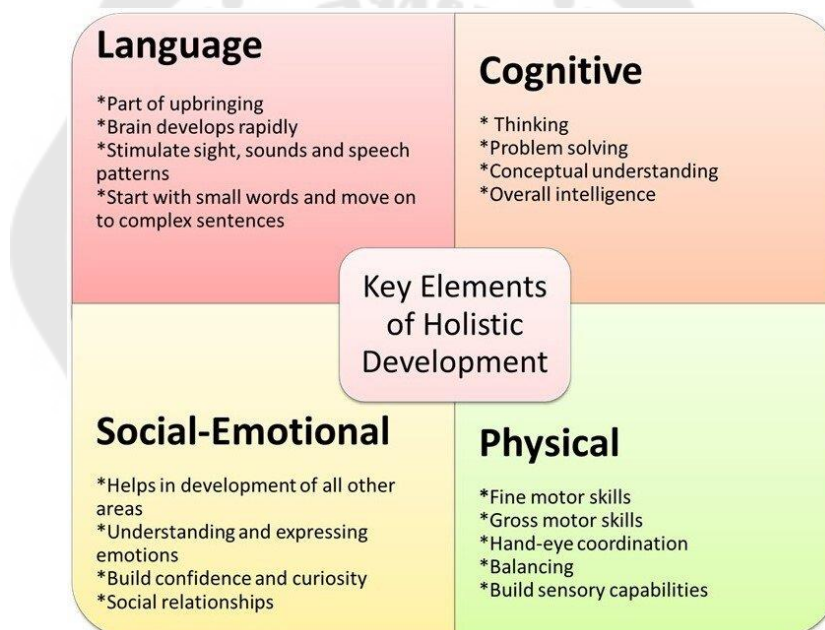
นอกจากนี้ดีป็นการซาร์การ์ ได้อธิบายเกี่ยวกับองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาแบบองค์รวม ไว้ว่าเมื่อเราพูดถึงพัฒนาการแบบองค์รวมของเด็กเราต้องเข้าใจว่านั่นคือพัฒนาการโดยรวมที่สำคัญ ดังนั้นการเติบโตแบบองค์รวมจึงมุ่งเป้าไปที่การพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กด้วยวิธีต่อไปนี้

1. ความรู้ความเข้าใจ พัฒนาการทางปัญญาเกี่ยวข้องกับสมองและพัฒนาการของสมองกล่าวคือสติปัญญาของเด็ก สมองโดยเฉลี่ยจะพัฒนาศักยภาพได้ถึง 90% เมื่ออายุ 5 ขวบ เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าจิตใจของเด็ก ๆ นั้นเร็วกว่าในการดูดซับข้อมูลและสังเกตเห็น ตลอดจนการนำกิจกรรมและพฤติกรรมบางอย่างมาใช้ ด้วยคำแนะนำที่เหมาะสมจิตใจที่สดใหม่เหล่านี้สามารถเชี่ยวชาญได้มากขึ้น การพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวข้องกับการคิดการแก้ปัญหาและความเข้าใจแนวคิดและเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของการพัฒนาแบบองค์รวม เป็นปัจจัยที่สำคัญมากในการพัฒนาแบบองค์รวมของเด็ก

2. ภาษา ภาษาและคำพูดเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการศึกษา การพูดที่ดีและการพูดชัดเจนเป็นทักษะที่จำเป็นในโลกปัจจุบัน

3. สังคม – อารมณ์ การพัฒนาสมองด้านสังคมและอารมณ์ทำให้ผู้เรียนต้องผ่านประสบการณ์ที่เปิดโอกาสให้มีความสัมพันธ์เชิงบวกในขณะที่ใช้การควบคุมอารมณ์ ความไว้วางใจและความมั่นคงเป็นส่วนพื้นฐานของสิ่งนี้โดยที่เด็กอาจเติบโตขึ้นมาโดยไม่ถูกขัดขวาง

4. ทางกายภาพ การออกกำลังกายและการเคลื่อนไหวทุกรูปแบบจึงทำให้เลือดไหลเวียนในร่างกายเพิ่มขึ้น ด้วยการเพิ่มการไหลเวียนของเลือดไปยังสมองจะสามารถรับข้อมูลและแนวคิดใหม่ๆ เป็นการพัฒนาทักษะยนต์ขั้นต้นและขั้นต้นที่ช่วยให้เด็กมีสุขภาพที่แข็งแรงและสมบูรณ์ ไม่เพียงแค่นั้นเด็ก ๆ ยังเรียนรู้ที่จะตระหนักถึงความเข้าใจทางประสาทสัมผัสของพวกเขา มากขึ้นและรับรู้ถึงผลกระทบของพวกเขาที่จะนำไปใช้ได้ดีในอนาคต

ภาพประกอบ 3 องค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาแบบองค์รวม

ที่มา <https://idreamcareer.com/blog/holistic-development/>

วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล (2562, pp. น. 1-5) ได้กล่าวถึงการคิดแบบองค์รวม (Holistic thinking) ไว้ดังต่อไปนี้

เทคโนโลยีถูกสร้างบนเทคโนโลยีและได้เข้ามา disrupt อย่างต่อเนื่อง การเชื่อมต่อของ internet ทำให้โลกเล็กลง เทคโนโลยี digital ส่งผลให้เกิดข้อมูลขนาดใหญ่ (Big

data) ที่เราสามารถเข้าถึง ข้อมูลได้สะดวกและรวดเร็ว ส่งผลให้ mindset ของบุคคลเปลี่ยน จากที่เคยคิดแยกส่วน ปรับเปลี่ยนเป็นการคิดแบบองค์รวม ซึ่งสอดคล้องกับพระพุทธศาสนา ที่สอนให้คิดแบบองค์รวมและสร้างสรรค์ประโยชน์ให้กับส่วนรวม การเลือกสรรข้อมูลมาสร้างนวัตกรรม เพื่อให้เกิดคุณค่าและประโยชน์ จะต้องมีเกณฑ์ในการเลือก สังเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หลักคิด แบบโยนิโสมนสิการ เป็นเกณฑ์ในการเลือกสรรข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลที่จริง ถูกต้อง และเป็นประโยชน์ จะทำให้มีข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพในการสร้างสรรค์ นวัตกรรม ร่วมกับการคิดแบบองค์รวม และทักษะใหม่ในปี 2020 จะทำให้ได้นวัตกรรมที่มีความร่วมสมัยและเป็นประโยชน์

Meta skills ใน Soft skills ทักษะใหม่ 2020 กับความเจริญเติบโตทางความคิด (Growth mindset) และการคิดแบบองค์รวม จะสามารถพัฒนา คุณภาพผู้เรียนที่สอดคล้องกับยุคสมัยที่จะมาในอนาคต ทักษะใหม่ สำหรับอนาคต (Skills for the Future) ได้แก่

1. Sense-making ความสามารถในการหาความหมายที่ซ่อนอยู่ ซึ่งคอมพิวเตอร์ที่ไม่สามารถทำได้
2. Social Intelligence ความฉลาดทางสังคม
3. Novel & Adaptive thinking การคิดใหม่และการคิดนอกกรอบ
4. Cross-Cultural Competency ความสามารถในการทำงานร่วมกันในวัฒนธรรมที่หลากหลาย
5. Computational thinking การสังเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big data) มาสู่สิ่งที่จับต้องได้ และมีความหมาย
6. New-media literacy ความสามารถเข้าถึงและประเมินเพื่อนำมาสร้างสื่อใหม่ ๆ
7. Transdisciplinary สามารถเรียนรู้และเข้าใจในศาสตร์ที่หลากหลาย
8. Design thinking การคิดเชิงออกแบบที่นำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ตอบโจทย์ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
9. Cognitive load management ความสามารถจัดการและคัดกรองข้อมูลที่สำคัญจากข้อมูลที่มีความหลากหลาย
10. Virtual Collaboration ความสามารถในการทำงานบนโลกออนไลน์มี Meta-cognitive skills ที่สามารถควบคุม กระบวนการคิด ความตระหนักถึงงาน สามารถใช้กลยุทธ์หรือวิธีการ ทำงานจนสำเร็จ

ผู้เรียนมี learning style ที่แตกต่างกัน การจัดการเรียนรู้ จะหลากหลายมากขึ้นตามความต้องการ ความสนใจ ความถนัด ที่แตกต่างกัน การโค้ชเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเอง ภาระหนักถึง หน้าที่รับผิดชอบต่อตนเอง ชุมชน สิ่งแวดล้อม การมีจิตสาธารณะ รวมถึงความสุขในการเรียนรู้ ซึ่งเป็น soft skills ที่ AI ไม่สามารถ ทำหน้าที่แทนผู้สอนได้

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2561, pp. น. 19-20) ได้กล่าวถึงทักษะ 10 ประการของการศึกษา 4.0 ไว้ว่า การศึกษา 4.0 มีเป้าหมายคือการศึกษาเพื่อสร้างคนให้พร้อมที่จะไปสร้างนวัตกรรม ซึ่งทักษะที่จะช่วยให้คนสร้างนวัตกรรมขึ้นได้นั้นจะเน้น ทักษะของการศึกษา 4.0 ทั้งหมด 10 ประการ ดังนี้

ทักษะการวิเคราะห์หรือทักษะการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ (Critical Thinking and Creative Thinking) เพื่อแยกแยะสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ และแสวงโอกาสที่จะนำความคิดใหม่เข้าไปเพื่อให้เกิดนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์จึงสำคัญมากแต่ความคิดสร้างสรรค์จะเกิดได้ดีต้องมีความคิดวิเคราะห์เริ่มก่อนจะได้ผลมากขึ้น

ทักษะการคิดออกแบบ และการคิดถ่วงถ่วง (Design Thinking and Selective Thinking) จำเป็นเพราะ เมื่อเราเห็นโอกาสในการทำอะไรมาก เราต้องออกแบบดูและเลือกดูว่าอะไรสำคัญ

ทักษะการผลิตและการแก้ปัญหา (Productive Thinking and Problem-Solving Thinking) เมื่อเราออกแบบได้แล้วเราต้องมาพิจารณาดูว่า ส่วนที่เราเลือกจะทำได้แค่ไหนเพียงไร เป็นการนำความคิดไปสู่ผลผลิตให้ได้ เมื่อเห็นว่าทำได้แล้วก็ต้องลงมือทำ (ส่วนใหญ่คือส่งเข้าโรงงาน) และพร้อมที่จะแก้ปัญหาได้

ทักษะการคิดประกอบการและทักษะการคิดผู้นำ (Entrepreneurial Thinking and Leadership Thinking) นั้นจำเป็น เพราะจำต้องนำ Invention ไปสู่ตลาดให้เป็น Innovation ให้ได้และต้องทำอย่างมีความเป็นผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งต้องผ่านการฝึกฝนมาอย่างดี การดำเนินงานจะประสบผลสำเร็จดีจะต้องมีทักษะผู้นำ ประกอบด้วย

อีก 2 ทักษะที่เสริมเข้ามาในฐานะคนไทยและคนไทย คือ ทักษะการคิดรับผิดชอบต่อสังคมและทักษะคิดนี้กันต่อสำคัญ (Responsible Thinking and Social-Consciousness Thinking) เป็นทักษะในเชิงคุณธรรมและสำนึกต่อเพื่อนมนุษย์ไม่เอาเปรียบและเห็นแก่ตัว เห็นแก่ได้ ไม่ใจร้ายและเหยียดหยามต่อมนุษย์ด้วยกัน

สรุปได้ว่า การพัฒนาคนแบบองค์รวม เป็นการพัฒนาความสามารถทางสติปัญญา จิตใจร่างกายอารมณ์และสังคมของคนเพื่อให้สามารถเผชิญกับความจำเป็นและความท้าทายใน

ชีวิตประจำวันได้ ความสามารถเหล่านี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จในสาขาอาชีพ การพัฒนาแบบองค์รวมเป็นแนวทางที่ครอบคลุมในการเรียนรู้ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาหลายแง่มุมหรือความสามารถของสมองมนุษย์ จากที่เคยคิดแยกส่วนต้องปรับเปลี่ยนเป็นการคิดแบบองค์รวม ซึ่งสอดคล้องกับพระพุทธศาสนา ที่สอนให้คิดแบบองค์รวมและสร้างสรรค์ประโยชน์ให้กับส่วนรวม การเลือกสรรข้อมูลมาสร้างนวัตกรรม เพื่อให้เกิดคุณค่าและประโยชน์ จะต้องมีเกณฑ์ในการเลือกสังเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หลักคิดแบบโยนิโสมนสิการ เป็นเกณฑ์ในการเลือกสรรข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลที่จริง ถูกต้อง และเป็นประโยชน์ จะทำให้มีข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพในการสร้างสรรค์นวัตกรรม ร่วมกับการคิดแบบองค์รวม และทักษะใหม่ในปี 2020 จะทำให้ได้นวัตกรรมที่มีความร่วมสมัยและเป็นประโยชน์ ซึ่งมีนักวิชาการหลายคนได้ให้องค์ประกอบของการพัฒนาคนแบบองค์รวมไว้อย่างกว้างขวาง เช่น ดีบันการชาร์การ์ กล่าวถึงองค์ประกอบของการพัฒนาคนแบบองค์รวมไว้ว่าต้องมีการพัฒนาในด้านร่างกายอารมณ์ จิตวิญญาณความสัมพันธ์และสติปัญญา วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล ได้กล่าวถึง Meta skills ใน Soft skills ทักษะใหม่ 2020 กับความเจริญเติบโตทางความคิด (Growth mindset) และการคิดแบบองค์รวม ได้แก่ ความสามารถในการหาความหมายที่ซ่อนอยู่ ความฉลาดทางสังคม การคิดใหม่และการคิดนอกกรอบ ความสามารถในการทำงานร่วมกันในวัฒนธรรมที่หลากหลาย การสังเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big data) มาสู่สิ่งที่จับต้องได้ ความสามารถเข้าถึงและประเมินเพื่อนำมาสร้างสื่อใหม่ ๆ สามารถเรียนรู้และเข้าใจในศาสตร์ที่หลากหลาย การคิดเชิงออกแบบ ความสามารถจัดการและคัดกรองข้อมูล และความสามารถในการทำงานบนโลกออนไลน์

1.3 ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

วิจารณ์ พานิช (2555, pp. น. 19-20) ได้กล่าวถึงทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ที่คนทุกคนต้องเรียนรู้ตั้งแต่ชั้นอนุบาลไปจนถึงมหาวิทยาลัยและตลอดชีวิต คือ 3R x 7C

3R ได้แก่ Reading (อ่านออก), (W)riting (เขียนได้) และ (A)rithmetics (คิดเลขเป็น)

7C ได้แก่ Critical thinking & problem solving (ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา) Creativity & innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม) Cross-cultural understanding (ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์) Collaboration, teamwork & leadership (ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ) Communications, information & media literacy (ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ) Computing & ICT literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี)

สารสนเทศและการสื่อสาร) Career & learning skills (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้) และได้ อธิบายทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ไว้ดังนี้ (วิจารณ์ พานิช, 2555, pp. น. 28-57).

1. ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning and Innovation Skills) คือ ทักษะ พื้นฐานที่มนุษย์ในศตวรรษที่ 21 ทุกคนต้องเรียนเพราะโลกจะยิ่งเปลี่ยนแปลงเร็วขึ้นเรื่อย ๆ และมีความซับซ้อนซ่อนเงื่อนมากขึ้น คนที่อ่อนแอในทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมจะเป็นคนที่ตามโลกไม่ทัน เป็นคนอ่อนแอ ชีวิตก็จะยากลำบาก ประกอบด้วยทักษะย่อย ๆ ดังต่อไปนี้

1.1 การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical thinking) และการแก้ปัญหา (problem solving) ซึ่งหมายถึง การคิดอย่างผู้เชี่ยวชาญ (expert thinking)

1.2 การสื่อสาร (communication) และความร่วมมือ (collaboration) ซึ่งหมายถึง การสื่อสารอย่างซับซ้อน (complex communicating)

1.3 ความริเริ่มสร้างสรรค์ (creativity) และนวัตกรรม (innovation) ซึ่งหมายถึง การประยุกต์ใช้จินตนาการและการประดิษฐ์

2. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical thinking) เป็นทักษะสำคัญ สำหรับการเป็นมนุษย์ในศตวรรษที่ 21 ประเด็นสำคัญสำหรับครูเพื่อศิษย์คือ ต้องแสวงหาวิธีการ ออกแบบการเรียนรู้เพื่อให้ศิษย์ (ไม่ว่าจะอยู่ในช่วงอายุใดก็ตาม) พัฒนาทักษะนี้ รวมทั้งครูก็ต้องฝึกฝนทักษะนี้ของตนเองด้วย การคิดอย่างมีวิจารณญาณต้องไม่ใช่เกิดขึ้นแค่ในชั่วโมงเรียน หรือในชั้นเรียน แต่ต้องเกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน จนเป็นนิสัย เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัวจึงจะเรียกว่ามีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คนที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณคือ คนที่เข้าใจว่า “ความจริง” มีหลายชั้น และข้อเท็จจริงก็อาจจะ มี “ข้อเท็จ” แฝงหรือปนอยู่กับ “ข้อจริง” ได้เสมอ นอกจากนั้นยังขึ้นกับการรับรู้หรือการตีความของผู้รับสารด้วย โดยที่การบิดเบือนไปจากความจริงอาจอยู่ที่มุมมองของตัวผู้รับสารก็ได้

3. ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information, Media, Technology Skill) เป็นอีกทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญมากในศตวรรษที่ 21 โดยสามารถจำแนกทักษะในด้านนี้ ได้ดังนี้ 1) ทักษะด้านสารสนเทศ (Information Literacy) จะต้องมีทักษะที่ต้องการเหล่านี้ ทักษะในการเข้าถึง (access) อย่างรวดเร็ว และรู้แหล่ง ทักษะในการประเมินความน่าเชื่อถือ ทักษะในการใช้อย่างสร้างสรรค์ 2) ทักษะด้านสื่อ (Media Literacy Skills) เป็นทักษะสองทางคือ ด้านรับสารจากสื่อ และด้านสื่อสารออกไปยังผู้อื่นหรือสาธารณะหรือโลกในวงกว้าง ประกอบด้วย ความสามารถด้านการเข้าถึง วิเคราะห์ ประเมิน และสร้างสรรค์ (message) ใน

รูปแบบต่าง ๆ อันได้แก่ ในรูปสิ่งพิมพ์กราฟิก แอนิเมชัน ออดิโอ วิดีโอ เกม มัลติมีเดีย เว็บไซต์ และอื่น ๆ 3) ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT Literacy)

4. ทักษะด้านความเป็นนานาชาติ ครูเพื่อศิษย์ต้องฝึกทักษะด้านความเป็นนานาชาติ (internationalization) ให้แก่ศิษย์ ซึ่งจะช่วยสร้างความเป็นนานาชาติให้แก่โรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยด้วย ปัจจุบัน 10 ประเทศในภูมิภาคอาเซียนกำลังจะก้าวสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน และความร่วมมือหลักมี 3 ด้านคือ ความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคมวัฒนธรรม การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่อาจมองว่าเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจก็ได้ มองว่าเกี่ยวข้องกับสังคมวัฒนธรรมก็ได้ ดังนั้น สำนักงานความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนควรมีสำนักงานที่ช่วยเอื้ออำนวยความสะดวกความร่วมมือสร้างทักษะ ด้านความเป็นนานาชาติ ด้วยการเรียนแบบ PBL เป็นทีมผสมนานาชาติ ระหว่างนักเรียนในประเทศสมาชิก สำนักงานนี้อาจจัดประกวดแข่งขันโครงการข้ามชาติดังกล่าว เพื่อสร้างความคึกคักและเปิดโอกาสให้เด็กที่เป็นทีมงานกันได้มาพบหน้ากันเมื่อมารับรางวัล และนำเสนอผลงานที่ได้รับรางวัล

5. ทักษะอาชีพและทักษะชีวิต จะต้องเรียนตั้งแต่ชั้นประถม (หรืออนุบาล) ไปจนถึง ม.6 และมหาวิทยาลัย โดยเรียนตามพัฒนาการของสมอง เพราะทักษะกลุ่มนี้สอนไม่ได้ เด็กต้องเรียนเอง และครูยังต้องทำงานหนักขึ้นในการคิดค้นหาวิธีออกแบบการเรียนรู้ วิธีกระตุ้นและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของทีมงานและศิษย์ ทักษะอาชีพและทักษะชีวิตประกอบไปด้วย

5.1 ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (Flexibility and Adaptability) ความยืดหยุ่นและการปรับตัวเป็นทักษะเพื่อการเรียนรู้ การทำงานและการเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21 เป็นความยืดหยุ่นและปรับตัวเพื่อบรรลุเป้าหมาย ไม่ใช่ยืดหยุ่นและปรับตัวแบบไร้หลักการและเลื่อนลอย การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว รุนแรง และไม่คาดฝันอย่างที่เป็นอยู่ในโลกปัจจุบัน และรุนแรงขึ้นในอนาคต ทำให้การวางแผนการทำงานแบบตายตัวใช้ไม่ได้ผล มนุษย์ในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีความสามารถสูงในการยืดหยุ่นและปรับตัวเพื่อบรรลุเป้าหมายและคุณค่า การปรับตัวที่สุดยอดคือ การใช้วิกฤติเป็นโอกาส ใช้ปัญหาเป็นโอกาสหาทางออกอย่างสร้างสรรค์ที่สุด ๆ ซึ่งจะเกิดการเรียนรู้สูงสุด

5.2 การริเริ่มและกำกับดูแลตนเองได้ (Initiative and Self-Direction) งานในศตวรรษที่ 21 ต้องการความร่วมมือสูง และในขณะที่เดียวกันก็ต้องการการพึ่งตนเองสูงด้วย พนักงานต้องไม่คอยแต่จะพึ่งหัวหน้าหรือคอยให้หัวหน้าสั่ง เพราะในศตวรรษที่ 21 หัวหน้าจะมีเวลาสอนหรือแนะนำลูกน้องลดลง และงานต้องการความฉับไวเพิ่มขึ้น พนักงานที่ดีคือคนที่ชวนชวยเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นหลัก จะเห็นว่าการทำงานในศตวรรษที่ 21 มีทั้งลักษณะพึ่งพา

อาศัยกันและกัน (inter-dependence) และเป็นอิสระต่อกัน (independence) ซึ่งดูเผิน ๆ เป็นขั้วตรงกันข้าม แต่ฝึกให้ดีจะเป็นทักษะที่สำคัญมากในการทำงานและดำรงชีวิตในโลกยุคใหม่

5.3 ทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม (Social and Cross-Cultural Skills) หัวใจของทักษะนี้คือ สามารถทำงานและดำรงชีวิตอยู่กับสภาพแวดล้อมและผู้คนที่มีความแตกต่างหลากหลายได้อย่างไม่รู้สึกเครียดหรือแปลกแยก และทำให้งานสำเร็จได้ เป็นเรื่องของการเรียนรู้และยกระดับความฉลาดด้านสังคม (social intelligence) และความฉลาดด้านอารมณ์ (emotional intelligence)

5.4 การมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (Productivity and Accountability) ทักษะที่ต้องการคือ ทักษะในการกำหนดเป้าหมายและบรรลุเป้าหมายนั้น การจัดลำดับความสำคัญของงานและการใช้เวลา การเรียนรู้จากการทำโครงการ (PBL/ Project Base Learning) เป็นวิธีเรียนทักษะเหล่านี้ โดยใช้เครื่องมือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นตัวช่วยอำนวยความสะดวกในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ (productivity) มีการเก็บข้อมูลเพื่อความโปร่งใสตรวจสอบได้ รวมทั้งเพื่อการรับรู้ผลงานที่ทำได้ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

5.5 ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Leadership and Responsibility) ภาวะผู้นำที่ต้องการในศตวรรษที่ 21 คือ ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบแบบกระจายบทบาท (distributed leadership and responsibility) และความรับผิดชอบมี 3 ระดับ คือ รับผิดชอบต่อตนเอง รับผิดชอบต่อการทำงานประสานสอดคล้องกันในทีม และความร่วมมือกันในทีมเพื่อไปสู่เป้าหมายที่ยิ่งใหญ่ร่วมกัน

วิธีการทำงานแบบที่จะแพร่หลายขึ้นเรื่อย ๆ ในศตวรรษที่ 21 เรียกว่า “แบบสตูดิโอ (studio model)” เป็นการทำงานแบบที่คนจากหลากหลายหน่วยงานย่อยมาร่วมกันทำโครงการร่วมกัน แบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ แสดงบทบาทของแต่ละคนเพื่อทำให้เป็นทีมที่แข็งแกร่ง ทุกคนช่วยกันสร้างผลงานที่สร้างสรรค์ และร่วมเฉลิมฉลองความสำเร็จ แล้วสลายทีมงาน เพื่อให้แต่ละคนไปทำงานโครงการถัดไปที่มีสมาชิกของทีมแตกต่างไปจากเดิมในอนาคต คนที่มีการศึกษาจะทำงานแบบเป็นโครงการ ในสถานที่ทำงานแบบสตูดิโอ และงานแบบนี้นอกจากจะเรียกร้องภาวะผู้นำและความรับผิดชอบสูงมากก็ยิ่งให้โอกาสเรียนรู้สูงมากด้วย

ไพทอร์ย สินลาร์ตัน (2560, pp. น. 299-301) ได้กล่าวถึงทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า การมีชีวิตอยู่ในสังคมของศตวรรษที่ 21 นั้น แนนอนความรู้ในเรื่องต่าง ๆ จะเปลี่ยนไปจากปัจจุบันมาก สำหรับทักษะพื้นฐานเดิมของมนุษย์ เช่น การพูด การอ่าน การเขียน คิดว่าเป็นพื้นฐานของมนุษย์อยู่แล้ว เป็นการสื่อสารในชีวิตประจำวันของทุกคน แต่ทักษะที่จะขอกกล่าวถึง

และการศึกษาจะต้องคำนึงถึง เพื่อให้ผู้เรียนได้ถึงซึ่งทักษะเหล่านั้น เป็นทักษะที่เกิดขึ้นหรือทักษะของผู้เรียนที่ยังอยู่แล้วปรับใหม่ เพื่อให้การมีชีวิตอยู่กับสังคมใหม่ของศตวรรษที่ 21 ได้อย่างดีนั้น ควรจะมีอย่างน้อย 6 ประการหลัก พร้อมด้วยทักษะคู่ขนาน คือ

1. Productive Skills หรือทักษะในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ขึ้นได้ เพราะในศตวรรษใหม่มีความสำคัญของ Products ต่าง ๆ มีสูงมาก การสอนให้เด็กเพียงรู้จัก เข้าใจ หรือวิเคราะห์ได้ไม่น่าจะพออีกต่อไปแล้ว ผู้เรียนทุกคนควรได้รับการปลูกฝังให้คงที่ตลอดไปว่า ชีวิตของคนหรือค่าของคนอยู่ที่ผลงาน และต้องสอนให้ผู้เรียนสร้างผลงานได้ทุกคน และทักษะนี้จะคู่ขนานด้วย Quality Skills

2. Creative Skills เป็นทักษะสำหรับระบบเศรษฐกิจในเชิงอุตสาหกรรมที่โรงงานหรือการทำงานในลักษณะใหม่ (Neo-Factory Model) ที่สร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ไม่ใช่เหมือนกันหมดทุกชิ้นทุกอัน แต่ละชิ้น แต่ละอันมีลักษณะเฉพาะสนองตอบต่อแต่ละบุคคล การสร้างสิ่งของหรือ Product แต่ละอย่างก็จะต่างมีความคิดใหม่ หรือคิดสร้างสรรค์ด้วยทุกสมัย ทักษะนี้จะคู่ขนานกับ Design Skills

3. Analytical Skills นั้นจำเป็นอย่างมากในสังคมเปิดที่มีความแตกต่างหลากหลายทั้งดีและเลวเข้ามาปะปนกันในทุกสังคม จะมีคนดี คนเลว จะมีความดี ความเลว และจะมีความเหมาะสม ไม่เหมาะสมมากมาย โดยเฉพาะสังคมในศตวรรษใหม่ จะมีลักษณะเป็นสังคมบริโภคนิยม (Consumerism) สูงขึ้น เพราะตะวันตกจะจัดประเทศของตนเองเป็นประเทศผู้ผลิตสินค้า (Producer) ที่มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ เช่น การสร้าง Products อย่างมีคุณภาพสูง แล้วจะส่งสินค้านั้นไปขายทางตะวันออก โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลาย ซึ่งจัดให้ประเทศอย่างประเทศไทยเป็นประเทศผู้รับหรือบริโภค Consign ที่จัดทำผลงานในลักษณะ Routine Work โดยภาพนี้ตะวันตกจะเผยแพร่แนวคิดของทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 ในลักษณะให้ประเทศที่กำลังพัฒนามีทักษะที่จะใช้ของตะวันตก ทักษะนี้จะควบคู่กับทักษะตะวันตก คือ Critical Skills นั้นเอง

4. Cooperative Skills ซึ่งจะใช้หรือจะให้ได้ผลที่ดีเราควรจะใช้ Cooperative Skills โดยมุ่งเน้นการอยู่ในสังคมยุคใหม่ ต้องติดต่อสื่อสารถึงกันได้ แต่สื่อสารเพื่ออะไร ก็เพื่อร่วมมือกันทำงานร่วมกัน จึงเห็นว่า Communicative นี้ จะใช้ Cooperative Skills นี้จะเหมาะสมกว่า ซึ่งจะพัฒนาคู่ขนานไปกับ Leadership Skills

5. Life-long learning Skills ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับสังคมในศตวรรษที่ 21 เพราะสังคมเปลี่ยน การเรียนรู้เปลี่ยน และในหลายครั้งคนเปลี่ยน

อีกด้วย การเรียนรู้ใหม่จะต้องเกิดขึ้นตลอดเวลา ซึ่งทักษะนี้จะคู่ขนาดับทักษะการฉายภาพทักษะ
ทักษะ Scenario Thinking Skills

6. Self and other understanding มีความสำคัญมากเช่นกัน เพราะการจะอยู่กับสังคมไทยของศตวรรษที่ 21 นี้ อยู่กันด้วยความเห็นและความเชื่อที่แตกต่างกัน การเข้าใจตัว
และเข้าใจคนอื่น จึงทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งทักษะนี้จะคู่ขนาดับ Respectabal Skills

สรุปได้ว่า ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 นั้นเป็นทักษะที่คนทุกคนต้องเรียนรู้ตั้งแต่
ชั้นอนุบาลไปจนถึงมหาวิทยาลัยและตลอดชีวิต เป็นทักษะที่เกิดขึ้นหรือทักษะของผู้เรียนที่ยังอยู่
แล้วปรับเปลี่ยน เพื่อให้การมีชีวิตอยู่กับสังคมใหม่ของศตวรรษที่ 21 ได้อย่างดี ซึ่งประกอบไปด้วย 3R
ได้แก่ Reading (อ่านออก), (W)Riting (เขียนได้) และ (A)Rithmetics (คิดเลขเป็น) และ 7C ได้แก่
Critical thinking & problem solving (ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการ
แก้ปัญหา) Creativity & innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม) Cross-cultural
understanding (ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์) Collaboration,
teamwork & leadership (ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ)
Communications, information & media literacy (ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่า
ทันสื่อ) Computing & ICT literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยี สารสนเทศและการ
สื่อสาร) Career & learning skills (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้)

1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนานิสิตนักศึกษา

มีนักการศึกษาให้ความหมาย เป้าหมาย และแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนานิสิต
นักศึกษา ไว้อย่างหลากหลาย ดังต่อไปนี้

มิลเลอร์ และวินสตันจูเนียร์ (Miller and Winston, Jr. 1991 อ้างถึงในสำเนา
ขจรศิลป์ . 2538, น. 16 - 17) ได้เสนอหลักการพัฒนานักศึกษาไว้ ดังนี้

1. การพัฒนามนุษย์เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและสะสม ทั้งนี้เป็นเพราะ
บุคคลอยู่ในกระบวนการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทิศทางในการพัฒนานั้นขึ้นอยู่กับ
ประสบการณ์ของบุคคล ถึงแม้จะมีความพยายามที่จะทำให้การพัฒนาดัน้อยลง แต่การพัฒนายัง
ยังคงดำเนินอยู่ในบางลักษณะและการพัฒนายังเป็นกระบวนการที่สะสม ซึ่งเกิดขึ้นตามธรรมชาติ
โดยประสบการณ์ที่บุคคลเรียนรู้ในอดีต มีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคคลในอนาคต

2. การพัฒนาเกิดขึ้นในลักษณะที่ง่ายไปสู่ลักษณะที่ยาก และมีความ
สลับซับซ้อน หลักการข้อนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษาทุกฝ่าย โดยการ

แนะนำช่วยเหลือให้นักศึกษาอยู่ในขั้นตอนของการพัฒนาจากระดับที่นักศึกษามีอยู่ไปสู่ระดับที่สูงขึ้น

3. การพัฒนานักศึกษาเป็นไปตามลำดับและขั้นตอนของการพัฒนา เนื่องจากการพัฒนาเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ไม่มีแน่นอนและไม่คงที่ การใช้คำว่าขั้นตอน (Stage)

4. การพัฒนานักศึกษานั้น เกี่ยวข้องกับสภาพการณ์หลายอย่าง เช่น

4.1 ขนาดของสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ที่มีนักศึกษาเกิน 20,000 คน นั้น ควรทำการแยกการพัฒนาออกเป็นคณะและภาควิชา ส่วนสถาบันขนาดเล็กที่มีนักศึกษาน้อยกว่า 20,000 คน อาจแยกการพัฒนาเป็นคณะวิชาได้

4.2 หอพักนักศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนานักศึกษา สถาบันซึ่งมีหอพักให้นักศึกษาส่วนมากได้พักอาศัยอยู่ในสถาบันนั้น จะทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการพัฒนา ย่อมทำให้ได้ผลการพัฒนาดีกว่าสถาบันที่ไม่มีหอพักให้นักศึกษา

5. ทุกฝ่ายในสถาบันอุดมศึกษามีส่วนรับผิดชอบในการพัฒนานักศึกษา การร่วมมือและทำงานร่วมกันของบุคลากรทุก ๆ ฝ่ายในสถาบัน จึงมีความสำคัญต่อความสำเร็จในการพัฒนานักศึกษา

คิงและฟิลด์ส์ (King and Fields, 1980 อ้างถึงใน สำเนาฯ ขจรศิลป์. 2538, น. 2-4) ได้กล่าวว่าการพัฒนานักศึกษาเป็นด้านหนึ่งของกระบวนการพัฒนามนุษย์ ซึ่งในที่นี้หมายถึง การพัฒนานักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา และเสนอเป้าหมายของการพัฒนานักศึกษาไว้ 4 ประการ คือ

1. การพัฒนาด้านสติปัญญา เน้นการพัฒนาความสามารถของบุคคลในการคิดและเรียนรู้รวมทั้งกระบวนการในการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลเหล่านั้น เพื่อการสร้างสรรค์ความหมายใหม่และประเมินคุณค่าและศักยภาพของข้อมูลนั้น

2. การพัฒนาเอกลักษณ์ เน้นการพัฒนาความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง หมายถึง การค้นพบว่าตนเองเป็นใคร และบอกได้ว่าตนเองต้องการเป็นคนประเภทไหน ซึ่งอาจจะเรียกได้ว่าเป็นการพัฒนา Ego หรือ ลักษณะของบุคคล

3. การพัฒนาทักษะในการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งเน้นการสร้างความสัมพันธ์ การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ตลอดจนการสร้าง ความใกล้ชิด และความรักรัก

4. การพัฒนาค่านิยม ซึ่งเน้นค่านิยมที่เป็นคุณธรรมในการดำเนินชีวิตของตนเอง วิธีการกำหนดบทบาทตนเองในสังคมโดยคำนึงถึงอุดมคติในสังคม

โอบาเนียนและเทสโตน (O'Banion and Thurston . 1972, น. 203) ได้กล่าวว่าปรัชญาของรูปแบบพัฒนานิสิตเป็นการให้การศึกษาทางด้านพฤติกรรม (Behavioral Orientation) โดยถือว่า บุคคลย่อมเป็นอินทรีย์ที่เจริญเติบโตขึ้นทุกวัน มีความสามารถที่จะทำให้เกิดความเจริญสูงสุดในตัวเอง (Self-Fulfillment) และมีพัฒนาการในแง่ที่จะรับผิดชอบต่อสังคมในการทำให้ นิสิตได้พัฒนาดังกล่าวก็ได้จัดบรรยายการ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้โดยที่ นิสิตจะเกิดสิ่งต่อไปนี้

1. ให้เสรีภาพแก่นิสิตในการที่จะเลือกทิศทางการเรียนรู้ของตน
2. ให้นิสิตมีความรับผิดชอบต่อที่จะแสวงหาทางเลือกต่าง ๆ
3. ให้นิสิตมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในรูปแบบที่เป็นสิ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ทั้งนี้โดยมี

การ

3.1 ทำท่าย เผชิญหน้า กระตุ้นยั่วยุทำให้เกิดความตื่นเต้น

3.2 ให้ความอบอุ่นเป็นการเอง เข้าใจ ยอมรับ สนับสนุน

3.3 ทำให้เกิดมีความซาบซึ้งในความแตกต่างระหว่างบุคคล (การให้

ความเคารพยกย่อง)

สำหรับผลที่จะพึงได้รับจากการพัฒนานิสิตนั้น นิสิตจะได้รับการพัฒนาให้เกิดสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. ความรู้ความเข้าใจเชิงสติปัญญา
2. มีความชำนาญในการใช้ทักษะต่าง ๆ
3. มีพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อสังคม
4. มีการยืดหยุ่นและสร้างสรรค์
5. มีความตระหนักรู้ในตนเองและผู้อื่น
6. มีการยอมรับตนเองและผู้อื่น
7. เป็นคนกล้าที่จะค้นคว้าทดลอง
8. เปิดเผยยอมรับฟัง
9. มีความสามารถในการเรียนรู้ที่ดีและมีประสิทธิภาพ
10. มีความสามารถที่จะแสดงปฏิกิริยาตอบโต้ในเชิงบวกต่อการเปลี่ยนแปลง
11. มีการพัฒนาระบบค่านิยมอย่างมีประโยชน์

12. มีลีลาชีวิตเป็นที่น่าพอใจ

บราวน์ (Brown, 1972 อ้างถึงในสำเนาฯ ขจรศิลป์. 2538) ได้เสนอแนวคิดที่สำคัญในการพัฒนานักศึกษาไว้ 5 ประการ คือ

1. นักศึกษาที่เข้าสู่สถาบันอุดมศึกษา มีความแตกต่างกันหลายด้าน และความแตกต่างนั้นมีผลโดยตรงต่อประสบการณ์ที่นักศึกษาได้รับจากสถาบันอุดมศึกษา
2. ช่วงเวลาที่ศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษา เป็นช่วงเวลาที่นักศึกษาได้รับการพัฒนาหลายด้าน และช่วงเวลาแรกเป็นช่วงเวลาที่มีความสำคัญมาก
3. มีโอกาสมากในโปรแกรมการศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาที่มีผลต่อการพัฒนานักศึกษา
4. ปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมภายในสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ กลุ่มเพื่อนที่พักอาศัย อาจารย์ และการศึกษาในชั้นเรียน มีอิทธิพลต่อการพัฒนานักศึกษามาก
5. นักศึกษาได้รับการพัฒนา อันเนื่องมาจากปฏิกริยาระหว่างลักษณะของนักศึกษากับความกดดันของสภาพแวดล้อม

นอกจากนี้ยังได้เสนอเป้าหมายในการพัฒนานักศึกษาไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. การพัฒนาเอกลักษณ์ ซึ่งรวมถึงการพัฒนาระบบค่านิยม การพัฒนาคุณธรรมและการพัฒนาเป้าหมายในอาชีพ
2. การพัฒนาทักษะในการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เช่น ทักษะการสื่อความหมาย การพัฒนาความเข้าใจ และความเห็นใจกับผู้อื่น
3. การพัฒนาทักษะในด้านการเรียนและสติปัญญา ซึ่งจะช่วยให้เป็นบุคคลที่มีความสนใจ และทำการศึกษาค้นคว้าความรู้ใหม่ ๆ ตลอดชีวิต
4. การพัฒนาทางด้านสุนทรียภาพ คือการพัฒนาความเข้าใจเห็นคุณค่าและเกิดความซาบซึ้งในธรรมชาติ และศิลปะ ตลอดจนการพัฒนาทักษะในการสร้างสรรค์ในงานศิลปะ
5. การพัฒนาด้านร่างกาย และทักษะในด้านนันทนาการ คือ การพัฒนาความเข้าใจ เห็นคุณค่าและบูรณาการกิจกรรมนันทนาการเข้ากับลักษณะการดำรงชีวิตของตน

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา (2563, น. 48-50) ได้ให้ความหมาย เป้าหมาย ผลลัพธ์การเรียนรู้และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพนักศึกษา ไว้ดังนี้

ความหมายของกิจกรรมพัฒนานักศึกษากิจกรรมพัฒนานักศึกษาจัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างศักยภาพนักศึกษาในด้านต่าง ๆ เพื่อเสริม เติมเต็ม คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

ตลอดจนมีพัฒนาการรอบด้านของความเป็นมนุษย์ ทั้งนี้ การเข้าร่วมของนักศึกษาให้เป็นไปตามความชอบ ความสนใจ โดยไม่มีคะแนนเข้ามาเกี่ยวข้อง

เป้าหมายของการดำเนินงาน

1. ส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักและเข้าใจตนเอง ตลอดจนเกิดความตระหนักว่า การเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ควรได้รับการพัฒนารอบด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม สติปัญญา บุคลิกภาพ และพัฒนาภาวะสู่ความเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์มากขึ้น

2. ให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ด้านการทำงานเป็นหมู่คณะ ความสามารถในการแสดงและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เรียนรู้ที่จะเข้าใจและยอมรับผู้อื่น พัฒนาความเป็นผู้นำและฝึกหัดการทำงานอย่างเป็นระบบ ฝึกการคิดและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

3. ให้นักศึกษาสามารถปรับตัวกับการเรียนการสอนและสิ่งแวดล้อมต่างๆ ในสถาบัน นอกจากนั้นอาจเป็นหนทางในการช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดจากการศึกษาเล่าเรียนได้ด้วย

4. ให้นักศึกษามีบุคลิกภาพที่ดี มีความประพฤติที่ดีงาม มีความเป็นไทย และภาคภูมิใจในความมีเอกลักษณ์ของชาติ ชื่นชมในศิลปวัฒนธรรมไทย ตลอดจนประพฤติตนเป็นบุคคลที่เป็นประโยชน์ เป็นที่ต้องการของสังคม

ผลลัพธ์การเรียนรู้

1. นักศึกษาสามารถปรับตัวและบริหารจัดการตนเองได้ในช่วงเปลี่ยนผ่านสู่การเป็นนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

2. นักศึกษามองเห็นเส้นทางอาชีพที่ตนศึกษา และวางแผนพัฒนาตนเองเพื่อสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพในอนาคต

3. นักศึกษามีทักษะการเป็นผู้ประกอบการสามารถสร้างงานด้วยตนเองได้ในอนาคต

4. นักศึกษามีบุคลิกภาพและภาวะผู้นำที่สามารถนำไปใช้ในการทำงาน

5. นักศึกษามีทักษะการหางานที่เพียงพอ และมีความมั่นใจในการหางานทำ ภายหลังจากสำเร็จการศึกษา

แนวปฏิบัติที่ดี

1. ควรมีการจัดทำแผนกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สถาบันจะจัดให้แก่นักศึกษา โดยนักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนดังกล่าว

2. จัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบในคุณลักษณะที่จำเป็นที่ควรเสริมสร้างให้เกิดขึ้นแก่นักศึกษา เช่น บุคลิกภาพและภาวะผู้นำ
3. สื่อสารให้นักศึกษาได้ทราบผ่านช่องทางที่หลากหลาย
4. จัดให้มีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวสำหรับนักศึกษาใหม่ เพื่อสร้างความสามารถในการปรับตัวและพร้อมศึกษาเล่าเรียนและใช้ชีวิตในสถาบันในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การปฐมนิเทศ กิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และการใช้ชีวิต การจัดตั้งศูนย์เพื่อให้คำแนะนำและคำปรึกษาแก่นักศึกษาใหม่ เป็นต้น
5. จัดให้มีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างศักยภาพทางด้านบุคลิกภาพและภาวะผู้นำภายใต้รูปแบบที่หลากหลาย จัดหาเวทีและโอกาสให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกทักษะภาวะผู้นำอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งสามารถประเมินความเป็นผู้นำของตนเอง
6. จัดให้มีกิจกรรมเตรียมความพร้อมการเป็นผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา
7. จัดให้มีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพนักศึกษา ทั้งการนำเสนอ มารยาทสังคม การเคลื่อนไหว การแต่งกายที่เหมาะสม การพัฒนาลักษณะท่าทาง เพื่อสร้างความมั่นใจในการประกอบอาชีพและการดำรงตนในสังคม
8. จัดให้มีกิจกรรมเสริมสร้างจิตอาสาและความรับผิดชอบต่อสังคม ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน
9. จัดให้มีกิจกรรมเพื่อพัฒนาความเป็นไทย ความภูมิใจในสถาบันและภูมิใจในความเป็นไทย
10. จัดให้มีกิจกรรมเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดผลิตภัณฑ์บนพื้นฐานการพึ่งพาตนเอง
11. จัดให้มีกิจกรรมเรียนรู้ศาสตร์พระราชาเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินชีวิต
12. สร้างระบบประเมินเพื่อติดตามผลความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในภาพรวมและการรายงานผลสู่ผู้บริหาร เพื่อประเมินความสำเร็จในการดำเนินงาน
13. สร้างกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ฝึกความคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรมในรูปแบบของ Challenge Program
14. วางแนวทางประเมินผลการพัฒนานักศึกษาในภาพรวมของสถาบัน เพื่อศึกษาการบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ เพื่อเสนอสถาบันทราบ เพื่อให้ผู้บริหารสถาบันสามารถนำผลการวิเคราะห์มาใช้ในการวางกลยุทธ์เพื่อการดำเนินงานต่อไป

สำเนาวิชาจริยศิลป์ (2538, pp. น. 17-18) ได้ให้ความหมายของการพัฒนา นักศึกษาไว้ว่า การพัฒนานักศึกษาหมายถึง ความพยายามใด ๆ ของสถาบันอุดมศึกษาที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ อย่างสมบูรณ์ การพัฒนานักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เป็นกระบวนการที่มีความสลับซับซ้อน และมีปัจจัยที่สำคัญ 8 ประการ คือ

1. ด้านบริหาร
2. ด้านวิชาการ
3. ด้านกิจการนักศึกษา
4. ด้านบุคลากร
5. ด้านงบประมาณ
6. ด้านนักศึกษา
7. ด้านสภาพแวดล้อมภายในสถาบัน
8. ด้านสภาพแวดล้อมภายนอกสถาบัน

การพัฒนานักศึกษาควรมีเป้าหมายอย่างน้อย 7 ประการ (สำเนาวิชาจริยศิลป์. 2538 อ้างถึงในอรุณี หงษ์ศิริวัฒน์ . 2561, น. 51) คือ

1. ด้านวิชาการและวิชาชีพ โดยมุ่งพัฒนาเจตคติและทักษะในการเรียน เพื่อให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในด้านวิชาชีพ ความรู้และทักษะในการบริหาร ความรู้และทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์ ตลอดจนเป็นผู้ใฝ่รู้อยู่เสมอ
2. ด้านสติปัญญา โดยมุ่งพัฒนาความสามารถในการคิด การวิเคราะห์ ความรอบคอบ ไตร่ตรองและเห็นการณ์ไกล
3. ด้านสังคม โดยเน้นการพัฒนาทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยกระบวนการประชาธิปไตย กิริยามารยาททางสังคม มนุษยสัมพันธ์ และรอบรู้ทั้งวัฒนธรรมไทย และต่างชาติที่ต้องติดต่อด้วย
4. ด้านอารมณ์ โดยเน้นการทำความเข้าใจอารมณ์ของตนเอง การปรับและควบคุมอารมณ์ตลอดจนการพัฒนาอารมณ์ทางด้านสุนทรียภาพ เพื่อให้เห็นคุณค่าของศิลปะ วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม
5. ด้านเอกลักษณ์ โดยเน้นการทำความเข้าใจบุคลิกภาพของตนเองในทุก ๆ ด้าน การพัฒนาความสนใจในอาชีพ การวางแผนเพื่อประกอบอาชีพ การวางแผนดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับบุคลิกภาพของตนเอง

6. ด้านร่างกาย โดยเน้นการพัฒนาความเจริญเติบโตในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย การพัฒนาเจตคติและทักษะในการรักษาสุขภาพร่างกาย และสุขภาพจิตให้มีความสมบูรณ์ แข็งแรงอยู่เสมอ

7. ด้านคุณธรรม โดยเน้นคุณธรรมขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ความกตัญญูกตเวที ขยันซื่อสัตย์ ประหยัด อุดหนุน เสียสละเพื่อส่วนร่วม ลดละเลิกอบายมุข ตลอดจนการส่งเสริมให้ยึดมั่นปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา และจรรยาบรรณในอาชีพ

วัลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 pp. น. 3-4) ได้ให้ความคิดเห็นว่า นักศึกษา ควรได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การพัฒนาทางด้านสติปัญญา
2. การพัฒนาวิชาชีพ
3. การพัฒนาอารมณ์
4. การพัฒนาทักษะทางสังคม
5. การพัฒนาความเป็นตัวของตนเอง
6. การพัฒนาคุณธรรม
7. การพัฒนาทัศนคติ
8. การพัฒนาการจัดการ

ทองเรียน อมรัชกุล (2525, p. น. 24) กล่าวว่ารูปแบบการพัฒนานิสิต (Student Development Model) เป็นขบวนการทางการศึกษาอย่างหนึ่งโดยมุ่งให้นิสิตได้พัฒนาไปจนสุดความสามารถของตน ดังนั้น จึงมิใช่เป็นสิ่งที่เรียกว่ากิจกรรมพิเศษหรือกิจกรรมร่วมหลักสูตร แต่มีฐานะเป็นหลักสูตรโดยตรงลักษณะเด่นของรูปแบบการพัฒนานิสิตคือ การย้ายในแง่ของการเป็นกระบวนการมากกว่าการให้เนื้อหาสาระทางวิชาการโดยเฉพาะตัวการในการเปลี่ยนแปลง (Agent of Change) การศึกษาและวิจัย ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เป็นสำคัญ จึงนับได้ว่ารูปแบบการพัฒนานิสิตนั้นได้ก้าวมาสู่ฐานะเป็นศาสตร์สาขาหนึ่งโดยแท้ สิ่งที่ต้องระมัดระวังใน รูปแบบการพัฒนานิสิต (Student Development Model) ก็คือ การให้เสรีภาพโดยปราศจากความรับผิดชอบ การทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อกันโดยปราศจากความเป็นพี่น้องกัน และการให้ความเสมอภาคกันโดยไม่ยึดหลักในแง่โอกาส สิ่งเหล่านี้เป็นอันตรายยิ่ง ถ้าหากรูปแบบการพัฒนานิสิตไม่ได้เตรียมการให้รอบคอบเพื่อให้เกิดผลการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัด การพัฒนานิสิตจะต้องเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการศึกษาและพัฒนาการในตัวนิสิตแต่ละคนโดยตรง

สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษา คือ ความพยายามใด ๆ ของสถาบันอุดมศึกษา ที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ อย่างสมบูรณ์ เป็นการให้การศึกษาด้านพฤติกรรม (Behavioral Orientation) มีความสามารถที่จะทำให้เกิดความเจริญสูงสุดในตัวเอง (Self-Fulfillment) เสริมสร้างศักยภาพนักศึกษาในด้านต่าง ๆ เพื่อเสริม เต็มเต็มคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตลอดจนมีพัฒนาการรอบด้านของความเป็นมนุษย์ เป็นขบวนการทางการศึกษาอย่างหนึ่งโดยมุ่งให้บัณฑิตได้พัฒนาไปจนสุดความสามารถของตน เป็นด้านหนึ่งของกระบวนการพัฒนามนุษย์ และเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและสะสม ทั้งนี้เพราะบุคคลอยู่ในกระบวนการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การพัฒนาเกิดขึ้นในลักษณะที่ง่ายไปสู่ลักษณะที่ยุ่ยาก และมีความสลับซับซ้อน ลักษณะเด่นของรูปแบบการพัฒนานิสิตคือ การย้ายในแง่ของการเป็นกระบวนการมากกว่าการให้เนื้อหาสาระทางวิชาการโดยเฉพาะตัวการในการเปลี่ยนแปลง (Agent of Change) มีเป้าหมายของการพัฒนาหลากหลายประการ เช่น การพัฒนาด้านสติปัญญา การพัฒนาเอกลักษณ์ การพัฒนาทักษะในการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การพัฒนา ค่านิยม การพัฒนาทางด้านสุนทรียภาพ การพัฒนาด้านร่างกาย การพัฒนาด้านคุณธรรม พัฒนา ความเป็นตัวของตัวเอง

1.5 ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนานิสิตนักศึกษา

สำเนา ขจรศิลป์ (2538, pp. น. 25-47) ได้กล่าวว่า ผลงานของนักจิตวิทยาที่มีชื่อเสียงหลายท่านได้มีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดรูปแบบ และทฤษฎีที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนานักศึกษา ได้แบ่งกลุ่มทฤษฎีออกเป็นสามกลุ่มทฤษฎี ดังนี้

1. กลุ่มทฤษฎีพัฒนาความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Developmental Theories) ประกอบด้วยผลงานของนักจิตวิทยาหลายคนที่มีความสนใจเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ความเข้าใจและคุณธรรม เนื่องจากนักจิตวิทยาในกลุ่มนี้ สนใจเกี่ยวกับโครงสร้างของการเรียนรู้ (Structure of Meaning-Making) บุคคลในวงการศึกษา เรียกว่า กลุ่มทฤษฎีโครงสร้างการเรียนรู้ (Cognitive-Structural Theories) ผู้ที่มีความสำคัญต่อกลุ่มทฤษฎีนี้มากคือ จีน เพียเจต์ (Jean Piaget) ซึ่งเป็นผู้สร้างทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา (Piaget's Theory of Intellectual Development) ผลงานของเพียเจต์เป็นรากฐานของทฤษฎีกลุ่มนี้ กลุ่มทฤษฎีโครงสร้างการเรียนรู้ พยายามที่จะชี้ให้เห็นถึงกระบวนการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ ที่เกี่ยวกับประสบการณ์ของบุคคล ให้ความสนใจโครงสร้างการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาการเรียนรู้ มีความเชื่อว่าโครงสร้าง (Structure) ของการเรียนรู้ของบุคคล คือ ข้อสมมติฐาน หรือข้อสมมติที่ใช้เป็นมูลฐานแห่งการหาเหตุผลในการเรียนรู้ของบุคคลหลายข้อ เนื่องจากบุคคลได้รับการพัฒนามามาก

จึงมีโครงสร้างการเรียนรู้มากมาย โครงสร้างของการเรียนรู้ต่าง ๆ ของบุคคลมีอิทธิพลต่อการรับรู้ การประเมินเหตุการณ์ตลอดจนการตัดสินใจของบุคคล พยายามชี้ให้เห็นถึงขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการพัฒนาความรู้ความเข้าใจที่บุคคลเกิดการเรียนรู้ และมีประสบการณ์ต่าง ๆ อย่างมากมาย

2. กลุ่มทฤษฎีจิต – สังคม (Psycho Social Theories) ให้ความสนใจกับเนื้อหาสาระ (Content) ในการพัฒนานักศึกษา นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้ให้ความสนใจกับความรู้สึก พฤติกรรม และความคิดของบุคคลกับสภาพแวดล้อมตลอดทั้งชีวิตของบุคคล

3. กลุ่มทฤษฎีสัญลักษณ์ กล่าวถึงลักษณะของบุคลิกภาพที่บุคคลชอบแสดงออก ซึ่งมีหลายกลุ่มที่มีลักษณะแตกต่างกัน เช่น พวกชอบเข้าสังคม พวกชอบใช้เหตุผลและพวกชอบใช้อารมณ์ เป็นต้น ลักษณะของบุคลิกภาพที่ชอบแสดงออก เป็นลักษณะที่ถาวรหรือกึ่งถาวร นักจิตวิทยาในกลุ่มทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่า ลักษณะของบุคลิกภาพที่บุคคลชอบแสดงออกที่แตกต่างกันนั้นเกิดจากการทำงานของสมองที่แตกต่างกัน ลักษณะของกลุ่มทฤษฎีสัญลักษณ์มีลักษณะดังต่อไปนี้

1) ลักษณะของบุคลิกภาพที่บุคคลชอบแสดงออก เป็นลักษณะที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม ลักษณะนี้จะปรากฏขึ้นในช่วงแรกของชีวิตและคงอยู่ตลอดชีวิต

2) บุคคลที่มีความถนัดใช้มือขวาตั้งแต่เกิด จะใช้มือขวาและมีความมั่นใจที่จะใช้มือขวามากกว่ามือซ้าย และสามารถที่จะพัฒนามือขวาได้ดีกว่ามือซ้าย ลักษณะบุคลิกภาพอย่างอื่นก็เช่นเดียวกัน คือ ถ้าบุคคลชอบใช้อย่างใดอย่างหนึ่ง ก็จะมี ความมั่นใจที่จะใช้ อย่างนั้นมากกว่าอีกอย่างหนึ่ง และสามารถที่จะพัฒนาอย่างนั้นได้ดีกว่า อีกอย่างหนึ่งที่ตรงข้ามกัน แต่บางครั้งบุคคลก็ยังคงใช้อีกอย่างหนึ่งอยู่เช่นเดียวกัน

3) การแบ่งบุคคลออกเป็นกลุ่มตามลักษณะของบุคลิกภาพที่บุคคลชอบแสดงออกนั้น กลุ่มทฤษฎีสัญลักษณ์ไม่มีความประสงค์ ที่จะแสดงลักษณะพิเศษของแต่ละบุคคล

สรุปได้ว่า ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนานิสิตนักศึกษา แบ่งกลุ่มทฤษฎีออกเป็นสามกลุ่มทฤษฎี ได้แก่ กลุ่มที่หนึ่ง กลุ่มทฤษฎีพัฒนาความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Developmental Theories) มีความสนใจเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ความเข้าใจและคุณธรรม กลุ่มที่สอง กลุ่มทฤษฎีจิต – สังคม (Psycho Social Theories) ให้ความสนใจกับเนื้อหาสาระ (Content) ในการพัฒนานักศึกษา และกลุ่มที่สามกลุ่มทฤษฎีสัญลักษณ์ กล่าวถึงลักษณะของบุคลิกภาพที่บุคคลชอบแสดงออก ซึ่งมีหลายกลุ่มที่มีลักษณะแตกต่างกัน เช่น พวกชอบเข้าสังคม พวกชอบใช้เหตุผล และพวกชอบใช้อารมณ์

1.6 การพัฒนานิสิตนักศึกษาของซิคเคอร์ริงและไรเซอร์

ซิคเคอร์ริงและไรเซอร์ (Chickering and Reisser. 1993 อ้างถึงใน อรุณี หงษ์ศิริ วิวัฒน์. 2561, น. 54-56, ธีดาร์ตัน บุญนุช. 2543: 11-15, สำเนาฯ ขจรศิลป์. 2538, น. 40-42) ได้ทำการศึกษาพัฒนาการของนักศึกษาชายและหญิงจากสถาบันอุดมศึกษา 13 แห่ง ซึ่งมีเชื้อชาติและสัญชาติต่างกัน ในปี ค.ศ.1969 ซิคเคอร์ริงได้ใช้ทฤษฎีของอีริคสันในขั้นเอกลักษณ์ (Identity) และขั้นความผูกพัน (Intimacy) ทำการทดลองในแนวเล็ก จึงทำให้ทฤษฎีพัฒนานักศึกษาของเขามีประโยชน์มากยิ่งขึ้น ทฤษฎีพัฒนาของซิคเคอร์ริง (Chickering's Theory of Student Development) เน้นการพัฒนามุคสิกภาพของบุคคลในช่วงอายุ 17 – 25 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุของนักศึกษาระดับปริญญาตรี และปริญญาโท มีประเด็นสำคัญดังนี้

1. งานตามขั้นพัฒนาการของบุคคลมีตลอดช่วงชีวิต แต่ช่วงอายุที่มีความเหมาะสมกับการพัฒนามุคสิกภาพบางลักษณะ เช่น ในช่วงอายุ 18 – 23 ปี มีความเหมาะสมในการพัฒนามุคสิกภาพ 3 ลักษณะ คือ พัฒนาศามารถ การควบคุมอารมณ์ของตนเอง และความเป็นตัวของตัวเอง
2. การพัฒนามุคสิกภาพทั้ง 3 ลักษณะที่ได้กล่าวในข้อ 1 นั้น ใช้เวลา 1 – 5 ปีจึงบรรลุผล
3. ผลการพัฒนามุคสิกภาพของบุคคลนั้น อาจเกิดในทางบวกหรือลบก็ได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่บุคคลได้รับในช่วงอายุนั้น
4. ผลของการพัฒนาในขั้นก่อน มีอิทธิพลต่อผลการพัฒนาในขั้นหลัง
5. งานตามขั้นพัฒนาการในช่วงอายุหนึ่งที่มีความเหมาะสมกับการพัฒนามุคสิกภาพบางอย่างที่เกิดขึ้นครั้งหนึ่งแล้วก็อาจเกิดขึ้นในช่วงหลังของชีวิตได้อีก ดังนั้น การพัฒนามุคสิกภาพในช่วงแรกที่ยังไม่บรรลุผล ก็อาจพัฒนาในช่วงหลังได้

ต่อมาในปี ค.ศ.1993 ซิคเคอร์ริงและไรเซอร์ได้ร่วมกันทบทวนและเสนอแนวคิดในการพัฒนานักศึกษานิสิตนักศึกษา 7 ด้านที่ปรับปรุงใหม่ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การพัฒนาความสามารถด้านสติปัญญา ด้านร่างกายและด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Developing Competence)
 - ความสามารถด้านสติปัญญา เป็นการพัฒนาความสามารถในการคิด การเข้าใจเนื้อหา ความชำนาญในการใช้สติปัญญาวิเคราะห์และสังเคราะห์สิ่งต่าง ๆ
 - ความสามารถด้านร่างกาย ได้แก่ การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการกีฬาและศิลปะ ความแข็งแรงและมีวินัยในตนเอง

ความสามารถด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น เป็นการพัฒนาทักษะการฟัง การสื่อสารกับผู้อื่น อย่างมีประสิทธิภาพ การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น ปรับวิธีการคิดและแนวทางของตนเอง ให้เข้ากับเป้าหมายของกลุ่ม รู้จักใช้วิธีที่หลากหลายเพื่อเกิดความสัมพันธ์ที่ดี และการดำเนินงานของกลุ่มเป็นไปด้วยดี

ความมั่นใจในตนเองของนิสิตนักศึกษา จะเกิดขึ้นเมื่อเขาารู้ตัวว่ามีความสามารถมากขึ้น วางใจความสามารถของตนเอง ยอมรับที่จะรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์จากเพื่อน และรู้จักจะบูรณาการความสามารถที่กล่าวมาข้างต้นทั้ง 3 ด้าน

2. การจัดการกับอารมณ์ (Managing Emotions)

เป็นการที่นิสิตนักศึกษาตระหนักและรับรู้อารมณ์ทั้งดีและไม่ดีของตน การพัฒนาเกิดขึ้นเมื่อนิสิตนักศึกษาเรียนรู้วิธีที่จะปลดปล่อยอารมณ์หุดหู่ วิตกกังวล และความรู้สึกต่าง ๆ ที่ไม่ดีของตนเองให้สลายไปก่อนที่จะลามไปทำลายความสัมพันธ์กับเพื่อน รู้จักที่จะจัดการและจัดระเบียบอารมณ์และความคิดในทางที่ไม่ดีมากกว่าที่จะเก็บกด

ส่วนอารมณ์ที่ดี ๆ เช่น ความปีติยินดี ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น นิสิตนักศึกษาต้องตระหนักรู้ในอารมณ์เหล่านั้น และปล่อยให้อารมณ์นั้นเกิดขึ้นในตนเอง เพราะเป็นอารมณ์ที่จะก่อให้เกิดผลดีกับตนเองและเพื่อนหรือบุคคลที่ตนมีสัมพันธภาพด้วย

3. การพัฒนาความเป็นตัวของตัวพร้อมกับยอมรับการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน (Moving Through Autonomy Toward Interdependence)

เป็นการเรียนรู้ที่จะอยู่ได้ด้วยตัวเอง รับผิดชอบที่จะไปให้ถึงเป้าหมายที่ตนเลือก โดยการถูกชักนำจากผู้อื่นน้อยมาก การพัฒนาขั้นนี้ต้องอาศัยทั้งความเป็นตัวของตัวเองทางความคิดและการกระทำ ในขณะที่เดียวกันก็ยอมรับการพึ่งพาอาศัยกันในสังคมด้วย ยอมรับในความเป็นตัวของตัวเองของผู้อื่น และรู้จักทั้งการให้และการรับเมื่ออยู่ในสังคมเพื่อน ๆ

4. การพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะ (Developing Mature Interpersonal Relationships)

เป็นการพัฒนาความสามารถที่จะใกล้ชิดกับผู้อื่นได้โดยยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านต่าง ๆ ทั้งความคิด ประสบการณ์และวัฒนธรรม การชื่นชมความแตกต่างระหว่างบุคคล ตระหนักถึงความแตกต่าง การมีประสบการณ์ที่กว้างขวาง ความเปิดเผย ความอยากรู้ อยากเห็น และการเป็น ปรวิสัย (Objective)

การพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะนี้ จะทำให้นิสิตนักศึกษา ไม่ยึดติดในความคิดของตน ไม่หลงตน ทำให้สัมพันธภาพที่เกิดขึ้นเหนียวแน่น ลดความมีอคติและ

การเหยียดเชื้อชาติเพราะเป็นสัมพันธภาพที่อยู่บนความเชื่อตรง หวังใย และการตอบสนองที่ไม่อยู่ภายใต้เงื่อนไขใด ๆ การพัฒนาแบบนี้เป็นการพัฒนาการ อยู่ร่วมกันแบบผู้ใหญ่ ที่ต่างยอมรับในข้อบกพร่องหรือความภาคภูมิใจในคุณค่าต่าง ๆ ร่วมกัน ฉะนั้นแม้จะต้องห่างไกลกันสัมพันธภาพก็ยังอยู่ยั่งยืน เพิ่มความเห็นอกเห็นใจและการไม่เห็นแก่ตัว และทำให้ชอบความหลากหลาย

5. การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน (Establishing Identity)

เป็นการค้นหาว่าประสบการณ์แบบไหนที่ทำแล้วทำให้ตนเองพอใจ รู้สึกปลอดภัย และเกิดความมั่นใจในตนเองและจะต้องทำประสบการณ์นั้นบ่อยครั้งเพียงไร

การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตนนี้ รวมไปถึงความพอใจในรูปร่างลักษณะหน้าตาของตนเอง การรู้สึกสบายใจกับเพศและการปรับตัวทางเพศ การยอมรับและเข้าใจในบทบาทของตน การนับถือตน การบ่งบอกถึงต้นกำเนิดของครอบครัว เชื้อชาติ การวางตนว่าเป็นส่วนหนึ่งของประเพณีทางศาสนาและวัฒนธรรม การค้นหาบทบาทและแนวทางในการทำงาน การเล่น และการใช้ชีวิตที่บ้าน และมั่นใจในบุคลิกภาพของตน นอกจากนี้การที่นิสิตนักศึกษาจะสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตนได้นั้น ยังขึ้นอยู่กับพัฒนาความสามารถด้านต่าง ๆ การจัดการกับอารมณ์ การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง และการพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่นดังที่กล่าวมาแล้วด้วย

6. การพัฒนาเป้าหมาย (Developing Purpose)

เป็นการเพิ่มพูนความสามารถที่จะประเมินความสนใจและทางเลือกต่าง ๆ ความสามารถที่จะสร้างความชัดเจนให้กับเป้าหมายต่าง ๆ วางแผนและมุ่งมั่นที่จะอุปสรรคทั้งหลายอย่างตั้งใจจริง

การพัฒนาเป้าหมายต้องอาศัยแผนในการปฏิบัติการ การกำหนดและบูรณาการสิ่งที่ควรทำก่อน หลัง การพัฒนาเป้าหมายยังรวมไปถึง ความสามารถที่จะรวมเป้าหมายต่าง ๆ ภายใต้ขอบเขตที่กว้างขวางที่เป็นจุดมุ่งหมายที่มีความหมายยิ่งขึ้น และฝึกใช้ความสามารถนี้อย่างตั้งใจบนพื้นฐานชีวิตประจำวัน

7. การพัฒนาความมีคุณธรรม (Developing Integrity)

การพัฒนาข้อนี้ ตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่าคุณค่าและความเชื่อของบุคคลเป็นพื้นฐานในการแปลความหมายจากประสบการณ์นำทางพฤติกรรม และความนับถือตนเอง การพัฒนาความมีคุณธรรมเกี่ยวข้องกับคุณค่าความเป็นมนุษย์ คุณค่าส่วนบุคคลและการพัฒนาความพอดี โดยคุณค่าความเป็นมนุษย์ คือ การเปลี่ยนจากการกระทำโดยอัตโนมัติที่ยึดถือความเชื่อของตนเองเป็นหลักอย่างชนิดที่ว่าไม่ยอมประนีประนอมความเชื่อนั้นกับคนอื่น มาใช้การให้ความสมดุลระหว่างความสนใจของตนเองกับความสนใจของผู้อื่นเป็นหลักในการคิด สำหรับ

คุณค่าส่วนบุคคลคือ การผสมผสานคุณค่าที่ตนยึดถือกับพฤติกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบในสังคมอย่างพอดี ดังนั้นโดยสรุปการพัฒนาควมมีคุณธรรม จะประกอบด้วย 3 ขั้นตอนที่มีลำดับซ้อนกันอยู่ คือ

7.1 ค่านิยมในด้านเกี่ยวกับมนุษย์จะเปลี่ยนจากการทำตามความเชื่อต่าง ๆ โดยอัตโนมัติไปสู่การรักษาความสมดุลระหว่างความสนใจของตนเองกับความสนใจของเพื่อนมนุษย์คนอื่น ๆ

7.2 ค่านิยมเกี่ยวกับบุคคล เป็นการยอมรับค่านิยมและความเชื่อต่าง ๆ อย่างมีสติ ในขณะที่เดียวกันก็เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น

7.3 การพัฒนาความเหมาะสม หมายถึง การประสานระหว่างค่านิยมส่วนตัวกับพฤติกรรมที่ต้องรับผิดชอบต่อสังคม

สรุปได้ว่า ทฤษฎีการพัฒนานิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาของซิดเคอร์ริงและไรเซอร์ มีประเด็นสำคัญคือ ช่วงอายุที่มีความเหมาะสมกับการพัฒนาบุคลิกภาพบางลักษณะ เช่น ในช่วงอายุ 18 – 23 ปี มีความเหมาะสมในการพัฒนาบุคลิกภาพ 3 ลักษณะ คือ พัฒนาความสามารถ การควบคุมอารมณ์ของตนเอง และความเป็นตัวของตัวเอง จะใช้เวลาในการพัฒนา 1 – 5 ปีจึงบรรลุผล ผลการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคลนั้น อาจเกิดในทางบวกหรือลบก็ได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่บุคคลได้รับในช่วงอายุนั้น พัฒนาการในช่วงอายุหนึ่งที่มีความเหมาะสมกับการพัฒนาบุคลิกภาพบางอย่างที่เกิดขึ้นครั้งหนึ่งแล้วก็อาจเกิดขึ้นในช่วงหลังของชีวิตได้อีก ซึ่งมีแนวคิดในการพัฒนานักศึกษานิสิตนักศึกษา 7 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาความสามารถด้านสติปัญญา ด้านร่างกายและด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Developing Competence) 2) การจัดการกับอารมณ์ (Managing Emotions) 3) การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเองพร้อมกับยอมรับการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน (Moving Through Autonomy Toward Interdependence) 4) การพัฒนาสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะ (Developing Mature Interpersonal Relationships) 5) การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน (Establishing Identity) 6) การพัฒนาเป้าหมาย (Developing Purpose) และ 7) การพัฒนาความมีคุณธรรม (Developing Integrity)

ตาราง 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบการพัฒนาแบบองค์รวมและการพัฒนานิสิตนักศึกษา

ลำดับ	องค์ประกอบการพัฒนา แบบองค์รวมและการพัฒนา นิสิตนักศึกษา	นักวิชาการ และนักการศึกษา											รวม		
		Katz and Chard (1994)	Maclean (1992)	Chickering and Reisser (1993)	Dipankar Sarkar (2020)	King and Fields (1980)	Brown (1972)	จิรประภา อัครบวร (2554)	พระพรหมคุณาภรณ์ (2543)	วิษย์ วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล (2562)	ไพฑูริย์สินลาภรัตน์ (2561)	วิจารณ์ พานิช (2555)		सानนท์ ขจรศิลป์ (2538)	วัลภา เทพพิสดิน ณ อยุธยา (2530)
1.	การพัฒนาด้านสติปัญญา มี ความรอบรู้	✓		✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓	10
2.	ความสมดุลของกิจกรรม	✓													1
3.	สถาบันการศึกษาคือส่วนหนึ่ง ของชีวิต	✓													1
4.	ห้องเรียนเป็นชุมชนหนึ่งของ ผู้เรียน	✓													1
5.	การสอนเป็นสิ่งที่ท้าทาย อาจารย์	✓													1
6.	การพัฒนาด้านจิตวิญญาณ หรือจิตใจ			✓	✓			✓	✓						4
7.	การพัฒนาด้านร่างกาย			✓	✓		✓	✓	✓			✓			6
8.	การพัฒนาด้านสังคม การ ติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	10
9.	การพัฒนาด้านสุนทรียศาสตร์						✓	✓							2
10.	การพัฒนาด้านอาชีพ							✓				✓	✓	✓	4
11.	การพัฒนาด้านอารมณ์		✓	✓				✓	✓			✓	✓		6
12.	การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน การพัฒนาความเป็นตัวของ ตัวเอง การพัฒนาเป้าหมาย เฉพาะตน		✓			✓	✓					✓	✓		5
13.	การพัฒนาความมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมในการดำเนิน ชีวิต		✓		✓	✓						✓	✓	✓	6

ตาราง 1 (ต่อ)

ลำดับ	องค์ประกอบการพัฒนา แบบองค์รวมและการพัฒนา นิสิตนักศึกษา	นักวิชาการ และนักการศึกษา										รวม				
		Katz and Chard (1994)	Macleon (1992)	Chickering and Reisser (1993)	<u>Dipankar Sarkar</u> (2020)	King and Fields (1980)	Brown (1972)	จิระประภา อัครบวร (2554)	พระพรหมคุณภาภรณ์ (2543)	วิรัช วังษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล (2562)	ไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์ (2561)		วิจารณ์ พานิช (2555)	สำเนาวิชจรศิลป์ (2538)	วัลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530)	กิตติภูมิ มีประดิษฐ์ (2562)
14.	การพัฒนาด้านภาษา ใช้ภาษา ในการสื่อสารอย่างมี ประสิทธิภาพ				✓	✓									✓	4
15.	ความสามารถในการหา ความหมายที่ซ่อนอยู่ การ แสวงหาความรู้ตลอดชีวิต									✓					✓	2
16.	การคิดใหม่และการคิดนอก กรอบ การคิดสร้างสรรค์									✓	✓					2
17.	ทักษะความเป็นนานาชาติ ความสามารถในการทำงาน ร่วมกันในวัฒนธรรมที่ หลากหลาย									✓		✓				2
18.	การสังเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big data) และทักษะการคิด แบบกลับกรอง									✓	✓					2
19.	ความสามารถเข้าถึงและ ประเมินเพื่อนำมาสร้างสื่อใหม่ ๆ									✓						1
20.	สามารถเรียนรู้และเข้าใจ ใน ศาสตร์ที่หลากหลาย									✓						1
21.	ความสามารถในการทำงานบน โลกออนไลน์ ใช้สื่อและ เทคโนโลยีสารสนเทศอย่าง รู้เท่าทัน									✓	✓			✓		3

ตาราง 1 (ต่อ)

ลำดับ	องค์ประกอบการพัฒนา แบบองค์รวมและการพัฒนา นิสิตนักศึกษา	นักวิชาการ และนักการศึกษา										รวม			
		Katz and Chard (1994)	Maclea (1992)	Chickering and Reisser (1993)	<u>Dipankar Sarkar</u> (2020)	King and Fields (1980)	Brown (1972)	จิระประภา อัครบวร (2554)	พระพรหมคุณาภรณ์ (2543)	วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล (2562)	ไพฑูริย์ สันลารัตน์ (2561)		วิจารณ์ พานิช (2555)	สำเนาวิชจรศิลป์ (2538)	วัลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530)
22.	การคิดเชิงออกแบบที่นำไปสู่ การสร้างสรรค์นวัตกรรม การ เรียนรู้และนวัตกรรม								✓	✓	✓				3
23.	ตระหนักและสำนึกความเป็น ไทย													✓	1
24.	มีจิตอาสาและสำนึกสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคม									✓	✓			✓	3
25.	การคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมี วิจารณญาณ									✓	✓				2
26.	การคิดผลผลิตภาพ การคิดริเริ่ม									✓	✓				2
27.	การคิดแบบแก้ไขปัญหา									✓					1
28.	การคิดเชิงประกอบการ									✓					1
29.	ทักษะการคิดแบบผู้นำ และ ทักษะการจัดการ									✓	✓		✓		3
30.	ความยืดหยุ่นและการปรับตัว										✓				1

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลข้างต้นทำให้สรุปได้ว่า การพัฒนา
นักศึกษาแบบองค์รวม หมายถึง การพัฒนานักศึกษาที่สามารถทำให้นักศึกษาได้แสดงออกถึง
ความสามารถที่หลากหลายเกี่ยวกับเรื่องที่พัฒนา ให้นักศึกษาได้เรียนรู้กระบวนการที่เปิดกว้าง
และส่งเสริมความร่วมมือ เป็นการศึกษาที่ลุ่มลึกเมื่อนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม จะได้พัฒนา
ความสามารถด้านปัญญา ความเฉลียวฉลาด ความสามารถด้านการคิด ตั้งคำถามและการ
ประเมิน สร้างสรรค์ให้ได้ความคิดใหม่ ๆ พัฒนาด้านสังคม แสดงออกซึ่งบทบาททางสังคมได้
ถูกต้อง พัฒนาศัมพันธภาพกับผู้อื่น เคารพต่อความคิดเห็นที่แตกต่าง พัฒนาด้านจิตใจ ความเชื่อ
ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ความอดทน มีสติ พัฒนาด้านร่างกายให้แข็งแรง มีสุขภาพที่ดีให้

เกิดผลดีต่อร่างกาย มีความสมบูรณ์แข็งแรงอยู่เสมอ และพัฒนาด้านอารมณ์ ตระหนัก ยอมรับ และแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสม เข้าใจอารมณ์ของตนเอง สามารถปรับและควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ และการพัฒนาด้านสุนทรียภาพ เห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

สมบุญ สุริยวงศ์ (2550, pp. น. 15-27) ได้อธิบายขั้นตอนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจไว้ 7 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดปัญหาของการวิจัย การวิเคราะห์องค์ประกอบนี้มีการกำหนดปัญหาของการวิจัยออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจเพื่อสร้างองค์ประกอบของตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กัน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อทำการยืนยันโครงสร้างของแนวคิดและทฤษฎีที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาว่าข้อมูลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่อย่างไร

2. การวางแผนในการวิเคราะห์องค์ประกอบ ประกอบด้วย การวางแผนที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้

2.1 การคำนวณหาค่าเมตริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพื่อค้นหาโครงสร้างหรือองค์ประกอบตามความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละตัวว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับมากหรือน้อยเท่าใด

2.2 การเลือกตัวแปรมาวิเคราะห์ ควรเป็นตัวแปรต่อเนื่อง หากเป็นตัวแปรจัดประเภท ผู้วิจัยสามารถนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไปได้โดยการแทนค่า 0 – 1 เพื่อนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบโดยตัวแปรแต่ละตัวควรเป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบนั้น ๆ โดยอิงแนวคิดหรือทฤษฎีหรือนิยามศัพท์ของผู้วิจัย

2.3 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ จะต้องมียังจำนวนประชากรอย่างน้อย 5 – 10 เท่า ของจำนวนตัวบ่งชี้ทั้งหมดเพื่อลดความคลาดเคลื่อนแบบสุ่มที่มีผลต่อระดับนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

3. การพิจารณาข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์องค์ประกอบ มีดังนี้

3.1 การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยค่าเมตริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละคู่จะต้องมีความสัมพันธ์ต่อการวิเคราะห์องค์ประกอบ ซึ่งควรมีค่ามากกว่า 0.30 ขึ้นไป

3.2 การวิเคราะห์เมทริกซ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยภาพรวม (Bartlett's Test of Sphericity) เป็นวิธีทางสถิติที่ใช้ทดสอบเมทริกซ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรว่ามีความเหมาะสมเพียงพอที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไปหรือไม่

3.3 การวิเคราะห์ความเหมาะสมเพียงพอของตัวแปร (Measure of Sampling Adequacy หรือ MSA) ที่ใช้ตรวจสอบเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีความเหมาะสมจะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 – 1 ซึ่งหากค่าความเหมาะสมเพียงพอของตัวแปรเท่ากับ 0 แสดงว่าตัวแปรแต่ละตัวมีความคลาดเคลื่อนกับตัวแปรอื่นสูงแต่ในทางกลับกันหากค่าความเหมาะสมเพียงพอของตัวแปรมีค่าเท่ากับ 1 แสดงว่าตัวแปรแต่ละตัวไม่มีความคลาดเคลื่อนกับตัวแปรอื่นสามารถทำการวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไปได้

4. การเลือกวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ

4.1 การเลือกวิธีการสกัดองค์ประกอบ โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Component Analysis) เป็นการหาภาพรวมของความแปรปรวนของข้อมูลเดิมโดยให้มีองค์ประกอบน้อยที่สุด ตามจุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์องค์ประกอบโดยการใช้การวิเคราะห์ส่วนประกอบหลัก (Principal Component: PCA) วิธีนี้จะพิจารณาความแปรปรวนร่วมก่อนสกัดองค์ประกอบโดยให้สัดส่วนที่เป็นความแปรปรวนเฉพาะ (Unique Variance) ให้มีค่าน้อยที่สุด ทำให้ค่าเริ่มต้นมีค่าเท่ากับ 1 อยู่ในเส้นทแยงมุมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรซึ่งบ่งบอกถึงตัวแปรรวม หลังจากนั้นตัวแปรรวมจะถูกกันเป็นองค์ประกอบและจัดส่วนที่เป็นความแปรปรวนเฉพาะที่ให้ค่าที่น้อยที่สุดออกไปจะเหลือเพียงส่วนที่เป็นองค์ประกอบรวมเรียกว่าเมทริกซ์องค์ประกอบ (Factor Matrix) ซึ่งค่าของส่วนที่เป็น Communalities เป็นค่าประมาณของความแปรปรวนร่วมกันอยู่ระหว่างตัวแปรกับองค์ประกอบจะอยู่ในเส้นทแยงมุมของเมทริกซ์องค์ประกอบ

4.2 การกำหนดจำนวนองค์ประกอบเมื่อตัวแปรถูกสกัดออกเป็นองค์ประกอบ วิธีการสกัดองค์ประกอบจะเริ่มจากการสกัดองค์ประกอบแรกที่มีค่าตัวแปรรวมมากที่สุด ส่วนองค์ประกอบที่สองจะมีความแปรปรวนร่วมรองไปจากองค์ประกอบแรก องค์ประกอบที่สามจะเป็นองค์ประกอบที่มีความแปรปรวนร่วมรองจากองค์ประกอบที่สองจึงถึงองค์ประกอบสุดท้าย โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

4.2.1 เกณฑ์ที่ใช้เปรียบเทียบความแปรปรวน (Latent Root) เป็นเกณฑ์ที่พิจารณาองค์ประกอบที่มีค่าไอเก็น (Eigenvalue) ที่มีค่ามากกว่า 1.0 ขึ้นไปเป็นองค์ประกอบที่มีนัยสำคัญ ซึ่งวิธีนี้มีความเหมาะสมกับตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ จำนวนอยู่ระหว่าง 20 - 50 ตัว

แปร แต่ถ้ามีตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์น้อยกว่า 20 ตัวแปร วิธีนี้มีแนวโน้มที่จะได้จำนวนองค์ประกอบน้อย แต่หากมีจำนวนตัวแปรในการวิเคราะห์มากกว่า 50 ตัวแปร จะมีจำนวนองค์ประกอบมาก

4.2.2 เกณฑ์ ความรู้ของผู้วิจัย (A Prior Criterion) เป็นเกณฑ์ที่นักวิจัยมีความรู้ในเรื่องที่ศึกษามาเป็นอย่างดีว่างานวิจัยนี้มีจำนวนองค์ประกอบ ส่วนใหญ่การใช้วิธีนี้เป็นการตรวจสอบสมมติฐานตามทฤษฎี แล้วนำไปทำซ้ำและตรวจสอบเพื่อให้ได้องค์ประกอบที่แน่นอนเพื่อยืนยันองค์ประกอบในการวิจัย

4.2.3 เกณฑ์เปอร์เซ็นต์ของความแปรปรวนร่วม (Percentage of Variance Criteria) เป็นเกณฑ์ของการใช้เปอร์เซ็นต์สะสมของความแปรปรวนร่วมที่มีองค์ประกอบร่วมกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งงานวิจัยทางสังคมศาสตร์นั้น จำนวนองค์ประกอบที่ตีนั้นควรมีเปอร์เซ็นต์สะสมของความแปรปรวนร่วมอย่างน้อย 60 เปอร์เซ็นต์ ถึงจะอยู่ในระดับขั้นที่ยอมรับได้

5. การตีความหมายองค์ประกอบ การคัดเลือกองค์ประกอบที่สกัดได้ในครั้งแรคนั้นเป็นเมทริกซ์ ขององค์ประกอบที่ยังไม่ผ่านการหมุนแกน (Unrotated Factor Matrix) ซึ่งแสดงจำนวนองค์ประกอบเบื้องต้นที่ได้ จากการสกัดองค์ประกอบ เมทริกซ์ขององค์ประกอบจะประกอบด้วย น้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับองค์ประกอบของตัวแปรแต่ละตัวในองค์ประกอบแต่ละอัน ซึ่งองค์ประกอบที่ยังไม่มีการหมุนแกนนี้เป็นการลดจำนวนตัวแปรให้อยู่ในรูปขององค์ประกอบเท่านั้นแต่ยังไม่สามารถตีความหมายตัวแปรเพื่อทำการตรวจสอบได้ เพราะน้ำหนักองค์ประกอบแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละตัวกับองค์ประกอบแต่ละอันเท่านั้น ผู้วิจัยต้องทำการหมุนแกนองค์ประกอบเพื่อให้องค์ประกอบมีความหมายที่ชัดเจนมากขึ้นเช่นการสร้างองค์ประกอบเพิ่มเติม การลบตัวแปรบางตัวออกจากการวิเคราะห์ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงวิธีการหมุนแกนแบบอื่น เป็นต้น

6. ความเที่ยงตรงของผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ การตรวจสอบและการสรุปผลจากการวิเคราะห์จากกลุ่มตัวอย่างอ้างอิงไปยังประชากรนั้นคือผลการวิเคราะห์ จากกลุ่มตัวอย่าง สามารถใช้ เป็นตัวแทนของผลประชากรได้หรือไม่ โดยการยืนยันและประเมินผลการวิเคราะห์ ด้วยวิธีการทำซ้ำกับกลุ่มตัวอย่างอีกกลุ่มหนึ่งและนำผลการวิเคราะห์ ที่ทำซ้ำมายืนยันกับผลการวิเคราะห์ในครั้งก่อน เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบขององค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์ กลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน โดยการวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) เพื่อศึกษาข้อมูลที่มีความ สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

7. การใช้ประโยชน์จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการนำไปประยุกต์ใช้ หากวัตถุประสงค์การวิเคราะห์องค์ประกอบต้องการลดจำนวนตัวแปรโดยการหาโครงสร้างของตัวแปรในรูปขององค์ประกอบและตีความหมายขององค์ประกอบผลของการวิเคราะห์องค์ประกอบ จะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้างของตัวแปรที่มีผลต่อการตีความหมายของการวิเคราะห์ สำหรับการเลือกใช้เทคนิคอื่นต่อไป หากวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์องค์ประกอบเป็นการเลือกตัวแปรที่เหมาะสมต่อการนำไปใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบของการวิเคราะห์จะแตกต่างกันออกไป ดังต่อไปนี้

7.1 ตัวแปรที่เป็นตัวแทนขององค์ประกอบสามารถใช้เป็นตัวแปรสำหรับการวิเคราะห์ ในขั้นต่อไป ต้องมีการตรวจสอบเมตริกซ์ขององค์ประกอบและเลือกตัวแปรที่มีความสัมพันธ์สูงสุดเพียงตัวเดียวกับองค์ประกอบและเลือกตัวแปรที่มีความสัมพันธ์สูงสุดเพียงตัวเดียวกับองค์ประกอบแต่ละตัวมาเป็นตัวแทนของตัวแปรที่วัดขององค์ประกอบนั้น ๆ ส่วนตัวแปรอื่นที่มีความสัมพันธ์ต่ำ จะถูกตัดทิ้งซึ่งการเลือกใช้ตัวแปรเป็นตัวแทนขององค์ประกอบนั้นมีข้อเสียคือการไม่สามารถประมาณความคลาดเคลื่อนได้ ส่งผลทำให้ตีความหมายขององค์ประกอบนั้นผิด

7.2 ตัวแปรใช้ในการสร้างมาตราส่วนประเมินค่าตัวแปรทุกตัวที่มีความสัมพันธ์สูงกับองค์ประกอบหนึ่งจะนำมารวมกันเป็นมาตรวัดที่มีทิศทางเดียวหรือองค์ประกอบเดียว ทำให้ความคลาดเคลื่อนในการวัดลดน้อยลงและมีความเชื่อมั่นสูงขึ้นเพราะตัวแปรแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กันสูง จึงเหมาะที่จะใช้เป็นมาตรวัดประเมินค่า

7.3 การคำนวณหาคะแนนขององค์ประกอบ (Factor Scores) การวิเคราะห์องค์ประกอบเป็นการสร้างกลุ่มของตัวแปรที่มีจำนวนน้อยกว่าแทนกลุ่มของตัวแปรเดิมที่มีตัวแปรมากกว่า แล้วได้สูตรคำนวณหาคะแนนขององค์ประกอบซึ่งเป็นคะแนนรวมที่คำนวณมาจากองค์ประกอบแต่ละอันสำหรับผู้ตอบแต่ละคนคะแนนขององค์ประกอบนี้จะมีค่ามากในข้อคำถามที่สัมพันธ์กับองค์ประกอบสูงและมีค่าน้อยในข้อคำถามที่สัมพันธ์กับองค์ประกอบต่ำ เพราะคะแนนขององค์ประกอบนี้จะต้องอยู่บนพื้นฐานของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับน้ำหนักขององค์ประกอบ

นางลักษณ วิรัชชัย (2542, pp. น.128-150) กล่าวถึงขั้นตอนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ไว้ดังต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการเตรียมเมตริกซ์ของความแปรปรวนร่วม มีรายละเอียดขั้นตอนดังนี้

1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการกำหนดตัวแปรที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยต้องศึกษาทฤษฎี หรือขอบเขตของเรื่องที่ศึกษา ว่ามีองค์ประกอบใดบ้าง และแต่ละ

องค์ประกอบน่าจะมีตัวแปรอะไรที่อธิบายองค์ประกอบนั้น ซึ่งข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์องค์ประกอบต้องมีลักษณะเป็นข้อมูลต่อเนื่องหลายตัวแปรที่เก็บได้จากกลุ่มตัวอย่างและนำเสนอข้อมูล ลักษณะของเมตริกซ์ข้อมูลโดยกำหนดให้ แถวคือผลของการเก็บข้อมูล ส่วนคอลัมน์เป็นค่าสังเกตแต่ละตัว

1.2 การเตรียมเมตริกซ์ความแปรปรวนร่วมหรือเมตริกซ์สหสัมพันธ์ เป็นการดูแบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย เมตริกซ์นี้บอกให้รู้ว่าตัวแปรต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใดและทำให้รู้ว่าตัวแปรใดควรจะรวมอยู่ในการวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไป โดยพิจารณาจากสิ่งต่าง ๆ ตามที่สุชาติ สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ and กรรณิการ์ สุขเกษม (2533, pp. น. 44-46) กล่าวไว้ ดังนี้

1.2.1 เมตริกซ์สหสัมพันธ์ พิจารณาเมตริกซ์สหสัมพันธ์เพื่อดูขนาดของความสัมพัทธ์ระหว่างตัวแปร ถ้าตัวแปรต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันมากแสดงว่าตัวแปรต่าง ๆ เหล่านี้สามารถจัดกลุ่มที่ประกอบด้วยมิติหรือองค์ประกอบเดียวกันได้ในทางตรงกันข้าม แต่ถ้าตัวแปรต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันน้อยแสดงว่าตัวแปรต่าง ๆ เหล่านี้ไม่สามารถจัดเป็นกลุ่มหรือมีองค์ประกอบร่วมกันได้ การพิจารณาเช่นนี้ไม่เหมาะสมหากตัวแปรที่ศึกษามีจำนวนมาก

1.2.2 สหสัมพันธ์เชิงส่วน พิจารณาค่าสหสัมพันธ์เชิงส่วนเมื่อควบคุมตัวแปรอื่นทั้งหมดแล้ว หากมีค่าน้อยแสดงว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กันสูง เหมาะสมต่อการวิเคราะห์องค์ประกอบ

1.2.3 การทดสอบของบาร์ทเลทท์ เป็นการทดสอบสมมติฐาน ของเมตริกซ์สหสัมพันธ์ นั้นเป็นเมตริกซ์เอกลักษณะหรือไม่ ซึ่งเมตริกซ์เอกลักษณะค่าตรงแนวเส้นทแยงมุมทุกค่าจะมีค่าเท่ากับ 1 และนอกเหนือแนวนี้จะมีค่าเท่ากับ 0 แต่หากไม่เป็นเมตริกซ์เอกลักษณะแสดงว่ามีความเหมาะสมที่จะ ใช้ วิเคราะห์องค์ประกอบได้

1.2.4 มาตรฐานวัดความเพียงพอของการสุ่มของไคเซอร์ ไมเยอร์ และโอลคิน สามารถวัดความเหมือนกันของตัวแปร โดยการเปรียบเทียบขนาดของผลรวมของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และผลรวมของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงส่วน ซึ่งค่า KMO มีค่าตั้งแต่ 0 - 1 ค่า KMO ต้องมีค่ามากกว่า 0.80 แต่อย่างไรก็ตามค่า KMO ที่มากกว่า 0.60 ขึ้นไป ถือว่ายอมรับได้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ

2. การสกัดองค์ประกอบ มีจุดประสงค์เพื่อหาจำนวนตัวประกอบรวมที่น้อยที่สุดระหว่างตัวแปรโดยวิธีการสกัดองค์ประกอบ มีหลายวิธี ดังที่ทาบาซนิค และ ฟิเดล (Tabachnick ; & Fidell. 1996, pp. 662-666) ระบุไว้ ดังนี้

2.1 การหาองค์ประกอบหลักโดยองค์ประกอบหลักแรกจะเป็นผลรวมเชิงเส้นตรงของตัวแปรและมีความแปรปรวนมากที่สุด องค์ประกอบหลักอื่น ๆ จะมีความแปรปรวนรองลงมา โดยเป็นอิสระจากองค์ประกอบที่ได้สกัดมาก่อนหน้าแล้ว การสกัดองค์ประกอบวิธีนี้อธิบายความแปรปรวนทุกประเภทรวมถึงความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนด้วย ดังนั้นค่าความร่วมกันเริ่มต้นจึงเท่ากับ 1 โดยแทนค่า 1 ลงบนเส้นทแยงมุมหลักของเมตริกซ์สหสัมพันธ์

2.2 วิธีหาองค์ประกอบร่วม ได้แก่

2.2.1 วิธี Principal Factor Analysis (PC) ได้แก่ การสกัดองค์ประกอบที่เป็นอิสระ จากกัน สามารถอธิบายความแปรปรวนได้มากที่สุด มีการขจัดความแปรปรวนโดยเฉพาะและความแปรปรวนคลาดเคลื่อนออกไปจากองค์ประกอบ ดังนั้นค่าความร่วมกันเริ่มต้นบนเส้นทแยงมุมหลักของเมตริกซ์สหสัมพันธ์จึงไม่เท่ากับ 1 จะทำการประมาณค่าด้วยวิธีการคำนวณซ้ำหลายรอบ โดยใช้ค่าเริ่มต้นคือ ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง ซึ่งแสดงถึงความแปรปรวนของตัวแปรที่ถูกอธิบายโดยตัวแปรอื่นที่เหลือ

2.2.2 วิธี Maximum Likelihood ได้แก่ การประมาณค่าน้ำหนักขององค์ประกอบ ประชากรจากเมตริกซ์สหสัมพันธ์ที่สังเกตมาได้ด้วยความเป็นไปได้สูงสุด

2.2.3 วิธี Unweithted Least Square ได้แก่ การทำให้ความแตกต่างกำลังสองระหว่างเมตริกซ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้จากข้อมูลและเมตริกซ์สหสัมพันธ์ ที่สร้างขึ้นมาใหม่มีค่าน้อยที่สุดโดยพิจารณาเฉพาะความแตกต่างของสมาชิกนอกเส้นทแยงมุมหลัก

2.2.4 วิธี Generalized Least Square ใช้หลักเดียวกับ Unweithted Least Square แต่มีการถ่วงน้ำหนักตัวแปร โดยทำการถ่วงน้ำหนักก่อน จึงหาความแตกต่างระหว่างเมตริกซ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้จากข้อมูลและเมตริกซ์สหสัมพันธ์ที่สร้างขึ้นมาใหม่

2.2.5 วิธี Image Factoring สิ่งที่มีร่วมกันของตัวแปร คือการถูกพยากรณ์ด้วยการถดถอยพหุคูณเป็นการพยากรณ์ตัวแปรที่ 1 จากตัวแปรที่เหลือ พยากรณ์ตัวแปรที่ 2 จากตัวแปรที่เหลือและทำเช่นนี้เรื่อยไป ความแปรปรวนจากเมตริกซ์นี้คือ ค่าความร่วมกัน จึงต้องระวังในการแปลความผลที่ได้จากการสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีนี้ เนื่องจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ได้จะเป็นค่าความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวแปรและองค์ประกอบไม่ใช่ค่าสหสัมพันธ์

2.2.6 วิธี Alpha Factoring สนใจที่ค่าความเชื่อมั่นขององค์ประกอบร่วมกันโดยทำการประมาณค่าความร่วมกันที่ทำให้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาขององค์ประกอบมีค่ามากที่สุดโดยวิธีการคำนวณซ้ำหลายรอบ

3. การหมุนแกนองค์ประกอบ เป็นการกระจายความแปรปรวนของตัวแปร คือตัวแปรบางตัวมี ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากในหลายองค์ประกอบ จึงต้องหมุนแกนสำหรับให้ แปลความได้ง่ายขึ้นเพราะการหมุนแกน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ตัวแปรบางตัวที่เดิมเป็นสมาชิกหลายองค์ประกอบจะกลายเป็นสมาชิกขององค์ประกอบใด องค์ประกอบหนึ่งอย่างชัดเจนมากขึ้น ซึ่งการหมุนแกนองค์ประกอบแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

3.1 การหมุนแกนแบบมุมฉาก เป็นการหมุนแกนองค์ประกอบที่แกน องค์ประกอบ คงตั้งฉากหรือเป็นอิสระจากกันการหมุนแกนประเภทนี้มีหลายวิธี ได้แก่

3.1.1 การหมุนแกนแบบ Quartimax เป็นการหมุนแกนโดยการเน้น การเปลี่ยนแถวให้ง่ายขึ้น

3.1.2 การหมุนแกนแบบ Varimax เป็นการหมุนแกนที่เน้นการ เปลี่ยนคอลัมน์ ให้ง่ายขึ้น ส่งผลให้แต่ละคอลัมน์ของเมตริกซ์ ประกอบด้วยตัวแปรที่มีค่าน้ำหนัก องค์ประกอบสูงและต่ำ จึงทำให้แปลความได้ง่ายขึ้น

3.1.3 การหมุนแกนแบบ Equamax เป็นการหมุนแกน ผสมผสานกัน ระหว่างการหมุนแกนแบบ Quartimax และ Varimax แต่ยังไม่เป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายนัก

3.2 การหมุนแกนแบบมุมแหลม เป็นการหมุนแกนองค์ประกอบที่มุม ระหว่างแกนองค์ประกอบ ไม่เท่ากับ 90 องศา การหมุนแกนประเภทนี้มี 2 วิธี ได้แก่ Direct oblimin และ Promax สำหรับการพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบนั้นเป็นการพิจารณาค่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับองค์ประกอบ หากตัวแปรใดมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไปจะถือได้ว่าตัวแปรนั้นเป็นสมาชิกขององค์ประกอบนั้นอย่างชัดเจน ผู้วิจัยส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์ที่ 0.50 อย่างไรก็ตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่เด่นชัดหรือมีนัยสำคัญจะต้องมีค่ามากกว่า 0.30 (Kline, 1998: 57)

3.3 การหมุนแกนแบบมุมฉาก ได้ผลลัพธ์ที่เป็นเมตริกซ์องค์ประกอบ เพียงเมตริกซ์เดียว แต่การหมุนแกนแบบมุมแหลมจะให้เมตริกซ์ ซึ่งแสดงค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 2 เมตริกซ์ คือเมตริกซ์ แบบแผน และเมตริกซ์แบบโครงสร้าง ค่าน้ำหนักองค์ประกอบยกกำลังสอง ในเมตริกซ์แบบแผนแสดงถึงการส่งผลเฉพาะของตัวแปรที่มีต่อองค์ประกอบ โดยจะไม่รวมส่วน ของความแปรปรวนซึ่งมาจากการซ้อนทับขององค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กัน ดังนั้นผู้วิจัยส่วนใหญ่ จึงรายงานผลจากเมตริกซ์แบบแผน (Hair, 1998, p. p. 113)

4. การสร้างมาตราองค์ประกอบ มีจุดประสงค์เพื่อค้นหามิติของข้อมูลสังเกต และเพื่อนำองค์ประกอบร่วมบางองค์ประกอบไปใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้าต่อไป วิธีการสร้าง

มาตราองค์ประกอบทำได้หลายวิธี เช่น ใช้วิธี การถดถอย (Regression) ใช้เกณฑ์กำลังน้อยที่สุด (Least Square) วิธีของบาร์ทเลท (Bartlett) ใช้หลักของ Orthogonal ใช้ผลรวมของค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่าสูงในตัวแปรสังเกตได้ ต่าง ๆ สร้างส่วนประกอบสำคัญ (Principal Component Scale) เป็นต้น

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) จะศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรเพื่อศึกษาโครงสร้างของตัวแปร และลดจำนวนตัวแปรที่มีอยู่เดิมให้มีการรวมกันได้ โดยมีนักวิชาการให้ขั้นตอนของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) เช่น สมบูรณ์ สุริยวงศ์ กล่าวถึงขั้นตอนของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจไว้ 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดปัญหาของการวิจัย 2) การวางแผนในการวิเคราะห์องค์ประกอบ การคำนวณค่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และการเลือกตัวแปรมาวิเคราะห์ 3) การพิจารณาข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์องค์ประกอบ 4) การเลือกวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ 5) การตีความหมายขององค์ประกอบ 6) ความเที่ยงตรงของผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ และ 7) การใช้ประโยชน์จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ และนงลักษณ์ วิรัชชัย กล่าวถึงขั้นตอนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ไว้ 4 ขั้นตอนหลัก ๆ ได้แก่ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลและการเตรียมเมตริกซ์ของความแปรปรวนร่วม 2) การสกัดองค์ประกอบ 3) การหมุนแกนองค์ประกอบ และ 4) การสร้างมาตราองค์ประกอบ

4. แนวคิด MACRO Model

นรรักษ์ ฝันเชียร (2563) กล่าวว่าการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการศึกษาที่เน้นการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ ตามความสนใจ ความสามารถและความถนัดของผู้เรียน โดยใช้กระบวนการคิดและการทำงานแบบร่วมมือ เพื่อให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ แยกแยะข้อมูลที่เหมาะสม สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม ปัจจุบันมีรูปแบบการศึกษาที่สร้างมาเพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาตามแนวทางของการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งหนึ่งในนั้นคือ โมเดลการสอนที่เรียกว่า MACRO model มีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ส่วน ที่สามารถสรุปออกมาเป็นขั้นตอนการสอนได้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

M จากคำว่า Motivation หมายถึง การสร้างแรงจูงใจ สร้างแรงบันดาลใจ ความสนใจและความต้องการในการเรียนรู้

A จากคำว่า Active learning ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้ความรู้โดยตรงจากการลงมือทำด้วยตนเองผ่านวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย

C จากคำว่า Conclusion ซึ่งเป็นการที่ผู้เรียนสามารถสรุปองค์ความรู้หรือสังเคราะห์สิ่งที่ได้เรียนรู้ตามความคิดและภาษาของตนเองได้

R จากคำว่า Reporting คือการที่ผู้เรียนสื่อสารและนำเสนอผลการเรียนรู้ด้วยภาษาวิธีการและเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสม

O จากคำว่า Obtain ซึ่งเป็นการที่ผู้เรียนนำผลการเรียนรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์เผยแพร่ความรู้สู่ครอบครัว ชุมชน และสังคมต่าง ๆ

จะเห็นว่า ในขั้นที่หนึ่งถึงขั้นที่สามเป็นกระบวนการที่ให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ให้เกิดขึ้นได้ด้วยตัวเอง ในขณะที่ขั้นที่สี่และขั้นที่ห้าจะเป็นเรื่องของการทำงานที่ผู้เรียนนำองค์ความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้และเผยแพร่สู่สาธารณะ

ดิเรก วรรณเคียร (2558) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญที่สุด โดย MACRO model แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation) จุดที่สำคัญในขั้นตอนนี้คือการตั้งประเด็นอภิปรายการใช้คำถามสร้างพลังความคิด การกำหนดหรือตั้งประเด็นความรู้หรือหัวข้อเกี่ยวกับการเรียนรู้ และให้ผู้เรียนได้มองเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับการจากการเรียนรู้หรือเกิดแรงบันดาลใจ

2. ขั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active learning) ควรให้ความรู้พื้นฐานแก่ผู้เรียนเกี่ยวกับการสร้างองค์ความรู้ 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แนวทางการสืบค้นความรู้เพื่อให้ได้ความต้องการ ส่วนที่ 2 ศาสตร์ สาขา แขนงความรู้ และแหล่งความรู้ที่เกี่ยวข้อง และส่วนที่ 3 การเรียบเรียงข้อมูล ข้อค้นพบ ความคิด ความคิดเห็น การให้เหตุผลโต้แย้งและสนับสนุน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจถึงกระบวนการสร้างองค์ความรู้ ผู้สอนควรมีเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การอภิปรายกลุ่ม การระดมพลังความคิด การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง เน้นกระบวนการคิดซึ่งเป็นหัวใจของขั้นตอนนี้ ผู้เรียนจะต้องศึกษา ค้นคว้าตามประเด็นความรู้ หรือหัวข้อที่ตกลงกัน ผู้สอนจะกระตุ้นให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรม

3. ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion) ผู้เรียนนำผลการอภิปรายและสถิติที่เป็นผลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันมากำหนดเป็นความคิดใหม่ หรือความรู้ใหม่ โดยใช้วิธีเขียนด้วยแผนผังความคิด เขียนโครงการ เขียนอธิบาย เขียนรายงาน จัดบันทึก วาดภาพ เป็นต้น

4. ขั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting) จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงผลงานการสร้างความรู้ของตนให้ผู้อื่นรับรู้ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบความเข้าใจของตนและช่วย

ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์ มีการแสดงผลงานที่ได้ปฏิบัติด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การจัดนิทรรศการ การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น

5. ขั้นการเผยแพร่ความรู้ (Obtain) เป็นขั้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน การนำความรู้ความเข้าใจของตนไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพิ่มความชำนาญ ความเข้าใจ ความสามารถในการแก้ปัญหาและความจำในเรื่องนั้น ๆ เป็นการให้โอกาสให้ผู้เรียนใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์

ความสำคัญของ MACRO Model

1. ฝึกให้ผู้เรียนกล้าตั้งคำถาม กล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก เปลี่ยนการเรียนรู้จากแบบรับฟังอย่างเดียว เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง การตั้งคำถาม ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของ Lifelong Learning ถามแบบสร้างสรรค์ก่อให้เกิดประโยชน์ เป็นการตั้งต้นหาคำตอบอย่างถูกต้อง

2. การเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการสอนให้สามารถสืบค้นความรู้

3. การสรุปความรู้ เป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนได้ความรู้ที่ตกผลึกเป็นของตนเอง เป็นความรู้ใหม่ที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ถูกต้อง จะได้จดจำความรู้ได้นาน

4. ก่อนสรุปองค์ความรู้ ได้มีการอภิปรายกัน ดูเหตุผลที่มีทฤษฎีรับรองก่อนสรุปผล เป็นการส่งเสริมทักษะการทำงานเป็นทีม ความร่วมมือ และวิถีชีวิตตามระบบประชาธิปไตย ฝึกความเป็นผู้นำ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

5. การสื่อสารและการนำเสนอ เป็นสมรรถนะสำคัญในระดับสากลที่ทำให้ผู้เรียนได้มีพัฒนาการทางด้านภาษา มีความสามารถในการนำเสนอ มีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

6. ความรู้ที่นำไปใช้และเผยแพร่ เป็นการส่งเสริมให้มีการพัฒนานวัตกรรมเพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศต่อไป

สรุปได้ว่า แนวคิดของ MACRO model มีกระบวนการเริ่มตั้งแต่การสร้างแรงจูงใจของผู้เรียนให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาและการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญและมีความต้องการพัฒนาแล้ว จะเข้าสู่ขั้นตอนของการพัฒนาซึ่งเป็นขั้นตอนของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นหลักการพัฒนาผู้เรียนที่เหมาะสมกับสมัยปัจจุบันที่ผู้เรียนต้องการเกิดการเรียนรู้และพัฒนาด้วยตนเอง จากนั้นจึงเป็นการสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ เป็นการสะท้อนผลลัพธ์จากการพัฒนาตามแนวทางของการพัฒนาผู้เรียน เมื่อสรุปองค์ความรู้พัฒนาตนเองแล้ว จะเป็นขั้นตอนของการเผยแพร่สิ่งที่ได้รับจากการพัฒนาออกสู่

สาธารณชน เป็นกระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนหรือคนทั่วไปได้เห็นถึงผลลัพธ์ของการพัฒนาหรือ การเรียนรู้ที่เกิดขึ้น

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธนชัย ใจซื่อ (2563, pp. น. 77-78) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนานักศึกษาภาค ปกติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามพบว่า ระดับ สภาพปัจจุบันในการพัฒนานักศึกษาภาคปกติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดย เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรมรองลงมา ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบด้านความรู้ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านทักษะทางปัญญาตามลำดับ ส่วนแนวทาง สำหรับการพัฒนานักศึกษา ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม ได้เสนอแนะเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม ได้แก่ ต้องมุ่งเน้นการจัดกิจกรรม โครงการให้นักศึกษา มีประสบการณ์ และเข้าใจเรื่องคุณธรรมจริยธรรมฝึกการเป็นผู้ให้ในทุกด้าน รู้จักแบ่งปันมีจิต สาธารณะประโยชน์เพื่อสังคมส่วนรวมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักศึกษา ควรจัดกิจกรรมให้ นักศึกษานำเพื่อประโยชน์จิตอาสา ควรจัดกิจกรรมค่ายอาสาพัฒนาท้องถิ่น

2. ด้านความรู้ ได้แก่ สนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนที่สร้างประสบการณ์ให้กับ ผู้เรียนจากการนำองค์ความรู้มาใช้ และการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ เพื่อเตรียมความพร้อม กับสถานการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลง จัดกิจกรรมทัศนศึกษาให้นักศึกษาพบเจอสิ่งแปลกใหม่เพื่อกระตุ้น การเรียนรู้ มีการบูรณาการศาสตร์วิชาต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาโดยให้คณะ จัดกิจกรรมที่มีองค์ความรู้ผสมผสานกับการจัดกิจกรรม เน้นการพัฒนาให้นักศึกษามีความรู้ที่เป็น มาตรฐาน และคุณภาพตามที่มีส่วนได้เสีย ควรจัดการเรียนการสอนที่เน้นการใช้ความรู้ในการ แก้ปัญหาในสถานการณ์จริง สนับสนุนการแสวงหาความรู้จากนอกห้องเรียน

3. ด้านทักษะทางปัญญา ได้แก่ ให้ผู้เรียนฝึกการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีทักษะ ในการคิดวิเคราะห์ปลูกฝังและปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ จัดกิจกรรมฝึกการคิดหาหนทางในการ แก้ไขปัญหาทั้งรายบุคคลและแบบกลุ่ม จัดกิจกรรมเน้นทักษะความรู้ในการแก้ไขปัญหาของ ตนเองและสังคม ให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ และแสดงความสามารถอย่าง เต็มที่อาจารย์ผู้สอนคอยกำกับดูแลนักศึกษาให้อยู่ในกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย ควรจัดกิจกรรม

กลุ่มเพื่อให้นักศึกษาใช้ฝึกใช้ทักษะในการสื่อสาร ทักษะการทำงาน จัดการเรียนรู้โดยยกปัญหาในชีวิตประจำวันมาให้นักศึกษาฝึกแก้ปัญหา

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ได้แก่ ฝึกให้ผู้เรียนมีความเสียสละต่อสังคมส่วนรวม มีความเมตตากรุณาต่อเพื่อนมนุษย์ใช้แนวทางของจิตอาสาเข้ามาพัฒนาตนเองอย่างเหมาะสม จัดกิจกรรมสัมพันธ์และมอบหมายให้นักศึกษาดำเนินการ จัดโครงการอาสาพัฒนาชุมชนต่าง ๆ ร่วมกับสถาบันอื่น ๆ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการในการทำงานจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นตอบสนองต่อชุมชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง ควรเปิดโอกาสและสนับสนุนให้นักศึกษากิจกรรมที่สร้างสรรค์ได้อย่างอิสระ ควรสนับสนุนให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มหรือคณะ

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ นักศึกษา ควรจะมีการนำเทคโนโลยีที่มีอยู่ในปัจจุบันมาใช้ในการทำกิจกรรมให้เกิดประโยชน์ให้สามารถนำไปใช้ได้จริง โดยมีการสื่อสารผ่าน Social เช่น Facebook, Line และ อินเทอร์เน็ต ต้องรู้เท่าทันสื่อรู้จักเรียนให้สนุกปรับประยุกต์การเรียนรู้เพื่อความรู้อย่างแท้จริง มีการพัฒนาการสื่อสารให้ได้อย่างน้อย 3 ภาษา มีทักษะหลากหลายและรู้จักนำไปประยุกต์ใช้ และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกสถานการณ์

กิตติญาณภรณ์ ร้อยหมื่นไวย (2562, pp. น. 93-95) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบรูปแบบการพัฒนาการศึกษาตามหลักภาวะนา ๔ : กรณีศึกษาวิทยาลัยสยามบริหารธุรกิจ จังหวัดนนทบุรี พบว่า แนวทางตามรูปแบบการพัฒนาการศึกษาตามหลักภาวะนา ๔ : กรณีศึกษา วิทยาลัยสยามบริหารธุรกิจ จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีผลการวิจัยรายด้าน ได้แก่ ด้านกายภาวนา ด้านศีลภาวนา ด้านจิตภาวนา และด้านปัญญาภาวนาอยู่ในระดับมาก เมื่อเวลา มนุษย์มีการกระทำอะไรก็ตามทุก ๆ ครั้งก็มักจะมีการปฏิบัติเรื่องภาวะนา ๔ เข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ ยกตัวอย่างเช่น เมื่อเราทำงานต้องมีสมาธิในการทำงานและเมื่อต้องการแก้ปัญหาที่มีปัญญา รวมถึงร่างกายเข้าไปมีส่วนร่วมทุกครั้ง แต่ถ้าทางปฏิบัติธรรมแล้วก็ต้องมีศีล มีสมาธิ มีปัญญาและมีกาย ถ้าขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็ปฏิบัติธรรมไม่ได้นั่นเอง ดังนั้น หลัก ภาวะนามี ๔ จึงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาสติปัญญาที่พระพุทธองค์ตรัสไว้ให้แก่พุทธศาสนิกชนได้ยึดถือและนำไปประพฤติปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ผล และเกิดความเจริญก้าวหน้าจนสามารถสร้างความสำเร็จให้เกิดขึ้นกับชีวิตสืบไป

นริรัตน์ ทับทองกุล (2561, pp. น. 342-343) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดการกิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาระดับ

ปริญญาตรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรม เสริมสร้างคุณลักษณะตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษาในระดับ ปริญญาตรี พัฒนารูปแบบการจัด กิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะตามแนวคิดปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ทดลองใช้รูปแบบการจัดกิจกรรม เสริมสร้างคุณลักษณะตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาในระดับ ปริญญาตรี และประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะตามแนวคิด ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาในระดับปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มี การทดสอบก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นกับกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน และมี กลุ่มควบคุม จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ แบบ สัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์การจัดการจัดกิจกรรม แบบทดสอบความรู้ แบบประเมินคุณธรรม แบบประเมิน ทักษะการดำเนินชีวิต แบบประเมินคุณลักษณะความพอเพียง แบบติดตามผลการเรียนรู้ แบบ ประเมินความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบ และแบบสังเกตการณ์ ผลการวิจัยพบว่า จากการ สัมภาษณ์ผู้บริหาร สถาบันต้องการพัฒนานักศึกษาที่เน้นด้านคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ ความ ซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความขยัน ความอดทน การเสียสละ/จิตสาธารณะ การใช้การแบ่งปันสิ่งของ หรือความทุกข์จากผู้อื่น และด้านทักษะการดำเนินชีวิตที่พอเพียง เช่น การรู้จักใช้จ่ายเงินอย่าง ประหยัด

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม และ/หรือ บุคลากรที่รับผิดชอบกิจกรรม/ ประกันคุณภาพการศึกษา และผู้นำนักศึกษา และ/หรือ นักศึกษาทั่วไป พบว่า มีความต้องการ พัฒนาทักษะการใช้ชีวิตที่พอเพียง โดยการฝึกปฏิบัติหรือทดลองด้วยตนเองตามศูนย์หรือ แหล่ง เรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญอย่างแท้จริง แนวทางในการพัฒนารูปแบบ

แนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาควรกำหนดแผนการ ดำเนินงานหลัก 4 ประการ คือ 1) สร้างความรู้ความเข้าใจ 2) นำสู่การปฏิบัติ 3) ประสานความ ร่วมมือและเชื่อมโยงเครือข่าย และ 4) ติดตามประเมินผลรายงานความก้าวหน้า โดยมีแนวทาง 3 ลักษณะ คือ 1) ผ่านระบบบริหารสถานศึกษา 2) ผ่านการจัดการเรียนการสอน และ 3) ผ่านการจัด กิจกรรม

เบญจพร จึงเกรียงไกร (2558, p. น. 253) ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนากิจกรรมพัฒนา คุณลักษณะทางวิชาชีพสำหรับนักศึกษาพยาบาล จากงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ทั้งหมด 80 เล่ม

พบว่า มีคุณลักษณะหรือพฤติกรรมทางคุณธรรม จริยธรรมที่ถูกระบุไว้ในงานวิจัยและสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ มี 8 ด้าน เรียงตามลำดับความสอดคล้องจากมากไปน้อย ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความเมตตากรุณา ความร่วมมือสามัคคี/มีมนุษยสัมพันธ์ ความมีระเบียบวินัย ความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความยุติธรรม และความเสียสละ การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมทั้ง 8 ด้าน ควรจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมและเน้นกระบวนการกลุ่ม ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ของคอลลีเป็นหลักร่วมกับทฤษฎีการกระจายค่านิยม สาระการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมครั้งนี้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมทางวิชาชีพการพยาบาลเป็นหลัก

นพลักษณ์ หนักแน่น (2555, pp. น. 207-209) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของนิสิตนักศึกษาครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ระดับปริญญาบัณฑิต ระหว่าง พ.ศ. 2555-2564 พบว่าภาวะผู้นำของนิสิตนักศึกษาครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ระดับปริญญาบัณฑิต ทั้ง 8 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านบุคลิกภาพ เช่น ความมุ่งมั่นในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย มีบุคลิกภาพที่ดี สุภาพ สง่า สุขภาพแข็งแรง เป็นต้น 2) ด้านมนุษยสัมพันธ์และการเข้าสังคม เช่น สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ การวางตัวให้เป็นที่ยอมรับ การสนับสนุนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนนิสิตนักศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ทุกกลุ่ม การแสดงพฤติกรรมที่ดีกับบุคคลทั่วไป เป็นต้น 3) ด้านการนำและการจัดการ เช่น สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการติดต่อสื่อสารได้ และมีความเป็นประชาธิปไตย สามารถแก้ไขและประสานความขัดแย้งได้ เป็นต้น 4) ด้านปฏิภาณไหวพริบ เช่น สามารถสร้างสรรค์กิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนได้ ตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมในมหาวิทยาลัยและสามารถนำความรู้ความเข้าใจในสถานการณ์ปัจจุบันมาปรับใช้ได้ เป็นต้น 5) ด้านทักษะในการทำงาน เช่น สามารถปฏิบัติงานในสาขาวิชาชีพของตนเองได้ การมอบหมายงานโดยไม่คำนึงถึงความสามารถเฉพาะบุคคล เป็นต้น 6) ด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น มีความเข้าใจและเห็นความสำคัญของเทคโนโลยี เป็นผู้ติดตามการใช้เทคโนโลยีตามกระแสนิยมและเป็นผู้พร้อมรับฟังความคิดเห็นและคำแนะนำของผู้อื่น เป็นต้น 7) ด้านสติปัญญา เช่น สนใจศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และมีความเฉลียวฉลาด สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและเป็นระบบ เป็นต้น และ 8) ด้านคุณธรรม จริยธรรม เช่น มีความเมตตากรุณาช่วยเหลือผู้อื่น คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว เป็นต้น โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ภาวะผู้นำด้านที่มากที่สุด คือด้านมนุษยสัมพันธ์และการเข้าสังคม แต่ด้านสติปัญญาจะมีค่าน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ

ศศิรัศมิ์ เสือเมือง และคณะ (2555, p. น. 31) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมของนักศึกษาและเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ซึ่งใช้การสนทนากลุ่มจากผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมของนักศึกษา จำนวน 39 คน คือ ผู้นำนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมกิจกรรมนักศึกษา ผู้บริหารงานด้านกิจการนักศึกษาระดับคณะและผู้ทรงคุณวุฒิด้านกิจการนักศึกษาผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการจัดกิจกรรมของนักศึกษามีความคล้ายกัน แต่องค์กรกิจกรรมมีการจัดกิจกรรมตลอดทั้งปีการศึกษา แต่ต่างกันที่ความถี่ของการจัดกิจกรรมแต่ละช่วงเดือน และรูปแบบกิจกรรมที่มีความหลากหลาย น้อยเน้นกิจกรรมที่เกี่ยวกับประเพณีศิลปวัฒนธรรมน้อยที่สุด คือ การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม มีข้อเสนอแนะการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมของนักศึกษา ดังนี้

1) ควรจัดกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม ชุมชน ท้องถิ่น เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ส่งเสริมให้นักศึกษา มีจิตอาสา มีสำนึกสาธารณะ และสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา

2) ควรมีระบบกลไกการบริหารงานกิจกรรมนักศึกษาโดยกำหนดเป็นภาระงานของอาจารย์ที่ปรึกษา และจัดหางบประมาณ ทรัพยากรสนับสนุนกิจกรรมจากเอกชนและจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมนักศึกษา

3) ให้มีการประเมินผลและรายงานผลการประเมินให้ผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา ทราบทุกครั้ง และนำผลการประเมินมาใช้ประโยชน์ ปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมครั้งต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอื้อบุญ ที่พึ่ง (2553, pp. น. 266-281) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนา นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับการพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ วิเคราะห์คุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบันตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ นำเสนอยุทธศาสตร์พัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 2 คน ผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่ง ผู้ใช้บัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 20 คน และผู้เชี่ยวชาญประชุมระดมสมอง จำนวน 15 คน พบว่า ผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏให้ความสำคัญของความพอประมาณด้านจิตใจ คือนักศึกษา ไม่เป็นทาสอบายมุข ไม่โลภ รู้จักประมาณตน ด้านสังคม นักศึกษาสามารถแสดงความคิดเห็นในการ

พัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้ขึ้นไปตามลำดับขั้น ด้านสิ่งแวดล้อม สามารถใช้หลักวิชาพัฒนาทรัพยากร พลังงานที่มีอยู่ในท้องถิ่นเพื่อนำมาประยุกต์ใช้แบบพึ่งตนเอง ด้านเทคโนโลยี นักศึกษามี ความสามารถพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ เทคโนโลยีภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและใช้ เทคโนโลยีที่ทันสมัยสร้างความเจริญอย่างพอดี ตรงตามความต้องการของชุมชน ด้านเศรษฐกิจ นักศึกษามีส่วนรวมในการส่งเสริมการก่อตั้ง กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในท้องถิ่น

ความมีเหตุผล ด้านจิตใจ นักศึกษาสามารถทำงานทุกอย่างด้วยใจรัก อย่างมีเหตุผลและ ใช้หลักวิชาเป็นพื้นฐาน ด้านสังคม นักศึกษามีความสามารถแนะนำวิถีทางปฏิบัติเพื่อการพัฒนา ชุมชนท้องถิ่นที่ยั่งยืนให้ดำเนินไปอย่างเป็นขั้นเป็นตอน ครอบคลุมกระบวนการ ด้านสิ่งแวดล้อม นักศึกษาใช้หลักการความรู้ที่ศึกษามาพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านได้ ด้านเศรษฐกิจ นักศึกษาไม่ยึด ติดวัตถุนิยมตามคำโฆษณา ดำเนินชีวิตแบบวิถีไทย ซื่อสัตย์สุจริต ไม่ใช้ของต่างประเทศและใช้ ความรู้ตามหลักวิชา ช่วยเหลือชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้

การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านจิตใจ ใช้วิชาความรู้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการณ์ ของท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ด้านสังคม ทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีที่ปฏิบัติต่อกันมา ให้คงอยู่ ด้านสิ่งแวดล้อม สามารถเฝ้าระวังและเตือนกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้กับชุมชนท้องถิ่น ด้านเทคโนโลยี มีความสามารถใช้เทคโนโลยีให้เปิดประโยชน์ ด้านเศรษฐกิจ สนับสนุนและเห็นคุณค่าของสินค้าไทย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากความเห็นของผู้ใช้บัณฑิต พบว่า ความพอประมาณ รู้จัก ประมาณตนเองไม่ทำงานเกินความรู้ความสามารถที่มีอยู่และมีความยืดหยุ่นอะลุ่มอล่วย เข้มแข็ง อดทน พึ่งพาตนเองได้ สุภาพอ่อนโยน ซื่อสัตย์สุจริต เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือในการสร้างพื้นฐาน ความพอมี พอกินให้กับประชาชน สามารถแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นได้ สามารถใช้หลักวิชาพัฒนาทรัพยากร พลังงานที่มีอยู่ในท้องถิ่นขึ้นมาประยุกต์ใช้แบบพึ่งพาตนเอง ได้ มีความรู้และทักษะที่ช่วยพัฒนาวิธีการและอุปกรณ์ที่ทันสมัยสร้างสรรค์ความเจริญอย่างพอดี และตรงตามความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

ความมีเหตุผล สามารถช่วยพัฒนาวิธีการคิดสร้างสรรค์ด้วยความเข้าใจสภาพของชุมชน สามารถวิจัยและพัฒนาทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้ตรงกับความต้องการอย่างคุ้มค่า

การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความเป็นไทยตามหลักเหตุผลอย่างรอบคอบ มีหลักวิชา อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน รักษาความเป็นอยู่ของตนเอง ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่ ทุจริต

ยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาระบบการพอเพียง มียุทธศาสตร์รอง คือ 1) เร่งรัดพัฒนานักศึกษาให้มีภาวะผู้นำตามแนวทางคุณธรรมนำความรู้ให้เป็นเงื่อนไขสู่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) เร่งส่งเสริมกิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพหรือสหกิจศึกษา 3) เร่งพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างความยั่งยืนของความพอเพียง มียุทธศาสตร์รอง คือ 1) เร่งสร้างความตระหนักคิด นิยมไทย ใจของไทย ใจง่ายพอเพียง 2) การพัฒนาภาวะผู้นำ บุคคลต้นแบบปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ 3) การสร้างสังคมชุมชนพอเพียงในมหาวิทยาลัย

อาณัฐ แพทย์วงศ์ (2550, pp. น. 83-100) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานและแนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมและนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ของสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 485 คน พบว่า สภาพการดำเนินงานพัฒนานิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและนิสิตนักศึกษาโดยรวมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านจิตใจ อยู่ในระดับมาก ในขณะที่ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาชมรม อยู่ในระดับปานกลาง แนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สำหรับผู้บริหาร คือ 1) กำหนดให้มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในรูปแบบบังคับทุกสถาบัน เพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้รับการพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ให้ความสำคัญในการสนับสนุนงบประมาณจัดโครงการให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา และ 3) ควรประชุมปรึกษาร่วมกับอาจารย์ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา เพื่อหาแนวทางการจัดกิจกรรมในรูปแบบใหม่ที่ทันสมัยเพื่อจูงใจให้นิสิตนักศึกษาเข้าร่วมโครงการเพื่อพัฒนาตนเอง ส่วนแนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านต่าง ๆ กล่าวโดยละเอียดได้ ดังนี้

แนวทางการพัฒนานิสิตศึกษาด้านร่างกาย ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาควรจัดกิจกรรมออกกำลังกายที่หลากหลายและต่อเนื่องเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาได้ออกกำลังกาย จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเวลาว่างของนิสิตนักศึกษาเพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมให้มากที่สุด และรณรงค์ในเรื่องการแต่งกายอย่างจริงจัง

แนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาด้านสติปัญญา ปรับปรุงรูปแบบการสอนเชิงรุก (Active Learning) เน้นให้นิสิตนักศึกษามีส่วนรวมในกระบวนการเรียนการสอนให้รู้จักคิด วิเคราะห์และสังเคราะห์เป็น และเน้นทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษให้กับนิสิตนักศึกษาให้มากขึ้น

แนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาด้านอารมณ์ ควรจัดตั้งศูนย์พัฒนาอารมณ์ โดยจัดรูปแบบ มีผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา เป็นผู้ให้ความรู้ความเข้าใจและแนวทางการพัฒนาด้านอารมณ์ในส่วนที่ต้องการ จัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาโดยเน้นการทำงานเป็นทีม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และรู้จักการยอมรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น

แนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาด้านสังคม ควรจัดให้นิสิตนักศึกษาได้พบกับชุมชน รอบมหาวิทยาลัยหรือชนบท เพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้พูดคุยกับชุมชน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และช่วยกันแก้ปัญหา ส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาได้เผยแพร่ความรู้สู่ชุมชน ให้นิสิตนักศึกษาจัดโครงการที่ทำประโยชน์เพื่อสังคม และที่สำคัญคือควรฝึกให้นิสิตนักศึกษามีภาวะการเป็นผู้นำ ฝึกการทำงานเป็นทีม ฝึกแสดงความคิดเห็น กล้าตัดสินใจอย่างมีเหตุมีผล

แนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาด้านจิตใจ ควรจัดโครงการอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรมให้กับนิสิตนักศึกษาทุกชั้นปีอย่างต่อเนื่อง กระตุ้นให้นิสิตนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา และในการจัดกิจกรรมทุกกิจกรรมควรสอดแทรกเรื่องคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นการปลูกฝังให้นิสิตนักศึกษามีความประพฤติและมีจิตใจที่ดีงาม

ดร.ณิ ชูประยูร (2547, pp. น. 264-267) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการน้อมนำสาระสำคัญของ หลักธรรมในพระไตรปิฎกเพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนานิสิตนักศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์สาระสำคัญของหลักธรรมในพระไตรปิฎกด้านการพัฒนานิสิตนักศึกษา และเสนอ รูปแบบการพัฒนานิสิตนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า หลักธรรมที่ปรากฏในพระไตรปิฎกและ สอดคล้องกับการพัฒนานิสิตนักศึกษา จำแนกเป็นหมวดหมู่ได้ 5 หมู่ คือ หมวดหมู่ที่ 1 หลักธรรม ที่เกี่ยวกับสถานะที่เป็นอยู่ หมวดหมู่ที่ 2 หลักธรรมเกี่ยวกับการศึกษา หมวดหมู่ที่ 3 หลักธรรม เกี่ยวกับการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น หมวดหมู่ที่ 4 หลักธรรมที่พึงละ และหมวดหมู่ที่ 5 หลักธรรม สำหรับพัฒนาสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอรูปแบบการพัฒนานิสิตนักศึกษาโดย น้อมนำหลักธรรมในพระไตรปิฎก ในรูปมิตินิเทศการพัฒนานิสิตนักศึกษา 3 มิติ ประกอบด้วย

มิติที่ 1 วัตถุประสงค์ ประกอบด้วย การเรียนรู้ทางปัญญา พัฒนาการทางจริยธรรม และอารมณ์ สมรรถนะในการประยุกต์ ความก้าวหน้าขององค์ความรู้ การค้นพบและส่งเสริมผู้มี พรสวรรค์ ความก้าวหน้าของสวัสดิการสังคม และการหลีกเลี่ยงผลทางลบ

มิติที่ 2 เป้าหมาย ประกอบด้วย บัณฑิตบุคคล นิเวศสถาบันด้านกายภาพ นิเวศสถาบันด้านสังคม นิเวศสถาบันด้านวัฒนธรรม นิเวศสถาบันด้านวิชาการ และนิเวศสถาบันด้านองค์กร/โครงสร้าง

มิติที่ 3 วิธีการ ประกอบด้วย การเรียนรู้เชิงรุก การพัฒนาค่านิยมและมาตรฐานทางจริยธรรม การสื่อสารความคาดหวังสูง การสืบสวนอย่างเป็นระบบ การใช้ทรัพยากรอย่างสัมฤทธิ์ผล การผลักดันจากผู้มีส่วนร่วม และการสร้างชุมชนสนับสนุนโดยรวม

ข้อค้นพบที่สำคัญ คือ ในการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เป็นนิสิตนักศึกษาที่ได้รับการพัฒนานั้น ควรให้นิสิตศึกษาดำเนินตามอริยมรรคมีองค์ 8 และมุ่งสร้างหลักธรรมที่เป็นบุญนิมิต 7 ประการให้เกิดมีในตัวนิสิตนักศึกษา โดยใช้มิติในการพัฒนานิสิตนักศึกษา 3 มิติ เป็นเครื่องมือในการพัฒนานิสิตนักศึกษา โดยสมการในการพัฒนานิสิตนักศึกษา 343 สมการ ผลที่ได้คือนิสิตนักศึกษาได้รับการพัฒนาครบทั้ง 4 ด้าน คือ กาย พุทธิกรรม จิตใจและปัญญา และได้รับการพัฒนาเป็นนิสิตนักศึกษาที่พึงประสงค์

เพาเวอร์ (อ้างถึงใน นริรัตน์ วิจิตรแก้ว . 2542, น. 43) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาด้านวิชาการและบุคลิกภาพของนักศึกษาเกี่ยวกับเป้าหมายของการสร้างเอกลักษณ์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยชุมชน Holyoke ผลการวิจัยพบว่า สิ่งสำคัญที่สุดในการพัฒนา คือ ความรู้ รองลงมา คือ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และนักศึกษหญิงมีพัฒนาการทางด้านความรู้และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสูงกว่านักศึกษาชาย และนักศึกษาชายที่มีอายุมากกว่าจะสนใจในเรื่องความรู้ วัฒนธรรม และการเรียนรู้ด้วยตนเองสูงกว่าผู้ที่อายุน้อย

กิบสัน (อ้างถึงใน นริรัตน์ วิจิตรแก้ว. 2542, น. 46) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนานักศึกษาของซิคเคอร์ริง ที่มีผลทางด้านวิชาการของนักศึกษาในอเมริกาผิวดำ โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อตรวจสอบพัฒนาการด้านจิตสังคม โดยใช้เครื่องมือการพัฒนานักศึกษาด้านการดำเนินชีวิต 6 ด้าน คือ การดำเนินชีวิต ความเป็นอิสระ ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน การพัฒนาอารมณ์ การพัฒนาทางวิชาการ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์คะแนนเฉลี่ยสะสมมากที่สุดคือ การพัฒนาทางวิชาการ

ไทค์ (Thieke, 1994) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนานักศึกษาตามแนวทฤษฎีการพัฒนานักศึกษาของซิคเคอร์ริง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดเตรียมการดำรงชีวิต ด้านอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ด้านประสบการณ์เกี่ยวกับเพื่อน ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ และด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรต่อการพัฒนาทางอารมณ์ ผลการวิจัยพบว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่าง

นักศึกษาต่างคณะ ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนและการมีกิจกรรมร่วมกันจะเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนา นักศึกษาใหม่ หรือนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ได้เป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษา ผู้วิจัยได้แนวคิดใน การพัฒนาแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา และมี องค์ประกอบของแนวทางใหม่ ได้แก่ เป้าหมายการพัฒนา วิธีการ/โครงการ/มาตรการ การ ประเมินผลของแนวทาง ตัวชี้วัดความสำเร็จ และหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในการดำเนินงาน โดย มีกระบวนการในการพัฒนาแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบัน อุดมศึกษา เป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบเชิงสำรวจของการพัฒนา นักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางใหม่ของการพัฒนา นักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา และระยะที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความ เป็นไปได้ของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

กล่าวโดยสรุป การพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม เป็นการพัฒนาที่สามารถทำให้นักศึกษาได้แสดงออกถึงความสามารถที่หลากหลายเกี่ยวกับเรื่องที่พัฒนา ให้นักศึกษาได้เรียนรู้ กระบวนการที่เปิดกว้างและส่งเสริมความร่วมมือ เป็นการศึกษาที่ลุ่มลึกเมื่อนักศึกษาเข้าร่วม กิจกรรม จะได้พัฒนาความสามารถด้านปัญญา ความเฉลียวฉลาด ความสามารถด้านการคิด ตั้ง คำถามและการประเมิน สร้างสรรค์ให้ได้ความคิดใหม่ ๆ พัฒนาด้านสังคม แสดงออกซึ่งบทบาท ทางสังคมได้ถูกต้อง พัฒนาสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น เคารพต่อความคิดเห็นที่แตกต่าง พัฒนาด้าน จิตใจ ความเชื่อ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ความอดทน มีสติ พัฒนาด้านร่างกายให้แข็งแรง มี สุขภาพที่ดีให้เกิดผลดีต่อร่างกาย มีความสมบูรณ์แข็งแรงอยู่เสมอ และพัฒนาด้านอารมณ์ ตระหนัก ยอมรับและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสม เข้าใจอารมณ์ของตนเอง สามารถปรับ และควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ และการพัฒนาด้านสุนทรียภาพ เห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีนักวิชาการและผู้กล่าวถึงองค์ประกอบของการพัฒนาผู้เรียนหรือการพัฒนา คนแบบองค์รวมไว้อย่างหลากหลาย ได้แก่ จิรประภา อัครบวร. 2554, พระพรหมคุณาภรณ์. 2543, Chickering and Reisser. 1993, Dipankar Sarkar. Online, วิชัย วงษ์ใหญ่และมารุต พัฒ ผล. 2562, ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. 2561, วิจารย์ พานิช. 2555 เป็นต้น โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบ ของนักวิชาการเหล่านั้นแล้ว มีมากมายหลากหลายองค์ประกอบ เช่น องค์ประกอบด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านอารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ ซึ่งเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของการพัฒนานักศึกษา แบบองค์รวม ทั้งนี้ผู้วิจัยต้องหาองค์ประกอบที่แปลกใหม่ให้เหมาะสมกับสภาวการณ์สังคมปัจจุบัน โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ซึ่งเป็นการใช้ศึกษา

โครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรเพื่อศึกษาโครงสร้างของตัวแปร และลดจำนวนตัวแปรที่มีอยู่เดิมให้มีการรวมกันได้ เพื่อค้นหาองค์ประกอบใหม่ ๆ เพิ่มเติมจากการค้นคว้าเอกสาร ตำราที่กล่าวถึง จากนั้นจึงนำองค์ประกอบมาสร้างเป็นแนวทางใหม่สำหรับการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมประกอบด้วย เป้าหมายการพัฒนา วิธีการ/โครงการ/มาตรการ การประเมินผลของแนวทาง ตัวชี้วัดความสำเร็จ และหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในการดำเนินงาน เพื่อให้สอดคล้องกับสังคมในยุคโลกาภิวัตน์และมีความก้าวหน้าของเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา เป็นการศึกษาในลักษณะการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนในการวิจัย 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบการพัฒนา นักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

ระยะที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

โดยรายละเอียดการดำเนินการวิจัยเรื่อง แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละขั้นตอน มีดังนี้

3. การพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (2562. 12 - 25) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (พ.ศ.2560 - 2564) ไว้ โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

แนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษา

จากผลการศึกษาวิจัย การวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์ และการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง พบว่าในภาพรวมการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้ประสบความสำเร็จ อาศัยหลักสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. การบูรณาการทักษะวิชาชีพและทักษะคนและสังคม นิสิตนักศึกษาที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีทั้งทักษะวิชาชีพ (Hard Skills) และทักษะคนและสังคม (Soft Skills) มีความสมดุลทั้งการเป็นคนเก่งและเป็นคนดีอย่างเหมาะสม การดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีความโดดเด่นในการสร้าง “คนเก่ง” ทางวิชาชีพ (Hard Skills) โดยการ เน้นความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive Factors) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้เวลาในชั้นเรียนให้ได้ปัจจัย ต่างๆ ดังนี้

- ความคิด (Thinking)
- ความเข้าใจ (Understanding)
- การเรียนรู้ (Learning)
- ความจำ (Memory)
- ความตั้งใจ (Attention)
- การแก้ปัญหา (Problem - solving)

อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จของนิสิตนักศึกษาที่แท้จริง จะต้องอาศัยปัจจัยที่นอกเหนือความรู้ความเข้าใจ (Non-Cognitive Factors) ด้วยได้แก่

- ความรับผิดชอบของตนเอง (Personal Responsibility)
- การจูงใจตนเอง (Self - motivation)
- การจัดการตนเอง (Self - management)
- การพึ่งพาซึ่งกันและกัน (Interdependence)
- การตระหนักรู้ตนเอง (Self - awareness)
- การศึกษาตลอดชีวิต (Life - long learning)
- ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence)
- การใช้ความสามารถของตนเอง (Self - efficacy)

ดังนั้น การจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา จึงบูรณาการ Soft Skills ที่ส่งเสริม Hard Skills ของนิสิตนักศึกษาด้วย ให้สามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตที่ดี และสามารถสร้างความสำเร็จของตนเองได้ สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องมุ่งปัจจัยที่นอกเหนือความรู้ความ เข้าใจ (Non - Cognitive Factors) ที่ผสมผสานกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่มุ่งการสร้างทักษะวิชาชีพ (Hard Skills) ตามสาขาวิชาที่นิสิตนักศึกษาสังกัด และการผนวกการสร้างทักษะด้านคนและสังคม (Soft Skills) ใหนักศึกษาในสังกัดของตน เพื่อให้ได้ทักษะเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

ทักษะด้านการคิด

- การคิดอย่างเป็นระบบ (Systematic Thinking)
- การคิดวิเคราะห์ (Analytical Skill)
- การคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking)

ทักษะด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น

- การสร้างเครือข่ายงาน (Networking)

- การทำงานเป็นทีม (Team - working)
- ความเก่งด้านธุรกิจ (Commercial acumen) และการทำงานในองค์กร
- ความขยันหมั่นเพียร (Perseverance)

ทักษะการถามและฟัง

- ทักษะภาษาต่างประเทศ
 - ทักษะระดับโลก (Global mindset) ที่ไม่จำกัดด้วยเขตแดนของประเทศ
- จะเห็นได้ว่า การพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ตามแนวทางข้างต้นจะต้องมีการ เปลี่ยนแปลงให้มีลักษณะองค์รวม (Holistic) ที่จะต้องอาศัยอาจารย์และบุคลากรที่เข้าใจและมี ความสามารถในการบูรณาการ Soft Skills ที่ส่งเสริม Hard Skills ทั้งในและนอกชั้นเรียน ฉะนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สกอ. ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษาจะต้องกำหนดนโยบายและแนวทางการบูรณาการทักษะวิชาชีพ (Hard Skills) และ ทักษะคนและสังคม (Soft Skills) ในการจัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษาของประเทศให้ชัดเจน และกำหนด นโยบายส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษามีการจัดการศึกษาแบบองค์รวม (Holistic) โดยมุ่งความสำเร็จของ นิสิตนักศึกษาที่มีทักษะทั้งสองด้านอย่างสมดุลเหมาะสม ทั้งนี้ สกอ. จำเป็นต้องวางระบบการวัดและการ ประเมินผลการดำเนินงานของสถาบัน อุดมศึกษา ตลอดจนกำกับให้เป็นไปตามนโยบายข้างต้น รวมทั้ง วางระบบการประเมินทักษะทั้งสองด้านของนิสิตนักศึกษา (ตัวอย่างเช่น Smarter Measure, Metacognition Awareness Inventory, On Course Self – Assessment เป็นต้น) เพื่อติดตาม ผลสำเร็จของนโยบาย ในระดับสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษาจะต้องดำเนินการตามนโยบายของ สกอ. ข้างต้น และวางนโยบายของสถาบันอุดมศึกษาของตนให้ชัดเจนสอดคล้องนโยบายดังกล่าว โดยจะต้องจัดทำแผนยุทธศาสตร์รองรับการดำเนินการตามนโยบาย และมุ่งเน้นการดำเนินการพัฒนานิสิตนักศึกษาแบบองค์รวม

2. การพัฒนานิสิตนักศึกษาแบบองค์รวม สถาบันอุดมศึกษาอาศัยการเรียนการสอนในชั้นเรียนเป็นแนวทางหลักในการพัฒนานิสิต นักศึกษา หากนิสิตนักศึกษารายใดมีปัญหา ก็จะมีระบบช่วยจัดการปัญหาเป็นรายๆ ไป นอกจากนั้น สถาบันอุดมศึกษาจะจัดกิจกรรมต่างๆ เสริมทักษะชีวิต แต่การจัดกิจกรรม หรือโครงการพัฒนานิสิตนักศึกษายังมีลักษณะไม่เป็นองค์รวมที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ ผลของการพัฒนานิสิตนักศึกษาจึงไม่สมบูรณ์อย่างแท้จริง กล่าวคือ กิจกรรมหรือโครงการที่มุ่งเฉพาะเรื่อง หรือเฉพาะกลุ่มนิสิตนักศึกษา ไม่สามารถเห็นภาพ

ใหญ่ได้ ผลที่ได้จึงไม่เป็นไปตามความคาดหวังเต็มที่ แนวทางที่ได้รับความสนใจมากขึ้น ได้แก่ การพัฒนานิสิตนักศึกษาแบบองค์รวม (Holistic Approach) การพัฒนานิสิตนักศึกษาตามแนวทางแบบองค์รวม สถาบันอุดมศึกษาควรมุ่งเน้นวิธีการ พัฒนานิสิตให้เติบโต ก้าวหน้า หรือการเพิ่มพูนความสามารถในการพัฒนาสู่ความสำเร็จของตน โดย การมุ่งสู่ความสำเร็จของนิสิตนักศึกษา จำเป็นต้องอาศัยวิธีการแบบองค์รวมที่ครอบคลุมมิติของ สภาพแวดล้อมที่ดีในการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ที่ทำให้มองภาพใหญ่หรือ ภาพรวมได้ ความสำเร็จของนิสิตนักศึกษาได้แก่ การมีทักษะวิชาชีพ (Hard Skills) และทักษะคนและสังคม (Soft Skills) ซึ่งจำเป็นต้องสร้างขึ้นตามแนวทางแบบองค์รวม ประกอบไปด้วยมิติหลัก 4 มิติ ดังนี้

มิติความสำเร็จของนิสิตนักศึกษาแบบองค์รวมที่ 1: ภาวะผู้นำของสถาบัน (Institutional Leadership) ผู้นำสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ สภามหาวิทยาลัย อธิการบดี และทีมผู้บริหาร ให้ความสำคัญ สื่อสาร และแสดงการสนับสนุนการสร้างความสำเร็จแก่นิสิตนักศึกษา โดยการวางรากฐานให้ทุกส่วนในสถาบันอุดมศึกษาตระหนักและมีส่วนร่วม ซึ่งอาจอาศัยการจัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงาน และโครงการพัฒนานิสิตนักศึกษาสู่ความสำเร็จ โดยมีการกำหนด “ความสำเร็จของนิสิตนักศึกษา” ไว้อย่างชัดเจน อาจกล่าวได้ว่า สถาบันอุดมศึกษาที่มีความโดดเด่น จะต้องให้ทุกส่วนทุกกลุ่มร่วมมือกันและร่วมรับผิดชอบต่อการเรียนรู้และความสำเร็จของนิสิตนักศึกษา ในการสร้างและรักษาความยั่งยืนของสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความสำเร็จของนิสิตนักศึกษา จำเป็นต้องอาศัยการสนับสนุนของผู้บริหารทุกระดับ ตั้งแต่ระดับสูง และถ่ายทอดไปสู่ผู้บริหารรองลงไป จนถึงผู้นำระดับล่างสุด ไม่ว่าจะเป็นระดับคณะ สาขาวิชา ภาควิชา จนถึงอาจารย์และบุคลากรที่ปฏิบัติเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับนิสิตนักศึกษาซึ่งใกล้ชิดกับนิสิตศึกษามากที่สุด สภาพแวดล้อมเช่นนี้จะทำให้เกิดการรวมพลังที่เข้มแข็งในการสนับสนุน ส่งเสริม และมีความผูกพันต่อความสำเร็จของนิสิตนักศึกษา รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ เช่น งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร เทคโนโลยี และเครื่องมือต่างๆ ให้สอดคล้องและเหมาะสม

มิติความสำเร็จของนิสิตนักศึกษาแบบองค์รวมที่ 2 : วัฒนธรรมของสถาบัน (Institutional Culture) วัฒนธรรมที่มุ่งเน้นความสำเร็จของนิสิตนักศึกษา (SoC : Success - oriented Culture) ได้แก่ ทศนคติ และการพูดคุยของอาจารย์และบุคลากรเกี่ยวกับการจัดให้มีกิจกรรมและโครงการที่มุ่งพัฒนาความสำเร็จของนิสิตนักศึกษา ภายใต้วัฒนธรรมที่มุ่งสู่ความสำเร็จของนิสิตนักศึกษาจะทำให้มีการ พัฒนาบุคลากรให้เติบโตในงานพัฒนาความสำเร็จของนิสิตนักศึกษา บุคลากรแต่ละคนมีความเข้าใจ และเห็นคุณค่าบทบาทหน้าที่การพัฒนานิสิต

นักศึกษาตามพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษา นอกจากนี้ วัฒนธรรมมุ่งความสำเร็จของนิสิต นักศึกษาที่มีหน่วยงานรองรับ จะมีการจัดทำ วัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการส่งเสริมความสำเร็จของ นิสิตนักศึกษา และสามารถถ่ายทอดไปสู่แผนงาน โครงการกิจกรรม และ การดำเนินการต่างๆ ทั้งในและนอกชั้นเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเรียนการสอนในชั้นเรียนที่อยู่ภายใต้วัฒนธรรมมุ่ง ความสำเร็จของนิสิตนักศึกษา ทำให้อาจารย์และนิสิตนักศึกษาร่วมกันสร้างสรรค์วิธีการเรียนการ สอนในชั้นเรียน (Engagement) จนเป็นธรรมเนียมปฏิบัติ ที่คุ้นเคยของอาจารย์ บุคลากร และนิสิต นักศึกษา และมีการถ่ายทอดสื่อสารไปทั่วสถาบันจนกลายเป็น วิถีชีวิตของมหาวิทยาลัย ปัญหาที่ นิสิตนักศึกษา อาจารย์ บุคลากร และผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการ พัฒนานิสิต นักศึกษา ก็เนื่องมาจากสถาบันอุดมศึกษาจำนวนมากมีวัฒนธรรมแบบเดิม ๆ ที่ใช้เวลาใน ห้องเรียนไปกับการถ่ายทอดความรู้จากอาจารย์ไปสู่ นิสิตนักศึกษา ซึ่งเป็นการพัฒนานิสิต นักศึกษาใน ด้านวิชาการ และทักษะวิชาชีพ (Hard Skills) เป็นหลัก ในขณะที่ความสำเร็จของ นิสิตนักศึกษานั้น จะต้องมียุทธศาสตร์วิชาชีพ และวิชาคนและสังคม (Soft Skills) ซึ่งจำเป็นต้องให้ อาจารย์ บุคลากร นิสิต นักศึกษา และผู้บริหารตระหนักและเข้าใจถึงองค์ประกอบของความสำเร็จ นี้ นอกจากนี้ สถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีระบบวัดและประเมินความสำเร็จของนิสิตนักศึกษา เพื่อนำไปใช้ประกอบการวางแผนและตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาความสำเร็จของนิสิตนักศึกษา โดย ปกติแล้วอาจารย์จะเป็นผู้ประเมินนิสิตนักศึกษาตามปัจจัยความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Factors) ได้แก่ ความคิด (Thinking) ความเข้าใจ (Understanding) การเรียนรู้ (Learning) ความจำ (Memory) ความตั้งใจ (Attention) และการแก้ปัญหา (Problem-solving) ซึ่งเป็นตาม วัฒนธรรมที่ มุ่งความรู้ความเข้าใจ ที่เป็นทักษะแบบ Hard Skills การที่สถาบันอุดมศึกษาสร้าง วัฒนธรรมมุ่ง ความสำเร็จ หรือ SoC ก็จะต้องสร้างและวัดปัจจัยที่นอกเหนือความรู้ความเข้าใจ (Non – Cognitive Factors) ได้แก่ ความรับผิดชอบของตนเอง (Personal Responsibility) การจูง ใจตนเอง (Selfmotivation) การจัดการตนเอง (Self - management) การพึ่งพาซึ่งกันและกัน (Interdependence) การตระหนักตนเอง (Self - awareness) การศึกษาตลอดชีวิต (Life - long learning) ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) การใช้ความสามารถของตนเอง (Self - efficacy)

มิติความสำเร็จของนิสิตนักศึกษาแบบองค์รวมที่ 3: การเรียนรู้ของนิสิต นักศึกษา (Student Learning) วิวัฒนาการของสังคมดิจิทัลและการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีที่ รวดเร็ว ส่งผลให้มีการ สร้างสรรค์นวัตกรรมสื่อและวิธีการสอนที่มีความแตกต่างหลากหลายมาก ผู้นำของสถาบันอุดมศึกษา และวัฒนธรรมที่มุ่งเน้นความสำเร็จของนิสิตนักศึกษา จะช่วย

สนับสนุนและส่งเสริมการสร้าง สภาพแวดล้อมที่มุ่งความสำเร็จของนิสิตนักศึกษา และผลลัพธ์ของการเรียนรู้ การปรับเปลี่ยนวิธีการ เรียนการสอนจึงมีความจำเป็นที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้แบบ Active Learning คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ทำ ภายใต้สมมติฐานพื้นฐาน 2 ประการคือ 1) การเรียนรู้เป็นกระบวนการธรรมชาติของมนุษย์ และ 2) บุคคลมีแนวทางการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน โดยบทบาทผู้เรียนจะถูก เปลี่ยนจากผู้รับความรู้ (receiver) ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ (co-creators) สถาบันอุดมศึกษาไม่สามารถหลีกเลี่ยงการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ได้ เช่น สังคมออนไลน์ การลงทุนและสร้างระบบการเรียนแบบ Active Learning กลายเป็นสิ่งจำเป็นที่ขาดไม่ได้ การเตรียมการให้พร้อมจะช่วยให้บรรลุจุดมุ่งของนิสิตนักศึกษา โดยอาจมีการจัดทำเป็นระยะ (Phase) ต่างๆ ให้นิสิตนักศึกษาได้ใช้ตามระยะต่างๆ ของระบบสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ตลอดจนการเตรียมและสร้างความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีแก่นิสิตนักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการวางระบบการให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาการใช้งานขึ้น

มิติความสำเร็จของนิสิตนักศึกษาแบบองค์รวมที่ 4: ความผูกพันของนิสิตนักศึกษา (Student Engagement) การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความผูกพันของนิสิตนักศึกษามีมานาน และได้รับการทดสอบและ พิสูจน์มาแล้วจำนวนมาก ในความเป็นจริงแล้วหากนิสิตนักศึกษาไม่มีความผูกพันและความตั้งใจใน การศึกษาเล่าเรียนแล้ว ก็ยากที่จะได้รับความสำเร็จจากการศึกษาเล่าเรียนในสถาบันอุดมศึกษา ความ ผูกพันของนิสิตนักศึกษากับสถาบันการศึกษาของตนจึงเป็นปัจจัยที่จำเป็นต่อความสำเร็จตาม จุดมุ่งหมายของนิสิตนักศึกษา ฉะนั้น สถาบันอุดมศึกษาจะต้องเข้าใจจุดมุ่งหมายของนิสิตนักศึกษา โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลการติดตามและการดำเนินการให้บรรลุจุดมุ่งหมายของนิสิตนักศึกษาจุดมุ่งหมายสู่ความสำเร็จของนิสิตนักศึกษา ไม่เพียงแต่การสำเร็จการศึกษาและได้รับวุฒิตามปริญญาบัตรเท่านั้น ปัจจัยความสำเร็จอื่น ๆ ก็มีความสำคัญได้แก่ จุดมุ่งหมายในการประกอบอาชีพ การงาน หรือกระทั่งจุดมุ่งหมายในการฝึกงาน การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สถาบันอุดมศึกษาควรให้ การสนับสนุน ส่งเสริม และช่วยเหลือในการปรับหรือเปลี่ยนจุดมุ่งหมายของนิสิตนักศึกษา ที่อาจปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป องค์ประกอบที่สำคัญของความผูกพันของนักศึกษา ได้แก่ ความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร ภาควิชา หรือคณะ เป็นต้น ดังนั้น กิจกรรมที่ทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีและลึกซึ้งระหว่าง นิสิตนักศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาของตน หรือ ระหว่างนิสิตนักศึกษาด้วยกันเอง ความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ เป็นต้น ซึ่งทำให้เกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนใดชุมชน

หนึ่ง ในสถาบันอุดมศึกษา และทำให้เกิดความผูกพันขึ้น นอกจากนี้ ยังอาจอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการ สร้างสรรค์วิธีการหรือเครื่องมือใหม่ ๆ หรือนวัตกรรมสร้างความผูกพันที่แน่นแฟ้น

3. การบูรณาการให้เป็นประสบการณ์ประจำวันของนิสิตนักศึกษา จากการพัฒนา นิสิตนักศึกษาแบบองค์รวม (Holistic Approach) นำไปสู่ระบบการสร้างเสริม ประสบการณ์ประจำวันของนิสิตนักศึกษา (Integrated into students' daily experience) โดยการผนวกกิจกรรมพัฒนานิสิตนักศึกษาในหลักสูตรด้วย (Included in the overall curriculum) ซึ่งเป็นการพัฒนานิสิตนักศึกษาที่ครอบคลุมบุคคล (the whole student) พยายามส่งเสริมความสำเร็จของนิสิตนักศึกษาจากมุมมองทั้งกิจกรรมในและนอกห้องเรียน และการส่งเสริมให้เกิด ปัจจัยความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive Factors) และปัจจัยเหนือความรู้ความเข้าใจ (Non-cognitive Factors) ที่สร้างสมรรถนะของนิสิตนักศึกษาให้มีทั้งทักษะวิชาชีพ และทักษะวิชาคน และสังคม (Bailey , Jaggars, & Jenkins, 2011) (Karp, 2011) (Bridges , Buckley, Hayek, Kinzie, & Kuh, 2006) ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่กว้างขวางลุ่มลึก (Comprehensive) เป็นองค์รวม (Holistic) (Cooper, 2010) (Blimling , Pascarella, & Terenzini, 1996) ด้วยการจัดกิจกรรม ทั้งในและนอกห้องเรียนที่เกิดเปลี่ยนแปลง (Transformative Activity) อย่างบูรณาการซึ่งแต่เดิม มักแยกส่วนระหว่างการสร้างทักษะวิชาชีพกับทักษะวิชาคนและสังคม (Keeling, 2004, p. p. 2) ทั้งนี้ ผู้ทำหน้าที่สอนหรืออาจารย์จะมีบทบาทสำคัญมากต่อความสำเร็จนี้ ฉะนั้น สกอ. และสถาบันการศึกษา จะต้องร่วมกันสร้างระบบการศึกษาแบบองค์รวมในสถาบันอุดมศึกษา ตามที่กล่าวไปแล้วข้างต้น และมุ่งการพัฒนานิสิตนักศึกษาที่ครอบคลุมบุคคล (the whole student) การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย (Campus Live) ที่สร้างประสบการณ์ชีวิตสู่ความสำเร็จของนิสิตนักศึกษา

ทิศทางของการพัฒนา

ในส่วนแรกเป็นการกำหนดทิศทางของการพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งแสดง ถึงเป้าหมายที่เป็นเกณฑ์หลักในการกำหนดกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับ นิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาของไทย เป็นการกำหนดทิศทางในอนาคตให้เป็นระบบในระดับ การกำหนดนโยบาย (Policy Formulation) ปัจจัยเหล่านี้ จะทำให้ได้ระบบของนโยบายที่ตอบสนอง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก (Primary Stakeholder) ดังนี้

ปรัชญา

“บัณฑิตไทยเป็นคนดีและเก่ง เป็นกำลังสำคัญของประเทศ และเป็นพลเมืองโลกที่ดี”

วิสัยทัศน์ (Vision)

“บัณฑิตไทยเป็นพลเมืองโลกที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 และเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทยอย่างยั่งยืน บนพื้นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”

พันธกิจ (Mission)

“พัฒนานิสิตนักศึกษาให้บรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ (Domains of Learning) แบบองค์รวม ผ่านการบูรณาการทักษะด้านคนและสังคม (Soft Skills) ควบคู่กับการพัฒนาทักษะวิชาชีพ (Hard Skills) โดยการออกแบบการเรียนการสอนแบบกิจกรรมร่วมหลักสูตร (Co-Curriculum) และกิจกรรมเสริมหลักสูตร (Extra-Curriculum)”

เป้าประสงค์ของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (พ.ศ. 2560 – 2564) มุ่งเน้นให้เกิดความเปลี่ยนแปลง (Changes) ที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. การจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่สนับสนุนการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงในสถาบันอุดมศึกษา
2. ระบบการจัดการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม (Holistic Education) โดยมีการบูรณาการการพัฒนาทั้ง Soft Skills และ Hard Skills อย่างสมดุล และสร้างนักพัฒนานักศึกษามืออาชีพ
3. นักศึกษาที่มีคุณลักษณะ (Character) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงตอบสนองต่อสังคมและมีความรู้ควบคู่คุณธรรม

บัณฑิตที่พึงประสงค์ ได้แก่ บัณฑิตที่มีความรู้ ทักษะ และบุคลิกอุปนิสัยสอดคล้องกับสังคมใน ศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีผลการเรียนรู้จากสถาบันอุดมศึกษา ดังนี้

- ทักษะด้านการคิด มีความรู้ในหลักคิดทางวิชาการ ความรู้ในการปฏิบัติตน การเรียนรู้ นวัตกรรมใหม่ ๆ ทักษะในการสืบหาข้อมูล ความรู้รอบ ความรู้เกี่ยวกับโลกศตวรรษที่ 21 และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้

- ทักษะด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น การดำรงชีวิตภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม (Adaptability Skills) การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีเรียนรู้ผ่านสื่อ ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น/ ผู้คนต่างวัฒนธรรม ทักษะการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ทักษะการรักษาสุขภาพ

- ทักษะความเป็นพลเมืองโลก มีบุคลิกอุปนิสัยความเป็นพลเมืองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีจริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามอยู่ในจิตใจ ฟังตนเอง และพร้อมทุกสถานการณ์ มีนิสัยเรียนรู้ตลอดชีวิต และมีนิสัยใฝ่คุณภาพ

ยุทธศาสตร์การพัฒนานิสิตนักศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา Soft Skills ที่บูรณาการกับ Hard Skills อย่าง สมดุล

การที่นิสิตนักศึกษาให้ความสำคัญและสนใจทำกิจกรรมนอกหลักสูตรน้อย ขาดผู้นำนักศึกษา ที่เข้มแข็ง ในขณะที่อาจารย์และผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ให้ความสำคัญและสนใจกิจการ นิสิตนักศึกษาและกิจกรรมนอกหลักสูตรน้อย กิจกรรมพัฒนานิสิต นักศึกษามักดำเนินการในรูปของโครงการมากกว่าการมองแบบองค์รวมที่เป็นระบบ ต่อเนื่องและ ยั่งยืน ทำให้วัดผลความสำเร็จได้ยาก สถาบันอุดมศึกษาเน้นระบบการจัดการสอนที่ใช้เวลาเรียน ในชั้นเรียนมาก (มุ่ง Hard Skills) ทำให้การ แบ่งเวลาของนิสิต นักศึกษาไปจัดกิจกรรมพัฒนานิสิต นักศึกษาเป็นไปได้ยาก (สนใจการพัฒนา Soft Skills น้อย) ทำให้นิสิตและนักศึกษาของไทยเสีย โอกาสในการพัฒนาทักษะด้าน Soft Skills เช่น เรื่อง คน การสื่อสาร ภาวะผู้นำ เป็นต้น นอกจากนี้ นิสิตนักศึกษามีความแตกต่างที่หลากหลายมากขึ้นจากปัจจัยต่างๆ เช่น สถิติปัญญา ความสนใจ พื้นฐานความรู้ พื้นฐานทางครอบครัว และสิ่งแวดล้อมโดยรวม และโดยรอบสถาบันอุดมศึกษา มี แหล่งอบายมุขที่ดึงดูดให้นิสิตนักศึกษาจำนวนมากไปมั่วสุมในแหล่งชื้อขาย ยาเสพติดทำให้นิสิต นักศึกษา อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดสูง การเสพสุรา และอบายมุขต่างๆ สถานการณ์ ของสภาพแวดล้อมของการพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาดังกล่าว ทำให้มีความ จำเป็นในการจูงใจให้นิสิตนักศึกษา ที่อาจารย์และผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษา ให้ความสำคัญ จริงจังและจริงจังในการพัฒนา Soft Skills ที่บูรณาการกับ Hard Skills ให้สามารถผูกพัน (Engagement) นิสิตนักศึกษากับกิจกรรมพัฒนานิสิต นักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา แผนภาพ 4 แสดงถึงการท้าทายจุดอ่อน ผนวกกับจัดการภัยคุกคามและโอกาสที่เกี่ยวข้องในลักษณะ Infographic โดยการนำปัจจัยเชิงยุทธศาสตร์ที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ไปใช้กำหนด ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 คือ “การส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา Soft Skills ที่บูรณาการกับ Hard Skills อย่างสมดุล” และเชื่อมโยงไปสู่การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

ภาพประกอบ 4 การทำทนายจุดอ่อน และจัดการภัยคุกคามและโอกาสที่เกี่ยวข้อง
ที่มา สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงการ
อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

- วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ การปรับเปลี่ยนกรอบความคิด/กระบวนทัศน์ (Paradigm) ของผู้ที่เกี่ยวข้องและกำหนดนโยบาย/มาตรการเพื่อผลักดันให้เกิดการพัฒนา นักศึกษาแบบองค์รวม (Holistic Approach)

- แนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ

1) การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนา นักศึกษาแบบองค์รวม (Holistic Education) และการปรับเปลี่ยนกรอบความคิดของผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เห็นความสำคัญของการพัฒนา Soft Skills ให้แก่นักศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ (Key Education Actors) และผู้บริหาร สถาบันอุดมศึกษา เนื่องจากเป็นกลไกที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในงานพัฒนา นักศึกษา เช่น การกำหนดแผนพัฒนาอาจารย์ที่รวมเรื่องการพัฒนา นักศึกษาเป็น หนึ่งใน Competency ของ อาจารย์ การกำหนด Platform ผู้บริหารที่จะเป็นผู้นำนโยบายในการ พัฒนานิสิตนักศึกษา เป็นต้น

2) การสร้างกลไกในการสื่อสารสร้างความเข้าใจและแรงจูงใจ ในการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมหรือการพัฒนา Soft Skills ที่บูรณาการกับ Hard Skills อย่างสมดุลให้แก่นักศึกษา เช่น Role Models/ Best Practices จากทั้งในประเทศและต่างประเทศ วาทกรรมสาธารณะ (Public discourse) การจัดประชุมต่างๆ (Forums) ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ สื่อประชาสัมพันธ์ ทั้ง Offline และ Online เป็นต้น โดยแบ่งการสื่อสารออกเป็น 2 มิติ คือ มิติของการสื่อสารนโยบายภายใน องค์กร (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา/สถาบันอุดมศึกษา) และมิติของการสื่อสารนโยบายสู่การปฏิบัติ (จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาสู่สถาบันอุดมศึกษา)

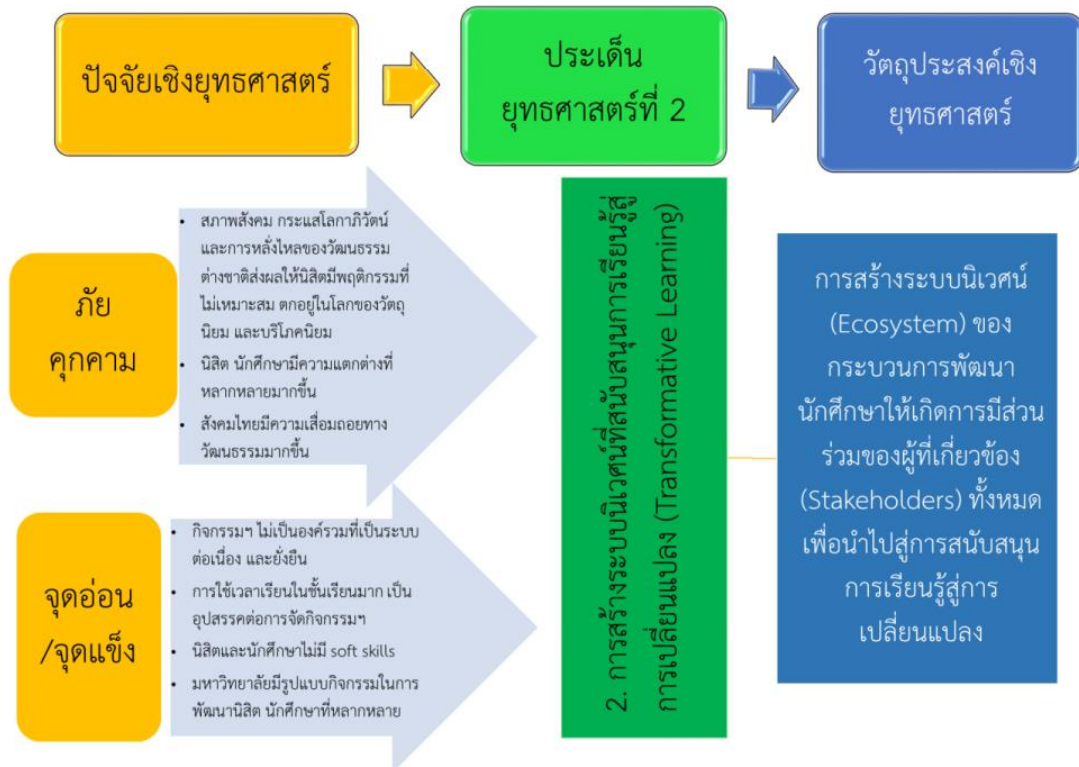
3) การกำหนดนโยบาย/มาตรการ หรือแนวทาง (Guidelines) ในการผลักดันให้เกิดการพัฒนา นักศึกษาแบบองค์รวม หรือการบูรณาการระหว่าง Soft Skills และ Hard Skills อย่างสมดุลในหลักสูตรการเรียนการสอน (Curriculums) ของแต่ละหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษา เช่น นโยบายส่งเสริม การพัฒนาระบบติดตามและบันทึกการพัฒนานิสิตนักศึกษา (Student Performance Transcript) เกณฑ์การพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม เกณฑ์มาตรฐานการพัฒนานักศึกษาที่เป็นเลิศ (Student Development Quality Awards) การส่งเสริมระบบบริหารจัดการและประเมินผลการศึกษาจากผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา (Student Performance Management System) การสนับสนุนรูปแบบการ สอนแบบ Project based Learning การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ (Co-curricular activities) การปรับเปลี่ยนหมวด/หลักสูตรวิชา General education ซึ่งเป็นหลักสูตรภาคบังคับ โดยเพิ่มสัดส่วนวิชาที่ มุ่งพัฒนา Soft Skills ในโครงสร้างหลักสูตรวิชา หรือเปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถเลือกเรียนวิชาเลือกที่สนใจ เป็นต้น

4) การทบทวน/ปรับปรุงแก้ไขระบบ (Supporting Environment) ที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ เกณฑ์มาตรฐาน โครงสร้าง การกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ เป็นต้น ให้เอื้อ ต่อการพัฒนานักศึกษาแบบบูรณาการระหว่าง Soft Skills และ Hard Skills เพื่อปลดล๊อคปัญหาข้อจำกัดในการดำเนินงานด้านการพัฒนานักศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างระบบนิเวศที่สนับสนุนการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง (Transformative Learning)

ความเป็นสังคมนานาชาติ กระแสโลกาภิวัตน์ และการหลั่งไหลของวัฒนธรรมต่างชาติทำให้นิสิตนักศึกษาตกอยู่ในโลกของวัตถุนิยม และบริโภคนิยม จะเห็นได้จากการที่มีผู้ประกอบการมาทำ ธุรกิจขายสินค้าใกล้กับสถาบันอุดมศึกษา โดยเล็งเห็นว่า

สถาบันอุดมศึกษาเป็นที่มีนิสิตนักศึกษาถูกค้า ชั้นดีที่ชอบจับจ่ายใช้สอย เป็นตลาดที่ดึงดูดนักธุรกิจมาลงทุนรอบสถาบันอุดมศึกษา และมักจะมีธุรกิจที่มีลักษณะชวนเชื่อให้ซื้อขาย และจะมีสินค้าฟุ่มเฟือย และอบายมุขรวมอยู่ด้วย อีกทั้งสังคมไทยมีความเสื่อมถอยทางวัฒนธรรมมากขึ้น ค่านิยมที่เปลี่ยนไป ส่งผลให้นิสิตนักศึกษาจำนวนมากมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม สถาบันอุดมศึกษาไม่เข้มแข็งพอในการจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตนักศึกษาแบบองค์รวมที่เป็นระบบ ต่อเนื่องและยั่งยืน ระบบการจัดการสอนที่ใช้เวลาเรียนในชั้นเรียนมากและไม่สามารถจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตนักศึกษาที่ทำทลายสภาพแวดล้อมดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม องค์กรที่ดี สถาบันอุดมศึกษา มีความพยายามและยุทธศาสตร์ในการพัฒนานิสิต นักศึกษาของตนเอง อยู่แล้ว เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์จำเป็นต้องจัดทำยุทธศาสตร์ภาพรวมของประเทศในการสร้างการเรียนรู้สู่ การเปลี่ยนแปลงให้นิสิต นักศึกษามีทักษะ Soft Skills ในการดำรงตนในสังคมพลวัต การทำทลาย ภัยคุกคามที่มาจากอิทธิพลของวัฒนธรรมที่หลั่งไหลจากต่างประเทศ และกระแสโลกาภิวัตน์ ดังกล่าว โดยอาศัยยุทธศาสตร์ “การสร้างระบบนิเวศที่สนับสนุนการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง (Transformative Learning)” ดังแสดงในแผนภาพ 5

ภาพประกอบ 5 การทำทายภัยคุกคาม ผนวกกับการลดเลิก จุดอ่อน จุดแข็งที่เกี่ยวข้อง
ที่มา สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

- วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

การสร้างระบบนิเวศ (Ecosystem) ของกระบวนการพัฒนานักศึกษาให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง (Stakeholders) ทั้งหมดเพื่อนำไปสู่การสนับสนุนการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง

- แนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ

- 1) ส่งเสริมให้เกิดการออกแบบการเรียนการสอนแบบกิจกรรมร่วมหลักสูตร (Co-Curriculum) และเสริมหลักสูตร (Extra-Curriculum) โดยผ่านระบบการเรียนรู้ร่วมกันในสถาบันอุดมศึกษา (Social Learning System) การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการหรือภาคเอกชน และการสร้างบรรยากาศเพื่อส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถดำเนินการได้
- 2) การปรับนโยบาย มาตรการดำเนินงาน และตัวบ่งชี้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา (TQF) เพื่อส่งเสริมให้เกิดการจัดการเรียนการสอนในลักษณะ

บูรณาการเพื่อเสริมสร้าง ทักษะทั้งส่วนที่เป็น Professional Skills และ Soft Skills ให้แก่บัณฑิตใน ระดับอุดมศึกษา รวมทั้งสร้าง กลไกเพื่อส่งเสริมให้มีการนำแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนที่สนับสนุนการเรียนรู้ผู้ส่ การ เปลี่ยนแปลงไปปรับใช้ในวิชาบังคับหรือวิชาเฉพาะของแต่ละ หลักสูตรตามความเหมาะสม

3) การกำหนดนโยบายหรือระบบ (Political System) ที่ทำให้เกิดการ สร้างระบบนิเวศน์ ซึ่งประกอบด้วย การมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง (Stakeholder Engagement) ในการสร้างระบบการเรียนรู้อุส่ การเปลี่ยนแปลง เช่น ส่งเสริมเครือข่ายหรือแกนนำอาจารย์เพื่อ พัฒนาระบบการเรียนรู้อุส่ การ เปลี่ยนแปลง สร้างความร่วมมือระหว่างอาจารย์ นิสิตนักศึกษา บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา และ ผู้ประกอบการหรือภาคเอกชน ในการจัดกิจกรรมร่วมหลักสูตร และกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างสมดุล (Balance out of classes) เป็นต้น

4) ส่งเสริมให้เกิดการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบบูรณาการหรือระบบการศึกษาที่สนับสนุนการเรียนรู้ผู้ การเปลี่ยนแปลง เพื่อนำไปสู่การพัฒนา National Model ในการสร้างระบบนิเวศน์ (Ecosystem) ที่สนับสนุนการเรียนรู้ผู้ส่ การเปลี่ยนแปลงในระดับอุดมศึกษา และส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษา สร้างระบบนิเวศน์ที่สนับสนุนการ เรียนรู้อุส่ การเปลี่ยนแปลงที่สอดคล้องกับบริบทของสถาบัน

5) การเชื่อมโยงเครือข่าย/ พันธมิตรเพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันระหว่าง สถาบันอุดมศึกษาในการสร้างระบบนิเวศน์ (Ecosystem) ของกระบวนการพัฒนานักศึกษาให้ นำไปสู่การ สนับสนุนการเรียนรู้ผู้ส่ การเปลี่ยนแปลง ในลักษณะประชารัฐ โดยการรวมเอาพลังทุก ภาคส่วน ไม่ว่าจะอยู่ในภาคประชาชน ภาคธุรกิจ หรือภาครัฐ มาร่วมกันในการแก้ไขปัญหา เพื่อ การเปลี่ยนแปลงหรือการปฏิรูปเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการดำเนินงานดังกล่าวในทุกมิติและทุกด้าน อย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เป็นผู้ส่ การเปลี่ยนแปลง ตอบสนอง ต่อสังคม มีความรู้ควบคู่คุณธรรม

สถาบันอุดมศึกษาต่างมีการจัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ของตน อย่างชัดเจน รวมทั้งมียุทธศาสตร์การพัฒนานิสิต นักศึกษาของตนเอง มีการจัดโครงสร้างการ บริหารงานกิจการนิสิตนักศึกษาที่ชัดเจน มีผู้รับผิดชอบดูแลงานกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาที่มี ประสิทธิภาพ มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา มีรูปแบบกิจกรรมในการพัฒนานิสิตนักศึกษาที่ หลากหลาย ทำให้การดำเนินงานการท่ กิจกรรมต่าง ๆ ดำเนินไปได้ด้วยดี อีกทั้งนิสิตนักศึกษา สามารถประยุกต์ความรู้ที่ได้ จากระบบการเรียนการสอนในห้องเรียนไปใช้ในกิจกรรมได้ในทุก ๆ

ด้าน เช่น กิจกรรมวิชาการ กิจกรรมกีฬาและการส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และ รักษาสิ่งแวดล้อม กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น ประกอบกับความ ต้องการของสังคมในการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีคุณธรรมควบคู่ความรู้สูงขึ้น ตามปรัชญา ศาสนา ค่านิยม จารีตประเพณีที่เป็นฐานรากของสังคมไทย ที่เอื้อประโยชน์ในการพัฒนานิสิต นักศึกษา อีกทั้งสื่อมวลชนให้ความสำคัญ และเป็นโอกาสในการส่งเสริมและพัฒนานิสิตนักศึกษา ในการรวมพลังเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ส่งผลให้ สถาบันอุดมศึกษามีโอกาสในการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการ และสามารถ แสวงหาความร่วมมือด้านการเรียนการสอนและกิจกรรมจากเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษา ภายในประเทศและต่างประเทศได้เป็นอย่างดี นับเป็นสถานการณ์ที่ระบบอุดมศึกษาของไทยมีจุด แข็งในการขออนโอกาสจากสภาพแวดล้อมของการพัฒนานิสิตนักศึกษาในการส่งเสริมและ สร้างสรรค์การพัฒนานิสิตนักศึกษาที่มีปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เป็นโอกาสสนับสนุน ด้วยการ กำหนดยุทธศาสตร์ “การพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ตอบสนองต่อสังคม มีความรู้ควบคู่คุณธรรม” ดังแสดงในแผนภาพ 6

ภาพประกอบ 6 การท้าทายในการใช้จุดแข็งในการขออนโอกาส

ที่มา สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

- วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

การสร้างคุณลักษณะ (Characters) ของบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยใช้
เครือข่าย สถานศึกษาเป็นเครื่องมือหรือกลไกในการดำเนินงาน

- แนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ

1) การใช้กลไกเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาและเครือข่ายบุคลากรใน
สถาบันอุดมศึกษาทุกระดับ ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากรฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา และนิสิต
นักศึกษา ในการพัฒนานิสิต นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาให้มีคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึง
ประสงค์ และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ตอบสนองต่อสังคม มีความรู้ควบคู่คุณธรรม

2) การทำให้เกิดเวทีเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์
(Sharing of Knowledge) ในการพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาให้มีคุณลักษณะของ
บัณฑิตที่พึงประสงค์ ตามแนวทางพัฒนานิสิตนักศึกษาแบบองค์รวม

3) การส่งเสริมและการสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินงาน
โครงการที่ส่งเสริมการบูรณาการทักษะหลาย ๆ ด้าน (Skill Integrated) ให้แก่นิสิตนักศึกษาใน
สถาบันอุดมศึกษา

4) การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาเครือข่าย
ความร่วมมือด้าน การพัฒนานิสิตนักศึกษาเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งผลักดันให้กระบวนการพัฒนานิสิต
นักศึกษาเชื่อมโยงกับทิศทางการพัฒนาประเทศและความเป็นพลเมืองโลก

สรุปได้ว่า การสร้างระบบนิเวศน์ (Ecosystem) ตามยุทธศาสตร์ที่ 2 จึงเป็น
เงื่อนไขสำคัญ ในการสนับสนุนส่งเสริมและจูงใจในการพัฒนา Soft Skills ที่บูรณาการกับ Hard
Skills ตามยุทธศาสตร์ ที่ 1 และเอื้อต่อการสร้างและการใช้เครือข่ายสถานศึกษาในการพัฒนา
นิสิตนักศึกษาให้เป็นผู้นำการ เปลี่ยนแปลง ตอบสนองต่อสังคม มีความรู้ควบคู่คุณธรรม (ตาม
ยุทธศาสตร์ที่ 3) เพื่อเปลี่ยนแปลงระบบ การผลิตบัณฑิต จากระบบผลิตในลักษณะสร้างผู้เรียนให้
เรียนรู้แบบหุ่นยนต์ (Robot) เปลี่ยนไปเป็นการ พัฒนาให้นิสิตนักศึกษามีทักษะด้านการคิด ทักษะ
ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น และทักษะความเป็นพล เมืองโลก รวมทั้งทักษะการสื่อสาร
(Communication) ความเป็นผู้นำ (Leadership) และธรรมาภิบาล (Good Governance) ซึ่งธรร
มาภิบาลเป็นหลักการที่ผู้นำควรถือปฏิบัติ ฉะนั้น การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติให้
สำเร็จนั้นต้องอาศัยกระบวนการและกลไก การผนึกกำลังในหลายมิติในการสร้างระบบนิเวศน์และ
กิจการนักศึกษา (Student Affairs) ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาอุดมศึกษา (เช่น TQF)
ได้แก่ วัฒนธรรมแหล่งเรียนในสถาบันอุดมศึกษา (Campus Culture) ให้นิสิตนักศึกษาใช้ชีวิตใน

สถาบันอุดมศึกษา (Campus Life) ที่มีบรรยากาศผสมผสานวิชาชีพ (วิชาการตามสายอาชีพ) และวิชาชีพ เชิดชูชีพหรือวิชาคนและสังคม (ได้แก่ การทำกิจกรรมที่ส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรม) รวมทั้งการคบเพื่อน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม สร้างสรรค์ เป็นต้น ซึ่งทำให้เกิดทักษะด้านพฤติกรรม นอกเหนือจากความรู้ความเข้าใจในชั้นเรียน (Non-Cognitive) ที่มุ่งให้เกิดที่ตัว นิสิตนักศึกษาแต่ละคน

การพัฒนานิสิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมียุทธศาสตร์การสร้างคน (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2559: 20-25) ดังนี้ บัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นคนดี มีคุณค่าต่อสังคมและถึงพร้อมด้วยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป้าหมายสำคัญที่สุดอีกประการหนึ่งของมหาวิทยาลัย คือการสร้างบัณฑิตซึ่งจะเป็นผู้ที่จะออกไปทำงานสร้างประโยชน์ให้แก่สังคมและประเทศชาติ ในยุคของการแข่งขันและกฎเกณฑ์ใหม่ๆ ของโลก เพื่อให้บัณฑิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สามารถดำรงตนเป็นผู้นำและรักษาประโยชน์ของประเทศชาติได้ บัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะต้องมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่ทัดเทียมหรือดีกว่าบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยชั้นนำระดับโลก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของบัณฑิตในโลกยุคใหม่และมาตรการดำเนินงานไว้แล้ว แต่การสร้างบัณฑิตที่เก่งและก้าวหน้า มีสมรรถนะ ซึ่งหมายถึงมีความรู้ ทักษะและความสามารถในการปฏิบัติงานและการดำรงชีวิต ที่เหมาะสมเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและต้องการความต่อเนื่อง จึงต้องมีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนและได้ผล นอกจากนี้ในสังคมยุคปัจจุบัน การดำรงตนเป็นคนดีในสังคมได้ต้องการภูมิคุ้มกันและพื้นฐานจริยธรรมจรรยาบรรณที่ดี จึงต้องมีกระบวนการที่มีประสิทธิภาพในการปลูกฝังความเข้าใจและสร้างภูมิคุ้มกันของการเป็น “คนดี” อย่างน้อยที่สุด บัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยต้องมีความดีพื้นฐาน คือ ภูมินาที่ มีความรับผิดชอบ มีวินัย ซื่อสัตย์ และมีสำนึกสาธารณะ จึงกำหนดเป้าหมายไว้ 3 ประการ ดังนี้คือ

1. บัณฑิตจุฬาฯ ดำรงตนเป็นคนดีได้ในสังคมยุคใหม่
2. บัณฑิตจุฬาฯ มีสมรรถนะที่เหมาะสม
3. บัณฑิตจุฬาฯ มุ่งมั่นและรักความก้าวหน้า

นโยบายที่ควรกำหนดเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายในข้อนี้ คือการยกมาตรฐานคุณภาพบัณฑิต ในทุกระดับ ซึ่งต้องเริ่มต้นจากการมีระบบการคัดเลือกนิสิตที่ได้คุณภาพ การจัดการศึกษาต้องเน้น กระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาคนให้เรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ โดยพัฒนาพลังจิตสำนึกอันจะนำไปสู่พลัง การเรียนรู้ต่อไป การที่บัณฑิตจะมุ่งมั่นและรักความก้าวหน้าได้นั้น

อาจารย์ก็ต้องมุ่งมั่นและรักความก้าวหน้าเช่นกัน นโยบายที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการสร้างเสริมทักษะสำหรับอนาคตให้กับ นิสิต เช่น ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง การสร้างองค์ความรู้ใหม่ การสร้างนวัตกรรม ทักษะด้านภาษา และทักษะการดำรงชีวิตในสังคมหลากหลายวัฒนธรรม ประการสุดท้ายคือนโยบายการเสริมสร้าง บัณฑิตให้เป็นคนดีและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยกำหนดวิธีการ ตัวชี้วัด และการประเมินผลลัพธ์ที่ ชัดเจน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้กำหนดยุทธศาสตร์การสร้างคน (Human Capital) ไว้ดังนี้

เป้าประสงค์หลัก

1. บัณฑิตจุฬายา ได้รับกร พัฒนาศักยภาพ
2. บัณฑิตจุฬายา เป็น พลเมืองที่มีคุณค่าของ สังคมไทยและสังคมโลก
3. ประชาคมจุฬายา เป็น สังคมแห่งการสร้างสรรค์ (Creative & Enabling Community)
4. ประชาคมจุฬายามีสุข ภาวะพร้อมทำงานอย่างมี ประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ

และมีมาตรการ โครงการให้บรรลุยุทธศาสตร์การสร้างคน ได้แก่

1. สร้างบัณฑิตในทุกระดับให้ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมทั้ง ปัจจุบัน และอนาคต
 - 1.1 มีความรู้และประสบการณ์ชีวิต
 - 1.2 มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดอย่างสร้างสรรค์ การทำ เป็น และ แก้ปัญหาเป็น สื่อสารได้
 - 1.3 มีภาวะผู้นำ มีจิตสาธารณะ
 - 1.4 มีทักษะด้านภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3) พร้อมทั้ง มีสิ่งแวดล้อมและพื้นที่ซึ่งเอื้อให้ได้ฝึกใช้ทักษะด้านภาษาอย่างต่อเนื่อง
2. พัฒนาศักยภาพและบริหารจัดการคนเก่ง (Talent management)
3. เปลี่ยนโฉมการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human resource management)
4. เสริมสร้างสุขภาพและสุขภาวะที่ดีของประชาคมจุฬายา (Health and wellness)

5. สนับสนุนส่งเสริมนำศักยภาพผู้สูงวัยมาช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย ผ่านหลักสูตรและศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (Aging population)

6. รักษาความสามารถในการดึงดูดผู้เรียนที่มีศักยภาพสูงของประเทศ เลือกเข้า มาศึกษาต่อในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การพัฒนานิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร

มหาวิทยาลัยนเรศวร (2555) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การผลิตภัณฑ์ไว้ในแผนระยะยาว 15 ปี (พ.ศ.2551 - 2565) วัตถุประสงค์ต่อไปนี้ มหาวิทยาลัยนเรศวรมีภารกิจหลักที่ต้องทำการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกระดับอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นปัจจัยสำคัญในการชักนำให้เกิดความเจริญยั่งยืนนาน และการหลีกเลี่ยงภาวะชะงักงันเส้นทางการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ มหาวิทยาลัยนเรศวรจะต้องมุ่งเน้นการสร้างบัณฑิต ให้มีงานทำ และสามารถไปทำงานได้ทุกแห่งในโลก การผลิตบัณฑิตในระดับปริญญาโท – เอก จะดำเนินการโดยการมีหุ้นส่วน (Partnership) หรือสร้างเครือข่าย(Networking) ทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงในต่างประเทศ เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพและความพร้อมด้านอาจารย์ของเราควบคู่ไปกับมาตรฐานทางวิชาการด้วย นอกจากนี้จะต้องปรับตัวให้มีพลวัตและความหลากหลาย มากขึ้นในอนาคต ทั้งในเชิงวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากำลังคนทุกระดับอย่างต่อเนื่อง ทั้งเพื่อพัฒนาทักษะและภูมิปัญญาในงานอาชีพ ในฐานะแรงงานทางเศรษฐกิจของประเทศ และเพื่อพัฒนาจิตสำนึกและคุณธรรมในฐานะมนุษย์และพลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลกกลุ่มเป้าหมายอุดมศึกษาต้อง มีความหลากหลายยิ่งขึ้น ครอบคลุมทั้งกลุ่มเป้าหมายก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงานและกลุ่มเป้าหมายในตลาดแรงงาน นอกจากนี้ยังต้องมีการปรับตัวเกี่ยวกับเรื่องวิธีการและเนื้อหาสาระอีกด้วย

พันธกิจ : สร้างบัณฑิตที่มีความรู้ ทักษะ คุณธรรมและจริยธรรมที่ได้มาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประเทศ

เป้าประสงค์ร่วม :

1. บัณฑิตมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับในระดับสากลทั้งทางด้านวิชาการ คุณธรรมและจริยธรรม
2. หลักสูตรมีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความต้องการของตลาด

กลยุทธ์หลัก :

1. ปรับปรุงหลักสูตรเดิมและพัฒนาหลักสูตรใหม่ ให้มีความทันสมัย มุ่งสู่ความเป็นสากล และสร้างหลักสูตรแบบบูรณาการระหว่างศาสตร์และข้ามศาสตร์ และยุบเลิกวิชาที่มีความซ้ำซ้อน

2. พัฒนากระบวนการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นทักษะกระบวนการ "คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น" เพื่อให้บัณฑิตมีคุณภาพที่พึงประสงค์

3. สนับสนุนปัจจัยเกื้อหนุนทางโครงสร้างพื้นฐาน ทรัพยากรการเรียนรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่จะส่งเสริมให้เกิดทักษะและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องด้วยกระบวนการจัดการความรู้ (KM)

4. สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษากับสถานศึกษา สถานประกอบการ และองค์กร ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ ในรูปแบบของสหกิจศึกษา

นอกจากนี้กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยนเรศวร (2562, pp. น. 4-9) ได้กำหนดอัตลักษณ์และยุทธศาสตร์การพัฒนานิสิตของมหาวิทยาลัยไว้ ดังนี้

อัตลักษณ์ของนิสิต มหาวิทยาลัยนเรศวร ต้องมีลักษณะ ดังนี้

1. คนดี เป็นคนดี เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ยึดมั่นใน จรรยาบรรณวิชาชีพ มีความกล้าหาญทางจริยธรรม และความถูกต้อง

2. คนเก่ง มีความรู้ ความเชี่ยวชาญตามสาขาวิชาการ ที่ถนัด มีทักษะการเรียนรู้ ตลอดชีวิต สามารถนำ ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบวิชาชีพอย่างสร้างสรรค์ มีคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการที่ทันสมัยและทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

3. มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม เสียสละ อดทน ขยันหมั่นเพียรและมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ

4. ภูมิใจในชาติมีความภูมิใจในศิลปวัฒนธรรม ดนตรี และขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ร่วม ปลูกฝังความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ส่งเสริมให้เกิดค่านิยมร่วมรักษ์ความเป็นไทยให้ เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

โดยกำหนดยุทธศาสตร์การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนิสิตให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีเป้าประสงค์การพัฒนาให้นิสิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นคนดี คนเก่ง มีวินัย ภูมิใจในชาติ และมีกลยุทธ์ มาตรการ โครงการ ดังต่อไปนี้

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนานิสิต

มาตรการ

1. จัดกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพผู้นำนิสิตทุกระดับ
2. ส่งเสริมให้นิสิตทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมโดย ครอบคลุมลักษณะกิจกรรม 5 ด้าน ได้แก่ กิจกรรม ด้านส่งเสริมวิชาการและทักษะชีวิต , กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์และรักษาสิ่งแวดล้อม , กิจกรรม ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ถูกต้อง , กิจกรรมด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญา ท้องถิ่น และกิจกรรมด้านส่งเสริมสุขภาพ กีฬา และนันทนาการ

3. ส่งเสริมให้มีการบูรณาการการทำงานร่วมกัน ระหว่างองค์กรกิจกรรมนิสิตภายในมหาวิทยาลัยนเรศวรในการดำเนินกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

4. จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิตให้เกิดการเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกัน

กลยุทธ์ที่ 2 บูรณาการทักษะวิชาชีพและทักษะด้านสังคมและการบริหารจัดการคน

มาตรการ

1. ส่งเสริมนิสิตให้มีทักษะด้านสังคมและการบริหารจัดการคน โดยเน้นการบูรณาการระหว่างกิจการนิสิตกับวิชาการ

2. ส่งเสริมให้นิสิตมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยจิตอาสา เพื่อนำไปสู่การเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม

3. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิตสู่ความเป็นสากล เพื่อให้เกิดการเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงของสังคม และพัฒนาตนเองเพื่ออยู่ร่วมกับสังคมยุคใหม่บนพื้นฐานของความเป็นไทย (Internationalization)

4. . กำหนดแนวทางการพัฒนานิสิตในแต่ละช่วงชั้น ประกอบด้วย

ชั้นปีที่ 1 Education Awareness

ชั้นปีที่ 2 Education Future Career

ชั้นปีที่ 3 Education Practice

ชั้นปีที่ 4 Education Job Application

การพัฒนา นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (2560, p. น. 31) กำหนดอัตลักษณ์บัณฑิตของมหาวิทยาลัยไว้ ดังนี้

1. เป็นนักปฏิบัติ หมายถึง บัณฑิตที่มีความสามารถด้านวิชาการหรือวิชาชีพ มีทักษะและมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน สามารถใช้หลักวิชาการด้วยความชำนาญ มีคุณธรรม ใฝ่ศึกษาเรียนรู้ และพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

2. เชี่ยวชาญการสื่อสาร หมายถึง บัณฑิตที่มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สามารถสื่อสารและถ่ายทอดความรู้ความชำนาญในสาขาวิชาที่ศึกษา โดยใช้ระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย ชุมชนและสังคม

3. มีจิตสาธารณะ หมายถึง บัณฑิตที่มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักแบ่งปัน ช่วยเหลือผู้อื่นมุ่งทำความดีที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน สังคม และประเทศชาติ

โดยกำหนดนโยบายด้านการพัฒนาบัณฑิต ไว้ดังนี้

1. พัฒนาสาขาวิชาทุกๆ สาขาวิชาไปสู่ความเป็นเอตทัคคะเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ทั้งในระดับประเทศและระดับสากล

2. ประสานเครือข่ายภายนอกมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะผู้ใช้บัณฑิต เพื่อการมีส่วนร่วมในการจัดการ เรียนการสอนครอบคลุมในทุกกระบวนการ

3. ยกกระดับการเรียนการสอนและการวิจัย โดยการมีเครือข่ายกับสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ เพื่อการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และบุคลากร

4. มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้ที่มีความรู้ลึกซึ้งในศาสตร์ที่สำเร็จ การศึกษา มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสาธารณะและเป็นเพื่อนร่วมงานที่ดี

5. พัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีและการใช้ภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับที่ดีและบุคลิกภาพที่สง่างามสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

6. พัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีพรสวรรค์และความสามารถ พิเศษที่โดดเด่นนอกจากศาสตร์ที่ศึกษา

การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (2560, pp. น. 1-16) ได้กำหนดปรัชญาไว้ว่า มุ่งเน้นการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้มีทักษะความชำนาญด้านวิชาชีพ เสริมสร้างทุนมนุษย์ ที่มีมูลค่าเพิ่มให้กับประเทศ และกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตไว้ว่า

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มุ่งผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติมืออาชีพ (Hand-on) ที่มีความรู้ ทักษะวิชาชีพ ทักษะสังคม (Soft skills) และประสบการณ์ในการทำงานจริง โดยการร่วมมือกับสถานประกอบการบนพื้นฐานของการพัฒนาอาจารย์ หลักสูตร การบริหารหลักสูตรและห้องปฏิบัติการ

1. บัณฑิตนักปฏิบัติ หมายถึง บัณฑิตที่มีสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพ คิดเป็น ทำเป็น สร้างเป็น แก้ปัญหาเป็น สื่อสารเป็น ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ
2. ความรู้ หมายถึง ศาสตร์ด้านต่างๆ ที่สอนอยู่ในสาขาวิชานั้นๆ โดยสอนหลักการ ที่สำคัญ (Principle) ของศาสตร์นั้นๆ และการประยุกต์ใช้งานในชั้นสูง ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของอาจารย์ผู้สอนที่ผ่านการอบรมแนวทางการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติในลักษณะ บูรณาการองค์ความรู้มาแล้ว
3. ทักษะวิชาชีพ หมายถึง การฝึกปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพพื้นฐานและชั้นสูง ให้สอดคล้องสมรรถนะสาขาวิชาชีพที่สถานประกอบการต้องการ
4. ทักษะทางสังคม (Soft skills) หมายถึง ทักษะที่เติมเต็มบัณฑิตนักปฏิบัติ นอกเหนือจากศาสตร์เฉพาะสาขาที่ศึกษาในชั้นเรียน โดยสามารถพัฒนาทักษะเหล่านั้นนอกชั้นเรียนด้วยความร่วมมือของหน่วยงานต่างๆ ใน มทร.ธัญบุรี โดยสามารถพัฒนาทักษะ เหล่านี้นอกชั้นเรียนด้วยความร่วมมือของหน่วยงานต่างๆ ใน มทร.ธัญบุรี โดยเน้นทักษะ ทางสังคมที่สำคัญ จำนวน 8 ด้าน ดังนี้

- 4.1 ภาษาต่างประเทศ
- 4.2 การสื่อสารและสารสนเทศ (Communication and IT)
- 4.3 การทำงานเป็นทีม (Teamwork)
- 4.4 ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ (Learn how to learn)
- 4.5 คิดวิเคราะห์ หรือกระบวนการคิดและการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ
- 4.6 นิสัยอุตสาหกรรม
- 4.7 ความมีระเบียบวินัยและรักองค์กร

4.8 จิตสาธารณะ

5. ประสบการณ์ในการทำงานจริง หมายถึง การฝึกงาน สหกิจศึกษา การทำงานจริง การแก้ไข้ปัญหาในสถานประกอบการ การบริการวิชาการแก่สังคม ที่มุ่งเน้นให้นักศึกษา มีประสบการณ์จริงในการแก้ปัญหาโดยใช้ความรู้ในสาขาวิชาชีพตัวเองและทักษะสังคม เข้าช่วยและการเรียนรู้วัฒนธรรมองค์กรของสถานประกอบการ

การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม

มหาวิทยาลัยศรีปทุม (2563) ได้กำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ ปณิธานและพันธกิจไว้ดังนี้

ปรัชญา การศึกษาสร้างคน คนสร้างชาติ Education develops human resources who enrich the nation

วิสัยทัศน์ เป็นมหาวิทยาลัยเอกชนชั้นนำสร้างมืออาชีพที่มีคุณธรรมและมีความรับผิดชอบ เพื่อภาคธุรกิจอุตสาหกรรม และสังคม Thailand's Leading University for the New Generation

ปณิธาน ปัญญา เชี่ยวชาญ เบิกบาน คุณธรรม Wisdom, Skills, Cheerfulness and Morality

พันธกิจ

1. สร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพและคุณธรรม เพื่อภาคธุรกิจอุตสาหกรรม และสังคม
2. ส่งเสริมให้เกิดการสร้างผลงานวิจัย และผลงานสร้างสรรค์ที่มีคุณประโยชน์ต่อสังคมทั้งในระดับชาติ และนานาชาติ
3. ให้บริการวิชาการที่สร้างคุณค่าเพิ่มให้แก่เศรษฐกิจ และสังคม
4. ปลุกฝังการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม
5. บริหารจัดการการศึกษาอย่างมีคุณภาพ และยึดหลักธรรมมาภิบาล

สรุปได้ว่า การพัฒนานิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในแต่ละประเภท ทั้งมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐบาล ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยของรัฐ ได้แก่ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยราชภัฏ ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และมหาวิทยาลัยเอกชน ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีปทุม มีปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจหลักในการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีความรู้ ความชำนาญในศาสตร์ของแต่ละสาขาวิชา หรือด้าน Hart Skill ควบคู่กับ

การพัฒนาบัณฑิตนักศึกษามีทักษะทางชีวิตและสังคม หรือด้าน Soft Skill เหมือนกันทั้ง 5 ประเภท ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

การศึกษาองค์ประกอบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาผู้วิจัยได้แบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างเพื่อศึกษาองค์ประกอบเชิงสำรวจการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการสัมภาษณ์องค์ประกอบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 9 คน จากกลุ่มมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จำนวน 2 คน กลุ่มมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 1 คน กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 2 คน กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 1 คน กลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 2 คน และกลุ่มผู้ใช้งานบัณฑิตหรือสถานประกอบการ จำนวน 1 คน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. เป็นผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัยหรือคณะ ในตำแหน่งรองอธิการบดีหรือผู้ช่วยอธิการบดีหรือผู้อำนวยการหรือรองคณบดี ที่มีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับนักศึกษา หรือการพัฒนานักศึกษา ไม่น้อยกว่า 3 ปี
2. เป็นหัวหน้างานภายในสถานประกอบการ ที่มีประสบการณ์ทำงานในระดับหัวหน้างานไม่น้อยกว่า 3 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อรวบรวมข้อมูลประเด็นสำคัญขององค์ประกอบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง
2. สร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทและอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาตรีร่วม
3. หากคุณภาพของแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างโดยนำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน โดยกำหนดคุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญ

ดังนี้ 1) มีผู้มีการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือ 2) มีประสบการณ์ด้านการพัฒนานักศึกษา อย่างน้อย 5 ปี เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ การวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ โดยนำข้อคำถามให้ผู้เชี่ยวชาญให้ค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

- 1 หมายถึง แน่ใจว่าเนื้อหาของข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าเนื้อหาของข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ

ปฏิบัติกร

+ 1 หมายถึง แน่ใจว่าเนื้อหาของข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ

ปฏิบัติกร

จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาแทนค่าในสูตรเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องและถูกต้องของแบบสัมภาษณ์ โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้ต้องเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไป จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องและเหมาะสมสามารถนำมาใช้ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจคุณภาพของเครื่องมือแล้วไปเก็บข้อมูล โดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์องค์ประกอบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาที่สร้างขึ้น และผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทและเอกและอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทพร้อมแล้ว นำไปเก็บข้อมูล

3. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เป็นการวิเคราะห์เชิงคุณภาพจากการถอดเนื้อหาการสัมภาษณ์ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและนำเสนอผลในรูปแบบการบรรยาย การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อนำไปสร้างแบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบในขั้นตอนต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาองค์ประกอบเชิงสำรวจของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบการพัฒนา นักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาศึกษาในปีการศึกษา 2563 จากสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ มีการเข้าชมเว็บไซต์เป็นอันดับต้น ๆ และมีโครงสร้างการบริหารงานด้านการพัฒนานักศึกษาที่ชัดเจน เป็นที่ประจักษ์แก่สาธารณชน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ) มหาวิทยาลัยนเรศวร (มหาวิทยาลัยของรัฐ) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (มหาวิทยาลัยราชภัฏ) มหาวิทยาลัยศรีปทุม (มหาวิทยาลัยเอกชน) และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล) จำนวน 121,218 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบการพัฒนา นักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2565 โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ซึ่งใช้ตารางของเครจิจและมอร์แกน (Krejcie & Mogan. 1970) ใช้ในการประมาณค่าสัดส่วนของประชากรและกำหนดให้สัดส่วนที่สนใจในประชากร เท่ากับ .05 ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบการพัฒนา นักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา คือ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2565 จำนวน 5 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยศรีปทุม และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 400 คน โดยใช้การคำนวณจากการกำหนดวิธีการสุ่มตัวอย่างใช้แบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้มหาวิทยาลัยที่ศึกษาเป็นชั้นภูมิ ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามประเภท มหาวิทยาลัยที่ศึกษา

มหาวิทยาลัย	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	23,202	77
มหาวิทยาลัยนเรศวร	26,517	88
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	22,277	74
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	23,671	79
มหาวิทยาลัยศรีปทุม	24,278	82
รวม	121,218	400

ที่มา : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (<https://www.reg.chula.ac.th/stats.html>), มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (<https://www.oreg.rmutt.ac.th/?p=15917>), สำนักงานปลัด กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (<http://www.info.mua.go.th/info/>)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาองค์ประกอบ การพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา มีขั้นตอนการสร้าง ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักการ และแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม โดยรวบรวมข้อมูลและสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากตำรา เอกสารหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นขอบเขตขององค์ประกอบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

2. นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 มาเขียนเป็นแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทและอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาตรีร่วม สำหรับตรวจสอบความถูกต้องของโครงสร้าง การใช้ภาษา ความเหมาะสม สอดคล้อง และครอบคลุมในประเด็นที่ศึกษา

3. นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 และข้อ 2 มาจัดสร้างเครื่องมือวิจัย เป็นข้อคำถามในแบบสอบถามการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่ศึกษาและมหาวิทยาลัยที่ศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา โดยมีลักษณะแบบสอบถามเป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert, 1932, pp. pp. 1-55) มี 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนและคำอธิบายในการตอบข้อคำถาม ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมมาก

คะแนน 3 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้กำหนดการแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ทั้งรายด้านและโดยรวม ดังนี้ (สิน พันธุ์พิณีจ. 2553: 155)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยว่าเป็นองค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยว่าข้อความนั้นตรงกับการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมอยู่ในระดับ มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยว่าข้อความนั้นตรงกับการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมอยู่ในระดับ ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยว่าข้อความนั้นตรงกับการพัฒนาการศึกษาแบบองค์รวมอยู่ในระดับ น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยว่าข้อความนั้นตรงกับการพัฒนาการศึกษาแบบองค์รวมอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

4. การหาคุณภาพของแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

4.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการพัฒนาการศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทและอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทพร้อม เพื่อตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

4.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการพัฒนาการศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา จากข้อ 4.1 ที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทและอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทพร้อม นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยกำหนดคุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ 1) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือ 2) มีประสบการณ์ด้านการพัฒนาการศึกษา อย่างน้อย 5 ปี เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ การวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถาม โดยนำข้อคำถามให้ผู้เชี่ยวชาญให้ค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

- 1 หมายถึง แน่ใจว่าเนื้อหาของข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าเนื้อหาของข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ

+ 1 หมายถึง แน่ใจว่าเนื้อหาของข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ

จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาแทนค่าในสูตรเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องและถูกต้องของแบบสอบถาม โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้ต้องเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไป จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องและเหมาะสมสามารถนำมาใช้ได้ หากข้อคำถามใดมีค่าต่ำกว่า 0.5 ผู้วิจัยจะตัดข้อนั้นทิ้ง หรือปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทและอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทพร้อมต่อไป

4.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะและคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาคำนวณหาค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและนำผลจากการตอบมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) เป็นรายข้อโดยใช้การทดสอบที (t-test) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) (Cronbach (Cronbach, 1984, p. p. 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .986

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือไปเก็บข้อมูล ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงอธิการบดีจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยศรีปทุม และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษา

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ไปติดต่อประสานกับผู้ประสานงานของแต่ละมหาวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาแต่ละมหาวิทยาลัย

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบและให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่และมหาวิทยาลัยที่กำลังศึกษา ด้วยการวิเคราะห์ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และตัวแปรที่ได้จากการเก็บรวบรวมเพื่อให้ทราบลักษณะการแจกแจงของตัวแปรแต่ละตัวด้วยการวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของตัวแปรแต่ละตัวที่ใช้ในการศึกษา โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์

2. วิเคราะห์องค์ประกอบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ใช้การสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis) โดยพิจารณาค่าไอเกน (Eigen Value) สูงกว่า 1.00 และนำไปวิธีหมุนแกนองค์ประกอบโดยใช้วิธีแวนิแมกซ์ (Varimax rotation) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความหมายว่าตัวบ่งชี้มีความ

เที่ยงตรงในด้านความเป็นไปในการนำไปปฏิบัติ เมื่อเลือกค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor loading) เป็นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าระหว่าง -1 ถึง +1 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบใช้ในการจัดกลุ่มข้อความว่าควรอยู่องค์ประกอบใด พิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบมีค่ามากกว่า .03 พิจารณาความคล้ายคลึงกันระหว่างข้อความที่อยู่ในองค์ประกอบ

3. วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของตัวบ่งชี้ โดยการวิเคราะห์ค่าความคงที่ (Stability) ของค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

4. พิจารณาความคล้ายคลึงกันระหว่างข้อความที่อยู่ในองค์ประกอบ นำมาตั้งชื่อองค์ประกอบ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ค่า Index of item objective congruence: IOC ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามโดยใช้การทดสอบที (t-test) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ในการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient)

3. สถิติที่ใช้ในการหาจำนวนองค์ประกอบการพัฒนาการศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ใช้การสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบแบบमुखสำคัญ (Principal Component Analysis) โดยใช้ในการหมุนแกนแบบตั้งฉาก (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax Method)

ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

ในระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยได้แบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

การพัฒนาแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาได้นำผลที่ได้จากการศึกษาในระยะที่ 1 มาร่างแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ดังต่อไปนี้

การกำหนดประชากรและผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล

ประชากรที่ใช้เพื่อในการพัฒนาแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา คือผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน จากสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 5 คน และจากสถาบันสำหรับการพัฒนาบุคคลของเอกชน จำนวน 2 คน โดยมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- 1) เป็นผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัยหรือคณะ ในตำแหน่ง รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี ผู้อำนวยการ หรือรองคณบดีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษา หรือ
- 2) เป็นผู้ปฏิบัติงานด้านการพัฒนานักศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือ
- 3) เป็นผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีตำแหน่งทางวิชาการ ตั้งแต่ระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป หรือ
- 4) เป็นวิทยากรหรือผู้บริหารบริษัทเอกชนด้านการพัฒนาบุคคลที่มีประสบการณ์ด้านการพัฒนาบุคคล ไม่น้อยกว่า 3 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำผลการศึกษาคู่ประกอบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ในระยะที่ 1 มาสังเคราะห์ และวิเคราะห์ข้อมูลจากโปรแกรมสำเร็จรูป
2. นำข้อมูลองค์ประกอบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาที่ได้วิเคราะห์จากโปรแกรมสำเร็จรูปจัดส่งให้กับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน
3. จัดการสนทนากลุ่ม (Focus group) กับผู้ทรงคุณวุฒิ

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ เป็นแบบสนทนากลุ่มที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากองค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

การสร้างเครื่องมือ

1. นำข้อมูลองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์มาสร้างแบบสนทนามีเนื้อหาประเด็นที่เกี่ยวกับแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา
2. นำแบบสนทนากลุ่มที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ
3. นำแบบสนทนากลุ่มไปดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus group) กับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

4. ประมวลประเด็นสำคัญจากการดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus group) มาใช้เป็นแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

5. ได้แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาจากการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม และสร้างแบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสมของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. ขออนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อเรียนเชิญเป็นผู้ร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group)

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญเป็นผู้ร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group) และส่งข้อมูลองค์ประกอบการพัฒนานักศึกษานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาให้ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม

3. จัดการสนทนากลุ่ม (Focus group) ให้ผู้เชี่ยวชาญร่วมแสดงความเห็นเกี่ยวกับแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus group) เป็นเนื้อหาสาระจากการบันทึกเสียงสนทนา การจดบันทึก และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus group) ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยการวิเคราะห์รายละเอียดเนื้อหา (Content Analysis) และจัดทำเป็นแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาตามข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่ม (Focus group)

ขั้นตอนที่ 2 การพิจารณาร่างแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา มาใช้เป็นแบบสนทนากลุ่ม (Focus group) กับผู้นำนักศึกษา

การกำหนดประชากรและผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 9 คน จากกลุ่มมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จำนวน 2 คน กลุ่มมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 1 คน กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 2 คน กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 1 คน และ กลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 3 คน โดยมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

1. เป็นนักศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งจากมหาวิทยาลัยให้ดำรงตำแหน่ง
นายกองค์การนักศึกษา ประธานสภานักศึกษา หรือ
2. เป็นนักศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งจากมหาวิทยาลัยให้ดำรงตำแหน่ง
ประธานชมรมกิจกรรมนักศึกษา หรือ
3. เป็นนักศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งจากมหาวิทยาลัยให้เป็น
คณะกรรมการภายในองค์การนักศึกษา สภานักศึกษา หรือ
4. เป็นนักศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะให้เป็นนายกสโมสร
นักศึกษา กรรมการสโมสรนักศึกษา

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ เป็นแบบสนทนากลุ่มที่
ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา โดย
เป็นประเด็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของ
สถาบันอุดมศึกษาที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus group) ของผู้ทรงคุณวุฒิ

การสร้างเครื่องมือ

1. นำร่างแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบัน
อุดมศึกษา มาสังเคราะห์และสร้างแบบสนทนากลุ่มที่มีเนื้อหาประเด็นที่เกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษา
แบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา
2. นำแบบสนทนากลุ่มที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่
ปรึกษาร่วมเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษา แล้วนำมา
ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ
3. นำแบบสนทนากลุ่มไปดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus group) กับผู้นำ
นักศึกษา จำนวน 9 คน ตามคุณสมบัติที่กำหนด
4. ประมวลประเด็นสำคัญจากการดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus group)
มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของ
สถาบันอุดมศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. ขออนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒให้ออก
หนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้นำนักศึกษา เพื่อเรียนเชิญเป็นผู้ร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group)

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญเป็นผู้ร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group) และส่งร่างแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาให้กับผู้นำนักศึกษา

3. จัดการสนทนากลุ่ม (Focus group) ให้ผู้นำนักศึกษาร่วมแสดงความคิดเห็นร่างแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus group) เป็นเนื้อหาสาระจากการบันทึกเสียงสนทนา การจดบันทึก และข้อเสนอแนะของผู้นำนักศึกษาที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus group) ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยการวิเคราะห์รายละเอียดเนื้อหา (Content Analysis) และจัดทำเป็นแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาตามข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่ม (Focus group)

ระยะที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาในระยะที่ 2 มาพัฒนาเป็นแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ เพื่อดำเนินการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ได้ดำเนินการคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวนทั้งสิ้น 30 คน จากกลุ่มมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จำนวน 6 คน กลุ่มมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 6 คน กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 6 คน กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 6 คน และกลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 6 คน โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

1. ผู้บริหารด้านการพัฒนานักศึกษา หรือผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา ในระดับรองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี รองคณบดี หรือผู้อำนวยการ
2. เจ้าหน้าที่หรือบุคลากรที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษา การจัดกิจกรรมนักศึกษา หรือเกี่ยวข้องกับนักศึกษา ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี

การสร้างเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยนำแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาที่ได้จากระยะที่ 2 มาสร้างเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert. 1932, pp. 1-55) มี 5 ระดับ เพื่อใช้ในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นในข้อ 1 เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมเชิงเนื้อหา และความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ และแก้ไข ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

3. การหาคุณภาพของแบบสอบถาม ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) พิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้ต้องเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไป มาใช้เป็นข้อคำถามเพื่อศึกษาการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา และทำการปรับแก้ภาษาตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

4. นำแบบสอบถามประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นต่อแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ สถานภาพ วุฒิ การศึกษา หน่วยงานที่สังกัด อายุงานในหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษา

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert. 1932, pp. 1-55) มี 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าแนวทางใหม่ของการพัฒนา
นักศึกษาแบบองค์รวมมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าแนวทางใหม่ของการพัฒนา
นักศึกษาแบบองค์รวมมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าแนวทางใหม่ของการพัฒนา
นักศึกษาแบบองค์รวมมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าแนวทางใหม่ของการพัฒนา
นักศึกษาแบบองค์รวมมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าแนวทางใหม่ของการพัฒนา
นักศึกษาแบบองค์รวมมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (สิน พันธุ์พินิจ.

2553: 155)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าแนวทาง
ใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ อยู่ในระดับ มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าแนวทาง
ใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ อยู่ในระดับ มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าแนวทาง
ใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ อยู่ในระดับ ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าแนวทาง
ใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ อยู่ในระดับ น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าแนวทาง
ใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางใหม่ของการ
พัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความ
ความคิดเห็นอย่างอิสระ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัย มีการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. ขออนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อให้ออก
หนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้ตอบแบบสอบถาม ตามที่กำหนดคุณสมบัติไว้

2. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ส่งถึงผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อตอบแบบสอบถามประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

3. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามที่ได้รับ ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลในแบบสอบถาม และนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติดังต่อไปนี้

1. นำเครื่องมือที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล

2. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ สถานภาพ วุฒิการศึกษา หน่วยงานที่สังกัด อายุงานในหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษา ด้วยการวิเคราะห์ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์

3. การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ใช้การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา โดยเลือกข้อความที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 3.51 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการทดสอบที (One sample t-test) (Ferguson. 1981: 180) มาสรุปเป็นแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

จากการวิจัยเรื่องแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย สรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพประกอบ 7 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเรื่องแนวทางใหม่ของการพัฒนา
นักศึกษารวมของสถาบันอุดมศึกษา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา
ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยเป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบการพัฒนา นักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา
ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 การสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างเพื่อศึกษาองค์ประกอบเชิงสำรวจ
การ

พัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาองค์ประกอบเชิงสำรวจของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์
รวม

ของสถาบันอุดมศึกษา

ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดม
ศึกษา ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของ
สถาบันอุดมศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การพิจารณาร่างแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม
ของสถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแบบสนทนากลุ่ม (Focus group)

ระยะที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางใหม่ของการ
พัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับและเพื่อให้การแปล
ความหมายข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการ
วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

f	แทน	ค่าความถี่
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบที
p	แทน	ความน่าจะเป็นของค่าสถิติที่ใช้ทดสอบจะตกอยู่ในช่วงปฏิเสธ

สมมติฐาน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัยที่ศึกษาแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา โดยผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 การสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างเพื่อศึกษาองค์ประกอบเชิงสำรวจการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

ผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา โดยผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 ท่าน ได้แก่ รองอธิการบดีที่รับผิดชอบด้านการพัฒนานักศึกษา จำนวน 2 ท่าน ผู้ช่วยอธิการบดีที่รับผิดชอบด้านการพัฒนานักศึกษา จำนวน 3 ท่าน ผู้อำนวยการและหัวหน้างานด้านกิจการนักศึกษา จำนวน 3 ท่าน และบุคลากรปฏิบัติงานด้านพัฒนาทรัพยากรบุคคลของสถานประกอบการ จำนวน 1 ท่าน ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังตาราง 3

ตาราง 3 สรุปผลการสัมภาษณ์องค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

ลำดับ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการสัมภาษณ์
1.	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต	- ทักษะการสื่อสาร การทำงานเป็นกลุ่ม จิตอาสา การพัฒนา ด้านอารมณ์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น - ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการบริหารความเสี่ยง ความสามารถในการวางแผนชีวิต และการรองรับความเสี่ยง ของชีวิต - สิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเราไม่สามารถเก่งอยู่คนเดียวได้

ตาราง 3 (ต่อ)

ลำดับ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการสัมภาษณ์
		<p>การทำงานเป็นทีมเป็นสิ่งสำคัญมากในปัจจุบัน มีรวมถึงมิติด้านการสื่อสาร การใช้สื่อโซเชียลมีเดียในการทำงาน การรู้เท่าทันสื่อออนไลน์ การใช้สื่อมีเดียสำหรับการทำงานต่าง ๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ด้านสังคม อารมณ์ จิตใจ ยังมองข้ามเรื่องของร่างกาย เช่น การส่งเสริมด้านการออกกำลังกาย - มีเกณฑ์ด้านการให้รางวัลด้านการออกกำลังกาย - ทำอย่างไรให้ร่างกายเชื่อมโยงกับอารมณ์ สังคมและจิตใจ จะทำอย่างไรให้มีความเชื่อมโยงกัน - การแชร์ประสบการณ์การแข่งขัน การแชร์ให้ผู้อื่นได้ร่วมออกกำลังกาย การแบ่งปัน เป็นตัวเชื่อมระหว่างการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา - การแบ่งปัน เพื่อให้ผู้อื่นมีความพร้อมร่วมกันทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและจิตใจ - เพิ่มองค์ประกอบทางกายเข้ามาด้วย
2.	ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนา นักศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม	<ul style="list-style-type: none"> - นักศึกษาปัจจุบันยังไม่ค่อยหาสิ่งใหม่ ๆ เข้ามาในชีวิต ควรจะเฝ้ามองมากที่สุดคือทักษะการแก้ปัญหา - ทักษะการปรับตัว เนื่องจากมาจากต่างครอบครัว ต่างสังคม - ทักษะการสื่อสาร ยังพบปัญหาเรื่องการสื่อสาร และเรื่องภาษาต่างประเทศ - ทักษะการใช้เทคโนโลยี เนื่องจากปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวัน - องค์ประกอบที่ค้นคว้ามามีการใช้อยู่ในปัจจุบัน

ตาราง 3 (ต่อ)

ลำดับ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการสัมภาษณ์
		<p>มีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับยุคสมัยของนักศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ด้านปัญญา ให้นักศึกษารู้จักคิด วิเคราะห์ แยกแยะบางสิ่งบางอย่างในอนาคตได้ - ด้านสังคม ปัจจุบันข้างบ้านยังไม่รู้จัก ต้องให้นักศึกษาเรียนรู้ทักษะด้านสังคมหรือการสื่อสาร รู้จักการปรับตัวให้เข้ากับสังคม - ด้านอารมณ์ เป็นตัวกำหนดปัญหา กำหนดความอ่อนไหว ต้องรู้จักควบคุมและการจัดการ จะเห็นว่าด้านนี้จะเกิดให้ความขัดแย้ง ทักษะการบริหารจัดการอารมณ์ตนเองให้ได้ ต้องรู้จักเก็บอารมณ์ให้ได้ - ด้านจิตใจ ปลูกฝังให้มีจิตอาสา มีจิตสำนึกต่อส่วนรวม มีให้มากกว่ารับ ช่วยเหลือผู้อื่นได้ - ทักษะการประเมินตนเอง ประเมินตนเองว่ามีคุณค่า มีความสำคัญตอนไหน ประเมินตนเองว่าตนเองดี ตนเองเก่ง ต้องประเมินในการอยู่ร่วมกับสังคม การนั่งเข้ากับผู้ใหญ่ กับเพื่อน - ทักษะชีวิต คิดว่าคนในสังคมมีความหลากหลาย ทุกอาชีพในแต่ละสังคมมีความหลากหลายเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละอาชีพ - การฝึกให้นักศึกษารู้เท่าทันสื่อ สื่อปัจจุบันสำคัญ ต้องรู้ว่าเป็นกลวงหรือเรื่องจริง คิดก่อนแชร์ออกสู่สาธารณะชน - การรู้เท่าทันเทคโนโลยี ในอนาคตเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในชีวิตอย่างมาก

ตาราง 3 (ต่อ)

ลำดับ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการสัมภาษณ์
3.	รองอธิการบดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	<ul style="list-style-type: none"> - สมรรถนะส่วนบุคคลนอกเหนือจากความรู้จากหลักสูตรของจุฬาลงกรณ์ทำไว้ 6 ด้าน การบริหารตนเอง การบริหารความสัมพันธ์ การคิดและทำเพื่อสังคม การมุ่งมั่นเพื่อเป้าหมาย ความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง การประยุกต์ใช้ดิจิทัล - มองเรื่องขององค์ความรู้จากรายวิชา เป็นงานหลัก ๆ ของฝ่ายวิชาการมากกว่าฝ่ายพัฒนานักศึกษา - การยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง การบริหารตนเอง การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนมนุษย์ - เปิดรับ เรียนรู้และมีภูมิด้านงานต่อการเปลี่ยนแปลง - การตีความเรื่องจิตใจ และอารมณ์อาจจะความสัมพันธ์กัน อาจจะตีความคล้ายคลึงกัน - มีประเด็นเรื่องการเปลี่ยนแปลง และประเด็นความแตกต่างของคนละวัยกัน ต้องชี้ให้นักศึกษาเห็นว่าอะไรดี อะไรเสีย แล้วให้นักศึกษาตัดสินใจด้วยตนเอง
4.	หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมพัฒนานักศึกษา กองพัฒนานักศึกษามทร.ธัญบุรี	<ul style="list-style-type: none"> - ซากการ เป็นเรื่องของคณะ วิทยาลัยที่ให้ความรู้วิชาชีพ บูรณาการร่วมกันระหว่างฝ่ายวิชาการและกิจกรรม - ทักษะด้านภาษา การสื่อสาร เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องพัฒนานักศึกษาไปสู่สังคมโลกให้ได้

ตาราง 3 (ต่อ)

ลำดับ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการสัมภาษณ์
5.	ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ในการพัฒนานักศึกษา มีภาวะผู้นำ การทำงานเป็นทีม การทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงบวก การคิดเชิงเหตุผล การคิดเชิงสร้างสรรค์ การมีทัศนคติที่ดี การจัดการอารมณ์ ทักษะการใช้เทคโนโลยีมีลติมีเดีย ทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหา - เกี่ยวข้องกับตัวบุคคลที่จะต้องมีความคิด อารมณ์ และปัญญา เพื่อช่วยส่งเสริมให้นักศึกษานำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตและการเรียนได้ ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น - เพิ่มเรื่องของกาลและเทศะ ความเหมาะสมในเรื่องราวต่าง ๆ - เรื่องภาษาและการใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนในชีวิต การใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับปัจจุบันต้องมีการคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ให้รอบคอบมากยิ่งขึ้น - การเพิ่มประยุกต์องค์ความรู้ที่ได้รับนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ในการทำงานหรือการเรียนในอนาคต - การเพิ่มนโยบายจากผู้บริหารจากด้านบน แปรลงมาเพื่อพัฒนานักศึกษา ให้ตอบเจตยานักศึกษา

ตาราง 3 (ต่อ)

ลำดับ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการสัมภาษณ์
6.	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนานิสิตและสื่อสารองค์กร มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	<ul style="list-style-type: none"> - ทักษะความรับผิดชอบ การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ทักษะการสื่อสาร การรู้เท่าทันสื่อ การบริหารจัดการเกี่ยวกับเทคโนโลยี - ความสามารถเอาตัวรอดในภาวะวิกฤติ การแก้ไขปัญหาในสภาวะวิกฤติ การจัดการตนเองในภาวะวิกฤติที่เข้ามากระทบตนเอง ทำอย่างไรให้นักศึกษารู้จักการล้มและการลุกขึ้นได้ เพื่อเผชิญหน้ากับโลกในสังคมปัจจุบัน - การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การรู้จักตัวตนของตนเอง การเข้าใจสังคม - การพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมเป็นหัวใจของการพัฒนานักศึกษา เป็นการบูรณาการในภาพรวมของนักศึกษารอบด้าน - เป็นสิ่งที่เป็นามธรรม จะต้องตีโจทย์ให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น จะมีการออกแบบนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร แต่เป็นกรอบความคิดที่รอบด้านของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม - ต้องตั้งขอบข่ายให้เล็กลงลึกในรายละเอียดเพิ่มเติมเพื่อนำไปใช้ได้ - ต้องมองถึงบริบทของนักศึกษาที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ และองค์ประกอบต่าง ๆ ไปใช้ในบริบทที่แตกต่างกันได้

ตาราง 3 (ต่อ)

ลำดับ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการสัมภาษณ์
7.	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา	<ul style="list-style-type: none"> - ปัจจุบันสังคมโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เป็นสังคมโลกของเทคโนโลยี การหยุดนิ่งอยู่กับที่เป็นการถอยหลังโดยอัตโนมัติ ในอนาคตเป็นการพัฒนาความรู้ สมรรถนะของผู้เรียนให้ให้สามารถดำเนินชีวิตได้ - ทักษะที่ตอบสนองต่อยุคเทคโนโลยี ทักษะตามวิชาชีพของตัวนักศึกษาเอง ตามสาขาวิชาที่นักศึกษาได้ศึกษาอยู่ ซึ่งมีความแตกต่างกันแต่ละหลักสูตร - ทักษะที่จำเป็นต้องมีคือความเป็นผู้นำ กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงความคิดเห็น การทำงานควรต้องมีทักษะด้านนี้ ถึงจะออกไปเป็นลูกน้องในที่ทำงาน แต่บางครั้งก็อาจเป็นโอกาสในการนำทีม - ทักษะที่เสริมสร้างการทำงานร่วมกันหลากหลายช่วงวัย เพราะนักศึกษาที่ออกไปต้องไปเจอกับคนทำงานที่หลากหลาย ควรที่จะต้องมีทักษะนี้ด้วย - ทักษะการทำงานกับ AI ปัจจุบันเป็นที่ทราบดีว่าเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทมากต่อชีวิตประจำวัน นิสิตนักศึกษา ควรต้องมีทักษะในการใช้เทคโนโลยี - ทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การสืบค้นหาข้อมูลด้วยเทคโนโลยีต่าง ๆ ทำอย่างไรให้เกิดความกระหายในการเรียนรู้ กระหายในการพัฒนาตนเองโดยใช้เทคโนโลยี - ทักษะความเป็นมนุษย์ การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การรับฟังผู้อื่น การแสดงความคิดเห็นที่มาจากฐานข้อมูลที่มีการตกผลึกแล้ว ไม่ต้องละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น

ตาราง 3 (ต่อ)

ลำดับ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการสัมภาษณ์
8.	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการ นักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลย อลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นทักษะที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 หากเป็นด้าน วิชาการทางฝ่ายวิชาการจะเป็นผู้พัฒนาผู้เรียนอยู่แล้ว - ทักษะการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การเข้าใจผู้อื่น เป็นสิ่งสำคัญที่ ต้องพัฒนานักศึกษาให้เกิดขึ้นในปัจจุบัน - การพัฒนาทักษะการคิดในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการคิดเชิง วิเคราะห์ สังเคราะห์ ก็ควรทำให้เกิดขึ้นกับนักศึกษาปัจจุบัน มาก ๆ เช่นกัน เนื่องจากปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาท สำคัญกับชีวิต - อยากให้มีการเพิ่มเติมในส่วนของการเข้าอกเข้าใจผู้อื่น ไม่ แก่งแย่งแข่งขันกัน เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่กับคนรอบข้าง - การมองภาพกว้างของโลก ไม่เอาตนเองเป็นจุดศูนย์กลาง มองเห็นภาพรวมของสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น
9.	คุณศุภณัฐ ชาวนา Managing Director	<ul style="list-style-type: none"> - การยอมรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม นักศึกษานอกจาก เรียนเกี่ยวกับทฤษฎีในมหาวิทยาลัยแล้ว จะต้องมีการ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง เพราะสังคมเปลี่ยนแปลง ตลอดเวลา - ทักษะการเรียนรู้ตลอดเวลา สังคมเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา หากไม่อัปเดตข่าวสารตลอดเวลา หากไม่ปรับตามกระแส โลก ก็จะไม่สามารถอยู่ในสังคมปัจจุบันได้ เมตะเวิร์ด แอปพลิเคชั่นต่าง ๆ - การยึดคุณค่าตัวเอง นักศึกษาจะมีมุมมองว่าคิดว่าสิ่งนี้ถูก คิดว่าตัวเองนั้นสำคัญ ต้องมีการยอมรับผู้อื่น

จากตาราง 3 สรุปผลการสัมภาษณ์องค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา พบว่าจากการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ความเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมไว้จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ การพัฒนา

ทางด้านสติปัญญา การพัฒนาทางด้านสังคม การพัฒนาด้านอารมณ์ การพัฒนาทางด้านจิตใจ การพัฒนาด้านร่างกายและการพัฒนาด้านการใช้เทคโนโลยีมีเดีย การรู้เท่าทันสื่อโซเชียล

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาองค์ประกอบเชิงสำรวจของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

ผู้วิจัยนำผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 ท่าน มาร่างแบบสอบถามเพื่อศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา โดยผ่านผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 5 ท่าน หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มีค่ามากกว่า .05 แล้วปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ได้ข้อคำถาม จำนวน 38 ข้อ จากนั้นนำไป Try-out กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) .986 นำไปเก็บแบบสอบถามกับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา และมหาวิทยาลัยศรีปทุม จำนวน 400 คน ดังตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ชั้นปี และมหาวิทยาลัยที่ศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	142	35.50
หญิง	258	64.50
รวม	400	100.00
2. ชั้นปี		
ชั้นปีที่ 1	104	26.00
ชั้นปีที่ 2	115	28.75
ชั้นปีที่ 3	90	22.50
ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า	91	22.75
รวม	400	100.00

ตาราง 4 (ต่อ)

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. มหาวิทยาลัยที่ศึกษา		
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	77	19.34
มหาวิทยาลัยนเรศวร	88	22.12
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	74	18.57
เทคโนโลยี		
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลธัญบุรี	79	19.73
ศรีปทุม		
มหาวิทยาลัยศรีปทุม	82	20.24
รวม	400	100.00

จากตาราง 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ชั้นปี และ มหาวิทยาลัยที่ศึกษา พบว่า ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อจำแนกตามเพศพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากที่สุด จำนวน 258 คน คิดเป็นร้อยละ 64.50 และเป็นเพศชาย จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 35.50

จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มากที่สุด จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 28.75 รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 26.00 และศึกษาชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 22.75 ตามลำดับ

จำแนกตามมหาวิทยาลัยที่ศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เป็นนิสิต นักศึกษาในมหาวิทยาลัยนเรศวรมากที่สุด จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 22.12 รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยศรีปทุม จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.24 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 19.73 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 19.34 และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 18.57 ตามลำดับ

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

ข้อความ	จำนวน (คน)		ระดับความคิดเห็น
	n = 400		
	\bar{X}	S.D.	
1. นักศึกษาได้เรียนรู้ครบทุกมิติและรู้จักสังคม รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือ	4.22	.755	เห็นด้วยมาก
2. พัฒนาความสามารถ ความเฉลียวฉลาด ความสามารถด้านการคิดในด้านต่าง ๆ เช่น การคิด วิเคราะห์ การคิดเชิงสังเคราะห์ การคิดเชิงระบบ	4.04	.800	เห็นด้วยมาก
3. ผูกการคิดอย่างรอบด้านไม่ยึดติดกับแนวคิดใดแนวคิดหนึ่งด้านเดียว	3.95	.864	เห็นด้วยมาก
4. พัฒนาให้นักศึกษาสามารถวางแผนชีวิต และรองรับความเสี่ยงของชีวิตได้	4.02	.777	เห็นด้วยมาก
5. พัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ตลอดเวลาเนื่องจากสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง	4.03	.810	เห็นด้วยมาก
6. มีความชำนาญในการใช้สถิติปัญญา สามารถเชื่อมโยงความคิดและข้อมูลเพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์สิ่งต่าง ๆ	4.00	.806	เห็นด้วยมาก
7. พัฒนาความรอบคอบเพื่อแสดงสมรรถนะอย่างชัดเจน ลดความผิดพลาดและทำงานอย่างเป็นระบบ	4.03	.797	เห็นด้วยมาก
8. พัฒนาความสามารถของบุคคลในการคิดและเรียนรู้รวมทั้งกระบวนการในการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล	4.01	.780	เห็นด้วยมาก
9. สร้างความมั่นใจ การแสดงออกที่เหมาะสม ความฉลาดทางอารมณ์	4.08	.791	เห็นด้วยมาก
10. พัฒนาสัมพันธ์กับผู้อื่น เคารพต่อความคิดเห็นที่แตกต่าง	4.08	.792	เห็นด้วยมาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (คน)		ระดับความคิดเห็น
	n = 400		
	\bar{X}	S.D.	
11. มีความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มและการทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.07	.808	เห็นด้วยมาก
12. สร้างความมั่นใจ การอยู่ในสังคม ทักษะทางสังคม ปรับทัศนคติ การปรับตัวกับสภาพแวดล้อมใหม่ในวัฒนธรรมใหม่	4.07	.766	เห็นด้วยมาก
13. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการทำประโยชน์เพื่อสังคม	4.05	.806	เห็นด้วยมาก
14. พัฒนาความเป็นผู้นำ กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงความคิดเห็น	4.04	.795	เห็นด้วยมาก
15. มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การรู้จักตัวตนของตนเอง และการเข้าใจสังคม	4.07	.783	เห็นด้วยมาก
16. เสริมสร้างการทำงานร่วมกันกับคนหลากหลายช่วงวัย	4.07	.780	เห็นด้วยมาก
17. พัฒนาความเชื่อ ค่านิยม คุณธรรมและจริยธรรม	3.98	.813	เห็นด้วยมาก
18. ปลูกฝังให้มีจิตอาสา มีจิตสำนึกต่อส่วนรวม ช่วยเหลือผู้อื่น มีระเบียบวินัย เป็นตัวอย่างที่ดี	4.02	.796	เห็นด้วยมาก
19. มีศักยภาพและความภูมิใจ ตระหนักและรู้คุณค่าตัวเอง	4.08	.756	เห็นด้วยมาก
20. พัฒนาให้เป็นผู้ที่เข้าอกเข้าใจผู้อื่น ไม่แก่งแย่งแข่งขันกัน เอื้อเพื่อ เผื่อแผ่กับคนรอบข้าง	4.03	.791	เห็นด้วยมาก
21. พัฒนาให้เป็นผู้ที่เข้าอกเข้าใจผู้อื่น ไม่แก่งแย่งแข่งขันกัน เอื้อเพื่อ เผื่อแผ่กับคนรอบข้าง	4.22	.748	เห็นด้วยมาก
22. พัฒนาให้เป็นผู้ที่มีความกตัญญูกตเวที ขยันซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน เสียสละเพื่อส่วนรวม	3.91	.864	เห็นด้วยมาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (คน)		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
23. ยึดมั่นปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา และ จรรยาบรรณในอาชีพ	3.91	.840	เห็นด้วยมาก
24. มองภาพกว้างของโลก ไม่เอาตนเองเป็นจุด ศูนย์กลาง มองโลกในมุมมองของคนอื่น	4.06	.805	เห็นด้วยมาก
25. พัฒนาด้านร่างกายให้แข็งแรง มีสุขภาพที่ดีอยู่ เสมอ	3.96	.845	เห็นด้วยมาก
26. มีความสมดุลในการทำงานและการพักผ่อนอย่าง เหมาะสม	3.98	.833	เห็นด้วยมาก
27. พัฒนาสุขนิสัยที่ดีต่อชีวิต เช่น การออกกำลังกาย อย่างสม่ำเสมอ ทานอาหารที่เป็นประโยชน์ครบ 5 หมู่ เป็นต้น	3.95	.824	เห็นด้วยมาก
28. พัฒนาความเข้าใจ เห็นคุณค่าและบูรณาการ กิจกรรมนั้นหนทางการเข้ากับลักษณะการดำรงชีวิตของ ตน	4.00	.818	เห็นด้วยมาก
29. พัฒนาให้ตระหนัก ยอมรับและแสดงออกทาง อารมณ์ได้เหมาะสม เป็นการยกระดับวุฒิภาวะ	4.01	.782	เห็นด้วยมาก
30. เท่าทันอารมณ์และเข้าใจตนเอง ยอมรับต่อ ความรู้สึกตนเองและควบคุมอารมณ์ของตนเองได้	4.00	.813	เห็นด้วยมาก
32. มีความสามารถเอาตัวรอดในภาวะวิกฤติ การแก้ไข ปัญหาในสภาวะวิกฤติ การจัดการตนเองในภาวะวิกฤติ ที่เข้ามากระทบตนเอง	4.01	.818	เห็นด้วยมาก
33. เผชิญหน้ากับโลกในสังคมปัจจุบัน สู้กับความกลัว แก้ปัญหาอย่างหลากหลายได้ และลุกขึ้นได้ด้วยตนเอง	4.04	.803	เห็นด้วยมาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (คน)		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
34. ใช้ Social Media และ Social Network สำหรับการทำงานต่าง ๆ	4.05	.782	เห็นด้วยมาก
35. พัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับ AI (Artificial Intelligence) ใช้เทคโนโลยีช่วยให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด	3.98	.809	เห็นด้วยมาก
36. ฝึกให้นักศึกษารู้เท่าทันสื่อ คิดก่อนแชร์ออกสู่สาธารณชน การรู้เท่าทันเทคโนโลยี	4.07	.782	เห็นด้วยมาก
37. มีความสามารถด้านการสื่อในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สิ่งพิมพ์กราฟิก แอนิเมชัน ออดิโอ วิดีโอ เกม เว็บไซต์ เป็นต้น	4.10	.804	เห็นด้วยมาก
38. พัฒนาให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม เรียนรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมและคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ อย่างสร้างสรรค์	4.12	.803	เห็นด้วยมาก
รวม	4.03	.803	เห็นด้วยมาก

จากตาราง 5 แสดงว่า นิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเห็นด้วยว่าข้อความที่กำหนดเป็นองค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = .803) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.91 ถึง 4.22 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง .784 ถึง .864 มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทั้งหมด

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis)

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นก่อนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในดัชนี KMO การทดสอบ Bartlett's test of Sphericity ดังตารางด้านล่างนี้

ตาราง 6 ค่าดัชนี KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) และการทดสอบ Bartlett's test of Sphericity

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy	Bartlett's test of Sphericity		
	Approx Chi-Square	df	Sig.
.975	9509.403	406	.000

MSA มีค่าระหว่าง .963 - .984 ซึ่งมีค่ามากกว่า .50

จากตาราง 6 พบว่า การตรวจสอบความเหมาะสมของการนำตัวแปรไปวิเคราะห์องค์ประกอบ จากค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy: KMO และทำการทดสอบ Bartlett's test of Sphericity ใช้ทดสอบสมมติฐานเป็นค่าสถิติการแจกแจงแบบ Chi-Square หากค่า Chi-Square มีค่า Significant ในการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ (α) จะปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 นั่นคือตัวแปรที่ทดสอบมีความสัมพันธ์กัน สามารถใช้เทคนิควิเคราะห์ Factor Analysis ได้

ในที่นี้ค่า KMO มีค่าเท่ากับ .975 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำคือ .50 และเข้าสู่ 1 สรุปได้ว่าข้อมูลที่มีอยู่เหมาะสมต่อการวิเคราะห์องค์ประกอบมากและเมื่อพิจารณาค่า Bartlett's test of Sphericity มีการแจกแจงโดยประมาณแบบ Chi-Square เท่ากับ 9509.403 ได้ค่า Significant เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 จึงปฏิเสธ H_0 แสดงว่าข้อมูลชุดนี้มีความสัมพันธ์กัน จึงมีความเหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบ

การสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principle Component Analysis) เพื่อพิจารณาจำนวนองค์ประกอบที่ได้ค่าไอเกน ร้อยละของความแปรปรวนสะสม ได้ผลดังนี้

ตาราง 7 ค่าไอเกน ค่าร้อยละของความแปรปรวน และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมที่ได้จากการสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principle Component Analysis: PCA)

องค์ประกอบ	ค่าไอเกนจากการสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (PCA)			องค์ประกอบ	ค่าไอเกนจากการสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (PCA)		
	ค่าไอเกน	ร้อยละของ ความ แปรปรวน	ร้อยละของ ความ แปรปรวน สะสม		ค่าไอเกน	ร้อยละของ ความ แปรปรวน	ร้อยละ ของความ แปรปรวน สะสม
1	22.094	58.142	58.142	20	.360	.946	88.386
2	1.496	3.937	62.079	21	.335	.882	89.269
3	.979	2.577	64.656	22	.334	.878	90.147
4	.867	2.283	66.939	23	.317	.835	90.981
5	.838	2.206	69.145	24	.308	.809	91.791
6	.648	1.705	70.849	25	.295	.777	92.567
7	.640	1.684	72.533	26	.289	.760	93.327
8	.584	1.537	74.070	27	.265	.699	94.026
9	.578	1.520	75.591	28	.259	.681	94.707
10	.547	1.438	77.029	29	.250	.657	95.364
11	.540	1.422	78.451	30	.238	.627	95.991
12	.499	1.313	79.764	31	.229	.603	96.595
13	.483	1.271	81.035	32	.219	.577	97.172
14	.455	1.198	82.232	33	.211	.556	97.728
15	.424	1.116	83.348	34	.197	.518	98.246
16	.411	1.081	84.430	35	.178	.467	98.713
17	.397	1.045	85.475	36	.173	.456	99.169
18	.377	.991	86.466	37	.158	.416	99.585
19	.370	.974	87.440	38	.158	.415	100.000

จากตาราง 7 พบว่า จากการสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principle Component Analysis: PCA) ได้องค์ประกอบ จำนวน 2 องค์ประกอบ ที่มีค่าไอเกน (Eigen Value) สูงกว่า 1.00 ซึ่งมีค่าไอเกนอยู่ระหว่าง 1.496 และ 22.094 ตามลำดับ และองค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรทั้งหมดได้ร้อยละ 62.079

ผู้วิจัย ได้ตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกรายข้อทั้ง 38 ข้อแล้ว พบว่าเกิน .20 จึงได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ครั้งที่ 1 โดยใช้เฉพาะข้อความที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .50 ขึ้นไปพบว่า มี 2 องค์ประกอบ โดยข้อที่ 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของแต่ละตัวแปร (Factor Loading) ใกล้เคียงกันมากทั้ง 2 องค์ประกอบจึงได้คัดเลือกตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดที่อยู่บนองค์ประกอบนั้นเข้าเป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบ หากตัวแปรใดมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบใกล้เคียงกันหลายค่ามากกว่า 1 องค์ประกอบ จะพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดที่สูงกว่าองค์ประกอบอื่นตั้งแต่ 0.10 ขึ้นไป แต่ถ้าความแตกต่างของน้ำหนักองค์ประกอบไม่ถึง 0.10 จะถือว่าเป็นตัวแปรที่ซับซ้อน พิจารณาว่าตัวแปรนั้นไม่เป็นตัวประกอบใดเลย (อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน. 2532) ดังนั้นจึงไม่สามารถระบุองค์ประกอบได้ ผู้วิจัยจึงได้ตัดข้อดังกล่าวออกจากแบบจำลอง แล้ววิเคราะห์ซ้ำ จึงพบข้อมูลดังตารางด้านล่างนี้

ตาราง 8 แสดงค่าน้ำหนักองค์ประกอบจากการหมุนแกนองค์ประกอบ

ตัวแปร	องค์ประกอบ		ค่าความร่วมกันของตัวแปร (Communality:h ²)
	1	2	
1		.613	.517
2		.679	.611
3		.694	.623
4		.717	.648
5		.756	.693
6		.776	.707
7		.746	.661
8		.710	.631

ตาราง 8 (ต่อ)

ตัวแปร	องค์ประกอบ		ค่าความร่วมกันของตัวแปร (Communality:h ²)
	1	2	
9		.747	.676
10		.597	.602
11		.610	.605
14		.576	.580
22	.671		.619
23	.607		.565
24	.658		.611
25	.691		.613
26	.714		.658
27	.720		.662
28	.725		.666
29	.730		.633
30	.730		.661
31	.741		.658
32	.738		.690
33	.651		.600
34	.688		.585
35	.723		.679
36	.741		.666
37	.708		.602
38	.670		.619

ผู้วิจัยดำเนินการตั้งชื่อองค์ประกอบให้เหมาะสมกับแต่ละองค์ประกอบ
ดังตาราง ดังต่อไปนี้

ตาราง 9 องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนาตนเองด้วยสุนทรียภาพแห่งชีวิต

ตัวชี้วัด	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
22 พัฒนาให้เป็นผู้มีความกตัญญูทวดเวที ชยันชื่อสัตย์ ประหยัด อดทน เสียสละ เพื่อส่วนร่วม ลดละเลิกอบายมุข	.671
23 ยึดมั่นปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา และจรรยาบรรณในอาชีพ	.607
24 มองภาพกว้างของโลก ไม่เอาตนเองเป็นจุดศูนย์กลาง มองโลกในมุมมองของ คนอื่น	.658
25 พัฒนาดำรงกายให้แข็งแรง มีสุขภาพที่ดีอยู่เสมอ	.691
26 มีความสมดุลในการทำงานและการพักผ่อนอย่างเหมาะสม	.714
27 พัฒนาสุนทรีย์ที่ดีต่อชีวิต เช่น การออกกำลังกาย อย่างสม่ำเสมอ ทานอาหาร ที่เป็นประโยชน์ครบ 5 หมู่ เป็นต้น	.720
28 พัฒนาความเข้าใจ เห็นคุณค่าและบูรณาการกิจกรรมนันทนาการเข้ากับ ลักษณะการดำรงชีวิตของตน	.724
29 พัฒนาให้ตระหนัก ยอมรับและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสม เป็นการ ยกระดับวุฒิภาวะ	.704
30 เท่าทันอารมณ์และเข้าใจตนเอง ยอมรับต่อความรู้สึกตนเองและควบคุม อารมณ์ของตนเองได้	.710
31 พัฒนาสุนทรียภาพ เห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม	.745
32 มีความสามารถเอาตัวรอดในภาวะวิกฤติ การแก้ไขปัญหาในสภาวะวิกฤติ การ จัดการตนเองในภาวะวิกฤติที่เข้ามากระทบตนเอง	.745
33 เชิญชวนกับโลกในสังคมปัจจุบัน สู้กับความกลัว แก้ปัญหาอย่างหลากหลาย ได้ และลุกขึ้นได้ด้วยตนเอง	.659
34 ใช้ Social Media และ Social Network สำหรับการทำงานต่าง ๆ	.671

ตาราง 9 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ค่านำหนัก องค์ประกอบ
35 พัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับ AI (Artificial Intelligence) ใช้เทคโนโลยีช่วย ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด	.607
36 ฝึกให้นักศึกษารู้เท่าทันสื่อ คิดก่อนแชร์ออกสู่สาธารณชน การรู้เท่าทัน เทคโนโลยี	.658
37 มีความสามารถด้านการสื่อในรูปแบบต่าง ๆ เช่นสิ่งพิมพ์กราฟิก แอนิเมชัน อดิโอ วิดีโอ เกม เว็บไซต์ เป็นต้น	.691
38 พัฒนาให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม เรียนรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมและคิดค้น นวัตกรรมใหม่ ๆ อย่างสร้างสรรค์	.714

จากตาราง 9 แสดงว่าองค์ประกอบที่ 2 ประกอบด้วย 17 ข้อความ ได้แก่ ข้อ 22 ข้อ 23 ข้อ 24 ข้อ 25 ข้อ 26 ข้อ 27 ข้อ 28 ข้อ 29 ข้อ 30 ข้อ 31 ข้อ 32 ข้อ 33 ข้อ 34 ข้อ 35 ข้อ 36 ข้อ 37 และข้อ 38 โดยมีน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .607 ถึง .745 ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การพัฒนาตนเองด้วยสุนทรียภาพแห่งชีวิต

ตาราง 10 องค์ประกอบที่ 2 การพัฒนาเชิงปัญญาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ตัวชี้วัด	ค่านำหนัก องค์ประกอบ
1 นักศึกษาได้เรียนรู้ครบทุกมิติและรู้จักสังคม รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือ	.613
2 พัฒนาศามารถ ความเฉลียวฉลาด ความสามารถด้านการคิดในด้านต่าง ๆ เช่น การคิดวิเคราะห์ การคิดเชิงสังเคราะห์ การคิดเชิงระบบ เป็นต้น	.679
3 ฝึกการคิดอย่างรอบด้านไม่ยึดติดกับแนวคิดใดแนวคิดหนึ่งด้านเดียว	.694
4 พัฒนาให้นักศึกษาสามารถวางแผนชีวิต และรองรับความเสี่ยงของชีวิตได้	.717
5 พัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ตลอดเวลาเนื่องจากสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่าง ต่อเนื่อง	.756

ตาราง 10 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
6 มีความชำนาญในการใช้สถิติปัญญา สามารถเชื่อมโยงความคิดและข้อมูลเพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์สิ่งต่าง ๆ	.776
7 พัฒนาการรอบคอบเพื่อแสดงสมรรถนะอย่างชัดเจน ลดความผิดพลาดและทำงานอย่างเป็นระบบ	.746
8 พัฒนาการความสามารถของบุคคลในการคิดและเรียนรู้รวมทั้งกระบวนการในการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล	.710
9 สร้างความมั่นใจ การแสดงออกที่เหมาะสม ความฉลาดทางอารมณ์	.747
10 พัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่น เคารพต่อความคิดเห็นที่แตกต่าง	.597
11 มีความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มและการทำงานร่วมกับผู้อื่น	.610
14 พัฒนาการเป็นผู้นำ กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงความคิดเห็น	.576

จากตาราง 10 แสดงว่าองค์ประกอบที่ 2 ประกอบด้วย 12 ข้อความ ได้แก่ ข้อ 1 ข้อ 2 ข้อ 3 ข้อ 4 ข้อ 5 ข้อ 6 ข้อ 7 ข้อ 8 ข้อ 9 ข้อ 10 ข้อ 11 และข้อ 14 โดยมีน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .576 ถึง .776 ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การพัฒนาเชิงปัญญาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของ สถาบันอุดมศึกษา

ผู้วิจัยนำผลการศึกษาคำถามขององค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาในระยะที่ 1 จำนวน 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนาตนเองด้วยสุนทรียภาพแห่งชีวิต และองค์ประกอบที่ 2 การพัฒนาเชิงปัญญาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต มาสังเคราะห์และร่างแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา โดยผู้วิจัยใช้แนวคิด MACRO model เป็นต้นแบบของการยกร่างแนวทาง และจากการสนทนา

กลุ่ม (Focus Group) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการสนทนากลุ่ม ได้ดังนี้

1. ตัวแบบร่างแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อใช้สำหรับการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ประกอบด้วย 6 เป้าหมายการพัฒนา 9 แนวทาง 17 วิธีการ 16 โครงการ 49 ตัวชี้วัด และ 20 หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

2. เมื่อดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน ได้แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย 6 เป้าหมายการพัฒนา 9 แนวทาง 34 วิธีการ 18 โครงการ 24 ตัวชี้วัด และ 25 หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ ดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 แสดงการเปรียบเทียบข้อมูลแนวทางการสอนหน้ากลุ่ม (Focus Group)

ตัวแบบการพัฒนา		แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา											
		จำนวนก่อนการสอนหน้ากลุ่ม					จำนวนหลังการสอนหน้ากลุ่ม						
		เป้าหมาย	แนวทาง	วิธีการ	โครงการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงาน/ ผู้รับผิดชอบ	เป้าหมาย	แนวทาง	วิธีการ	โครงการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงาน/ ผู้รับผิดชอบ
ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation)	2	3	4	3	13	6	2	3	12	3	5	7	
ขั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active Learning)	1	2	8	7	18	6	1	2	11	8	6	8	
ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion)	1	2	1	3	8	2	1	2	4	3	5	4	
ขั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting)	1	1	2	2	4	3	1	1	3	3	3	3	
ขั้นการเผยแพร่ความรู้ (Obtain)	1	1	2	1	6	3	1	1	4	1	5	3	
รวม	6	9	17	16	49	20	6	9	34	18	24	25	

จากตาราง 11 แสดงการเปรียบเทียบข้อมูลแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาก่อนและหลังการสนทนากลุ่ม (Focus Group) พบว่า ขั้นตอนการยกร่างโดยผู้วิจัยก่อนการสนทนากลุ่มประกอบด้วย 6 เป้าหมายการพัฒนา 9 แนวทาง 17 วิธีการ 16 โครงการ 49 ตัวชี้วัด และ 20 หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ เมื่อดำเนินการสนทนากลุ่มแล้วพบว่า แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย 6 เป้าหมายการพัฒนา 9 แนวทาง 34 วิธีการ 18 โครงการ 24 ตัวชี้วัด และ 25 หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

ตาราง 12 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) การยกร่างแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	ข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่ม	การปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่ม
ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation)	<p>วิธีการ/โครงการ</p> <p>1) เสริมกิจกรรมที่ให้นิสิต นักศึกษารู้ตัวเองว่าขาดอะไร ต้องการพัฒนาอะไร เมื่อรู้แล้วว่าขาดหรือต้องการพัฒนาตนเองแล้ว ก็จะทำให้ นิสิต นักศึกษาสนใจเข้าร่วมกิจกรรมอย่างได้ผล</p> <p>2) ควรมีการจัดทำคู่มือสำหรับนักศึกษา เพื่อให้ทราบแนวทางการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม</p> <p>3) การสร้างแรงบันดาลใจควรเพิ่มลักษณะ อะไรก็ตามที่สถาบันทำให้นักศึกษามองเห็นได้ชัดเจน เช่น โปสเตอร์คีย์เวิร์ดคำสำคัญ ให้นักศึกษาได้ตระหนักถึงการพัฒนานักศึกษาด้วยตนเองก็ได้</p>	<p>1) เพิ่มวิธีการ/โครงการ ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติม ให้นักศึกษาได้สำรวจความต้องการต่อการพัฒนานักศึกษาตนเองก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม รวมถึงจัดทำคู่มือเป็นแนวปฏิบัติของนักศึกษา และให้สถาบันการศึกษาเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ทุกช่องทางของสถาบันถึง เป้าหมาย Key Word สำคัญ ให้นักศึกษาได้เห็นทุกช่องทาง</p> <p>2) ปรับปรุงตัวชี้วัดในทุกขั้นตอนตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการพิจารณาเป้าหมายของการพัฒนานักศึกษาในแต่ละ</p>

ตาราง 12 (ต่อ)

แนวทางใหม่ของการ พัฒนานักศึกษาแบบองค์ รวมของสถาบันอุดมศึกษา	ข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่ม	การปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ จากการสนทนากลุ่ม
	<p>ตัวชี้วัด</p> <p>1) ในทุกขั้นตอน ให้ผู้วิจัยพิจารณา เป้าหมายการพัฒนานักศึกษาในแต่ละ ระดับ แล้วจึงกำหนดตัวชี้วัดให้สอดคล้อง กับเป้าหมายการพัฒนา อาจจะไม่ต้อง กำหนดเป็นรายกิจกรรมก็ได้</p> <p>2) ตัวชี้วัด จะง่ายกับผู้จัดกิจกรรม ต้อง คำนึงถึงนักศึกษาเป็นตัวตั้ง แล้ววัดตัว ของนิสิต</p> <p>หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ ควรต้องมีเครือข่ายทั้งภายในและ ภายนอกสถาบันเข้ามามีส่วนร่วมด้วย</p>	<p>ขั้นตอนเป็นหลัก แล้วจึงกำหนด ตัวชี้วัดให้</p> <p>สอดคล้องกับเป้าหมายของการ พัฒนาในแต่ละขั้นตอน</p> <p>3) เพิ่มหน่วยงานผู้รับผิดชอบ เป็นเครือข่ายภายในและ ภายนอกสถาบัน ตามคำแนะนำ ของผู้ทรงคุณวุฒิ</p>
<p>ชั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active Learning)</p>	<p>วิธีการ/โครงการ</p> <p>1) ควรใช้ key word Active teaching ตัว ผู้สอนเองต้องเป็นตัวอย่างที่ดีได้ เป็นการ พัฒนาทั้งสองฝั่ง ทั้งผู้สอนและผู้เรียนรู้</p> <p>2) การสร้างระบบนิเวศน์ต่อการเรียนรู้ ตามความต้องการของนักศึกษาที่จะ เรียนรู้ด้วยตนเอง</p> <p>หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ ควรให้นักศึกษาเก่าของสถาบัน มีส่วน ร่วมในการพัฒนานักศึกษาด้วย</p>	<p>1) ปรับวิธีการ/โครงการ โดยมี วิธีการที่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการ พัฒนานักศึกษาได้เป็นตัวอย่างที่ ดีแก่นักศึกษา รวมถึงการ ปรับปรุงหรือสร้างระบบนิเวศน์ ต่อการเรียนรู้ ตามคำแนะนำของ ผู้ทรงคุณวุฒิ</p> <p>2) เพิ่มนักศึกษาเก่าให้มีบทบาท และมีส่วนร่วมกับการพัฒนา นักศึกษาแบบองค์รวม</p>

ตาราง 12 (ต่อ)

แนวทางใหม่ของการ พัฒนานักศึกษาแบบองค์ รวมของสถาบันอุดมศึกษา	ข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่ม	การปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ จากการสนทนากลุ่ม
ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion)	<p>วิธีการ/โครงการ</p> <p>1) ควรมีการแทรกเกี่ยวกับเทคนิคการ ระดมสมองในรายวิชาเรียน โดย ให้อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้สอดแทรกเทคนิค วิธีการเข้าไปในรายวิชาเรียน จะทำให้เกิด ความยั่งยืนกว่า</p> <p>2) ให้ความรู้เกี่ยวกับการระดมสมอง ให้กับนิสิต นักศึกษาที่ต้องปฏิบัติกิจกรรม ก่อนการจัดกิจกรรม และแทรกในทุก ๆ กิจกรรมเพื่อให้นักศึกษารู้สึกสนุก และ ไม่ได้ถูกบังคับให้เข้าร่วมกิจกรรม และยัง ได้การนำไปใช้ในแต่ละกิจกรรม</p>	<p>ปรับปรุงวิธีการ/โครงการ ให้มี วิธีการส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอน ได้สอดแทรกเกี่ยวกับเทคนิค การระดมสมองในรายวิชา และ ในทุก ๆ กิจกรรมให้เพิ่มความรู้ เรื่องการระดมสมองแทรกกับการ จัดกิจกรรมในแต่ละกิจกรรม</p>
ขั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting)	<p>วิธีการ/โครงการ</p> <p>ควรเพิ่มกิจกรรมที่ร่วมสมัยและอยู่ใน ความสนใจของนิสิต นักศึกษา เช่น การ ทำ TikTok เป็นต้น เข้าไปเพื่อให้นักศึกษา ได้เกิดความสนใจมากขึ้น</p>	<p>เพิ่มวิธีการ/โครงการที่เป็น กิจกรรมที่อยู่ในความสนใจของ นักศึกษา ตามคำแนะนำของ ผู้ทรงคุณวุฒิ</p>
ขั้นการเผยแพร่ความรู้ (Obtain)	<p>วิธีการ/โครงการ</p> <p>1) ต้องให้มีกิจกรรมให้ตรงตาม Gen ของ นักศึกษา ให้มีทักษะด้าน โปรแกรม เทคโนโลยีเข้ามามีส่วน เกี่ยวข้อง</p> <p>2) ให้มีกิจกรรมข้อความรู้เกี่ยวกับ กฎหมายของการเผยแพร่ข้อมูล ควบคู่กัน ไปกับการสอนเทคนิควิธีการใช้เทคโนโลยี</p>	<p>1) ปรับปรุงวิธีการ/โครงการตาม คำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิโดย การเพิ่มกิจกรรมตาม Gen ของ นักศึกษา และเพิ่มกิจกรรมให้ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายการ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร</p> <p>2) ปรับปรุงตัวชี้วัดที่สามารถใช้ วัดความสำเร็จตามเป้าหมายของ การพัฒนานักศึกษาได้อย่าง แท้จริงตามคำแนะนำของ ผู้ทรงคุณวุฒิ</p>

จากตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) การยก
 ร่างแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา พบว่า แนวทางใหม่
 ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมหลังการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย 6 เป้าหมายการพัฒนา 9
 แนวทาง 34 วิธีการ 18 โครงการ 24 ตัวชี้วัด และ 25 หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ ได้แก่

ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation)

เป้าหมายการพัฒนา

1. นิสิตนักศึกษามีแรงบันดาลใจในการเข้าร่วมการพัฒนาตนเองแบบ
 องค์รวม

2. ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม

แนวทาง

1. สร้างกลไกให้นักศึกษาได้รับแรงบันดาลใจจากการเข้าร่วมกิจกรรม

2. สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการกำหนดกิจกรรมที่ปฏิบัติ

3. ส่งเสริมและจูงใจให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาตนเองตาม

องค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบ

วิธีการ

1. ให้สถาบันอุดมศึกษามีนโยบายการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม

2. จัดประเมินผลด้านการรับรู้และการสร้างจูงใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

จากการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาทั้ง 2 องค์ประกอบ

3. บูรณาการการดำเนินงานร่วมกันระหว่างงานกิจการนักศึกษาและงาน

ฝ่ายวิชาการ สำหรับการสร้างความตระหนักรู้ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมให้กับนักศึกษา

4. ทำคู่มือสำหรับนักศึกษาเพื่อให้ทราบแนวทางหรือเส้นทางการพัฒนา

นักศึกษาแบบองค์รวม

5. เพิ่มหรือเสริมการรับรู้ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมให้แก่

ผู้บริหาร อาจารย์และบุคลากรในสถาบันการศึกษา

6. จัดกระบวนการสำรวจที่จะทำให้นักศึกษาเห็นถึงความสำคัญของการ
 พัฒนาตนเองแบบองค์รวม โดยแบ่งเป็นขั้น ๆ เช่น การสำรวจข้อมูล การสรุปผลข้อมูล วิเคราะห์
 และนำเสนอข้อมูลต่อผู้บริหาร ร่วมกำหนดกรอบการพัฒนาและเป็นแนวให้ทุกภาคส่วนปฏิบัติ

7. ให้สถาบันการศึกษาเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ทุกช่องทางของ
 สถาบันถึง เป้าหมาย Key Word สำคัญ ให้กับนักศึกษาได้เห็นทุกช่องทาง

8. ปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดกิจกรรมของสถาบันอุดมศึกษา ให้มีการสอดแทรกการพัฒนาให้นักศึกษาแบบองค์รวมเข้าไปในทุก ๆ กิจกรรม

9. จัดให้มีคณะทำงานด้านการพัฒนานักศึกษาทั้ง 2 องค์ประกอบ โดยมีคณะทำงานเป็นตัวแทนของผู้บริหาร อาจารย์ด้านกิจการนักศึกษาและด้านวิชาการ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา รวมถึงนักศึกษาร่วมเป็นคณะทำงาน

10. ให้สิทธิประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาตนเองตามองค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบ เช่น การให้เป็นชั่วโมงกิจกรรม การให้ใบรับรองผลการเข้าร่วมกิจกรรมการทำระบบสารสนเทศสำหรับให้เป็นเหรียญรางวัลสำหรับผู้ผ่านเกณฑ์การเข้าร่วมกิจกรรม

11. การสำรวจความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต แล้วจัดทำเป็นกราฟแสดงให้นักศึกษาทราบ และจัดทำกราฟทักษะส่วนตัวของนักศึกษาสำหรับจับคู่กับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต เพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเองได้ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต

12. กำหนดให้มีการเก็บชั่วโมงหรือคะแนนสำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม เป็นกิจกรรมบังคับ กิจกรรมเลือก แล้วให้นักศึกษาเข้าร่วมตามเกณฑ์ที่กำหนด

โครงการ

1. จัดกิจกรรมการสื่อสาร สร้างการรับรู้และแรงจูงใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับเป้าหมายและผลที่จะได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาทั้ง 2 องค์ประกอบ

2. จัดกิจกรรม Workshop แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันของคณะทำงานเพื่อกำหนดแผนกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาทั้ง 2 องค์ประกอบ

3. จัดกิจกรรมเชิญชวนหรือสร้างแรงจูงใจเกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมในแต่ละองค์ประกอบ ให้กับนักศึกษาทั่วไป

ตัวชี้วัด

1. มีความต่อเนื่องของกิจกรรมที่สร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาได้เข้าร่วมเพื่อพัฒนาตนเองแบบองค์รวม

2. จำนวนนิสิต นักศึกษาที่มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาแบบองค์รวม

3. ทุกภาคส่วนของสถาบันการศึกษาตระหนักและมีส่วนร่วมต่อการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม

4. มีแผนปฏิบัติงานพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมในระดับสถาบัน ระดับคณะวิชาและระดับภาควิชา สาขาวิชา

5. ระดับความสนใจสำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

1. ผู้บริหารสถานศึกษา
2. ฝ่ายกิจการนักศึกษา
3. ฝ่ายพัฒนาการศึกษา
4. คณะ
5. ภาควิชา/สาขาวิชา
6. องค์กณ์นักศึกษา
7. เครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถาบัน

ชั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active Learning)

เป้าหมายการพัฒนา

นิสิต นักศึกษาได้รับการพัฒนาตนเองรอบด้านตามแนวทางการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม

แนวทาง

1. ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมสำหรับการพัฒนาตนเองตามองค์ประกอบที่ 1

2. ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาทักษะตามองค์ประกอบที่ 2

วิธีการ

1. จัดให้มีรายวิชาเพิ่มทักษะการเรียนรู้ การคิด การเข้าสังคม และกำหนดให้เป็นรายวิชาเลือกเสรี

2. บูรณาการกิจกรรมนอกห้องเรียนกับรายวิชาเรียน ให้สามารถเข้าร่วมกิจกรรมพร้อมกับได้รับคะแนนจากรายวิชาได้

3. จัดตั้งชมรมกิจกรรมนักศึกษา ด้านการส่งเสริมด้านจริยธรรมในแต่ละศาสนา และกำหนดให้นักศึกษาต้องเข้าร่วมกับกิจกรรมร่วมกับชมรม ด้านกีฬาแต่ละประเภท สำหรับให้นักศึกษาได้เข้าร่วมตามความสนใจและสมัครใจ

4. จัดให้มีรายวิชาด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพ และกำหนดให้เป็นรายวิชาบังคับที่นักศึกษาจะต้องเรียน

5. ให้ทุกภาควิชาหรือสาขาวิชาจัดอบรมความรู้ด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพให้กับนักศึกษาที่อยู่ในชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตร และกำหนดให้นักศึกษาชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตรต้องเข้าร่วมทุกคน จึงจะมีสิทธิ์ผ่านเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาได้

6. ให้มีรางวัลยกย่องเชิดชู หรือรางวัลนักศึกษาต้นแบบด้านคุณธรรมในสถาบัน มีการจัดมอบรางวัลและเผยแพร่ให้สาธารณชนได้รับทราบ

7. ให้นักศึกษาได้ทำแบบทดสอบทางอารมณ์หรือทางจิตใจในทุก ๆ ปี การศึกษา

8. ส่งนักศึกษาที่มีความสามารถด้านกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาในทุกเวทีการแข่งขัน โดยไม่ให้ส่งผลต่อการเข้าเรียนของนักศึกษา

9. สร้างระบบนิเวศน์ต่อการพัฒนาตามความต้องการของนักศึกษาที่จะสามารถพัฒนาได้ด้วยตนเอง

10. ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษาเป็นตัวอย่างที่ดีของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม เป็นการพัฒนาทั้งสองด้าน ทั้งบุคลากรและนักศึกษา

11. ควรส่งเสริมกิจกรรมที่จัดร่วมกันระหว่างนักศึกษาไทย กับนักศึกษาต่างชาติ เพื่อเสริมทักษะด้านการสื่อสาร และความเข้าใจในวัฒนธรรมที่หลากหลาย

โครงการ

1. จัดกิจกรรมนอกห้องเรียน เชิญผู้เชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์มาให้ความรู้เกี่ยวกับทักษะตามองค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมและกำหนดให้เป็นกิจกรรมที่นักศึกษาต้องเข้าร่วมอย่างน้อย 1 กิจกรรมต่อปีการศึกษา

2. จัดกิจกรรมค่ายการเรียนรู้สังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นตามภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นแต่ละภูมิภาค และได้เรียนรู้การเข้าสังคมในวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

3. จัดกิจกรรมค่ายผู้นำนักศึกษา ให้มีลักษณะการบรรยายเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เกี่ยวกับทักษะผู้นำ การจัดการ มีฐานกิจกรรมเก็บคะแนน เพื่อให้

แสดงออกถึงการทำงานเป็นทีม และให้ศึกษาปัญหาชุมชน นำโจทย์ปัญหาที่ได้จากชุมชน มาสังเคราะห์เพื่อจัดกิจกรรมหรือแนวทางสำหรับการแก้ไขปัญหาชุมชน

4. จัดกิจกรรมปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ทั้งระดับสถาบัน และระดับคณะ ในลักษณะค่ายสร้างอัตลักษณ์ของสถาบัน และค่ายธรรมะให้กับนักศึกษาใหม่ในทุกปีการศึกษา

5. จัดกิจกรรมการจัดการอารมณ์ และรู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง โดยการเชิญนักจิตวิทยาที่มีความเชี่ยวชาญมาให้ความรู้และฝึกการแก้ไขปัญหาหากเกิดอารมณ์ต่าง ๆ ขึ้น

6. จัดกิจกรรมการเสริมสร้างสุขภาพกาย การออกกำลังกายให้กับนักศึกษาได้เข้าร่วมและครอบคลุมทุกคนตามความถนัดของแต่ละบุคคล และให้มีกิจกรรมการแข่งขันเก็บสถิติการออกกำลังกาย เช่น การลดแคลลอรี่สะสม ระยะทางออกกำลังกาย เป็นต้น เพื่อให้แข่งขันและมีรางวัลแก่ผู้ทำสถิติได้ดีเยี่ยม

7. จัดกิจกรรมค่ายการประกวดนวัตกรรมหรือแนวคิดทางเทคโนโลยี สำหรับช่วยเหลือสังคม โดยภายในค่ายมีลักษณะการให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี การสร้างนวัตกรรม การนำเสนองาน (Pitching) เป็นต้น และให้ผู้เข้าร่วมมีระยะเวลาผลิตชิ้นงานต้นแบบ และจัดการ Pitching ต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

8. จัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างคณะ สาขาวิชา เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และทำความรู้จักกันมากยิ่งขึ้น

ตัวชี้วัด

1. มีความต่อเนื่องของกิจกรรมที่พัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม เนื่องจากการพัฒนานักศึกษาไม่สามารถเข้าร่วมเพียงกิจกรรมเดียวแล้วจึงพัฒนาได้

2. มีรายวิชาการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มทักษะตามองค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

3. มีการบูรณาการระหว่างกิจกรรมนอกห้องเรียนกับรายวิชา

4. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดการเรียนรู้ตามขั้นการเรียนรู้พุทธรพิสัย (Cognitive Domain) ขั้นความรู้หรือความจำ ขั้นความเข้าใจ ขั้นการนำไปใช้ ขั้นการวิเคราะห์และขั้นการสังเคราะห์ได้

5. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้านจริยธรรม คุณธรรม และด้านอารมณ์ เกิดการเรียนรู้ตามขั้นการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) ขั้นการรับรู้ ขั้นการตอบสนอง ขั้นการเห็นคุณค่าและขั้นการจัดระบบค่านิยมได้

6. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้านสุขภาพกาย เทคโนโลยีนวัตกรรม เกิดการเรียนรู้ตามขั้นการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) ได้

หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

1. ผู้บริหารสถานศึกษา
2. ฝ่ายกิจการนักศึกษา
3. ฝ่ายพัฒนาการศึกษา
4. อาจารย์ประจำรายวิชา
5. ภาควิชา/สาขาวิชา
6. องค์กรนักศึกษา
7. ผู้ใช้บัณฑิต
8. นักศึกษาเก่า

ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion)

เป้าหมายการพัฒนา

นิสิต นักศึกษาได้รับองค์ความรู้จากการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม และมีการสะท้อนผลลัพธ์จากการพัฒนา รวมถึงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

แนวทาง

1. ส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาตามทักษะในองค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบและปรับแต่งความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
2. สร้างองค์ความรู้หรือแนวทาง หรือโครงการตามทักษะในองค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบ

วิธีการ

1. ควรมีการแทรกเกี่ยวกับเทคนิคการระดมสมองในรายวิชาเรียนหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนจนเป็นทักษะที่นำไปปฏิบัติได้ โดยนักศึกษาไม่รู้สึกกดดันหรือต้องอบรมโดยเฉพาะ
2. ให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิค วิธีการระดมสมองให้กับนักศึกษาที่ต้องปฏิบัติกิจกรรมก่อนการจัดกิจกรรมและแทรกในทุก ๆ กิจกรรม

3. มีการสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมสำหรับการจัดระดมสมองในทุก ๆ

กิจกรรม

4. สร้างองค์ความรู้ตามหลัก KM หรือแนวทาง หรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับทักษะในองค์ประกอบที่กำหนด

โครงการ

1. จัดอบรมหลักการของการจัดทำระดมสมองที่มีประสิทธิผล ให้กับนักศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญ

2. จัดกิจกรรมระดมความคิดเห็นโดยใช้หลักการของ KM ในประเด็นเรื่องประสบการณ์ด้านการพัฒนาทักษะตามองค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบ

3. จัดอบรมให้กับนักศึกษาโดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการความรู้ (KNOWLEDGE MANAGEMENT:KM)

ตัวชี้วัด

มีการจัดอบรมให้ความรู้สำหรับการระดมสมอง และสร้างเป็น KM ได้

1. มีการระดมความคิดเห็นในประเด็นเรื่องประสบการณ์ด้านการพัฒนาทักษะตามองค์ประกอบ 2 องค์ประกอบ

2. นักศึกษามีความเข้าใจจนสามารถอธิบายเกี่ยวกับองค์ความรู้จากการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมได้

3. ผู้เข้าร่วมอบรมได้อธิบายเกี่ยวกับความหมาย องค์ประกอบ ขั้นตอน และวิธีการจัดทำ KM จนสามารถนำไปปฏิบัติได้

4. องค์ความรู้ แนวทางหรือโครงการที่เกิดขึ้น สามารถนำไปเผยแพร่และปฏิบัติให้เกิดผลลัพธ์ได้อย่างใดอย่างหนึ่งได้จริง

หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

1. ฝ่ายกิจการนักศึกษา

2. ฝ่ายพัฒนาการศึกษา

3. อาจารย์ประจำรายวิชา

4. องค์กรรนักศึกษา

ขั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting)

เป้าหมายการพัฒนา

นิสิต นักศึกษาได้สร้างผลงานจากการสรุปองค์ความรู้ และเลือกวิธีการนำเสนอต่อสาธารณชนได้อย่างเหมาะสม

แนวทาง

ส่งเสริมให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานจากการสร้างองค์ความรู้ให้ผู้อื่นรับรู้

วิธีการ

1. จัดทำรายงานผลการพัฒนาทักษะตามองค์ประกอบที่กำหนด เสนอต่อผู้เกี่ยวข้อง
2. จัดเวทีเสวนาผลงานหรือองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาทักษะตามองค์ประกอบที่กำหนด
3. ส่งเสริมกิจกรรมที่เป็นแนวทางแสดงผลงานของนักศึกษา ตามแนวทางของนักศึกษา เช่น ลักษณะกิจกรรมคล้ายการเปิดโลกกิจกรรมนักศึกษา ที่ให้นักศึกษาได้แสดงผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรม

โครงการ

1. จัดแสดงนิทรรศการผลงานการพัฒนาทักษะตามองค์ประกอบที่กำหนด ต่อสาธารณชนหรือประชาคมให้รับทราบ
2. จัดการประชุมเชิงวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะตามองค์ประกอบ เป็นการเผยแพร่องค์ความรู้ตามหลักวิชาการและเป็นการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ซึ่งกันและกัน
3. จัดกิจกรรมที่ร่วมสมัยและอยู่ในความสนใจของนิสิต นักศึกษา เช่น การทำ TikTok เป็นต้น เพื่อให้นักศึกษาได้เกิดความสนใจมากขึ้น

ตัวชี้วัด

1. มีนิทรรศการ การเสวนา การประชุมเชิงวิชาการ หรือกิจกรรมที่อยู่ในความสนใจของนักศึกษา
2. ผู้จัดทำรายงานสามารถอธิบายและตรวจสอบองค์ความรู้จากการจัดทำรายงานผลได้

3. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถอธิบายและคิดค้นวิธีการนำเสนอต่อ
สาธารณชน จนสามารถนำไปปฏิบัติเป็นแนวทางของตนเองได้

หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

1. ผู้บริหารสถานศึกษา
2. ฝ่ายกิจการนักศึกษา
3. ฝ่ายพัฒนาการศึกษา

ขั้นการเผยแพร่ความรู้ (Obtain)

เป้าหมายการพัฒนา

นิสิต นักศึกษาได้เลือกใช้เทคโนโลยี และใช้เครื่องมือสำหรับเผยแพร่
ข้อมูลได้เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน

แนวทาง

ส่งเสริมให้นักศึกษาได้เลือกใช้วิธีการสื่อสาร การเลือกเครื่องมือ หรือ
เทคโนโลยีสำหรับการเผยแพร่ข้อมูลให้สอดคล้องกับสังคมในยุคปัจจุบัน

วิธีการ

1. ใช้เทคโนโลยีสำหรับจัดทำสื่อสำหรับการประชาสัมพันธ์องค์ความรู้ที่
เหมาะสมกับข้อมูลที่มี
2. เผยแพร่ข้อมูลองค์ความรู้ และประเมินผลจากผู้เข้าชมการเผยแพร่
องค์ความรู้สำหรับการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นมาตรฐาน
3. มีกิจกรรมที่เกี่ยวกับความรู้ทางกฎหมายของการเผยแพร่ข้อมูล ควบคู่
ไปกับการสอนเทคนิควิธีการใช้เทคโนโลยี

4. ให้แต่ละคณะวิชา ภาควิชาหรือสาขาวิชา สร้างกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ
การใช้เครื่องมือเผยแพร่ข้อมูลที่เหมาะสมกับบริบทของนักศึกษาภายในคณะ ภาควิชาและสาขาวิชา

โครงการ

1. อบรมเชิงปฏิบัติการหลักการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร และเลือก
วิธีการสื่อสารได้ตรงตามกลุ่มเป้าหมาย

ตัวชี้วัด

1. มีกิจกรรมอบรมหลักการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร
2. มีผลการประเมินจากผู้เข้าชมการเผยแพร่องค์ความรู้

3. ผู้เข้าร่วมอบรมสามารถอธิบายหลักการและเลือกวิธีการสื่อสารตรงตามกลุ่มเป้าหมาย
4. สามารถออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ตรงตามและเหมาะสมกับข้อมูลที่มี
5. ผลประเมินความคิดเห็นจากผู้เข้าชมผลงานอยู่ในระดับดีมาก และสามารถนำผลสร้างแนวทางการปฏิบัติให้เป็นมาตรฐานได้

หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

1. ผู้บริหารสถานศึกษา
2. ฝ่ายกิจการนักศึกษา
3. ฝ่ายพัฒนากการศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การพิจารณาร่างแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแบบสนทนากลุ่ม (Focus group) โดยกลุ่มผู้นำนิสิตนักศึกษา

ผู้วิจัยนำร่างแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ใช้เป็นข้อมูลเพื่อดำเนินการสนทนากลุ่มกับผู้นำนิสิต นักศึกษาในขั้นตอนที่ 2 เพื่อพิจารณาและยืนยันร่างแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กลุ่มผู้นำนิสิต นักศึกษา จำนวน 13 คน ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการสนทนากลุ่มในขั้นตอนที่ 2 ได้ดังนี้

1. ร่างแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อใช้สำหรับการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ประกอบด้วย 6 เป้าหมายการพัฒนา 9 แนวทาง 34 วิธีการ 18 โครงการ 24 ตัวชี้วัด และ 25 หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ
2. ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้นำนิสิต นักศึกษาของมหาวิทยาลัยตามเป้าหมาย จำนวน 13 คน ได้แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ที่ได้จากการสนทนากลุ่มประกอบด้วย 6 เป้าหมายการพัฒนา 9 แนวทาง 34 วิธีการ 18 โครงการ 24 ตัวชี้วัด และ 25 หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนา แนวทาง วิธีการ โครงการ ตัวชี้วัด และหน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบเท่ากับจำนวนที่ได้จากการสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้นำนิสิต นักศึกษา ดังแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อยืนยันร่างแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาโดยผู้ดำเนินิต นักศึกษา

แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	ข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่ม	การปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่ม
ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation)	<p>1) มีแนวทางให้ทำกิจกรรมแล้วจะมีการเก็บคะแนน แบ่งกิจกรรมเป็นแบบกิจกรรมบังคับ กิจกรรมเลือก แล้วให้นักศึกษาเก็บคะแนนการเข้าร่วมกิจกรรม</p> <p>2) มีการทำแบบสอบถามการเข้าร่วมกิจกรรม ก่อนการจัดในทุก ๆ กิจกรรม แล้วนำมาวิเคราะห์ผลความต้องการของนักศึกษาที่จะเข้าร่วมกิจกรรม แล้วจึงจัดกิจกรรม จะสอดคล้องกับความต้องการของนิสิตนักศึกษา</p> <p>3) มีการตั้งชื่อกิจกรรมที่น่าสนใจ ไม่เป็นเชิงวิชาการมากเกินไป</p>	<p>เป็นวิธีการและโครงการที่มีข้อมูลภายหลังจากการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้ว</p>
ขั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active Learning)	<p>1) ควรมีกิจกรรมที่จัดกิจกรรมร่วมกันกับต่างคณะ สาขาวิชา เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และรู้จักกันมากยิ่งขึ้น</p> <p>2) ควรมีการส่งเสริมกิจกรรมที่จัดร่วมกับนักศึกษาต่างชาติ เพื่อส่งเสริมทักษะด้านการสื่อสาร และความเข้าใจในวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน</p>	<p>มีลักษณะกิจกรรมอยู่ในแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาภายหลังจากการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้ว</p>

ตาราง 13 (ต่อ)

แนวทางใหม่ของการ พัฒนานักศึกษาแบบองค์ รวมของสถาบันอุดมศึกษา	ข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่ม	การปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ จากการสนทนากลุ่ม
ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion)	เห็นด้วยกับเป้าหมาย แนวทาง วิธีการ/โครงการ ตัวชี้วัดและ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	-
ขั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting)	ควรเป็นกิจกรรมที่เป็นแนวการเปิด โลกกิจกรรมนักศึกษา ที่ให้นักศึกษา ได้แสดงผลงานจากการเข้าร่วม กิจกรรม	ลักษณะกิจกรรมอยู่ในแนวทาง ใหม่ของการพัฒนานักศึกษา แบบองค์รวมของ สถาบันอุดมศึกษาภาย หลังจากการสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้ว
ขั้นการเผยแพร่ความรู้ (Obtain)	เห็นด้วยกับเป้าหมาย แนวทาง วิธีการ/โครงการ ตัวชี้วัดและ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ ที่ผู้วิจัย นำเสนอข้อมูล	-

จากตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อยืนยันร่างแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาโดยผู้มนานิสิต นักศึกษาพบว่า ผู้มนานิสิต นักศึกษาจากกลุ่มเป้าหมายจำนวน 13 คน ยืนยันร่างแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย 6 เป้าหมายการพัฒนา 9 แนวทาง 34 วิธีการ 18 โครงการ 24 ตัวชี้วัด และ 25 หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

ระยะที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในระยะที่ 2 แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย 6 เป้าหมายการพัฒนา 9 แนวทาง 34 วิธีการ 18 โครงการ 24 ตัวชี้วัด และ 25 หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ มาสร้างแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติ โดยผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการนำแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาไปปฏิบัติปรากฏข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบประเมิน ได้แก่ เพศ สถานภาพ คุณวุฒิสูงสุด อายุงาน และกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาที่สังกัด โดยแจกแจงจำนวนความถี่และร้อยละ ดังนี้

ตาราง 14 แสดงจำนวนความถี่และร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการนำแนวทางไปปฏิบัติ

ข้อมูลส่วนบุคคล	(n=30)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	14	46.66
1.2 หญิง	16	53.34
รวม	30	100.00
2. สถานภาพ		
2.1 สายวิชาการ	-	-
2.2 สายสนับสนุนวิชาการ	17	56.66
2.3 สายสนับสนุนวิชาชีพ	13	43.34
รวม	30	100.00
3. คุณวุฒิสูงสุด		
3.1 ปริญญาตรี	19	63.33
3.2 ปริญญาโท	11	36.67
3.3 ปริญญาเอก	-	-

ตาราง 14(ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	(n=30)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รวม	30	100.00
4. อายุงาน		
4.1 ระหว่าง 1 – 5 ปี	-	-
4.2 ระหว่าง 6 – 10 ปี	18	60.00
4.3 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	12	40.00
รวม	30	100.00
5. กลุ่มสถาบันการศึกษาที่สังกัด		
5.1 กลุ่มมหาวิทยาลัยของรัฐ	6	20.00
5.2 กลุ่มมหาวิทยาลัยในกำกับ ของรัฐ	6	20.00
5.3 กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ	6	20.00
5.4 กลุ่มมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคล	6	20.00
5.5 กลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชน	6	20.00
รวม	30	100.00

จากตาราง 14 แสดงจำนวนความถี่และร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการนำแนวทางไปปฏิบัติ พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ จำนวน 30 คน เก็บแบบประเมินกลับมาได้จำนวน 30 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 จำแนกตามตัวแปร พบว่า ผู้ตอบแบบประเมินเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เป็นบุคลากรสายสนับสนุนมากกว่าบุคลากรสายวิชาชีพ มีคุณวุฒิระดับปริญญาตรีมากกว่าระดับปริญญาโท และมีอายุงานระหว่าง 6 – 10 ปีมากกว่าบุคลากรที่มีอายุงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

2. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้การนำแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาไปปฏิบัติ ซึ่งมีองค์ประกอบของแนวทาง

ได้แก่เป้าหมายการพัฒนา แนวทาง วิธีการ โครงการ ตัวชี้วัด และหน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด 3.51 โดยใช้การทดสอบที (One sample t-test) ดังแสดงในตาราง 15

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าการทดสอบทีของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาไปปฏิบัติ **ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation)**

องค์ประกอบของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	(n=30) \bar{X}	S.D.	t	p-value	ระดับความเหมาะสมและระดับความเป็นไปได้การนำแนวทางไปปฏิบัติ
เป้าหมายการพัฒนา					
1. นิสิต นักศึกษามีแรงบันดาลใจในการเข้าร่วมการพัฒนาตนเองแบบองค์รวม	4.07	.691	4.409	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.20	.664	5.689	<.0001	เป็นไปได้มาก
แนวทาง					
2. ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม	4.37	.669	7.017	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.27	.691	5.993	<0.001	เป็นไปได้มาก
วิธีการ					
1. สร้างกลไกให้นักศึกษาได้รับแรงบันดาลใจจากการเข้าร่วมกิจกรรม	4.17	.747	4.817	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.30	.651	6.644	<0.001	เป็นไปได้มาก
2. สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการกำหนดกิจกรรมที่ปฏิบัติ	4.20	.847	4.462	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.20	.714	5.290	<0.001	เป็นไปได้มาก
3. ส่งเสริมและจูงใจให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาตนเองตามองค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบ	4.23	.858	4.616	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.27	.785	5.280	<0.001	เป็นไปได้มาก

ตาราง 15 (ต่อ)

องค์ประกอบของแนวทางใหม่ของ การพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของ สถาบันอุดมศึกษา	(n=30) \bar{X} S.D.	t	p- value	ระดับความ เหมาะสมและระดับ ความเป็นไปได้การ นำแนวทางไปปฏิบัติ
2. ประเมินผลด้านการรับรู้และการ สร้างจูงใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจาก การเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา นักศึกษาทั้ง 2 องค์ประกอบ	4.20 .610 4.00 .525	6.193 5.110	<0.001 <0.001	เหมาะสมมาก เป็นไปได้มาก
3. บูรณาการการดำเนินงานร่วมกัน ระหว่างงานกิจการนักศึกษาและงาน ฝ่ายวิชาการ เพื่อสร้างความตระหนัก รู้ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์ รวมให้กับนักศึกษา	4.27 .640 4.27 .583	6.479 7.105	<0.001 <0.001	เหมาะสมมาก เป็นไปได้มาก
4. จัดทำคู่มือสำหรับนักศึกษาเพื่อให้ ทราบแนวทางหรือเส้นทางการพัฒนา นักศึกษาแบบองค์รวม	3.93 1.015 4.10 .759	2.285 4.258	.015 <0.001	เหมาะสมมาก เป็นไปได้มาก
5. เสริมการรับรู้ของการพัฒนา นักศึกษาแบบองค์รวมให้แก่ผู้บริหาร อาจารย์และบุคลากรใน สถาบันการศึกษา	4.10 .759 4.10 .712	4.258 4.539	<0.001 <0.001	เหมาะสมมาก เป็นไปได้มาก

ตาราง 15 (ต่อ)

องค์ประกอบของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	(n=30)		t	p-value	ระดับความเหมาะสมและระดับความเป็นไปได้การนำแนวทางไปปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.			
6. จัดกระบวนการสำรวจที่จะทำให้ นักศึกษาเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเองแบบองค์รวม โดยแบ่งเป็นชั้น ๆ เช่น การสำรวจข้อมูล การสรุปผลข้อมูล วิเคราะห์และ นำเสนอข้อมูลต่อผู้บริหาร ร่วม กำหนดกรอบการพัฒนาและเป็นแนว ให้ทุกภาคส่วนปฏิบัติ	4.27	.944	4.388	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.27	.583	7.105	<0.001	เป็นไปได้มาก
7. สถาบันการศึกษาเผยแพร่และ ประชาสัมพันธ์ทุกช่องทางของ สถาบันถึง เป้าหมาย Key Word สำคัญ ให้กับนักศึกษาได้เห็นทุก ช่องทาง	4.40	.675	7.225	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.40	.621	7.844	<0.001	เป็นไปได้มาก
8. ปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดกิจกรรม ของสถาบันอุดมศึกษา ให้มีการ สอดแทรกการพัฒนานักศึกษาแบบ องค์รวมเข้าไปในทุก ๆ กิจกรรม	4.20	.961	3.931	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.30	.651	6.644	<0.001	เป็นไปได้มาก
9. มีคณะทำงานด้านการพัฒนา นักศึกษา โดยมีคณะทำงานเป็น ตัวแทนของผู้บริหาร อาจารย์ด้าน กิจกรรมนักศึกษาและด้านวิชาการ	4.23	.626	6.328	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.20	.610	6.193	<0.001	เป็นไปได้มาก

ตาราง 15 (ต่อ)

องค์ประกอบของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	(n=30)		t	p-value	ระดับความเหมาะสมและระดับความเป็นไปได้การนำแนวทางไปปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.			
10. ให้สิทธิประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาตนเองตาม	4.23	1.006	3.937	<0.001	เหมาะสมมาก
องค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบ เช่น - การให้เป็นชั่วโมงกิจกรรม - การให้ใบรับรองผลการเข้าร่วมกิจกรรม - การทำระบบสารสนเทศสำหรับให้เป็นเหรียญรางวัลสำหรับผู้ผ่านเกณฑ์การเข้าร่วมกิจกรรม	4.27	.740	5.603	<0.001	เป็นไปได้มาก
11. การสำรวจความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต แล้วจัดทำเป็นกราฟแสดงให้นักศึกษาทราบ และจัดทำกราฟทักษะส่วนตัวของนักศึกษาสำหรับจับคู่กับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต เพื่อให้ นักศึกษาได้พัฒนาตนเองได้ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต	4.03	1.003	2.774	.005	เหมาะสมมาก
บัณฑิต แล้วจัดทำเป็นกราฟแสดงให้นักศึกษาทราบ และจัดทำกราฟทักษะส่วนตัวของนักศึกษาสำหรับจับคู่กับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต เพื่อให้ นักศึกษาได้พัฒนาตนเองได้ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต	4.00	.788	3.407	.001	เป็นไปได้มาก
12. กำหนดให้มีการเก็บชั่วโมงหรือคะแนนสำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม เป็นกิจกรรมบังคับ กิจกรรมเลือก	3.97	.928	2.696	.006	เหมาะสมมาก
	3.97	.890	2.811	.009	เป็นไปได้มาก

ตาราง 15 (ต่อ)

องค์ประกอบของแนวทางใหม่ของ การพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของ สถาบันอุดมศึกษา	(n=30) \bar{X} S.D.	t	p- value	ระดับความ เหมาะสมและระดับ ความเป็นไปได้การ นำแนวทางไปปฏิบัติ
โครงการ				
1. จัดกิจกรรมการสื่อสาร สร้างการ รับรู้และแรงจูงใจในวิถีของการรับรู้ ของกลุ่มเป้าหมายและผลที่จะได้รับ จากการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา นักศึกษาทั้ง 2 องค์ประกอบ	4.03 .850	3.371	.001	เหมาะสมมาก
2. จัดกิจกรรม Workshop แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันของ คณะทำงานเพื่อกำหนดแผนกิจกรรม การพัฒนานักศึกษาทั้ง 2 องค์ประกอบ	4.20 .761	4.965	<0.001	เหมาะสมมาก
3. จัดกิจกรรมเชิญชวนหรือสร้าง แรงจูงใจเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา แบบองค์รวมในแต่ละองค์ประกอบ ให้กับนักศึกษาทั่วไป	4.07 .785	3.884	.001	เหมาะสมมาก
1. มีความต่อเนื่องของกิจกรรมที่ สร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาได้เข้าร่วม เพื่อพัฒนาตนเองแบบองค์รวม	3.97 .809	3.039	.002	เหมาะสมมาก
สร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาได้เข้าร่วม เพื่อพัฒนาตนเองแบบองค์รวม	4.07 .691	4.409	<0.001	เป็นไปได้มาก

ตาราง 15 (ต่อ)

องค์ประกอบของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	(n=30)		t	p-value	ระดับความเหมาะสมและระดับความเป็นไปได้การนำแนวทางไปปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.			
2. จำนวนนิสิต นักศึกษาที่มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาตนเอง	4.13	.776	4.399	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.13	.730	4.675	<0.001	เป็นไปได้มาก
3. ทุกภาคส่วนของสถาบันการศึกษา	4.13	.900	3.795	.001	เหมาะสมมาก
ตระหนักและมีส่วนร่วมต่อการพัฒนา	3.83	.913	1.940	.031	เป็นไปได้มาก
นักศึกษาแบบองค์รวม					
4. มีแผนปฏิบัติงานพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมในระดับสถาบัน ระดับคณะวิชาและระดับภาควิชาสาขาวิชา	4.23	.626	6.328	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.13	.681	5.010	<0.001	เป็นไปได้มาก
5. ระดับความสนใจสำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	4.10	.607	5.320	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.17	.592	6.075	<0.001	เป็นไปได้มาก
หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ					
1. ผู้บริหารสถานศึกษา	4.13	.730	4.675	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.00	.871	3.081	.002	เป็นไปได้มาก
2. ฝ่ายกิจการนักศึกษา	4.40	.675	7.225	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.13	.776	4.399	<0.001	เป็นไปได้มาก
3. ฝ่ายพัฒนาการศึกษา	4.23	.679	5.836	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.17	.699	5.146	<0.001	เป็นไปได้มาก
4. คณะ	3.97	.718	3.482	.001	เหมาะสมมาก
	3.97	.718	3.482	.001	เป็นไปได้มาก

ตาราง 15 (ต่อ)

องค์ประกอบของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	(n=30)		t	p-value	ระดับความเหมาะสมและระดับความเป็นไปได้การนำแนวทางไปปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.			
5.ภาควิชา/สาขาวิชา	3.87	.629	3.107	.002	เหมาะสมมาก
	3.93	.640	3.625	.001	เป็นไปได้มาก
6.องค์กอร์นักศึกษา	4.43	.626	8.078	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.30	.651	6.644	<0.001	เป็นไปได้มาก
7.เครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถาบัน	4.10	.548	5.900	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.13	.571	5.976	<0.001	เป็นไปได้มาก

จากตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าการทดสอบทีของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาไปปฏิบัติ ^{ขึ้น}สร้างแรงจูงใจ (Motivation) พบว่า เป้าหมายการพัฒนา แนวทาง วิธีการ โครงการ ตัวชี้วัด และหน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด คือ 3.51 พบว่าค่าเฉลี่ยของเป้าหมายการพัฒนา แนวทาง วิธีการ โครงการ ตัวชี้วัด และหน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าการทดสอบทีของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาไปปฏิบัติ ชั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active Learning)

องค์ประกอบของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	(n=30)	t	p-value	ระดับความเหมาะสมและระดับความเป็นไปได้การนำแนวทางไปปฏิบัติ	
	\bar{X}	S.D.			
เป้าหมายการพัฒนา					
นิสิต นักศึกษาได้รับการพัฒนา	4.27	.740	5.603	<0.001	เหมาะสมมาก
ตนเองรอบด้านตามแนวทางการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม	4.37	.718	6.531	<0.001	เป็นไปได้มาก
แนวทาง					
1. ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมสำหรับการพัฒนาตนเองตามองค์ประกอบที่ 1 (การแก้ไขปัญหาและการจัดการตนเองในสภาวะวิกฤติและการพัฒนาสุนทรียภาพ)	4.20	.714	5.290	<0.001	เหมาะสมมาก
2. ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาทักษะด้านปัญญา การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล	4.07	.785	3.884	.001	เป็นไปได้มาก
วิธีการ :					
1. จัดให้มีรายวิชาเพิ่มทักษะการเรียนรู้ การคิด การเข้าสู่สังคม และกำหนดให้เป็นรายวิชาเลือกเสรี	4.07	.640	4.766	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.03	.669	4.287	<0.001	เป็นไปได้มาก

ตาราง 16 (ต่อ)

องค์ประกอบของแนวทางใหม่ของ การพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม ของสถาบันอุดมศึกษา	(n=30)	t	p- value	ระดับความ เหมาะสมและระดับ ความเป็นไปได้การ นำแนวทางไป ปฏิบัติ	
	\bar{X}	S.D.			
2. บุรณาการกิจกรรมนอกห้องเรียน กับรายวิชาเรียน ให้สามารถเข้าร่วม กิจกรรมพร้อมๆกับได้รับคะแนนจาก รายวิชาได้	4.10	.803	4.024	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.13	.730	4.675	<0.001	เป็นไปได้มาก
3. จัดตั้งชมรมกิจกรรมนักศึกษา - ชมรมด้านการส่งเสริมด้าน จริยธรรมในแต่ละศาสนา และ กำหนดให้นักศึกษาต้องเข้าร่วมกับ กิจกรรมร่วมกับชมรม - ชมรมด้านกีฬาแต่ละประเภท สำหรับให้นักศึกษาได้เข้าร่วมตาม ความสนใจและสมัครใจ	3.90	.960	2.226	.017	เหมาะสมมาก
	3.93	.980	2.365	.012	เป็นไปได้มาก
4. จัดให้มีรายวิชาด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพ และกำหนดให้เป็นรายวิชาบังคับที่ นักศึกษาจะต้องเรียน	3.97	.615	4.067	<0.001	เหมาะสมมาก
	3.97	.556	4.498	<0.001	เป็นไปได้มาก

ตาราง 16 (ต่อ)

องค์ประกอบของแนวทางใหม่ของการ พัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของ สถาบันอุดมศึกษา	(n=30) \bar{X}	S.D.	t	p- value	ระดับความ เหมาะสมและระดับ ความเป็นไปได้การ นำแนวทางไป ปฏิบัติ
5. ให้ทุกภาควิชาหรือสาขาวิชาจัด อบรมความรู้ด้านจรรยาบรรณใน วิชาชีพให้กับนักศึกษาที่อยู่ในชั้นปี สุดท้ายของหลักสูตร และกำหนดให้ นักศึกษาชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตร ต้องเข้าร่วมทุกคน จึงจะมีสิทธิ์ผ่าน เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาได้	4.07	.640	4.766	<0.001	เหมาะสมมาก
6. ให้มีรางวัลยกย่องเชิดชู หรือรางวัล นักศึกษาต้นแบบด้านคุณธรรมใน สถาบัน มีการจัดมอบรางวัลและ เผยแพร่ให้สาธารณชนได้รับทราบ	4.13	.730	4.675	<0.001	เหมาะสมมาก
7. ให้นักศึกษาได้ทำแบบทดสอบทาง อารมณ์หรือทางจิตใจในทุก ปี การศึกษา	4.17	.699	5.146	<0.001	เป็นไปได้มาก
8. สนับสนุนนักศึกษาที่มี ความสามารถด้านกีฬาเข้าร่วมการ แข่งขันกีฬาในทุกเวทีการแข่งขัน โดย ไม่ให้ส่งผลต่อการเข้าเรียนของ นักศึกษา	4.30	.750	5.772	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.30	.702	6.162	<0.001	เป็นไปได้มาก

ตาราง 16 (ต่อ)

องค์ประกอบของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	(n=30)		t	p-value	ระดับความเหมาะสมและระดับความเป็นไปได้การนำแนวทางไปปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.			
9. สร้างระบบนิเวศน์ต่อการพัฒนาตามความต้องการของนักศึกษาที่จะสามารถพัฒนาได้ด้วยตนเอง	4.27	.640	6.479	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.23	.626	6.328	<0.001	เป็นไปได้มาก
10. ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษาเป็นตัวอย่างที่ดีของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม เป็นการพัฒนาทั้งสองด้าน ทั้งบุคลากรและนักศึกษา	4.20	.664	5.689	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.20	.664	5.689	<0.001	เป็นไปได้มาก
11. ควรส่งเสริมกิจกรรมที่จัดร่วมกันระหว่างนักศึกษาไทย กับนักศึกษาต่างชาติ เพื่อเสริมทักษะด้านการสื่อสาร และความเข้าใจในวัฒนธรรมที่หลากหลาย	4.40	.932	5.229	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.37	.765	6.134	<0.001	เป็นไปได้มาก
โครงการ :					
1. จัดกิจกรรมนอกห้องเรียน เชิญผู้เชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์มาให้ความรู้เกี่ยวกับทักษะเชิงปัญญา และกำหนดให้เป็นกิจกรรมที่นักศึกษาต้องเข้าร่วมอย่างน้อย 1 กิจกรรมต่อปีการศึกษา	4.27	.640	6.479	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.33	.661	6.823	<0.001	เป็นไปได้มาก

ตาราง 16 (ต่อ)

องค์ประกอบของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	(n=30)	t	p-value	ระดับความเหมาะสมและระดับความเป็นไปได้การนำไปปฏิบัติ	
	\bar{X}	S.D.			
2. จัดกิจกรรมค่ายการเรียนรู้สังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นตามภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นแต่ละภูมิภาค และได้เรียนรู้การเข้าสังคมที่แตกต่างกัน	4.00	.643	4.172	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.07	.640	4.766	<0.001	เป็นไปได้มาก
3. จัดกิจกรรมค่ายผู้นำนักศึกษาให้มีลักษณะการบรรยายเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เกี่ยวกับทักษะผู้นำ การจัดการ มีฐานกิจกรรมเก็บคะแนน เพื่อให้แสดงออกถึงการทำงานเป็นทีม และให้ศึกษาปัญหาชุมชน นำโจทย์ปัญหาที่ได้จากชุมชน มาสังเคราะห์เพื่อจัดกิจกรรมหรือแนวทางสำหรับการแก้ไขปัญหา	4.17	.874	4.114	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.03	.928	3.089	.002	เป็นไปได้มาก
4. จัดกิจกรรมปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ทั้งระดับสถาบัน และระดับคณะในลักษณะค่ายสร้างอัตลักษณ์ของสถาบัน และค่ายธรรมะให้กับนักศึกษาใหม่ในทุกปีการศึกษา	4.17	.874	4.114	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.03	.928	3.089	.002	เป็นไปได้มาก

ตาราง 16 (ต่อ)

องค์ประกอบของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	(n=30)		t	p-value	ระดับความเหมาะสมและระดับความเป็นไปได้การนำแนวทางไปปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.			
5. จัดกิจกรรมการจัดการอารมณ์ และรู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง โดย	4.17	.699	5.146	<0.001	เหมาะสมมาก
การเชิญนักจิตวิทยาที่มีความเชี่ยวชาญมาให้ความรู้และฝึกการแก้ไขปัญหาหากเกิดอารมณ์ต่าง ๆ ขึ้น	4.23	.626	6.328	<0.001	เป็นไปได้มาก
6. จัดกิจกรรมและปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและเสริมสร้างสุขภาพกาย การออกกำลังกายให้กับนักศึกษาได้เข้าร่วมและครอบคลุมทุกคนตามความถนัดของแต่ละบุคคล และให้มีกิจกรรมการแข่งขันเก็บสถิติการออกกำลังกาย เช่น การลดแคลลอรี่สะสม ระยะทางออกกำลังกาย เป็นต้น เพื่อให้แข่งขันและมีรางวัลแก่ผู้ทำสถิติได้ดีเยี่ยม	4.33	.758	5.949	<0.001	เหมาะสมมาก
สภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและเสริมสร้างสุขภาพกาย การออกกำลังกายให้กับนักศึกษาได้เข้าร่วมและครอบคลุมทุกคนตามความถนัดของแต่ละบุคคล และให้มีกิจกรรมการแข่งขันเก็บสถิติการออกกำลังกาย เช่น การลดแคลลอรี่สะสม ระยะทางออกกำลังกาย เป็นต้น เพื่อให้แข่งขันและมีรางวัลแก่ผู้ทำสถิติได้ดีเยี่ยม	4.20	.805	4.694	<0.001	เป็นไปได้มาก

ตาราง 16 (ต่อ)

องค์ประกอบของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	(n=30)		t	p-value	ระดับความเหมาะสมและระดับความเป็นไปได้การนำแนวทางไปปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.			
7. จัดกิจกรรมค่ายการประกวดนวัตกรรมหรือแนวคิดทางเทคโนโลยีสำหรับช่วยเหลือสังคม โดยภายในค่ายมีลักษณะการให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี การสร้างนวัตกรรม การนำเสนองาน (Pitching) เป็นต้น และให้ผู้เข้าร่วมมีระยะเวลาผลิตชิ้นงานต้นแบบ และจัดการ Pitching ต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	4.13	.571	5.976	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.17	.531	6.778	<0.001	เป็นไปได้มาก
8. จัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างคณะสาขาวิชา เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และทำความรู้จักกัน	4.33	.758	5.949	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.37	.718	6.531	<0.001	เป็นไปได้มาก
ตัวชี้วัด					
1. มีความต่อเนื่องของกิจกรรมที่พัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม	4.10	.803	4.024	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.07	.907	3.361	.001	เป็นไปได้มาก
เนื่องจากพัฒนานักศึกษาไม่สามารถเข้าร่วมเพียงกิจกรรมเดียวแล้วจึงพัฒนาได้					

ตาราง 16 (ต่อ)

องค์ประกอบของแนวทางใหม่ของ การพัฒนาการศึกษาแบบองค์รวม ของสถาบันอุดมศึกษา	(n=30) \bar{X}	S.D.	t	p- value	ระดับความ เหมาะสมและระดับ ความเป็นไปได้การ นำแนวทางไป ปฏิบัติ
2. มีรายวิชาการเรียนการสอนเพื่อ เพิ่มทักษะเชิงปัญญา	4.50	.682	7.947	<0.001	เหมาะสมมาก
3. มีการบูรณาการระหว่างกิจกรรม นอกห้องเรียนกับรายวิชา	4.30	.877	4.934	<0.001	เป็นไปได้มาก
3. มีการบูรณาการระหว่างกิจกรรม นอกห้องเรียนกับรายวิชา	4.17	.791	4.544	<0.001	เหมาะสมมาก
4. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดการเรียนรู้ ตามขั้นการเรียนรู้พุทธรัสัย (Cognitive Domain) ^{ขั้นความรู้หรือ} ความจำ ^{ขั้นความเข้าใจ} ^{ขั้นการ} นำไปใช้ ^{ขั้นการวิเคราะห์และขั้นการ} สังเคราะห์ได้	4.13	.819	4.167	<0.001	เป็นไปได้มาก
4. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดการเรียนรู้ ตามขั้นการเรียนรู้พุทธรัสัย (Cognitive Domain) ^{ขั้นความรู้หรือ} ความจำ ^{ขั้นความเข้าใจ} ^{ขั้นการ} นำไปใช้ ^{ขั้นการวิเคราะห์และขั้นการ} สังเคราะห์ได้	4.10	.712	4.539	<0.001	เหมาะสมมาก
ตามขั้นการเรียนรู้พุทธรัสัย (Cognitive Domain) ^{ขั้นความรู้หรือ} ความจำ ^{ขั้นความเข้าใจ} ^{ขั้นการ} นำไปใช้ ^{ขั้นการวิเคราะห์และขั้นการ} สังเคราะห์ได้	3.97	.765	3.270	.001	เป็นไปได้มาก
5. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้านจริยธรรม คุณธรรม และด้านอารมณ์ เกิดการ เรียนรู้ตามขั้นการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) ^{ขั้นการรับรู้} ^{ขั้น} การตอบสนอง ^{ขั้นการเห็นคุณค่าและ} ^{ขั้นการจัดระบบค่านิยมได้}	4.17	.699	5.146	<0.001	เหมาะสมมาก
คุณธรรม และด้านอารมณ์ เกิดการ เรียนรู้ตามขั้นการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) ^{ขั้นการรับรู้} ^{ขั้น} การตอบสนอง ^{ขั้นการเห็นคุณค่าและ} ^{ขั้นการจัดระบบค่านิยมได้}	4.10	.662	4.883	<0.001	เป็นไปได้มาก
6. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้านสุขภาพกาย เทคโนโลยีนวัตกรรม เกิดการเรียนรู้ ตามขั้นการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) ได้	4.07	.640	4.766	<0.001	เหมาะสมมาก
เทคโนโลยีนวัตกรรม เกิดการเรียนรู้ ตามขั้นการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) ได้	4.03	.669	4.287	<0.001	เป็นไปได้มาก

ตาราง 16 (ต่อ)

องค์ประกอบของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	(n=30)	t	p-value	ระดับความเหมาะสมและระดับความเป็นไปได้การนำแนวทางไปปฏิบัติ	
	\bar{X}	S.D.			
ผู้รับผิดชอบ/หน่วยงานรับผิดชอบ					
1.ผู้บริหารสถานศึกษา	4.13	.571	5.976	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.00	.743	3.613	.001	เป็นไปได้มาก
2.ฝ่ายกิจการนักศึกษา	4.27	.785	5.280	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.10	.845	3.825	.001	เป็นไปได้มาก
3.ฝ่ายพัฒนาการศึกษา	4.33	.711	6.341	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.27	.828	5.007	<0.001	เป็นไปได้มาก
4.อาจารย์ประจำรายวิชา	4.07	.785	3.884	.001	เหมาะสมมาก
	4.00	.830	3.232	.001	เป็นไปได้มาก
5.ภาควิชา/สาขาวิชา	4.23	.626	6.328	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.23	.568	6.971	<0.001	เป็นไปได้มาก
6.องค์กรนักศึกษา	4.53	.681	8.225	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.57	.626	9.244	<0.001	เป็นไปได้มาก
7.ผู้ใช้บัณฑิต	4.07	.740	4.122	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.10	.712	4.539	<0.001	เป็นไปได้มาก
8. นักศึกษาเก่า	4.00	.695	3.863	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.03	.669	4.287	<0.001	เป็นไปได้มาก

จากตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าการทดสอบทีของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาไปปฏิบัติ ขั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active Learning) พบว่าเป้าหมายการพัฒนา แนวทาง วิธีการ โครงการ ตัวชี้วัด และหน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่

กำหนด คือ 3.51 พบว่าค่าเฉลี่ยของเป้าหมายการพัฒนา แนวทาง วิธีการ โครงการ ตัวชี้วัด และหน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าการทดสอบทีของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาไปปฏิบัติ **ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion)**

องค์ประกอบของแนวทางใหม่ของการ พัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของ สถาบันอุดมศึกษา	(n=30) \bar{X} S.D.	t	p-value	ระดับความเหมาะสม และระดับความ เป็นไปได้การนำ แนวทางไปปฏิบัติ
เป้าหมายการพัฒนา				
นิสิต นักศึกษาได้รับองค์ความรู้จากการ พัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมและมีการ สะท้อนผลลัพธ์จากการพัฒนา รวมถึง การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและ กัน	4.30 .651	6.644	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.37 .615	7.630	<0.001	เป็นไปได้มาก
แนวทาง				
1. ส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดกระบวนการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนา ตามทักษะในองค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบและปรับแต่งความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน (เพิ่มทักษะใน องค์ประกอบที่ 1)	4.20 .664	5.689	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.30 .651	6.644	<0.001	เป็นไปได้มาก
2. สร้างองค์ความรู้หรือแนวทาง หรือ โครงการตามทักษะในองค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบ (เพิ่มทักษะใน องค์ประกอบที่ 1 และ 2)	4.30 .651	6.644	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.30 .702	6.162	<0.001	เป็นไปได้มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

องค์ประกอบของแนวทางใหม่ของการ พัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของ สถาบันอุดมศึกษา	(n=30)		t	p-value	ระดับความเหมาะสม และระดับความ เป็นไปได้การนำ แนวทางไปปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.			
วิธีการ :					
1. ควรมีการแทรกเกี่ยวกับเทคนิคการ ระดมสมองในรายวิชาเรียนหรือ กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความยั่งยืน จนเป็นทักษะที่นำไปปฏิบัติได้ โดย นักศึกษาไม่รู้สึกกดดันหรือต้องอบรม โดยเฉพาะ	4.23	.774	5.120	<0.001	เหมาะสมมาก เป็นไปได้มาก
2. ให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิค วิธีการ ระดมสมองให้กับนักศึกษาที่ต้องปฏิบัติ กิจกรรมก่อนการจัดกิจกรรมและแทรก ในทุก ๆ กิจกรรม	4.40	.855	5.701	<0.001	เหมาะสมมาก เป็นไปได้มาก
3. มีการสร้างบรรยากาศที่เหมาะสม สำหรับการจัดระดมสมองในทุก ๆ กิจกรรม	4.53	.730	7.675	<0.001	เหมาะสมมาก เป็นไปได้มาก
4. สร้างองค์ความรู้ตามหลัก KM หรือ แนวทาง หรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับ ทักษะในองค์ประกอบที่กำหนด	4.17	.913	3.940	<0.001	เหมาะสมมาก เป็นไปได้มาก
โครงการ :					
1. จัดอบรมหลักการของการจัดทำ ระดมสมองที่มีประสิทธิผล ให้กับ นักศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญ	4.30	.596	7.261	<0.001	เหมาะสมมาก เป็นไปได้มาก
	4.40	.563	8.655	<0.001	เป็นไปได้มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

องค์ประกอบของแนวทางใหม่ของการ พัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของ สถาบันอุดมศึกษา	(n=30) \bar{X}	S.D.	t	p- value	ระดับความเหมาะสม และระดับความ เป็นไปได้การนำ แนวทางไปปฏิบัติ
2. จัดกิจกรรมระดมความคิดเห็นโดยใช้ หลักการของ KM ในประเด็นเรื่อง ประสบการณ์ด้านการพัฒนาทักษะตาม องค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบ	4.20	.610	6.193	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.17	.648	5.553	<0.001	เป็นไปได้มาก
3. จัดอบรมให้กับนักศึกษาโดยวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการความรู้ (KNOWLEDGE MANAGEMENT:KM)	4.27	.583	7.105	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.27	.521	7.957	<0.001	เป็นไปได้มาก
ตัวชี้วัด					
1. มีการจัดอบรมให้ความรู้สำหรับการ ระดมสมอง และสร้างเป็น KM ได้	4.23	.626	6.328	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.20	.551	6.861	<0.001	เป็นไปได้มาก
2. มีการระดมความคิดเห็นในประเด็น เรื่องประสบการณ์ด้านการพัฒนาทักษะ ตามองค์ประกอบ 2 องค์ประกอบ	4.20	.664	5.689	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.07	.583	5.227	<0.001	เป็นไปได้มาก
3. นักศึกษามีความเข้าใจจนสามารถ อธิบายเกี่ยวกับองค์ความรู้จากการ พัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมได้	4.20	.761	4.965	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.23	.817	4.848	<0.001	เป็นไปได้มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

องค์ประกอบของแนวทางใหม่ของการ พัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของ สถาบันอุดมศึกษา	(n=30)		t	p- value	ระดับความเหมาะสม และระดับความ เป็นไปได้การนำ แนวทางไปปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.			
4. ผู้เข้าร่วมอบรมได้อธิบายเกี่ยวกับ ความหมาย องค์ประกอบ ขั้นตอน และ วิธีการจัดทำ KM จนสามารถนำไป ปฏิบัติได้	4.23	.817	4.848	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.33	.844	5.342	<0.001	เป็นไปได้มาก
5. องค์ความรู้ แนวทางหรือโครงการที่ เกิดขึ้น สามารถนำไปเผยแพร่และ ปฏิบัติให้เกิดผลลัพธ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ได้จริง	4.30	.651	6.644	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.47	.571	9.171	<0.001	เป็นไปได้มาก
ผู้รับผิดชอบ/หน่วยงานรับผิดชอบ					
1. ฝ่ายกิจการนักศึกษา	4.47	.730	7.175	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.43	.728	6.947	<0.001	เป็นไปได้มาก
2. ฝ่ายพัฒนากการศึกษา	4.60	.563	10.600	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.63	.556	11.065	<0.001	เป็นไปได้มาก
3. อาจารย์ประจำรายวิชา	4.17	.791	4.544	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.20	.761	4.965	<0.001	เป็นไปได้มาก
4. องค์การนักศึกษา	4.27	.828	5.007	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.30	.794	5.447	<0.001	เป็นไปได้มาก

จากตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าการทดสอบทีของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาไปปฏิบัติ ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion) พบว่า เป้าหมายการพัฒนา แนวทาง วิธีการ โครงการ ตัวชี้วัด และหน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด คือ 3.51 พบว่าค่าเฉลี่ยของเป้าหมายการพัฒนา แนวทาง วิธีการ โครงการ ตัวชี้วัด และหน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าการทดสอบทีของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาไปปฏิบัติ ชั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting)

องค์ประกอบของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	(n=30)	t	p-value	ระดับความเหมาะสมและระดับความเป็นไปได้การนำแนวทางไปปฏิบัติ	
	\bar{X}	S.D.			
เป้าหมายการพัฒนา					
นิสิต นักศึกษาได้สร้างผลงานจาก	4.30	.837	5.172	<0.001	เหมาะสมมาก
การสรุปองค์ความรู้ และเลือกวิธีการนำเสนอต่อสาธารณชนได้อย่างเหมาะสม	4.43	.568	8.899	<0.001	เป็นไปได้มาก
แนวทาง					
ส่งเสริมให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานจากการสร้างองค์ความรู้ให้ผู้อื่นรับรู้	4.17	.747	4.817	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.27	.740	5.603	<0.001	เป็นไปได้มาก
วิธีการ :					
1. จัดทำรายงานผลการพัฒนาทักษะตามองค์ประกอบที่กำหนด เสนอต่อผู้เกี่ยวข้อง	4.13	.681	5.010	.000	เหมาะสมมาก
	4.17	.592	6.075	.000	เป็นไปได้มาก
2. จัดเวทีเสวนาผลงานหรือองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาทักษะตามองค์ประกอบที่กำหนด	3.90	.662	3.228	.001	เหมาะสมมาก
	3.97	.669	3.741	.001	เป็นไปได้มาก

ตาราง 18 (ต่อ)

องค์ประกอบของแนวทางใหม่ของ การพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของ สถาบันอุดมศึกษา	(n=30) \bar{X} S.D.	t	p- value	ระดับความ เหมาะสมและระดับ ความเป็นไปได้การ นำแนวทางไปปฏิบัติ
3. ส่งเสริมกิจกรรมที่เป็นแนวทาง แสดงผลงานของนักศึกษา ตาม แนวทางของนักศึกษา เช่น ลักษณะ กิจกรรมคล้ายการเปิดโลก	4.30 .877 4.47 .629	4.934 8.333	<0.001 <0.001	เหมาะสมมาก เป็นไปได้มาก
โครงการ :				
1. จัดแสดงนิทรรศการผลงานการ พัฒนาทักษะตามองค์ประกอบที่ กำหนด ต่อสาธารณชนหรือ ประชาคมให้รับทราบ	4.20 .761 4.37 .765	4.965 6.134		เหมาะสมมาก เป็นไปได้มาก
2. จัดการประชุมเชิงวิชาการที่ เกี่ยวข้องกับพัฒนาทักษะตาม องค์ประกอบ เป็นการเผยแพร่องค์ ความรู้ตามหลักวิชาการและเป็นการ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ซึ่งกันและกัน	4.20 .714 4.37 .718	5.290 6.531	<0.001 <0.001	เหมาะสมมาก เป็นไปได้มาก
3. จัดกิจกรรมที่ร่วมสมัยและอยู่ใน ความสนใจของนิสิต นักศึกษา เช่น การทำ TikTok เป็นต้น เพื่อให้ นักศึกษาได้เกิดความสนใจมากขึ้น	4.20 .761 4.27 .828	4.965 5.007	<0.001 <0.001	เหมาะสมมาก เป็นไปได้มาก

ตาราง 18 (ต่อ)

องค์ประกอบของแนวทางใหม่ของ การพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของ สถาบันอุดมศึกษา	(n=30) \bar{X} S.D.	t	p- value	ระดับความ เหมาะสมและระดับ ความเป็นไปได้การ นำแนวทางไปปฏิบัติ
ตัวชี้วัด				
1. มีนิทรรศการ การเสวนา การ ประชุมเชิงวิชาการ หรือกิจกรรมที่อยู่ ในความสนใจของนักศึกษา	4.10 .712	4.539	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.03 .718	3.990	<0.001	เป็นไปได้มาก
โครงการ :				
1. จัดแสดงนิทรรศการผลงานการ พัฒนาทักษะตามองค์ประกอบที่ กำหนด ต่อสาธารณชนหรือ ประชาคมให้รับทราบ	4.20 .761	4.965		เหมาะสมมาก
	4.37 .765	6.134		เป็นไปได้มาก
2. ผู้จัดทำรายงานสามารถอธิบาย และตรวจสอบองค์ความรู้จากการ จัดทำรายงานผลได้	4.13 .776	4.399	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.17 .874	4.114	<0.001	เป็นไปได้มาก
3. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถอธิบาย และคิดค้นวิธีการนำเสนอต่อ สาธารณะชน จนสามารถนำไป ปฏิบัติเป็นแนวทางของตนเองได้	4.17 .747	4.817	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.10 .803	4.024	<0.001	เป็นไปได้มาก
ผู้รับผิดชอบ/หน่วยงานรับผิดชอบ				
1. ผู้บริหารสถานศึกษา	4.23 .568	6.971	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.27 .583	7.105	<0.001	เป็นไปได้มาก
2. ฝ่ายกิจการนักศึกษา	4.33 .711	6.341	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.33 .711	6.341	<0.001	เป็นไปได้มาก

ตาราง 18 (ต่อ)

องค์ประกอบของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	(n=30)		t	p-value	ระดับความเหมาะสมและระดับความเป็นไปได้การนำแนวทางไปปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.			
3.ฝ่ายพัฒนาการศึกษา	4.27	.691	5.993	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.33	.661	6.823	<0.001	เป็นไปได้มาก

จากตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าการทดสอบทีของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาไปปฏิบัติ ชั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting) พบว่า เป้าหมายการพัฒนา แนวทาง วิธีการ โครงการ ตัวชี้วัด และหน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด คือ 3.51 พบว่าค่าเฉลี่ยของเป้าหมายการพัฒนา แนวทาง วิธีการ โครงการ ตัวชี้วัด และหน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าการทดสอบที่ของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาไปปฏิบัติ ขั้นการเผยแพร่ความรู้ (Obtain)

องค์ประกอบของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	(n=30) \bar{X} S.D.	t	p-value	ระดับความเหมาะสมและระดับความเป็นไปได้การนำแนวทางไปปฏิบัติ
เป้าหมายการพัฒนา				
นิสิต นักศึกษาได้เลือกใช้เทคโนโลยี	4.53 .629	8.914	<0.001	เหมาะสมมาก
และใช้เครื่องมือสำหรับเผยแพร่ข้อมูลได้เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน	4.57 .568	10.184	<0.001	เป็นไปได้มาก
แนวทาง				
ส่งเสริมให้นักศึกษาได้เลือกใช้วิธีการสื่อสาร การเลือกเครื่องมือ หรือเทคโนโลยีสำหรับการเผยแพร่ข้อมูลให้สอดคล้องกับสังคมในยุคปัจจุบัน	4.57 .679	8.525	<0.001	เหมาะสมมาก
4.57 .679	8.525	<0.001	เป็นไปได้มาก	
วิธีการ				
1. ใช้เทคโนโลยีสำหรับจัดทำสื่อสำหรับการประชาสัมพันธ์องค์ความรู้ที่เหมาะสมกับข้อมูลที่มี	4.37 .669	7.017	<0.001	เหมาะสมมาก
4.30 .750	5.772	<0.001	เป็นไปได้มาก	

ตาราง 19 (ต่อ)

องค์ประกอบของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	(n=30) \bar{X}	S.D.	t	p-value	ระดับความเหมาะสมและระดับความเป็นไปได้การนำแนวทางไปปฏิบัติ
2. เผยแพร่ข้อมูลองค์ความรู้ และประเมินผลจากผู้เข้าชมการเผยแพร่องค์ความรู้สำหรับการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นมาตรฐาน	4.20	.714	5.290	<0.001	เหมาะสมมาก
3. มีกิจกรรมที่เกี่ยวกับความรู้ทางกฎหมายของการเผยแพร่ข้อมูลควบคู่ไปกับการสอนเทคนิคการใช้เทคโนโลยี	4.17	.747	4.817	<0.001	เป็นไปได้มาก
3. มีกิจกรรมที่เกี่ยวกับความรู้ทางกฎหมายของการเผยแพร่ข้อมูลควบคู่ไปกับการสอนเทคนิคการใช้เทคโนโลยี	4.13	.681	5.010	<0.001	เหมาะสมมาก
4. คณะวิชา ภาควิชาหรือสาขาวิชาสร้างกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้เครื่องมือเผยแพร่ข้อมูลที่เหมาะสมกับบริบทของนักศึกษาภายในคณะภาคและสาขาวิชา	4.00	.788	3.407	.001	เป็นไปได้มาก
4. คณะวิชา ภาควิชาหรือสาขาวิชาสร้างกิจกรรมที่เกี่ยวข้อกับการใช้เครื่องมือเผยแพร่ข้อมูลที่เหมาะสมกับบริบทของนักศึกษาภายในคณะภาคและสาขาวิชา	4.07	.785	3.884	.001	เหมาะสมมาก
โครงการ					
อบรมเชิงปฏิบัติการหลักการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร และเลือกวิธีการสื่อสารได้ตรงตามกลุ่มเป้าหมาย	3.83	.791	2.238	.016	เป็นไปได้มาก
อบรมเชิงปฏิบัติการหลักการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร และเลือกวิธีการสื่อสารได้ตรงตามกลุ่มเป้าหมาย	4.17	.648	5.553	<0.001	เหมาะสมมาก
ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร และเลือกวิธีการสื่อสารได้ตรงตามกลุ่มเป้าหมาย	4.07	.640	4.766	<0.001	เป็นไปได้มาก

ตาราง 19 (ต่อ)

องค์ประกอบของแนวทางใหม่ของ การพัฒนาการศึกษาแบบองค์รวม ของสถาบันอุดมศึกษา	(n=30) \bar{X}	S.D.	t	p- value	ระดับความ เหมาะสมและระดับ ความเป็นไปได้การ นำแนวทางไป ปฏิบัติ
ตัวชี้วัด					
1. มีกิจกรรมอบรมหลักการ ประชาสัมพันธข้อมูลข่าวสาร	4.30	.702	6.162	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.30	.651	6.644	<0.001	เป็นไปได้มาก
2. มีผลการประเมินจากผู้เข้าชมการ เผยแพร่องค์ความรู้	4.37	.765	6.134	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.30	.750	5.772	<0.001	เป็นไปได้มาก
3. ผู้เข้าร่วมอบรมสามารถอธิบาย หลักการและเลือกวิธีการสื่อสารตรง ตามกลุ่มเป้าหมาย	4.40	.675	7.225	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.27	.785	5.280	<0.001	เป็นไปได้มาก
4. สามารถออกแบบสื่อ ประชาสัมพันธตรงตามและ เหมาะสมกับข้อมูลที่มี	4.20	.664	5.689	<0.001	เหมาะสมมาก
	3.90	.885	2.414	.011	เป็นไปได้มาก
5. ผลประเมินความคิดเห็นจากผู้เข้า ชมผลงานอยู่ในระดับดีมาก และ สามารถนำผลสร้างแนวทางการ ปฏิบัติให้เป็นมาตรฐานได้	4.07	.691	4.409	<0.001	เหมาะสมมาก
	3.87	.776	2.517	.009	เป็นไปได้มาก
ผู้รับผิดชอบ/หน่วยงานรับผิดชอบ					
1. ผู้บริหารสถานศึกษา	4.20	.610	6.193	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.20	.610	6.193	<0.001	เป็นไปได้มาก
2. ฝ่ายกิจการนักศึกษา	4.37	.718	6.531	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.40	.675	7.225	<0.001	เป็นไปได้มาก
3. ฝ่ายพัฒนาการศึกษา	4.20	.664	5.689	<0.001	เหมาะสมมาก
	4.27	.640	6.479	<0.001	เป็นไปได้มาก

จากตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าการทดสอบที่ของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาไปปฏิบัติ ขั้นการเผยแพร่ความรู้ (Obtain) พบว่า เป้าหมายการพัฒนา แนวทาง วิธีการ โครงการ ตัวชี้วัด และหน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด คือ 3.51 พบว่าค่าเฉลี่ยของเป้าหมายการพัฒนา แนวทาง วิธีการ โครงการ ตัวชี้วัด และหน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

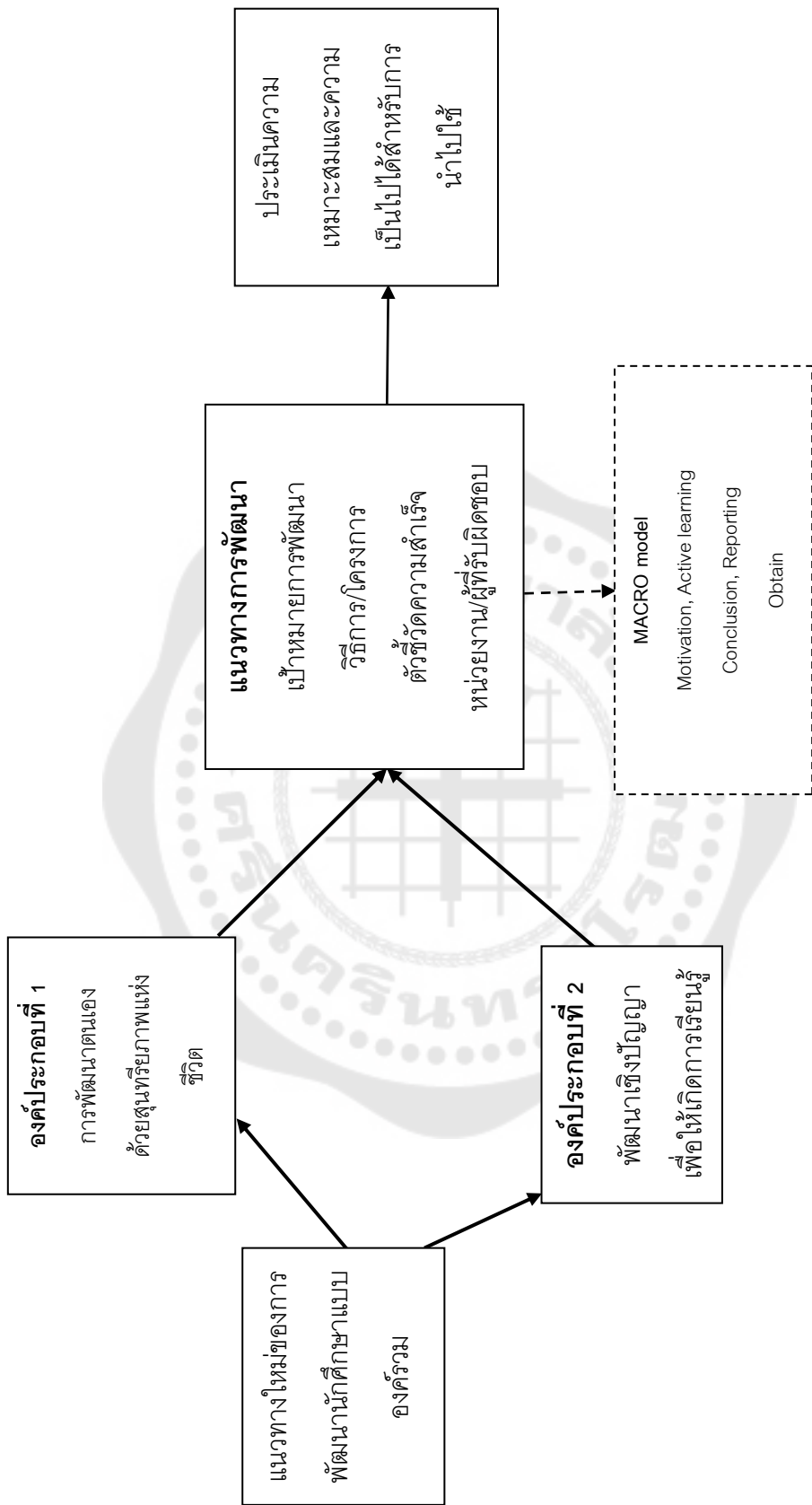
กล่าวโดยสรุปในระยะที่ 3 พบว่า แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมที่ยกวางขึ้นและผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้นำนักศึกษา และผ่านการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการนำแนวทางไปใช้ อยู่ในระดับมากทุกขั้นตอน และเมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด คือ 3.51 พบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากวิธีการดำเนินการวิจัยในบทที่ 3 สำหรับงานวิจัยนี้ กำหนดไว้ 3 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

ระยะที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยได้เขียนกรอบความเชื่อมโยงของการวิจัยทั้ง 3 ระยะได้ ดังภาพประกอบ 8

ภาพประกอบ 8 แสดงความเชื่อมโยงของงานวิจัยแนวทางการพัฒนารูปแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

จากภาพประกอบ 8 สามารถอธิบายความเชื่อมโยงระยะของงานวิจัย
แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ได้ดังนี้ ในการวิจัย
ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบการพัฒนา นักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยได้
ดำเนินการตามกระบวนการวิจัยจนได้ผลการวิจัยจำนวน 2 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1
การพัฒนาตนเองด้วยสุนทรียภาพแห่งชีวิตและองค์ประกอบที่ 2 การพัฒนาเชิงปัญญาเพื่อให้เกิด
การเรียนรู้ตลอดชีวิต

จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางใหม่ของการพัฒนา
นักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา โดยนำองค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบที่ได้จาก
ระยะที่ 1 เป็นข้อมูลสำหรับการร่างแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมขึ้นมา
โดยใช้แนวคิดของ MACRO Model เป็นกรอบแนวคิดสำหรับการร่างแนวทางใหม่ของการ
พัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา จากนั้นนำร่างแนวทางใหม่ของการพัฒนา
นักศึกษาแบบองค์รวมจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 2 รอบ ได้แก่ รอบแรกสนทนากลุ่ม
กับผู้ทรงคุณวุฒิ และรอบที่สองสนทนากลุ่มกับผู้นำนักศึกษา เมื่อได้รับข้อเสนอแนะแล้วจึงปรับ
แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมตามข้อเสนอแนะ และดำเนินการสู่ระยะที่ 3
การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์
รวมของสถาบันอุดมศึกษา โดยนำร่างแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมที่ได้จาก
ระยะที่ 2 จัดทำเป็นแบบสำรวจความคิดเห็นความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง
ให้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการพัฒนานิสิตนักศึกษาใน
สถาบันอุดมศึกษา จากนั้นนำมาวิเคราะห์เทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด 3.51 โดยใช้การทดสอบที (t-
test)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา เป็นการวิจัยในรูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ผู้วิจัยขอเสนอตามลำดับ ได้แก่ ความมุ่งหมายของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา
2. เพื่อพัฒนาแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คนจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ที่มีคุณสมบัติตามที่ผู้วิจัยกำหนด มาจากสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 8 คน และสถานประกอบการ ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 1 คน ประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม

1.2 การศึกษาองค์ประกอบเชิงสำรวจของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยนำผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 ท่าน มาร่างแบบสอบถามเพื่อศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา โดยผ่านผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 5 ท่าน หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มีค่ามากกว่า .05 แล้วปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ได้ข้อคำถาม

จำนวน 38 ข้อ จากนั้นนำไป Try-out กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) .986 นำไปเก็บแบบสอบถามกับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และมหาวิทยาลัยศรีปทุม จำนวน 400 คน จากนั้นวิเคราะห์องค์ประกอบการพัฒนาการศึกษาแบบองค์รวม ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ใช้การสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis) โดยพิจารณาค่าไอเกน (Eigen Value) และนำไปวิธีหมุนแกนองค์ประกอบโดยใช้วิธีแวนแมกซ์ (Varimax rotation)

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 การพัฒนาแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์องค์ประกอบในระยะที่ 1 มาร่างแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา เมื่อยกร่างเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลร่างแนวทางจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการศึกษา จำนวน 7 คน และจากสถานประกอบการ จำนวน 2 คน และใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content analysis)

2.2 การพิจารณาร่างแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา มาใช้เป็นแบบสนทนากลุ่ม (Focus group) กับผู้นำนักศึกษา เพื่อพิจารณาและยืนยันร่างแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาที่ได้ยกร่างขึ้น โดยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus group) กับผู้นำนิสิต นักศึกษาจากกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ จำนวน 13 คน

ระยะที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยได้นำข้อมูลแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาในระยะที่ 2 มาพัฒนาเป็นแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ เพื่อดำเนินการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา โดยสอบถามความคิดเห็นจากผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานด้านการพัฒนานิสิต นักศึกษา จำนวน 30 คน และนำข้อที่มีคะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็นแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา สรุปได้ดังนี้

1.1 ผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างกับผู้ทรงคุณวุฒิ มาจากสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 8 คน และสถานประกอบการผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 1 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิได้กล่าวถึงองค์ประกอบหรือทักษะของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา เมื่อวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) จากการสัมภาษณ์ สามารถจัดกลุ่มได้จำนวน 6 ด้าน ดังนี้ 1) การพัฒนาทางด้านสติปัญญา 2) การพัฒนาทางด้านสังคม 3) การพัฒนาด้านอารมณ์ 4) การพัฒนาทางด้านจิตใจ 5) การพัฒนาด้านร่างกาย และ 6) การพัฒนาด้านการใช้เทคโนโลยีมีเดีย การรู้เท่าทันสื่อโซเชียล

1.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า มีจำนวน 2 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนาตนเองด้วยสุนทรียภาพแห่งชีวิต มีค่าไอเกน (Eigen Value) เท่ากับ 22.094 มีความหมายตามการวิจัย คือ การพัฒนานิสิต นักศึกษาให้เป็นผู้มีความกตัญญูกตเวที ชัยชนะ สัจธรรม อดทน เสียสละเพื่อส่วนรวม ยึดมั่นและปฏิบัติในคำสอนของศาสนา และจรรยาบรรณในอาชีพของตนเอง เป็นคนมองในภาพกว้าง ไม่ยึดตนเองเป็นจุดศูนย์กลาง มีพัฒนาการด้านร่างกายให้แข็งแรง มีสุขภาพดี มีความสมดุลระหว่างการทำงานและการพักผ่อน ตระหนักและยอมรับรวมถึงการแสวงหาทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม เท่าทันอารมณ์และเข้าใจตนเอง ควบคุมอารมณ์ตนเองได้ มีสุนทรียภาพ สามารถจัดการตนเองในภาวะวิกฤติที่เข้ามากระทบตนเอง สามารถแก้ไขปัญหาในสภาวะวิกฤติ เผชิญหน้ากับโลกในสังคมปัจจุบัน แก้ไขปัญหาได้อย่างหลากหลาย และลุกขึ้นได้ด้วยตนเอง สามารถใช้ Social Media และ Social Network สำหรับการทำงานต่าง ๆ พัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับ AI (Artificial Intelligence) ใช้เทคโนโลยีช่วยให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด รู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยี มีความสามารถด้านการสื่อในรูปแบบ ต่าง ๆ เรียนรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมและคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ อย่างสร้างสรรค์

องค์ประกอบที่ 2 การพัฒนาเชิงปัญญาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีค่าไอเกน (Eigen Value) เท่ากับ 1.496 มีความหมายตามการวิจัย คือ การพัฒนานิสิต นักศึกษาให้ได้เรียนรู้ครบทุกมิติและรู้จักสังคม พัฒนาความเฉลียวฉลาด ความสามารถด้านการคิดต่าง ๆ ฝึกการคิดอย่างรอบด้านไม่ยึดติดกับแนวคิดใดแนวคิดหนึ่งด้านเดียว สามารถวางแผนชีวิตและรองรับความเสี่ยงของชีวิตได้ พัฒนาให้เกินการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความชำนาญในการใช้

สติปัญญา สามารถเชื่อมโยงความคิดและข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้ พัฒนาความรอบคอบ ลดความผิดพลาดและทำงานอย่างเป็นระบบ มีความมั่นใจ กล้าที่จะแสดงออกอย่างเหมาะสม มีความฉลาดทางอารมณ์ พัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่น เคารพต่อความเห็นที่แตกต่าง สามารถทำงานเป็นกลุ่มและทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความเป็นผู้นำ กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงความคิดเห็น

2. ผลการพัฒนาแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา จากการพิจารณาองค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม ผู้วิจัยนำองค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม ยกเว้นเป็นแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา โดยใช้แนวคิด MACRO model เป็นต้นแบบของการยกเว้นแนวทาง ผลจากการวิจัย พบว่า แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย 6 เป้าหมายการพัฒนา 9 แนวทาง 34 วิธีการ 18 โครงการ 24 ตัวชี้วัด และ 25 หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ตามแนวคิด MACRO model ได้ดังนี้

2.1 ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation) ประกอบด้วย 2 เป้าหมายการพัฒนา 3 แนวทาง 12 วิธีการ 3 โครงการ 5 ตัวชี้วัด และ 7 หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ กล่าวโดยสรุปได้ดังนี้ เป้าหมายของการพัฒนานิสิต นักศึกษามีแรงบันดาลใจในการเข้าร่วมการพัฒนาตนเองแบบองค์รวมและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม มีแนวทางสร้างกลไกให้นักศึกษาได้รับแรงบันดาลใจจากการเข้าร่วมกิจกรรม สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการกำหนดกิจกรรมที่ปฏิบัติ ส่งเสริมและจูงใจให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาตนเองตามองค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบ มีวิธีการและโครงการ เช่น ให้สถาบันอุดมศึกษามีนโยบายพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม ประเมินผลด้านการรับรู้และการสร้างจูงใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาทั้ง 2 องค์ประกอบ บูรณาการการดำเนินงานร่วมกันระหว่างงานกิจการนักศึกษา และงานฝ่ายวิชาการ สำหรับการสร้างความตระหนักรู้ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมให้กับนักศึกษา ทำคู่มือสำหรับนักศึกษาเพื่อให้ทราบแนวทางหรือเส้นทางการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม ปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดกิจกรรมของสถาบันอุดมศึกษา ให้มีการสอดแทรกการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมเข้าไปในทุก ๆ กิจกรรม จัดกิจกรรมการสื่อสาร สร้างการรับรู้และแรงจูงใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับเป้าหมายและผลที่จะได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาทั้ง 2 องค์ประกอบ เป็นต้น ตัวชี้วัดที่สำคัญ คือ ความต่อเนื่องของกิจกรรมที่สร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาได้เข้าร่วมเพื่อพัฒนาตนเองแบบองค์รวม แผนปฏิบัติงานพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมในระดับสถาบัน ระดับคณะวิชาและระดับภาควิชา สาขาวิชา ส่วนผู้รับผิดชอบ มีทั้ง

ระดับผู้บริหารสถานศึกษา ฝ่ายกิจการนักศึกษา ฝ่ายพัฒนาการศึกษา คณะ ภาควิชา สาขาวิชา องค์กรนักศึกษา รวมถึงเครือข่ายที่ทับซ้อนกับนักศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถาบันด้วย

2.2 ขั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active Learning) ประกอบด้วย 1 เป้าหมายการพัฒนา 2 แนวทาง 11 วิธีการ 8 โครงการ 6 ตัวชี้วัด และ 8 หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ กล่าวโดยสรุปได้ดังนี้ เป้าหมายของการพัฒนา นิสิต นักศึกษาได้รับการพัฒนาตนเองรอบด้านตามแนวทางการพัฒนา นักศึกษาแบบองค์รวม มีแนวทาง ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมสำหรับการพัฒนาตนเอง ตามองค์ประกอบที่ 1 และองค์ประกอบที่ 2 โดยใช้วิธีการและโครงการ เช่น ให้มีรายวิชาเพิ่ม ทักษะการเรียนรู้ การคิด การเข้าสังคม และกำหนดให้เป็นรายวิชาเลือกเสรี บูรณาการกิจกรรม นอกห้องเรียนกับรายวิชาเรียน ให้สามารถเข้าร่วมกิจกรรมพร้อมกับได้รับคะแนนจากรายวิชาได้ จัดตั้งชมรมกิจกรรมนักศึกษา ด้านการส่งเสริมด้านจริยธรรมในแต่ละศาสนา และกำหนดให้นักศึกษาต้องเข้าร่วมกับกิจกรรมร่วมกับชมรม ด้านกีฬาแต่ละประเภทสำหรับให้นักศึกษาได้เข้าร่วมตามความสนใจและสมัครใจ นักศึกษาได้ทำแบบทดสอบทางอารมณ์หรือทางจิตใจในทุก ๆ ปี การศึกษา ส่งเสริมกิจกรรมที่จัดร่วมกันระหว่างนักศึกษาไทย กับนักศึกษาต่างชาติ เพื่อเสริมทักษะ ด้านการสื่อสาร และความเข้าใจในวัฒนธรรมที่หลากหลาย ตัวชี้วัดที่สำคัญ คือ ความต่อเนื่องของ กิจกรรมที่พัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดการเรียนรู้ตามขั้นการเรียนรู้พุทธร พิสัย (Cognitive Domain) จิตพิสัย (Affective Domain) และทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) ผู้รับผิดชอบ มีทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ฝ่ายกิจการนักศึกษา ฝ่ายพัฒนานักศึกษา อาจารย์ประจำรายวิชา ภาควิชา สาขาวิชา ผู้ใช้บัณฑิต และนักศึกษาเก่า

2.3 ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion) ประกอบด้วย 1 เป้าหมายการพัฒนา 2 แนวทาง 4 วิธีการ 3 โครงการ 5 ตัวชี้วัด และ 4 หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ กล่าวโดยสรุปได้ดังนี้ เป้าหมายการพัฒนานิสิต นักศึกษาได้รับองค์ความรู้จากการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมและมีการสะท้อนผลลัพธ์จากการพัฒนา รวมถึงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน มีแนวทาง ส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาตามทักษะใน องค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบและปรับแต่งความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สร้างองค์ความรู้หรือ แนวทาง หรือโครงการตามทักษะในองค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบ มีวิธีการและโครงการ เช่น มีการแทรกเกี่ยวกับเทคนิคการระดมสมองในรายวิชาเรียนหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความยั่งยืน จนเป็นทักษะที่นำไปปฏิบัติได้ โดยนักศึกษาไม่รู้สึกกดดันหรือต้องอบรมโดยเฉพาะ ให้ความรู้ เกี่ยวกับเทคนิค วิธีการระดมสมองให้กับนักศึกษาที่ต้องปฏิบัติกิจกรรมก่อนการจัดกิจกรรมและ แทรกในทุก ๆ กิจกรรม สร้างองค์ความรู้ตามหลัก KM หรือแนวทาง หรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับ

ทักษะในองค์ประกอบที่กำหนด จัดอบรมให้กับนักศึกษาโดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการความรู้ (KNOWLEDGE MANAGEMENT:KM) ตัวชี้วัดความสำเร็จที่สำคัญ คือ นักศึกษามีความเข้าใจจนสามารถอธิบายเกี่ยวกับองค์ความรู้จากการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมได้ องค์ความรู้ แนวทางหรือโครงการที่เกิดขึ้น สามารถนำไปเผยแพร่และปฏิบัติให้เกิดผลลัพธ์ได้อย่างใดอย่างหนึ่งได้จริง ผู้รับผิดชอบมีทั้งฝ่ายกิจการนักศึกษา ฝ่ายพัฒนาการศึกษา อาจารย์ประจำรายวิชา และองค์กรนักศึกษา

2.4 ^{ขั้น}รายงานและนำเสนอ (Reporting) ประกอบด้วย 1 เป้าหมายการพัฒนา 1 แนวทาง 3 วิธีการ 3 โครงการ 3 ตัวชี้วัด 3 หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ กล่าวโดยสรุปได้ดังนี้ เป้าหมายการพัฒนานิสิต นักศึกษาได้สร้างผลงานจากการสรุปองค์ความรู้ และเลือกวิธีการนำเสนอต่อสาธารณชนได้อย่างเหมาะสม แนวทางส่งเสริมให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานจากการสร้างองค์ความรู้ให้ผู้อื่นรับรู้ มีวิธีการและโครงการ เช่น จัดเวทีเสวนา ผลงานหรือองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาทักษะตามองค์ประกอบที่กำหนด ส่งเสริมกิจกรรมที่เป็นแนวทางแสดงผลงานของนักศึกษา ตามแนวทางของนักศึกษา เช่น ลักษณะกิจกรรมคล้ายการเปิดโลกกิจกรรมนักศึกษา ที่ให้นักศึกษาได้แสดงผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรม จัดการประชุมเชิงวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะตามองค์ประกอบ เป็นการเผยแพร่องค์ความรู้ตามหลักวิชาการและเป็นการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ซึ่งกันและกัน จัดกิจกรรมที่ร่วมสมัยและอยู่ในความสนใจของนิสิต นักศึกษา เช่น การทำ TikTok เป็นต้น เพื่อให้นักศึกษาได้เกิดความสนใจมากขึ้น ตัวชี้วัดที่สำคัญ ผู้จัดทำรายงานสามารถอธิบายและตรวจสอบองค์ความรู้จากการจัดทำรายงานผลได้ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถอธิบายและคิดค้นวิธีการนำเสนอต่อสาธารณชน จนสามารถนำไปปฏิบัติเป็นแนวทางของตนเองได้ ผู้รับผิดชอบ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ฝ่ายกิจการนักศึกษาและฝ่ายพัฒนาการศึกษา

2.5 ^{ขั้น}การเผยแพร่ความรู้ (Obtain) ประกอบด้วย 1 เป้าหมายการพัฒนา 1 แนวทาง 4 วิธีการ 1 โครงการ 5 ตัวชี้วัด และ 3 หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ กล่าวโดยสรุปได้ดังนี้ เป้าหมายการพัฒนานิสิต นักศึกษาได้เลือกใช้เทคโนโลยี และใช้เครื่องมือสำหรับเผยแพร่ข้อมูลได้เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน แนวทาง ส่งเสริมให้นักศึกษาได้เลือกใช้วิธีการสื่อสาร การเลือกเครื่องมือ หรือเทคโนโลยีสำหรับการเผยแพร่ข้อมูลให้สอดคล้องกับสังคมในยุคปัจจุบัน วิธีการและโครงการ เช่น การเผยแพร่ข้อมูลองค์ความรู้ และประเมินผลจากผู้เข้าชมการเผยแพร่องค์ความรู้ สำหรับการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นมาตรฐาน มีกิจกรรมที่เกี่ยวกับความรู้ทางกฎหมายของการเผยแพร่ข้อมูล ควบคู่ไปกับการสอนเทคนิควิธีการใช้เทคโนโลยี อบรมเชิงปฏิบัติการหลักการ

ประชาสัมพันธข้อมูลข่าวสาร และเลือกวิธีการสื่อสารได้ตรงตามกลุ่มเป้าหมาย ตัวชี้วัดที่สำคัญ ผลการประเมินจากผู้เข้าชมการเผยแพร่องค์ความรู้ ผลประเมินความคิดเห็นจากผู้เข้าชมผลงาน อยู่ในระดับดีมาก และสามารถนำผลสร้างแนวทางการปฏิบัติให้เป็นมาตรฐานได้ ผู้เข้าร่วมอบรม สามารถอธิบายหลักการและเลือกวิธีการสื่อสารตรงตามกลุ่มเป้าหมาย ผู้รับผิดชอบ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ฝ่ายกิจการนักศึกษาและฝ่ายพัฒนากการศึกษา

3. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางใหม่ของการพัฒนา นักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางใหม่ของการ พัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาไปปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนซึ่งประกอบด้วย 6 เป้าหมายการพัฒนา 9 แนวทาง 34 วิธีการ 18 โครงการ 24 ตัวชี้วัด และ 25 หน่วยงาน/ ผู้รับผิดชอบ พบว่า มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติใช้อยู่ใน ระดับมาก และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดในระดับ 3.51 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำผลมาอภิปราย ได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของ สถาบันอุดมศึกษา มีผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า มีองค์ประกอบ จำนวน 2 องค์ประกอบ โดยมีค่าไอเกน (Eigen Value) อยู่ที่ 22.094 และ 1.496 ตามลำดับ และมีความแปรปรวนร่วมของข้อมูลอยู่ที่ร้อยละ 62.079 ดังนี้ 1) องค์ประกอบการพัฒนาตนเองด้วยสุนทรียภาพแห่งชีวิต และ 2) องค์ประกอบด้ การพัฒนาเชิงปัญญาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปราย ดังนี้

1.1 องค์ประกอบการพัฒนาตนเองด้วยสุนทรียภาพแห่งชีวิต เป็น องค์ประกอบสำคัญของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา มีค่าไอเกน (Eigen Value) เท่ากับ 22.094 ทั้งนี้อาจเนื่องจากการพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์นอกจากที่ จะพัฒนาด้านสติปัญญา ความสามารถของตัวเองแล้ว ในเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม อารมณ์ ร่างกาย เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาและการดูแล เพื่อให้มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง สติปัญญา อารมณ์ สังคม จิตใจ และร่างกาย นอกจากนั้นปัจจุบันด้วยความก้าวหน้าทาง เทคโนโลยี การสื่อสารต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นสิ่งที่นิสิตนักศึกษาต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องอีกด้วย และ

สถาบันอุดมศึกษาเองนอกจากจะพัฒนานิสิตนักศึกษาทางด้านวิชาการ วิชาชีพนี้อหารายวิชาแล้ว การพัฒนานิสิต นักศึกษาให้เป็นผู้มีความกตัญญูกตเวที ชยัน ซื่อสัตย์ อุดม เสียสละเพื่อส่วนรวม ยึดมั่นและปฏิบัติในคำสอนของศาสนาและจรรยาบรรณในอาชีพของตนเอง เป็นคนมองในภาพกว้าง ไม่ยึดตนเองเป็นจุดศูนย์กลาง มีพัฒนาด้านร่างกายให้แข็งแรง มีสุขภาพดี มีความสมดุลระหว่างการทำงานและการพักผ่อน ตระหนักและยอมรับรวมถึงการแสวงหาทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม เท่าทันอารมณ์และเข้าใจตนเอง ควบคุมอารมณ์ตนเองได้ มีสุนทรียภาพ สามารถจัดการตนเองในภาวะวิกฤติที่เข้ามากระทบตนเอง สามารถแก้ไขปัญหาในสภาวะวิกฤติเผชิญหน้ากับโลกในสังคมปัจจุบัน แก้ไขปัญหาได้อย่างหลากหลาย และลุกขึ้นได้ด้วยตนเอง สามารถใช้ Social Media และ Social Network สำหรับการทำงานต่าง ๆ พัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับ AI (Artificial Intelligence) ใช้เทคโนโลยีช่วยให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด รู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยี มีความสามารถด้านการสื่อในรูปแบบต่าง ๆ เรียนรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมและคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ อย่างสร้างสรรค์เป็นทักษะอีกด้านที่จำเป็นต้องปลูกฝังและพัฒนาให้เกิดขึ้นกับนิสิตนักศึกษา ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของจิระประภา อัครบวร (2554, pp. น. 41-51) ในมิติของการพัฒนาด้านอารมณ์ (Emotional Development) เป็นการพัฒนาเพื่อให้เกิดความสมดุลของอารมณ์ตนเองกับสถานการณ์แวดล้อมและกับผู้อื่น รวมถึงความสามารถตระหนัก ยอมรับ และแสดงออกทางอารมณ์ตนเองได้อย่างเหมาะสม เป็นการพัฒนาเพื่อมุ่งหวังผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การแสดงออกของอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) (2543, pp. น. 16-17) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กแบบองค์รวมไว้ 4 ด้าน คือด้านกาย ด้านจิตใจ ด้านอารมณ์และด้านสังคม ต้องมีการพัฒนาความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางวัตถุ เรียกว่ากายภาวนา หมายถึงการพัฒนาร่างกายให้แข็งแรง มีสุขภาพที่ดี การพัฒนาด้านจิตใจ คุณธรรม ความดี การเพิ่มสมรรถภาพจิตใจให้เข้มแข็ง มีสติ สมาธิ เป็นต้น นอกจากนี้ วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล (2562, pp. น. 1-5) ได้กล่าวถึงแนวคิดการพัฒนาด้านเทคโนโลยี การเลือกสรรข้อมูลมาสร้างเป็นนวัตกรรม และทักษะใหม่สำหรับอนาคตได้แก่ การสังเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ มาสู่สิ่งที่จับต้องได้ ความสามารถเข้าถึงและประเมินเพื่อนำมาสร้างสื่อใหม่ ๆ และความสามารถในการทำงานบนโลกออนไลน์ เป็นไปตามงานวิจัยของ ธนชัย ใจซื่อ (2563, pp. น. 77-78) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนานักศึกษาภาคปกติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามพบว่า ระดับสภาพปัจจุบันในการพัฒนานักศึกษาภาคปกติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย

ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรมรองลงมา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบด้านความรู้ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านทักษะทางปัญญาตามลำดับ สอดคล้องกับกิตติคุณภรณ์ ร้อยหมื่นไวย (2562, pp. น. 93-95) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบรูปแบบการพัฒนานักศึกษาตามหลักภาวะ 4 : กรณีศึกษาวิทยาลัยสยามบริหารธุรกิจ จังหวัดนนทบุรี พบว่า แนวทางตามรูปแบบการพัฒนานักศึกษาตามหลักภาวะ 4 : กรณีศึกษา วิทยาลัยสยามบริหารธุรกิจ จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีผลการวิจัยรายด้าน ได้แก่ ด้านกายภาวณา ด้านศีลภาวณา ด้านจิตภาวณา และด้านปัญญาภาวนาอยู่ในระดับมาก เมื่อเวลามนุษย์มีการกระทำอะไรก็ตามทุก ๆ ครั้ง ก็มักจะมีการปฏิบัติเรื่องภาวะ 4 เข้ามาเกี่ยวข้องของเสมอ ซึ่งเบญจพร จึงเกรียงไกร (2558, p. น. 253) ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนากิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะทางวิชาชีพสำหรับนักศึกษาพยาบาล จากงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ทั้งหมด 80 เล่ม พบว่า มีคุณลักษณะหรือพฤติกรรมทางคุณธรรม จริยธรรมที่ถูกระบุไว้ในงานวิจัยและสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ มี 8 ด้าน เรียงตามลำดับความสอดคล้องจากมากไปน้อย ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความเมตตากรุณา ความร่วมมือ สามัคคี/มีมนุษยสัมพันธ์ ความมีระเบียบวินัย ความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความยุติธรรม และความเสียสละ เป็นไปตามผลการวิเคราะห์องค์ประกอบที่ 2 นี้เช่นกัน

1.2 องค์ประกอบการพัฒนาเชิงปัญญาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา มีค่าไอเกน (Eigen Value) เท่ากับ 1.496 ทั้งนี้อาจเนื่องจากทักษะตามองค์ประกอบนี้เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะด้าน Hard Skill ซึ่งเป็นด้านที่สถาบันอุดมศึกษามีภารกิจหลักสำหรับพัฒนานิสิต นักศึกษาของสถาบันให้ได้เรียนรู้ครบทุกมิติและรู้จักสังคม พัฒนาความเฉลียวฉลาด ความสามารถด้านการคิดต่าง ๆ ผีกการคิดอย่างรอบด้านไม่ยึดติดกับแนวคิดใดแนวคิดหนึ่งด้านเดียว สามารถวางแผนชีวิตและรองรับความเสี่ยงของชีวิตได้ พัฒนาให้เกินการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความชำนาญในการใช้สติปัญญา สามารถเชื่อมโยงความคิดและข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้ พัฒนาความรอบคอบ ลดความผิดพลาดและทำงานอย่างเป็นระบบ มีความมั่นใจ กล้าที่จะแสดงออกอย่างเหมาะสม มีความฉลาดทางอารมณ์ พัฒนาสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น เคารพต่อความเห็นที่แตกต่าง สามารถทำงานเป็นกลุ่มและทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความเป็นผู้นำ กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงความคิดเห็นสอดคล้องกับแนวคิดของ จิรประภา อัครบวร (2554, pp. น. 41-51) ในประเด็นมิติของการพัฒนาคนอย่างสมบูรณ์ ในด้านการพัฒนาปัญญา ความสามารถในการคิด การตั้งคำถามและการประเมินเพื่อนำมาซึ่งองค์ความรู้ สามารถประมวลผลและใช้ข้อมูล

เพื่อที่จะสร้างสรรค์ให้ได้ความคิดใหม่ ๆ และการพัฒนาด้านสังคม เป็นความสามารถในการแสดงออกซึ่งบทบาททางสังคม รวมถึงความสามารถในการพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่น สามารถสร้างเครือข่าย ให้ความเคารพต่อความเชื่อ ความคิดเห็นที่แตกต่างได้ เป็นไปตามที่ไพฑูริย์ สินลาวัฒน์ (2561, น. 19 - 20) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับทักษะของการศึกษา 4.0 ไว้ว่าต้องมีทักษะการวิเคราะห์หรือทักษะการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ (Critical Thinking and Creative Thinking) เพื่อแยกแยะสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ และแสวงโอกาสที่จะนำความคิดใหม่เข้าไป ทักษะการคิดออกแบบและการคิดค้นกรอง (Design Thinking and Selective Thinking) และสอดคล้องกับแนวคิดของวิจารณ์ พานิช (2555, น. 19 - 20) ได้กล่าวถึงทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ที่คนทุกคนต้องเรียนรู้ตั้งแต่ชั้นอนุบาลไปจนถึงมหาวิทยาลัยและตลอดชีวิตได้แก่ทักษะที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบนี้ ได้แก่ Reading (อ่านออก), (W)riting (เขียนได้) และ (A)rithmetics (คิดเลขเป็น) Critical thinking & problem solving (ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา) Creativity & innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม) Cross-cultural understanding (ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์) Collaboration, teamwork & leadership (ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ) Career & learning skills (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้) สอดคล้องกับ เพาเวอร์ (อ้างถึงใน นริรัตน์ วิจิตรแก้ว, 2542, น. 43) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาด้านวิชาการและบุคลิกภาพของนักศึกษาเกี่ยวกับเป้าหมายของการสร้างเอกลักษณ์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยชุมชน Holyoke ผลการวิจัยพบว่า สิ่งสำคัญที่สุดในการพัฒนาคือ ความรู้ รองลงมาคือ ทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และนักศึกษาหญิงมีพัฒนาการทางด้านความรู้และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสูงกว่านักศึกษาชาย และนักศึกษาชายที่มีอายุมากกว่าจะสนใจในเรื่องความรู้ วัฒนธรรม และการเรียนรู้ด้วยตนเองสูงกว่าผู้ที่อายุน้อย นอกจากนี้พลังทัศน์ นักแน่น (2555, น. 207- 209) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำของนิสิตนักศึกษาครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ระดับปริญญาบัณฑิต ระหว่าง พ.ศ.2555-2564 พบว่าภาวะผู้นำด้านที่มากที่สุด คือด้านมนุษยสัมพันธ์และการเข้าสังคม ในจำนวน 8 ด้านที่ศึกษาคือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์และการเข้าสังคม ด้านการนำและการจัดการ ด้านปฏิภาณไหวพริบ ด้านทักษะในการทำงาน ด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านสติปัญญา และด้านคุณธรรม จริยธรรม

2. ผลการพัฒนาแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

ผลการพัฒนาแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยได้พิจารณาองค์ประกอบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา และนำองค์ประกอบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา มาสร้างแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาโดยใช้แนวคิด MACRO model จำนวน 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation) ขั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active learning) ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion) ขั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting) และขั้นการเผยแพร่ความรู้ (Obtain) เป็นแบบร่างในการสร้างแนวทาง จากนั้นได้จัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้นำนิสิตนักศึกษา เพื่อพิจารณาและยืนยันร่างแนวทางที่ได้ยกร่างขึ้น ได้องค์ประกอบของร่างแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม ประกอบด้วย 6 เป้าหมายการพัฒนา 9 แนวทาง 34 วิธีการ 18 โครงการ 24 ตัวชี้วัด และ 25 หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ และดำเนินการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการนำแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาไปใช้ พบว่า เป้าหมายการพัฒนา แนวทาง วิธีการ โครงการ ตัวชี้วัด และหน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบของแต่ละขั้นตาม MACRO model มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด คือ 3.51 พบว่าค่าเฉลี่ยของเป้าหมายการพัฒนา แนวทาง วิธีการ โครงการ ตัวชี้วัด และหน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

2.1 แนวทางการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาโดยภาพรวม จากงานวิจัยพบว่า ในขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation) ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion) ขั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting) และขั้นการเผยแพร่ความรู้ (Obtain) มีเป้าหมายการพัฒนา แนวทาง วิธีการ โครงการ ตัวชี้วัด และหน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบร่วมกันได้ทั้งสององค์ประกอบ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะในขั้นตอนทั้ง 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation) ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion) ขั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting) และขั้นการเผยแพร่ความรู้ (Obtain) เป็นขั้นตอนที่สามารถมีองค์ประกอบของแนวทางการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมที่ปฏิบัติร่วมกันจนบรรลุเป้าหมายของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมได้ โดยมีวิธีการ โครงการที่ปฏิบัติสอดคล้องกัน ผู้วิจัยจึงนำเสนออภิปรายรวมกันทั้ง 4 ขั้น โดยการเริ่มต้นจากการกำหนดนโยบายจากผู้บริหารสถาบันการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจให้นิสิตนักศึกษาเห็นความสำคัญของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมก่อน จากนั้นจึงถ่ายทอดไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ในทุกระดับของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อให้เห็นถึงความสำคัญ จำเป็นของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม และให้

ทุกภาคส่วนร่วมรับรู้ และตระหนักถึงความสำคัญ จำเป็นของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา เมื่อผ่านขั้นการเรียนรู้ด้วยตนเองแล้ว จะเป็นการสร้างองค์ความรู้ที่ได้มีการพัฒนาเกิดขึ้นและสรุป เลือกใช้วิธีการที่จะสื่อสารออกสู่สาธารณชนเพื่อให้ทราบถึงผลลัพธ์ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม รวมถึงทราบปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไข เพื่อให้การพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมเป็นมาตรฐานและได้ผลลัพธ์ต่อตัวนิสิตนักศึกษามากยิ่งขึ้น ซึ่งตรงกับสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (2562, น. 14 - 17) ให้แนวทางการมุ่งสู่ความสำเร็จของนิสิต นักศึกษา จำเป็นต้องอาศัยวิธีการแบบองค์รวมที่ครอบคลุมสี่มิติของสภาพแวดล้อมที่ดีในการพัฒนานิสิต ได้แก่ มิติความสำเร็จของนิสิตนักศึกษแบบองค์รวมที่ 1 : ภาวะผู้นำของสถาบัน (Institutional Leadership) ผู้นำสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ สภามหาวิทยาลัย อธิการบดี และทีมผู้บริหาร ให้ความสำคัญ สื่อสารและแสดงการสนับสนุนการสร้างความสำเร็จให้แก่นิสิตนักศึกษา โดยการวางรากฐานให้ทุกส่วนในสถาบันอุดมศึกษาตระหนักและมีส่วนร่วม ซึ่งอาจอาศัยการจัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงาน และโครงการพัฒนานิสิตนักศึกษาสู่ความสำเร็จ โดยมีการกำหนด ความสำเร็จของนิสิต นักศึกษา ไว้อย่างชัดเจน ในการสร้างและรักษาความยั่งยืนของสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความสำเร็จของนิสิตนักศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการสนับสนุนของผู้บริหารทุกระดับ ตั้งแต่ระดับสูงและถ่ายทอดไปสู่ผู้บริหารรองลงไปจนถึงผู้นำระดับล่างสุด ไม่ว่าจะป็นระดับคณะ สาขาวิชา ภาควิชา จนถึงอาจารย์และบุคลากรที่ปฏิบัติเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับนิสิต มิติความสำเร็จของนิสิตนักศึกษแบบองค์รวมที่ 2 : วัฒนธรรมของสถาบัน (Institutional Culture) วัฒนธรรมที่มุ่งเน้นความสำเร็จของนิสิตนักศึกษา (SoC : Success-oriented Culture) ได้แก่ ทศนคติและการพูดคุยของอาจารย์และบุคลากรเกี่ยวกับการจัดให้มีกิจกรรมและโครงการที่มุ่งพัฒนาความสำเร็จของนิสิต นักศึกษา ภายใต้วัฒนธรรมที่มุ่งสู่ความสำเร็จของนิสิตนักศึกษาจะทำให้มีการพัฒนาบุคลากรให้เติบโตในงานพัฒนาความสำเร็จของนิสิตนักศึกษา มิติความสำเร็จของนิสิตนักศึกษแบบองค์รวมที่ 3 : การเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษา (Student Learning) และมิติความสำเร็จของนิสิตนักศึกษแบบองค์รวมที่ 4 : ความผูกพันของนิสิตนักศึกษา (Student Engagement) และปิดท้ายสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา (2563, น. 48-50) ได้ระบุถึงแนวปฏิบัติที่ดีของการพัฒนากิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพนักศึกษาว่า ควรมีการจัดทำแผนกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สถาบันจะจัดให้แก่นักศึกษาโดยนักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนดังกล่าว จัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบในคุณลักษณะที่จำเป็นที่ควรเสริมสร้างให้เกิดขึ้นแก่นักศึกษา สื่อสารให้นักศึกษาได้ทราบผ่านช่องทางที่หลากหลาย จัดให้มีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้าง

การปรับตัวสำหรับนักศึกษาใหม่ เพื่อสร้างความสามารถในการปรับตัวและพร้อมศึกษาเล่าเรียน และใช้ชีวิตในสถาบันในรูปแบบที่หลากหลาย จัดให้มีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของนิสิต นักศึกษาภายใต้รูปแบบที่หลากหลาย จัดหาเวทีและโอกาสเพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกและ แสดงออกถึงทักษะอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งสามารถประเมินทักษะความสามารถของตนเอง วาง แนวทางประเมินผลการพัฒนานักศึกษาในภาพรวมของสถาบัน เพื่อศึกษาการบรรลุเป้าหมายที่ วางไว้ เพื่อเสนอสถาบันทราบ เพื่อผู้บริหารสถาบันสามารถนำผลการวิเคราะห์มาใช้ในการวางกล ยุทธ์เพื่อการดำเนินงานต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับมิลเลอร์ และวินสตันจูเนียร์ (Miller and Winston, Jr. 1991 อ้างถึงในสำเนา ขจรศิลป์. 2538, น. 16 - 17) ได้เสนอหลักการพัฒนานักศึกษาไว้ว่าทุก ฝ่ายในสถาบันอุดมศึกษามีส่วนรับผิดชอบในการพัฒนานักศึกษา การร่วมมือและทำงานร่วมกัน ของบุคลากรทุก ๆ ฝ่ายในสถาบัน จึงมีความสำคัญต่อความสำเร็จในการพัฒนานักศึกษา การ พัฒนามนุษย์เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและสะสม ทั้งนี้เป็นเพราะบุคคลอยู่ในกระบวนการ เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทิศทางในการพัฒนานั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของบุคคล ถึงแม้จะมี ความพยายามที่จะทำให้การพัฒนาดันถอยลง แต่การพัฒนายังคงดำเนินอยู่ในบางลักษณะและ การพัฒนายังเป็นกระบวนการที่สะสม ซึ่งเกิดขึ้นตามธรรมชาติโดยประสบการณ์ที่บุคคลเรียนรู้ใน อดีต มีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคคลในอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของอาณัฐ แพทย์วงศ์. (2550, p. น. 96) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาใน กรุงเทพมหานคร พบว่า การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ควรกำหนดให้มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในรูปแบบบังคับ เพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้รับการ พัฒนาตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งรูปแบบการจัดกิจกรรมของแต่ละสถาบันเป็นผู้กำหนดเอง โดยการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้นต้องสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย โดยมีเป้าหมายให้ฝ่ายกิจการนิสิต นักศึกษาร่วมกับฝ่ายวิชาการกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งในหลักสูตร ผู้บริหาร อาจารย์ฝ่ายกิจการนิสิต นักศึกษา ควรประชุมปรึกษาหาแนวทางการจัดกิจกรรมที่แปลกใหม่ ไม่ควรทำแบบเดิม ควร ปรับเปลี่ยนให้มีความทันสมัย เพื่อจูงใจให้นิสิตนักศึกษาสนใจเข้าร่วม หรือวิเคราะห์สภาพและ ปัญหาของกิจกรรมที่ผ่านมาว่าอะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้นิสิตนักศึกษาไม่เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อให้ได้ ข้อมูลในแง่มุมต่าง ๆ มาพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมที่ดีต่อไป นอกจากนี้วีรัตน์ ทับทองกุล (2561, pp. น. 342-343) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้าง คุณลักษณะตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า แนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาควรกำหนดแผนการ

ดำเนินงานหลัก 4 ประการ คือ 1) สร้างความรู้ความเข้าใจ 2) นำสู่การปฏิบัติ 3) ประสานความร่วมมือและเชื่อมโยงเครือข่าย และ 4) ติดตามประเมินผลรายงานความก้าวหน้า โดยมีแนวทาง 3 ลักษณะ คือ 1) ผ่านระบบบริหารสถานศึกษา 2) ผ่านการจัดการเรียนการสอน และ 3) ผ่านการจัดกิจกรรม

2.2 แนวทางการพัฒนาตนเองด้วยสุนทรียภาพแห่งชีวิต จากการศึกษาพบว่า เป้าหมายการพัฒนา แนวทาง วิธีการ โครงการ ตัวชี้วัด และหน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบในชั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active learning) มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด คือ 3.51 พบว่าค่าเฉลี่ยของเป้าหมายการพัฒนา แนวทาง วิธีการ โครงการ ตัวชี้วัด และหน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถาบันอุดมศึกษามีภารกิจหนึ่งที่สำคัญคือการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่เก่งและดี พร้อมทั้งจะออกมารับใช้สังคม จึงมีการเพิ่มเติมเสริมทักษะด้านสังคม การอยู่ร่วมกับผู้อื่น หรือแม้แต่ด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพเป็นสิ่งที่นิสิตนักศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเอง จึงเห็นความสำคัญและความจำเป็นของแนวทางการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาที่ได้จากงานวิจัยซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. 2562. 12 - 25) ยุทธศาสตร์ที่ 1 การส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา Soft Skills ที่บูรณาการกับ Hard Skills อย่างสมดุล สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม (Holistic Education) และการปรับเปลี่ยนกรอบความคิดของผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เห็นความสำคัญของการพัฒนา Soft Skills ให้แก่นักศึกษา สร้างกลไกในการสื่อสารสร้างความเข้าใจและแรงจูงใจในการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมหรือการพัฒนา Soft Skills ที่บูรณาการกับ Hard Skills อย่างสมดุลให้แก่นักศึกษา การกำหนดนโยบาย/มาตรการ หรือแนวทาง (Guidelines) ในการผลักดันให้เกิดการ พัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม หรือการบูรณาการระหว่าง Soft Skills และ Hard Skills อย่างสมดุลในหลักสูตรการเรียนการสอน (Curriculums) ของแต่ละหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างระบบนิเวศที่สนับสนุนการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง (Transformative Learning) ส่งเสริมให้เกิดการออกแบบการเรียนการสอนแบบกิจกรรมร่วมหลักสูตร (Co-Curriculum) และเสริมหลักสูตร (Extra-Curriculum) กำหนดนโยบายหรือระบบ (Political System) ที่ทำให้เกิดการสร้างระบบนิเวศในการสร้างระบบการเรียนสู่การเปลี่ยนแปลง เชื่อมโยงเครือข่าย/ พันธมิตรเพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาในการสร้าง

ระบบนิเวศน์ (Ecosystem) ของกระบวนการพัฒนานักศึกษาให้นำไปสู่การ สนับสนุนการเรียนรู้สู่ การเปลี่ยนแปลง ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เป็นผู้ผ่านการเปลี่ยนแปลง ตอบสนอง ต่อสังคม มีความรู้ควบคู่คุณธรรม ใช้กลไกเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาและเครือข่ายบุคลากรใน สถาบันอุดมศึกษาทุกระดับ ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากรฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา และนิสิต นักศึกษา ในการพัฒนานิสิต นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทำให้เกิดเวทีเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ ความรู้และประสบการณ์ (Sharing of Knowledge) ในการพัฒนานิสิตนักศึกษาใน สถาบันอุดมศึกษาให้มีคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตามแนวทางพัฒนานิสิตนักศึกษา แบบองค์รวม ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้าน การพัฒนานิสิตนักศึกษาเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งผลักดันให้กระบวนการพัฒนานิสิตนักศึกษาเชื่อมโยง กับทิศ ทาง การพัฒนาประเทศและความเป็นพลเมืองโลก เป็นไปตามที่ กิตติภูมิ มีประดิษฐ์ (2562, pp. น. 17-19) ได้กล่าวถึงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในแต่ละด้านว่าควรมุ่งเน้นให้มีคุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินชีวิต บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นักศึกษาสามารถอธิบาย ความหมายและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถประยุกต์ใช้ เพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเองและช่วยเหลือผู้อื่น สามารถแสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรมและความพอเพียง เป็นแบบอย่างที่ดีได้ มีจิตอาสาและสำนึกสาธารณะ เป็นพลเมืองที่มี คุณค่าของสังคมไทยและสังคมโลก มีความเอาใจใส่ กระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการ พัฒนา/แก้ปัญหาส่วนรวม/ชุมชน/สังคม ซึ่งแสดงออกในรูปของการกระทำที่มุ่งประโยชน์สุขแก่ ผู้อื่น บนพื้นฐานของความตั้งใจดี เจตนาดี และเป็นไปตามความสมัครใจของตนโดยไม่มี การ บังคับ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างรู้เท่าทัน สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการพัฒนา ปัญญา ความรู้ด้านต่าง ๆ และเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สืบค้นข้อมูล รวบรวม วิเคราะห์ และนำเสนอข้อค้นพบได้อย่างเหมาะสมและซื่อสัตย์ มีทักษะการคิดแบบองค์รวม นักศึกษาสามารถคิดเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ในเชิงเหตุผลรวมทั้งเชื่อมโยง กระบวนการคิดแบบต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างรอบด้านและมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกวิธี คิดพิจารณาที่เหมาะสมต่อประเด็นปัญหาหนึ่ง ๆ ไม่ว่าจะด้วยการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ แสดง การประเมินข้อมูลเพื่อชี้ให้เห็นความน่าเชื่อถือและให้ข้อสรุปอันจะนำไปสู่การตัดสินใจที่ถูกต้อง เหมาะสม สามารถศึกษาปัญหาที่มีความซับซ้อนและสามารถให้แนวทางแก้ปัญหาที่สร้างสรรค์ได้ และสามารถใช้ทักษะการคิดพัฒนาให้เกิดเป็นปัญญา โดยมีลำดับการคิดจาก Discerning (Cognitive) สู่ Respecting (Affective) สู่ Engaging (Active) และที่สุดคือ Transforming (Reflective) ผลของการคิดคือ การเปลี่ยนแปลงตนเอง

2.3 แนวทางการพัฒนาเชิงปัญญาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต จาก การศึกษาพบว่า เป้าหมายการพัฒนา แนวทาง วิธีการ โครงการ ตัวชี้วัด และหน่วยงาน/ ผู้รับผิดชอบในชั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active learning) มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด คือ 3.51 พบว่าค่าเฉลี่ยของเป้าหมายการพัฒนา แนวทาง วิธีการ โครงการ ตัวชี้วัด และหน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการพัฒนาทักษะทางปัญญาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องพัฒนานิสิต นักศึกษาให้เกิดความรู้ ความสามารถด้านวิชาชีพตามสาขาวิชาที่นักศึกษาได้ศึกษา สำหรับนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สังคมและประเทศชาติภายหลังสำเร็จการศึกษา มีการพัฒนานิสิตนักศึกษาทั้งทางด้านวิชาการ วิชาชีพและทักษะทางสังคมอย่างรอบด้านเพื่อช่วยเสริมเติม ทักษะให้นักศึกษาอย่างรอบด้าน โดยไพฑูริย์ สีนลารัตน์ (2561, น. 65-67) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ ไว้เป็น 4 คำ คือ CCPR Model คือ คุณลักษณะที่ 1 คือ การคิดวิเคราะห์ (Critical Mind) คุณลักษณะเช่นนี้เมื่อคนไทย เด็กไทยมีลักษณะนี้มากจะเกิดการ ตั้งข้อสงสัยต่อสิ่งที่เชื่อ หรือเห็นว่าดีจริงหรือไม่ เหมาะสมหรือไม่ จำเป็นหรือไม่ จะมีผลให้เป็นคน Smart Consumer เป็นผู้บริโภคที่ฉลาดนั่นเอง คุณลักษณะที่ 2 คือ การคิดสร้างสรรค์ (Creative) หากจะฝึกและพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ตลอดโดยเราไม่คิดอะไรใหม่ ๆ เลย จะเป็น ผู้ฟังที่ Negative อยู่ร่ำไป ซึ่งจะทำให้เสียโอกาสในอาเซียนมากขึ้น เราจึงควรคิดใหม่ คิด สร้างสรรค์ขึ้นมาบ้าง คุณลักษณะที่ 3 คือ คิดผลิตภาพ (Products) เน้นไปที่สร้างงานให้เป็น รูปธรรม (Product-Oriented, Productive) เมื่อคิดสร้างสรรค์และมีจินตนาการแล้ว ควรจะทำได้ ให้เห็นงานเป็นรูปธรรมขึ้น และคุณลักษณะที่ 4 คือ ความรับผิดชอบ (Responsible) ข้อนี้ชัดอยู่ใน ตัวของมันเอง คนในอนาคตและคนในปัจจุบัน จำเป็นต้องรับผิดชอบต่อบุคคลเรื่องของคุณธรรม จริยธรรมพร้อมกันไป

สอดคล้องกับธนชัย ใจชื่อ (2563, pp. น. 77-78) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนานักศึกษาภาคปกติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า ข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมด้านความรู้ ได้แก่ สนับสนุนกิจกรรมการเรียน การสอนที่สร้างประสบการณ์ให้กับผู้เรียนจากการนำองค์ความรู้มาใช้ และการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ เพื่อเตรียมความพร้อมพร้อมกับสถานการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลง จัดกิจกรรมทัศนศึกษาให้นักศึกษาพบเจอสิ่งแปลกใหม่เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ มีการบูรณาการศาสตร์วิชาต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาโดยให้คณะจัดกิจกรรมที่มีองค์ความรู้ผสมผสานกับการจัด

กิจกรรม เน้นการพัฒนาให้นักศึกษามีความรู้ที่เป็นมาตรฐาน และคุณภาพตามที่ผู้มีส่วนได้เสีย
 ควรจัดการเรียนการสอนที่เน้นการใช้ความรู้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง สนับสนุนการ
 แสวงหาความรู้จากนอกห้องเรียน ด้านทักษะทางปัญญา ได้แก่ ให้ผู้เรียนฝึกการมีความคิดริเริ่ม
 สร้างสรรค์มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ปลูกฝังและปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ จัดกิจกรรมฝึกการคิด
 หาหนทางในการแก้ไขปัญหาทั้งรายบุคคลและแบบกลุ่ม จัดกิจกรรมเน้นทักษะความรู้ในการแก้ไข
 ปัญหาของตนเองและสังคม ให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ และแสดง
 ความสามารถอย่างเต็มที่อาจารย์ผู้สอนคอยกำกับดูแลนักศึกษาให้อยู่ในกฎระเบียบของ
 มหาวิทยาลัย ควรจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อให้นักศึกษาใช้ฝึกใช้ทักษะในการสื่อสาร ทักษะการทำงาน
 จัดการเรียนโดยยกปัญหาในชีวิตประจำวันมาให้นักศึกษาฝึกแก้ปัญหา การจัดกิจกรรมด้าน
 คุณธรรม จริยธรรม ต้องมุ่งเน้นการจัดกิจกรรม โครงการให้นักศึกษา มีประสบการณ์ และเข้าใจ
 เรื่องคุณธรรมจริยธรรมฝึกการเป็นผู้ให้ในทุกด้าน รู้จักแบ่งปันมีจิตสาธารณะ ประโยชน์เพื่อสังคม
 ส่วนรวมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักศึกษา ควรจัดกิจกรรมให้นักศึกษามาเพื่อประโยชน์จิต
 อาสา ควรจัดกิจกรรมค่ายอาสาพัฒนาท้องถิ่น เป็นไปตามที่อาณัติ แพทย์วงษ์ (2550, น. 83 -
 100) ที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาใน
 กรุงเทพมหานคร พบว่า แนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาด้านสติปัญญา ควรปรับปรุงรูปแบบการ
 สอนเชิงรุก (Active Learning) เน้นให้นิสิตนักศึกษามีส่วนรวมในกระบวนการเรียนการสอนให้รู้จัก
 คิดวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็น และเน้นทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษให้กับนิสิตนักศึกษาให้มาก
 ขึ้น และแนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาด้านสังคม ควรจัดให้นิสิตนักศึกษาได้พบกับชุมชนรอบ
 มหาวิทยาลัยหรือชนบท เพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้พูดคุยกับชุมชน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและ
 ช่วยกันแก้ปัญหา ส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาได้เผยแพร่ความรู้สู่ชุมชน ให้นิสิตนักศึกษาจัดโครงการ
 ที่ทำประโยชน์เพื่อสังคม และที่สำคัญคือควรฝึกให้นิสิตนักศึกษามีภาวะการเป็นผู้นำ ฝึกการ
 ทำงานเป็นทีม ฝึกแสดงความคิดเห็น กล้าตัดสินใจอย่างมีเหตุผล แนวทางการพัฒนานิสิต
 นักศึกษาด้านร่างกาย ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาควรจัดกิจกรรมออกกำลังกายที่หลากหลายและ
 ต่อเนื่องเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาได้ออกกำลังกาย จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับ
 เวลาว่างของนิสิตนักศึกษาเพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมให้มากที่สุด และควรสนใจในเรื่อง
 การแต่งกายอย่างจริงจัง แนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาด้านจิตใจ ควรจัดโครงการอบรมด้าน
 คุณธรรม จริยธรรมให้กับนิสิตนักศึกษาทุกชั้นปีอย่างต่อเนื่อง กระตุ้นให้นิสิตนักศึกษาเข้าร่วม
 กิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา และในการจัดกิจกรรมทุกกิจกรรมควรสอดแทรกเรื่องคุณธรรม
 จริยธรรม เพื่อเป็นการปลูกฝังให้นิสิตนักศึกษามีความประพฤติและมีจิตใจที่ดีงาม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยจึงขอเสนอข้อเสนอแนะในการนำแนวทางไปใช้ ดังนี้

1. การศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

1.1 จากผลการศึกษา พบว่าการพัฒนานิสิตนักศึกษาด้านการแก้ไขปัญหา และการจัดการตนเองในสภาวะวิกฤติและการพัฒนาสุนทรียภาพเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม มีค่าไอเกน 22.094 และมีความแปรปรวน 58.142 เนื่องจากการพัฒนาด้านจริยธรรม อารมณ์ ร่างกายและการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วก้าวสู่ยุคเทคโนโลยีดิจิทัล ในภาวะที่สังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จิตใจ จริยธรรมของคนต้องมีความหนักแน่น การจัดการกับอารมณ์ตนเองอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ รวมถึงการรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงอยู่ตลอดเวลาเป็นสิ่งที่นิสิตนักศึกษาควรต้องตระหนักและพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา ส่วนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นสิ่งที่ไม่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในยุคโลกาภิวัตน์นี้ ต้องพัฒนาและเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม สร้างนวัตกรรมให้เกิดขึ้นในสังคม ต้องตระหนักถึงคุณและโทษของการใช้เทคโนโลยีอีกด้วย ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาต้องสร้างการตระหนักรู้ให้กับนิสิตนักศึกษาถึงความสำคัญและจำเป็นของการพัฒนาด้านจริยธรรม การจัดการอารมณ์ การดูแลสุขภาพกายและสุขภาพใจ และการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมได้อย่างเท่าทัน อีกทั้งตัวนิสิตนักศึกษาเอง ต้องพัฒนาในด้านดังกล่าว โดยการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถาบันการศึกษาจัดขึ้น รวมถึงค้นหาและเข้าร่วมกิจกรรมที่นอกเหนือจากที่สถาบันจัดขึ้นเพื่อพัฒนาตนเองในด้านจริยธรรม อารมณ์ ร่างกายและการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

1.2 จากผลการศึกษา พบว่า การพัฒนานิสิตนักศึกษาด้านการใช้สติปัญญาสามารถเชื่อมโยงความคิดและข้อมูลเพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้เกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา มีค่าไอเกน 1.496 และมีความแปรปรวน 3.937 เนื่องจากการพัฒนานักศึกษาในด้านการเรียนรู้ การคิดและการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข เป็นทักษะหรือองค์ประกอบที่เมื่อนิสิต นักศึกษาได้พัฒนาและเกิดขึ้นกับตัวนิสิต นักศึกษาแล้ว จะส่งผลโดยตรงกับตนเองที่จะสามารถประกอบอาชีพ และมีความก้าวหน้าในอาชีพการงาน ภายหลังจากที่นิสิตนักศึกษาสำเร็จการศึกษาแล้ว เนื่องจากในปัจจุบันสถานประกอบการต้องการผู้ที่พร้อมจะเรียนรู้ได้ตลอดเวลา มีการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ ในเนื้อหาของงานที่ปฏิบัติ ตลอดจนถึงต้องสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นหรือทีมงานภายใน

องค์กรได้อย่างปกติสุข ดังนั้นสถาบันการศึกษาจึงควรพัฒนานิสิตนักศึกษาของสถาบันตนเองให้นิสิตนักศึกษาได้เกิดทักษะการเรียนรู้ การคิดในหลากหลายมิติ และการอยู่ร่วมกันภายในสังคม การให้เกียรติซึ่งกันและกัน และตัวนิสิตนักศึกษาเองต้องเรียนรู้และพัฒนาทักษะเหล่านี้ให้เกิดขึ้นกับตนเองตลอดการศึกษาภายในสถาบัน และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลาโดยอาจเข้าร่วมเรียนรู้ในรายวิชาออนไลน์ที่มีขึ้น หรือเรียนรู้ทางสื่อออนไลน์ต่าง ๆ

2. การพัฒนาแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

2.1 ผลการวิจัย พบว่า แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาโดยการนำแนวทาง MACRO Model มาใช้ยกวางแนวทางการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมนั้น ครอบคลุมในขั้นตอนโดยเริ่มตั้งแต่การสร้างแรงจูงใจของนิสิต นักศึกษาให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม เมื่อนิสิต นักศึกษาเห็นถึงความสำคัญ และมีความต้องการพัฒนาแล้ว จะเข้าสู่ขั้นตอนของการพัฒนาซึ่งเป็นขั้นตอนของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นหลักการพัฒนานักศึกษาที่เหมาะสมกับสมัยปัจจุบันที่ผู้เรียนต้องการเกิดการเรียนรู้และพัฒนาด้วยตนเอง จากนั้นจึงเป็นการสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ เป็นการสะท้อนผลลัพธ์จากการพัฒนาตามแนวทางของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม เมื่อสรุปองค์ความรู้การพัฒนานักศึกษาตนเองแล้ว จะเป็นขั้นตอนของการเผยแพร่สิ่งที่ได้รับจากการพัฒนาออกสู่สาธารณชน เป็นกระบวนการที่จะทำให้นิสิตนักศึกษา หรือคนทั่วไปได้เห็นถึงผลลัพธ์ของการพัฒนาแบบองค์รวมที่เกิดขึ้น ดังนั้น จะพบว่าการใช้ MACRO Model มาประยุกต์ใช้กับการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมนอกจากเน้นที่นิสิตนักศึกษาเป็นสำคัญแล้ว หลังจากการพัฒนาจะเกิดเป็นองค์ความรู้ของการพัฒนาเกิดขึ้น สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับประยุกต์ใช้กับการจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตนักศึกษาแบบองค์รวมในด้านอื่น ๆ ได้อีกหลากหลายด้าน ดังนั้นหน่วยงานหรือฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานิสิต นักศึกษา สามารถนำแนวทางการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมที่ผู้วิจัยยกวางขึ้นประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมในบริบทของอัตลักษณ์ของนิสิตนักศึกษาภายในสถาบันหรือภายในคณะวิชา ภาควิชาและสาขาวิชาตนเองได้

2.2 ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา สามารถเกิดผลลัพธ์เป็นที่ประจักษ์ และนิสิต นักศึกษาได้รับการพัฒนาแบบองค์รวมได้อย่างแท้จริง ต้องมีการประสานร่วมมือกันทำงานของทุก ๆ ฝ่าย ตั้งแต่ระดับผู้บริหาร สถานศึกษาที่ต้องตระหนักและมีวิสัยทัศน์การพัฒนานิสิตนักศึกษาแบบองค์รวม ถ้ายกทอด

นโยบายการพัฒนาบัณฑิต นักศึกษาแบบองค์รวมไปยังฝ่ายปฏิบัติงานในทุกระดับ คณะ ภาควิชา หรือสาขาวิชาเองเป็นหน่วยงานที่เป็นแกนหลักสำหรับการพัฒนาบัณฑิตนักศึกษาแบบองค์รวม เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มีนิสิตนักศึกษาอยู่ในสังกัด บุคลากรฝ่ายสนับสนุนต่างๆ มีส่วนช่วยให้นิสิตนักศึกษาได้พัฒนาตนเองตามนโยบายที่กำหนดไว้ รวมถึงนักศึกษาเก่า ผู้ใช้บัณฑิตสามารถสะท้อนทักษะหรือสิ่งที่ต้องการจากการผลิตบัณฑิตในสถาบันการศึกษาได้อีกด้วย ดังนั้น จะพบว่าการพัฒนาบัณฑิตนักศึกษาแบบองค์รวม มิใช่เป็นหน้าที่ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่ต้องเป็นทุกฝ่ายร่วมมือและช่วยเหลือกันพัฒนาบัณฑิตนักศึกษาให้มีทักษะรอบด้าน หรือเป็นองค์รวมนั่นเอง สถาบันการศึกษาจึงจำเป็นต้องกำหนดนโยบายการพัฒนาบัณฑิตนักศึกษาแบบองค์รวมให้ชัดเจน และให้ทุกฝ่ายในสถาบันการศึกษาร่วมกันดำเนินการเป็นวาระสำคัญของสถาบันการศึกษา

2.3 สถาบันอุดมศึกษาที่นำแนวทางใหม่ของการพัฒนาบัณฑิตนักศึกษาแบบองค์รวมไปใช้ ควรมีตัวชี้วัดผลลัพธ์ที่สามารถวัดผลได้ มีขั้นตอน วิธีการประเมินที่ชัดเจน โดยเริ่มจากการกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาแบบองค์รวมให้ชัดเจน กำหนดตัวชี้วัดและวิธีการวัด ประเมินผลของแต่ละทักษะที่พัฒนานิสิตนักศึกษาก่อน แล้วจึงกำหนดรูปแบบของวิธีการหรือโครงการหรือกิจกรรมที่พัฒนานิสิตนักศึกษาขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบของการพัฒนานิสิตนักศึกษาแบบองค์รวมอย่างต่อเนื่อง เพื่อค้นหาองค์ประกอบของการพัฒนานิสิตนักศึกษาแบบองค์รวมรูปแบบใหม่ ๆ ให้เหมาะสมกับสังคมและเทคโนโลยีในอนาคตมากยิ่งขึ้น เนื่องจากสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เกิดอาชีพใหม่ ๆ ที่หลากหลายและมีความแปลกใหม่ในทุก ๆ ปี รวมถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

2. ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาแบบองค์รวมในรูปแบบหรือแนวทางอื่น ๆ เพื่อสามารถพัฒนานิสิตนักศึกษาที่มีความหลากหลาย ตรงตามบริบทของอัตลักษณ์นิสิตนักศึกษาแต่ละสถาบันอุดมศึกษา คณะ ภาควิชา

3. ควรมีการนำแนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาไปใช้จริงเพื่อประเมินถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นกับนิสิต นักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา และนำผลลัพธ์มาวิเคราะห์ปรับปรุงแนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาแบบองค์รวมให้เป็นมาตรฐานหรือเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษา

บรรณานุกรม

- Bailey, T., Jaggars, S. S., & Jenkins, D. (2011). *Introduction to the CCRC assessment of evidence series*. New York: Community College Research Center, Teachers College, Columbia University.
- Bellanca, J. B., R. (Eds). (2010). *21th Century Skills: Rethinking How Students Learn*. Solution Tree Press.
- Blimling, G. S., Pascarella, E., & Terenzini, P. (1996). Students' out-of-class experiences and their influence on learning and cognitive development: A literature review. *Journal of College Student Development*(37), 149-162.
- Bridges, B. K., Buckley, J. A., Hayek, J. C., Kinzie, J., & Kuh, G. D. (2006). *What matters to student success: A review of the literature commissioned report for the national symposium on postsecondary student success*. Washington, DC: National Postsecond.
- Cooper, M. (2010). *Student support services at community colleges: A strategy for increasing student persistence and attainment*. Washington, DC: Institute for Higher Ed Policy.
- Cronbach, L. J. (1984). *Essentials of Psychological Testing* (4th Ed.). New York: Harper.
- Dipankar Sarkar. (2020). Holistic development for Students: Meaning & Importance. Retrieved from <https://idreamcareer.com/blog/holistic-development/>
- Hair, J. F. e. a. (1998). *Multivariate Data Analysis* (5th Ed.). New Jersey: Prentice - Hall.
- Hoffman, M. L. (1995). *Moral Development*. In P.H. Mussen (Ed.). *Carmichael' Manual of Child Psychology*. New York John Wiley and Sons.
- Karp, M. M. (2011). *How non-academic supports work: Four mechanisms for improving student outcomes* (CCRC Brief No. 54 ed.). New York, NY: Community College Research Center, Teachers College, Columbia University.
- Katz, L. G. a. C., S.C. (1994). *Art and Creative Development for Young Children* (3rd Ed.). New York: Delmar.
- Keeling, R. C. (2004). *Learning reconsidered: A campus-wide focus on the student*

- experience*: Retrieved from The National Association of Student Personnel Administrators and The American College Personnel Association.
- Likert, R. A. (1932). "Technique for the Measurement of Attitudes," *Arch Psychological*. 25(140): 141-155.
- MacLean, J. E. (1992). *Holistic development of children*. New Jersey: Harcourt Brace Jovanovich.
- O'Banion, T. a. T., A. (1972). *Student Development program in the community junior college*. New Jersey: Prentice Hall.
- Tabachnick, B. G. F., Linda S,. (1996). *Using Multivariate Statistics* (3rd ed.). 3 New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Thieke. (1994). A model of developmental change in freshman students: Confirming Chickering's theory of student development. Retrieved from https://surface.syr.edu/he_etd/24/
- กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยนเรศวร) .2562). แผนกลยุทธ์กองกิจการนิสิต ประจำปี พ.ศ.2562 – 2564. กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กองนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี) .2561). รายงานการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ประจำปีการศึกษา 2559 – 2560 (ปีงบประมาณ พ.ศ.2561). มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี) .2563). รายงานผลความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ประจำปีการศึกษา 2561. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- กิตติคุณภรณ์ ร้อยหมื่นไวย) .2562). รูปแบบการพัฒนานักศึกษาตามหลักทฤษฎี 4 :กรณีศึกษาวิทยาลัยสยามบริหารธุรกิจ จังหวัดนนทบุรี) .วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา .(บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, กิตติภูมิ มีประดิษฐ์) .2562). การประชุมวิชาการเครือข่ายพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย เขตภาคกลาง เรื่องอุดมศึกษาไทย หลังการเปลี่ยนแปลงไปของกระทรวง .กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จิรประภา อัครบวร) .2554). พัฒนาคอนบนความยั่งยืน .กรุงเทพฯ :ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) .2559). แผนยุทธศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ .2560 – 2563.
กรุงเทพฯ :จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดร.ณัฐ ประยูร) .2547). การน้อมนำสาระสำคัญของหลักธรรมในพระไตรปิฎกเพื่อพัฒนารูปแบบการ
พัฒนานิสิตนักศึกษา) .วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา .(คณะครุ
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ .
- ดิเรก วรรณเสีัย) .2558). *MACRO model* : รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21.
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ทองเรียน อมรัชกุล) .2525). การบริหารกิจการนิสิต :ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ .เอกสารนิเทศ
การศึกษาฉบับที่ 244 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู .มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิษณุโลก.
- ธนชัย ใจซื่อ) .2563). แนวทางการพัฒนานักศึกษาภาคปกติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม) .วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ .(มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม,
นางลักษณ์ วิรัชชัย) .2542). โมเดลลิสเรล .สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย .กรุงเทพฯ :จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- นพลักษณ์ หนักแน่น) .2555). การพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำของนิสิตนักศึกษาครุศาสตร์
ศึกษาศาสตร์ระดับปริญญาบัณฑิต ระหว่าง พ.ศ.2555-2564. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ดุขฎี
บัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา .(คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, วิทยานิพนธ์ครุ
ศาสตร์ดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา .กรุงเทพฯ .
- นรรัชต์ ผั้นเชียัย) .2563). *MACRO model* โมเดลการสอนสู่ศตวรรษที่ 21. Retrieved from
<https://www.trueplookpanya.com/education/content/84985/-teamet->.
- นริรัตน์ ทับทองกุล) .2561). การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะตามแนวคิด
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี) .วิทยานิพนธ์ดุขฎีบัณฑิต
สาขาพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร .(วิทยาลัยดุสิตธานี, วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี ปี
ที่ 12 ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม-สิงหาคม .กรุงเทพฯ .
- นริรัตน์ วิจิตรแก้ว) .2542). การพัฒนานักศึกษาตามความเห็นของอาจารย์และการประเมินตนเอง
ของนักเรียน นักศึกษา นากฎศิลป์ชั้นกลางและชั้นสูง วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพฯ .
)วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ .(มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ, กรุงเทพฯ .

- เบญจพร จึงเกรียงไกร) .2558). การพัฒนากิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะทางวิชาชีพสำหรับนักศึกษาพยาบาล) .วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา .(คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ .
- พระพรหมคุณาภรณ์)ป.อ.ปยุตโต) .(2543). พัฒนาการแบบองค์รวมของเด็กไทย .เอกสารประกอบการบรรยายในการตอบคำถามของคณะวิจัยโครงการพัฒนาการแบบองค์รวมของเด็กไทย และโครงการวิจัยระยะยาวในเด็กไทย .วัดญาณเวศ.
- พิเชษฐ ยั่งตรง) .2560). กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา .(มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ .
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ และคณะ) .2560). ความเป็นผู้นำทางการศึกษา) พิมพ์ครั้งที่ 2 ed.). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ และคณะ) .2561). การศึกษา 4.0 เป็นยิ่งกว่าการศึกษา) พิมพ์ครั้งที่ 5 ed.). กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์และคณะ) .2561). เปลี่ยนผ่านการศึกษาสู่การศึกษาไทย 4.0 (พิมพ์ครั้งที่ 2 ed.). กรุงเทพฯ :วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี) .2560). แผนยุทธศาสตร์ 20 ปี พ.ศ.2561 – 2580 และแผนพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี .กองนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- มหาวิทยาลัยนเรศวร) .2555). แผนยุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร 15 ปี .Retrieved from <http://www.plan.nu.ac.th/2012/nustrategy.php>
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา) .2560). แผนยุทธศาสตร์ระยะ 5 ปี พ.ศ .2560 – 2564. กองนโยบายและแผน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- มหาวิทยาลัยศรีปทุม) .2563). ปรัชญา วิสัยทัศน์ ปณิธานและพันธกิจ .Retrieved from <https://www.chonburi.spu.ac.th/web/about/vision.php>
- วัลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา) .2530). บุคลากรนิสิตนักศึกษา .กรุงเทพมหานคร :ภาควิชาอุดมศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจารณ์ พานิช) .2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ :มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่, & มารุต พัฒนาผล) .2562). *Meta skills* กับการคิดแบบองค์รวม .กรุงเทพฯ :บัณฑิต

- วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศศิรัศมิ์ เสือเมือง และคณะ .(2555). การพัฒนารูปแบบการจัด กิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ .วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ฉบับเดือนมกราคม – มิถุนายน .
- สมบุญณ์ สุริยวงศ์) .2550). การวิเคราะห์ห้องศึ่ประกอบ .กรุงเทพฯ :มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา) .2562). พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ.2562. Retrieved from <https://www.mhesi.go.th/home/images/2563/pusit/legal-all/1p2562.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) .2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสอง พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ .กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) .2561). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)ฉบับประกาศราชกิจจานุเบกษา) (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.). กรุงเทพฯ.
- สำนักบริหารวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) .2562). รายงานผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปี 2562. Retrieved from จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย :
- สำนักส่งเสริมและพัฒนาศึ่กภาพนักศึ่กษา กระทรวงการอุดมศึ่กษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม) .2562). ยุทธศาสตร์การพัฒนานิสิต นักศึ่กษาในสถาบันอุดมศึ่กษา พ.ศ.2560 – 2564 (พิมพ์ครั้งที่ 2 ed.). กรุงเทพฯ.
- สำนักส่งเสริมและพัฒนาศึ่กภาพนักศึ่กษา กระทรวงการอุดมศึ่กษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม) .2563). กรอบแนวทางการดำเนินการตามมาตรฐานกิจการนักศึ่กษา) พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.). กรุงเทพฯ บริษัท ซีโน พับลิชชิ่ง แอนด์ แพคเกจจิ้ง จำกัด.
- สำเนาวิชาศิลป์) .2538). มิติใหม่ของกิจการนักศึ่กษา 2: พื้นฐานและบริการนักศึ่กษา) .พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.). กรุงเทพฯ :มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, & กรรณิการ์ สุขเกษม) .2533). เทคนิคทางสถิติขั้นสูงสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเล่ม1. กรุงเทพฯ :สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อรุณี หงษ์ศิริวัฒน์) .2561). การอุดมศึ่กษากับการพัฒนาประเทศ) พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.). กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉราวรรณ จันทร์เพ็ญศรี) .2558). การนำเสนอรูปแบบความร่วมมือระหว่างงานวิชาการและงานกิจการนิสิตนักศึ่กษาเพื่อพัฒนานิสิตนักศึ่กษาในสถาบันอุดมศึ่กษาไทย) .วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ดุขุบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึ่กษา .(จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ .

- อาณัฐ แพทย์วงศ์) .2550). แนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาใน กรุงเทพมหานคร) .วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการจัดการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย .(มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ .
- เอื้อบุญ ที่พึ่ง) .2553). ยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง) .วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา .(จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ .

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย
- รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)
- รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
- รายชื่อผู้นำนิสิต นักศึกษาในการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง

1. ผศ.สมชาย เวชกรรม รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
2. ดร.นพลักษณ์ หนักแน่น อาจารย์ประจำกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
3. คุณเพชรต คุณภาพันธุ์งานพัฒนานักศึกษา กองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามองค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของ

สถาบันอุดมศึกษา

1. คุณกิริติ สอนคุ้ม ผู้อำนวยการกองกิจการนักศึกษา
2. รศ.ดร.กุลธิดา ธรรมวิวัฒน์ รองคณบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษาและสื่อสารองค์กร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
3. ผศ.ดร.บุษเกตน์ อินทรปาสาน ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา
4. อาจารย์วุฒิชัย พลวิเศษ อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมกิจกรรมนักศึกษา
5. อาจารย์บุปผชาติ จันทร์สว่าง อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษาภาควิชา

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการนำแนวทางไป

ปฏิบัติ

1. ดร.วรัณห์ อดุลยพฤษ์ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. ผศ.ดร.นิตยา เรืองมาก รองคณบดีฝ่ายบริหาร นโยบายและแผนและการพัฒนานักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
3. อ.ดร.สุธีรา อานามวงษ์ รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาและกิจการพิเศษ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

1. ผศ.ดร.ชัยพร ภู่งประเสริฐ	รองอธิการบดี
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รศ.ดร.กฤษณ์ ทองเลิศ	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
มหาวิทยาลัยรังสิต
3. อาจารย์อังคณา พรหมรักษา
องค์กร	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนานิสิตและสื่อสาร
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
4. อาจารย์เจนวิทย์ นवलแสง	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต
มหาวิทยาลัยบูรพา
5. ผศ.พิชญานี เจริญศิริ ไชยยะ	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
6. ผอ.กิตติภาพ รักษาราษฎร์	รักษาการผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
7. คุณสุรชัย รุ่งเรืองกุลวนิช	หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมพัฒนานักศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
8. คุณสุรศักดิ์ ทรัพย์เพิ่ม	ผู้อำนวยการกลุ่มงานกิจการนักศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
9. คุณศุภณัฐ ขาวนา	Managing Director
บริษัท All Tuition Academy Thailand

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

1. ดร.วรัณห์ คุลยพฤษ์ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. ผศ.ดร.นิตยา เรืองมาก รองคณบดีฝ่ายบริหาร นโยบายและแผนและการพัฒนา
นักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้าน
จอมบึง
3. ดร.กิตติศักดิ์ เกตุญาติ รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะการศึกษาปฐมวัย
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
4. อ.ดร.สุธีรา อานามวงษ์ รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาและกิจการพิเศษ
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
5. ดร.ยุทธนา วรวัธ รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโก
ศลปี
6. อ.ภาณิชาพัชย์ ชินภาสนันท์ รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
7. ผอ.ศิริวรรณ กมลพัฒนะ ผู้อำนวยการกองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยนเรศวร
8. คุณจิรกิตต์ ไทรทอง Certified Sales Trainer บริษัท Sale101 Thailand
จำกัด
9. คุณปัทมาภรณ์ ทันทสุวรรณ วิทยากรกระบวนกร นักวิชาการ

รายชื่อผู้นำนิสิต นักศึกษาในการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

1. นางสาวณัฐธิดา สีสล่า
กรุงเทพฯ นายกสโมสรนักศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ท
2. นายอนพัช เนาวบุตร
นอร์ทกรุงเทพ อุปนายกสโมสรนักศึกษา มหาวิทยาลัย
3. นางสาวพัชรี มั่นเขียว
นอร์ทกรุงเทพ อุปนายกสโมสรนักศึกษา มหาวิทยาลัย
4. นางสาวจุฑามาศ อัมพันธ์ทอง
กรรมการองค์การนักศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
5. นายเบญญฤทธิ์ สงวนยวง
ธนบุรี ประธานสภานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
6. นายเพชร เลิศสัมพันธ์เจริญ
รองประธานสภานักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
7. นายวัชรเวศร ปรีดาพาก
นายกองค์การนิสิต มหาวิทยาลัยนเรศวร
8. นางสาวพยุดา แสงทอง
เฉลิมพระเกียรติ รองประธานสโมสร มหาวิทยาลัยหัวเฉียว
9. นางสาวชญานุช เยาวกุล
นายกสโมสรนักศึกษา
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
10. นายนำสุข นีรายกุล
อาคเนย์ นายกสโมสรนักศึกษา มหาวิทยาลัยเอเชีย
11. นายภาสกร สุนทรธรรม
นายกสโมสรนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยสยาม
12. นายคณุตม์ กลมเกลียว
ประธานสภานิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา
13. นายนิติ เสนาหาญ
กรรมการองค์การนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคผนวก ข
สรุปการประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยแบบกึ่งโครงสร้าง
เรื่อง แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา
(สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)

คำชี้แจง

1. แบบตรวจสอบคุณภาพแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยแบบกึ่งโครงสร้างของผู้เชี่ยวชาญ สำหรับการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC)
2. ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อแบบสัมภาษณ์โดยใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป
3. คำอธิบาย
 - 1 หมายถึง แน่ใจว่าเนื้อหาของข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ
 - 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าเนื้อหาของข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ
 - +1 หมายถึง แน่ใจว่าเนื้อหาของข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ

ตารางแบบสัมภาษณ์องค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมในสถาบันอุดมศึกษา

ข้อคำถาม	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	1	2	3		
1. ท่านมีความเห็นว่านักศึกษาในปัจจุบันและอนาคต ต้องมีการพัฒนาทักษะด้านใดบ้าง เพื่อให้ตอบสนองกับสถานการณ์สังคมปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และเพราะเหตุใด	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
2. การพัฒนาทางด้านสติปัญญา ท่านมีความคิดเห็นเพิ่มเติมในด้านนี้อย่างไร	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
3. การพัฒนาทางด้านสังคม ท่านมีความคิดเห็นเพิ่มเติมในด้านนี้อย่างไร	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
4. การพัฒนาด้านอารมณ์ ท่านมีความคิดเห็นเพิ่มเติมในด้านนี้อย่างไร	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
5. การพัฒนาทางด้านจิตใจ ท่านมีความคิดเห็น	1	1	1	1.00	สอดคล้อง

ข้อคำถาม	ผลการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	1	2	3		
เพิ่มเติมในด้านนี้อย่างไร					
6.ท่านมีความเห็นที่แตกต่าง หรือมีความคิดเห็นใหม่ จากที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์องค์ประกอบไว้เบื้องต้นอย่างไร และควรเพิ่มองค์ประกอบด้านใดให้กับนักศึกษาในปัจจุบัน	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
7.ท่านมีความคิดเห็นว่าการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมควรมีองค์ประกอบใดบ้าง และเพราะเหตุใด	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
8.ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับองค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมเพิ่มเติมจากประเด็นการสัมภาษณ์ข้างต้นอย่างไรบ้าง	1	1	1	1.00	สอดคล้อง

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิจัย
เรื่อง แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญสำหรับการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC)
2. ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อแบบสอบถามโดยใช้เครื่องหมาย (√) ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป
3. คำอธิบาย
 - 1 หมายถึง แน่ใจว่าเนื้อหาของข้อคำถาม**ไม่สอดคล้อง**กับนิยามเชิงปฏิบัติการ
 - 0 หมายถึง **ไม่แน่ใจว่า**เนื้อหาของข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ
 - +1 หมายถึง แน่ใจว่าเนื้อหาของข้อคำถาม**สอดคล้อง**กับนิยามเชิงปฏิบัติการ

ตารางแบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

ข้อคำถาม	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
1. นักศึกษาได้เรียนรู้กระบวนการที่เปิดกว้างและส่งเสริมความร่วมมือ	1	0	0	1	1	3	0.60	สอดคล้อง
2. การพัฒนาความสามารถ ความเฉลียวฉลาด ความสามารถด้านการคิดในด้านต่าง ๆ เช่น การคิดวิเคราะห์ การคิดเชิงสังเคราะห์ การคิดเชิงระบบ เป็นต้น	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
3. พัฒนานักศึกษาให้สามารถตั้งคำถามเชิงสร้างสรรค์เพื่อให้ได้ความคิดใหม่ ๆ จากการตั้งคำถาม	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
4. พัฒนาให้นักศึกษาสามารถวางแผนชีวิตและรองรับความเสี่ยงของชีวิตได้	1	1	-1	1	1	3	0.60	สอดคล้อง
5. พัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ตลอดเวลาเนื่องจากสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง	1	1	0	1	1	4	0.80	สอดคล้อง

ข้อคำถาม	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
6. มีความชำนาญในการใช้สถิติปัญหาวิเคราะห์และสังเคราะห์สิ่งต่าง ๆ	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
7. การพัฒนาด้านความรอบคอบ ไตร่ตรองและเห็นการณ์ไกล	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
8. การพัฒนาความสามารถของบุคคลในการคิดและเรียนรู้รวมทั้งกระบวนการในการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
9. การพัฒนาให้นักศึกษาก้าวแสดงออกซึ่งบทบาททางสังคมได้อย่างถูกต้อง	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
10. การพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่น เคารพต่อความคิดเห็นที่แตกต่าง	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
11. ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มและการทำงานร่วมกับผู้อื่น	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
12. การพัฒนาให้สามารถปรับตัวได้ เมื่ออยู่ในสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่าง	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
13. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการทำประโยชน์เพื่อสังคม	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
14. การพัฒนาความเป็นผู้นำ กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงความคิดเห็น	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
15. ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การรู้จักตัวตนของตนเองและ การเข้าใจสังคม	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
16. เสริมสร้างการทำงานร่วมกันกับคนหลากหลายช่วงวัย	1	1	0	1	1	4	0.80	สอดคล้อง
17. การพัฒนาความเชื่อ ค่านิยม คุณธรรมและจริยธรรม	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
18. การปลูกฝังให้มีจิตอาสา มีจิตสำนึกต่อ	1	1	0	1	1	4	0.80	สอดคล้อง

ข้อคำถาม	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
ส่วนรวม ช่วยเหลือผู้อื่นได้								
19. การยึดคุณค่าตัวเอง มุ่งมั่นเพื่อเป้าหมายของตนเอง	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
20. การพัฒนาให้เป็นผู้ที่เข้าอกเข้าใจผู้อื่น ไม่แก่งแย่งแข่งขันกัน เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่กับคนรอบข้าง	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
21. พัฒนาให้เป็นผู้ที่มีความอดทน มีสติ คิดก่อนทำอยู่เสมอ	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
22. การพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีความกตัญญูกตเวที ชยันต์ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน เสียสละเพื่อส่วนรวม ลดละเลิกอบายมุข	1	1	-1	1	1	3	0.60	สอดคล้อง
23. การยึดมั่นปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา และจรรยาบรรณในอาชีพ	1	1	-1	1	1	3	0.60	สอดคล้อง
24. การมองภาพกว้างของโลก ไม่เอาตนเองเป็นจุดศูนย์กลาง มองเห็นภาพรวมของสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้น	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
25. พัฒนาด้านร่างกายให้แข็งแรง มีสุขภาพที่ดี และมีความสมบูรณ์แข็งแรงอยู่เสมอ	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
26. ความสมดุลในการทำงานและการพักผ่อนอย่างเหมาะสม	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
27. การพัฒนาสุขนิสัยที่ดีต่อชีวิต เช่น การออกกำลังกาย อย่างสม่ำเสมอ ทานอาหารที่เป็นประโยชน์ครบ 5 หมู่ เป็นต้น	1	1	0	1	1	4	0.80	สอดคล้อง
28. การพัฒนาความเข้าใจ เห็นคุณค่าและบูรณาการกิจกรรมนันทนาการเข้ากับลักษณะการดำรงชีวิตของตน	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง

ข้อคำถาม	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
29. การพัฒนาให้ตระหนัก ยอมรับและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสม	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
30. เข้าใจอารมณ์ของตนเอง สามารถปรับและควบคุมอารมณ์ของตนเองได้	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
31. การพัฒนาสุนทรียภาพ เห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
32. ความสามารถเอาตัวรอดในภาวะวิกฤติ การแก้ไขปัญหาในสภาวะวิกฤติ การจัดการตนเองในภาวะวิกฤติที่เข้ามากระทบตนเอง	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
33. เติญหน้ากับโลกในสังคมปัจจุบัน เรียนรู้วิธีการให้นักศึกษารู้จักการล้มและการลุกขึ้นได้ด้วยตนเอง	1	1	-1	1	1	3	0.60	สอดคล้อง
34. การใช้ Social Media และ Social Network สำหรับการทำงานต่าง ๆ	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
35. การพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับ AI (Artificial Intelligence)	1	1	-1	1	1	3	0.60	สอดคล้อง
36. การฝึกให้นักศึกษารู้เท่าทันสื่อ คิดก่อนแชร์ ออกสู่สาธารณชน การรู้เท่าทันเทคโนโลยี	1	1	0	1	1	4	0.80	สอดคล้อง
37. ความสามารถด้านการสื่อในรูปแบบต่าง ๆ เช่นสิ่งพิมพ์กราฟฟิค แอนิเมชัน ออดิโอ วิดีโอ เกม เว็บไซต์ เป็นต้น	1	1	0	1	1	4	0.80	สอดคล้อง
38. การพัฒนาให้นักศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมและคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ อย่างสร้างสรรค์	-1	1	1	1	1	3	0.60	สอดคล้อง

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเรื่อง แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษา
แบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา โดยใช้การทดสอบที (t-test)

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	4.596	18	4.181	35	4.950
2	5.539	19	4.768	36	6.725
3	5.196	20	5.288	37	5.539
4	5.166	21	3.538	38	8.647
5	6.708	22	7.361		
6	6.725	23	3.897		
7	6.725	24	5.461		
8	12.021	25	5.563		
9	3.973	26	3.417		
10	5.539	27	5.563		
11	7.833	28	5.539		
12	5.960	29	9.238		
13	4.000	30	7.361		
14	5.563	31	8.050		
15	8.647	32	5.461		
16	8.000	33	12.021		
17	5.563	34	6.725		

การคัดเลือกข้อคำถามจากค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้การทดสอบที (t-test) จะคัดเลือกที่ค่า t-test มีนัยสำคัญ พิจารณาจากค่าในช่อง sig. (p) ของตาราง ที่มีค่าต่ำกว่า .05 โดยค่าเฉลี่ยกลุ่มสูงจะต้องมากกว่าค่าเฉลี่ยกลุ่มต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงจะถือว่าจำแนกได้ ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าข้อคำถามมีค่าอำนาจจำแนกได้ทั้งหมด 38 ข้อ

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติ
“แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา”

คำชี้แจง

1. แบบตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญสำหรับการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC)
2. ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อแบบประเมินโดยใช้เครื่องหมาย (√) ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป
3. คำอธิบาย
 - 1 หมายถึง แน่ใจว่าเนื้อหาของข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ
 - 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าเนื้อหาของข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ
 - +1 หมายถึง แน่ใจว่าเนื้อหาของข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ

ประเด็น	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3			
เป้าหมายการพัฒนา						
1. นิสิต นักศึกษามีแรงบันดาลใจในการเข้าร่วมการพัฒนาตนเองแบบองค์รวม	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
2. ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
แนวทาง				3		สอดคล้อง
1. สร้างกลไกให้นักศึกษาได้รับแรงบันดาลใจจากการเข้าร่วมกิจกรรม	1	1	1		1.00	
2. สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการกำหนดกิจกรรมที่ปฏิบัติ	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
3. ส่งเสริมและจูงใจให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาตนเองตามองค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบ	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
วิธีการ						สอดคล้อง
1. สถาบันอุดมศึกษามีนโยบายการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม	1	1	1	3	1.00	

ประเด็น	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3			
2. ประเมินผลด้านการรับรู้และการสร้างจูงใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาทั้ง 2 องค์ประกอบ	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
3. บูรณาการการดำเนินงานร่วมกันระหว่างงานกิจการนักศึกษาและงานฝ่ายวิชาการ เพื่อสร้างความตระหนักรู้ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมให้กับนักศึกษา	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
4. จัดทำคู่มือสำหรับนักศึกษาเพื่อให้ทราบแนวทางหรือเส้นทางการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
5. เสริมการรับรู้ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมให้แก่ผู้บริหาร อาจารย์และบุคลากรในสถาบันการศึกษา	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
6. จัดกระบวนการสำรวจที่จะทำให้นักศึกษาเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเองแบบองค์รวม โดยแบ่งเป็นขั้น ๆ เช่น การสำรวจข้อมูล การสรุปผลข้อมูล วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลต่อผู้บริหาร ร่วมกำหนดกรอบการพัฒนาและเป็นแนวให้ทุกภาคส่วนปฏิบัติ	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
7. สถาบันการศึกษาเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ทุกช่องทางของสถาบันถึง เป้าหมาย Key Word สำคัญ ให้กับนักศึกษาได้เห็นทุกช่องทาง	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
8. ปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดกิจกรรมของสถาบันอุดมศึกษา ให้มีการสอดแทรกการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมเข้าไปในทุก ๆ กิจกรรม	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
9. มีคณะทำงานด้านการพัฒนานักศึกษาทั้ง 2 องค์ประกอบ โดยมีคณะทำงานเป็นตัวแทนของผู้บริหาร อาจารย์ด้านกิจการนักศึกษาและด้านวิชาการ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา รวมถึงนักศึกษาร่วมเป็นคณะทำงาน	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
10. ให้สิทธิประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนานตนเองตามองค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบ เช่น - การให้เป็นชั่วโมงกิจกรรม - การให้ใบรับรองผลการเข้าร่วมกิจกรรม - การทำระบบสารสนเทศสำหรับให้เป็นเหรียญรางวัลสำหรับผู้ผ่านเกณฑ์การเข้าร่วมกิจกรรม	1	1	0	2	0.66	สอดคล้อง
11. การสำรวจความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต แล้วจัดทำเป็นกราฟแสดงให้นักศึกษาทราบ และจัดทำกราฟทักษะส่วนตัวของนักศึกษาสำหรับจับคู่กับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต เพื่อให้ให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเองได้ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
12. กำหนดให้มีการเก็บชั่วโมงหรือคะแนนสำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักศึกษา	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง

ประเด็น	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3			
แบบองค์รวม เป็นกิจกรรมบังคับ กิจกรรมเลือก แล้วให้นักศึกษาเข้าร่วมตามเกณฑ์ที่กำหนด						
โครงการ 1. จัดกิจกรรมการสื่อสาร สร้างการรับรู้และแรงจูงใจในวิถีของการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมายและผลที่จะได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักศึกษาทั้ง 2 องค์ประกอบ	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
2. จัดกิจกรรม Workshop แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันของคณะทำงานเพื่อกำหนดแผนกิจกรรมพัฒนานักศึกษาทั้ง 2 องค์ประกอบ	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
3. จัดกิจกรรมเชิญชวนหรือสร้างแรงจูงใจเกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมในแต่ละองค์ประกอบ ให้กับนักศึกษาทั่วไป	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
ตัวชี้วัด 1. มีความต่อเนื่องของกิจกรรมที่สร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาได้เข้าร่วมเพื่อพัฒนาตนเองแบบองค์รวม	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
2. จำนวนนิสิต นักศึกษาที่มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาแบบองค์รวม	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
3. ทุกภาคส่วนของสถาบันการศึกษาตระหนักและมีส่วนร่วมต่อการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
4. มีแผนปฏิบัติงานพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมในระดับสถาบัน ระดับคณะวิชาและระดับภาควิชา สาขาวิชา	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
5. ระดับความสนใจสำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ 1.ผู้บริหารสถานศึกษา	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
2.ฝ่ายกิจการนักศึกษา	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
3.ฝ่ายพัฒนาการศึกษา	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
4.คณะ	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
5.ภาควิชา/สาขาวิชา	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
6.องค์กรนักศึกษา	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
7.เครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถาบัน	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
เป้าหมายการพัฒนา	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง

ประเด็น	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3			
นิสิต นักศึกษาได้รับการพัฒนาตนเองรอบด้านตามแนวทางการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม						
แนวทาง 1. ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมสำหรับการพัฒนาตนเองตามองค์ประกอบที่ 1 (Key Word การเรียนรู้ การคิด การเข้าสังคม)	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
2. ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาทักษะ (Key Word จริยธรรม อารมณ์ ร่างกาย เทคโนโลยีและนวัตกรรม)	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
วิธีการ : 1. จัดให้มีรายวิชาเพิ่มทักษะ (Key Word การเรียนรู้ การคิด การเข้าสังคม) และกำหนดให้เป็นรายวิชาเลือกเสรี	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
2. บุคลากรกิจกรรมนอกห้องเรียนกับรายวิชาเรียน ให้สามารถเข้าร่วมกิจกรรมพร้อมกับได้รับคะแนนจากรายวิชาได้	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
3. จัดตั้งชมรมกิจกรรมนักศึกษา - ชมรมด้านการส่งเสริมด้านจริยธรรมในแต่ละศาสนา และกำหนดให้นักศึกษาต้องเข้าร่วมกับกิจกรรมร่วมกับชมรม - ชมรมด้านกีฬาแต่ละประเภทสำหรับให้นักศึกษาได้เข้าร่วมตามความสนใจและสมัครใจ	1	0	1	2	0.66	สอดคล้อง
4. จัดให้มีรายวิชาด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพ และกำหนดให้เป็นรายวิชาบังคับที่นักศึกษาจะต้องเรียน	1	0	1	2	0.66	สอดคล้อง
5. ให้ทุกภาควิชาหรือสาขาวิชาจัดอบรมความรู้ด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพให้กับนักศึกษาที่อยู่ในชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตร และกำหนดให้นักศึกษาชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตรต้องเข้าร่วมทุกคน จึงจะมีสิทธิ์ผ่านเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาได้	1	0	1	2	0.66	สอดคล้อง
6. ให้มีรางวัลยกย่องเชิดชู หรือรางวัลนักศึกษาต้นแบบด้านคุณธรรมในสถาบัน มีการจัดมอบรางวัลและเผยแพร่ให้สาธารณชนได้รับทราบ	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
7. ให้นักศึกษาได้ทำแบบทดสอบทางอารมณ์หรือทางจิตใจในทุก ปีการศึกษา	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
8. สนับสนุนนักศึกษาที่มีความสามารถด้านกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาในทุกเวทีการแข่งขัน โดยไม่ส่งผลกระทบต่อการศึกษา	1	0	1	2	0.66	สอดคล้อง
9. สร้างระบบนิเวศน์ต่อการพัฒนาตามความต้องการของนักศึกษาที่จะสามารถพัฒนาได้ด้วยตนเอง	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง

ประเด็น	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3			
10. ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนานักศึกษาเป็นตัวอย่างที่ดีของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม เป็นการพัฒนาทั้งสองด้าน ทั้งบุคลากรและนักศึกษา	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
11. ควรส่งเสริมกิจกรรมที่จัดร่วมกันระหว่างนักศึกษาไทย กับนักศึกษาต่างชาติ เพื่อเสริมทักษะด้านการสื่อสาร และความเข้าใจในวัฒนธรรมที่หลากหลาย	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
โครงการ : 1. จัดกิจกรรมนอกห้องเรียน เชิญผู้เชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์มาให้ความรู้เกี่ยวกับทักษะ (Key Word การเรียนรู้ การคิด การเข้าสังคม) และกำหนดให้เป็นกิจกรรมที่นักศึกษาต้องเข้าร่วมอย่างน้อย 1 กิจกรรมต่อปีการศึกษา	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
2. จัดกิจกรรมค่ายการเรียนรู้สังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นตามภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นแต่ละภูมิภาค และได้เรียนรู้การเข้าสังคมในวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
3. จัดกิจกรรมค่ายผู้นำนักศึกษา ให้มีลักษณะการบรรยายเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เกี่ยวกับทักษะผู้นำ การจัดการ มีฐานกิจกรรมเก็บคะแนน เพื่อให้แสดงออกถึงการทำงานเป็นทีม และให้ศึกษาปัญหาชุมชน นำโจทย์ปัญหาที่ได้จากชุมชน มาสังเคราะห์เพื่อจัดกิจกรรมหรือแนวทางสำหรับการแก้ไขปัญหาชุมชน	1	0	1	2	0.66	สอดคล้อง
4. จัดกิจกรรมปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ทั้งระดับสถาบัน และระดับคณะ ในลักษณะค่ายสร้างอัตลักษณ์ของสถาบัน และค่ายธรรมะให้กับนักศึกษาใหม่ในทุกปีการศึกษา	1	0	1	2	0.66	สอดคล้อง
5. จัดกิจกรรมการจัดการอารมณ์ และรู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง โดยการเชิญนักจิตวิทยาที่มีความเชี่ยวชาญมาให้ความรู้และฝึกการแก้ไขปัญหาหากเกิดอารมณ์ต่าง ๆ ขึ้น	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
6. จัดกิจกรรมและปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและเสริมสร้างสุขภาพกาย การออกกำลังกายให้กับนักศึกษาได้เข้าร่วมและครอบคลุมทุกคนตามความถนัดของแต่ละบุคคล และให้มีกิจกรรมการแข่งขันเก็บสถิติการออกกำลังกาย เช่น การลดแคลลอรี่สะสม ระยะเวลาออกกำลังกาย เป็นต้น เพื่อให้แข่งขันและมีรางวัลแก่ผู้ทำสถิติได้เยี่ยม	1	0	1	2	0.66	สอดคล้อง
7. จัดกิจกรรมค่ายการประกวดนวัตกรรมหรือแนวคิดทางเทคโนโลยีสำหรับช่วยเหลือสังคม โดยภายในค่ายมีลักษณะการให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี การสร้างนวัตกรรม การนำเสนองาน (Pitching) เป็นต้น และให้ผู้เข้าร่วมมีระยะเวลาผลิตชิ้นงานต้นแบบ	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง

ประเด็น	ผลการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3			
และจัดการ Pitching ต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ						
8. จัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างคณะ สาขาวิชา เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และ ทำความรู้จักกันมากยิ่งขึ้น	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
ตัวชี้วัด	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
1. มีความต่อเนื่องของกิจกรรมที่พัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม เนื่องจากการพัฒนา นักศึกษาไม่สามารถเข้าร่วมเพียงกิจกรรมเดียวแล้วจึงพัฒนาได้						
2. มีรายวิชาการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มทักษะ (Key Word การเรียนรู้ การคิด การเข้า สังคม)	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
3. มีการบูรณาการระหว่างกิจกรรมนอกห้องเรียนกับรายวิชา	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
4. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดการเรียนรู้ตามขั้นการเรียนรู้พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ขึ้นความรู้หรือความจำ ขึ้นความเข้าใจ ขึ้นการนำไปใช้ ขึ้นการวิเคราะห์และขั้นการ สังเคราะห์ได้	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
5. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้านจริยธรรม คุณธรรม และด้านอารมณ์ เกิดการเรียนรู้ตามขั้น การเรียนรู้ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) ขึ้นการรับรู้ ขึ้นการตอบสนอง ขึ้นการเห็น คุณค่าและขั้นการจัดระบบค่านิยมได้	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
6. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้านสุขภาพกาย เทคโนโลยีนวัตกรรม เกิดการเรียนรู้ตามขั้นการ เรียนรู้ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) ได้	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
ผู้รับผิดชอบ/หน่วยงานรับผิดชอบ	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
1. ผู้บริหารสถานศึกษา						
2. ฝ่ายกิจการนักศึกษา	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
3. ฝ่ายพัฒนาการศึกษา	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
4. อาจารย์ประจำรายวิชา	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
5. ภาควิชา/สาขาวิชา	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
6. องค์กรนักศึกษา	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
7. ผู้ใช้บัณฑิต	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
8. นักศึกษาเก่า	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
เป้าหมายการพัฒนา	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
นิสิต นักศึกษาได้รับองค์ความรู้จากการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมและมีการ สะท้อนผลลัพธ์จากการพัฒนา รวมถึงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน						

ประเด็น	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3			
แนวทาง	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
1. ส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาตามทักษะในองค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบและปรับแต่งความคิดเห็นซึ่งกันและกัน (เพิ่มทักษะในองค์ประกอบที่ 1)						
2. สร้างองค์ความรู้หรือแนวทาง หรือโครงการตามทักษะในองค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบ (เพิ่มทักษะในองค์ประกอบที่ 1 และ 2)	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
วิธีการ :	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
1. ควรมีการแทรกเกี่ยวกับเทคนิคการระดมสมองในรายวิชาเรียนหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนจนเป็นทักษะที่นำไปปฏิบัติได้ โดยนักศึกษาไม่รู้สึกดัดดันหรือต้องอบรมโดยเฉพาะ						
2. ให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิค วิธีการระดมสมองให้กับนักศึกษาที่ต้องปฏิบัติกิจกรรมก่อนการจัดกิจกรรมและแทรกในทุก ๆ กิจกรรม	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
3. มีการสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมสำหรับการจัดระดมสมองในทุก ๆ กิจกรรม	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
4. สร้างองค์ความรู้ตามหลัก KM หรือแนวทาง หรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับทักษะในองค์ประกอบที่กำหนด	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
โครงการ :	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
1. จัดอบรมหลักการของการจัดทำระดมสมองที่มีประสิทธิผล ให้กับนักศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญ						
2. จัดกิจกรรมระดมความคิดเห็นโดยใช้หลักการของ KM ในประเด็นเรื่องประสบการณ์ด้านการพัฒนาทักษะตามองค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบ	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
3. จัดอบรมให้กับนักศึกษาโดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการความรู้ (KNOWLEDGE MANAGEMENT:KM)	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
ตัวชี้วัด	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
1. มีการจัดอบรมให้ความรู้สำหรับการระดมสมอง และสร้างเป็น KM ได้						
2. มีการระดมความคิดเห็นในประเด็นเรื่องประสบการณ์ด้านการพัฒนาทักษะตามองค์ประกอบ 2 องค์ประกอบ	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
3. นักศึกษามีความเข้าใจจนสามารถอธิบายเกี่ยวกับองค์ความรู้จากการพัฒนา นักศึกษาแบบองค์รวมได้	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
4. ผู้เข้าร่วมอบรมได้อธิบายเกี่ยวกับความหมาย องค์ประกอบ ขั้นตอน และวิธีการ	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง

ประเด็น	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3			
จัดทำ KM จนสามารถนำไปปฏิบัติได้						
5. องค์ความรู้ แนวทางหรือโครงการที่เกิดขึ้น สามารถนำไปเผยแพร่และปฏิบัติให้เกิดผลลัพธ์ได้อย่างใดอย่างหนึ่งได้จริง	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
ผู้รับผิดชอบ/หน่วยงานรับผิดชอบ	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
1.ฝ่ายกิจการนักศึกษา						
2.ฝ่ายพัฒนาการศึกษา	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
3. อาจารย์ประจำรายวิชา	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
4.องค์กรนักศึกษา	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
เป้าหมายการพัฒนา	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
นิสิต นักศึกษาได้สร้างผลงานจากการสรุปองค์ความรู้ และเลือกวิธีการนำเสนอต่อสาธารณชนได้อย่างเหมาะสม						
แนวทาง	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
ส่งเสริมให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานจากการสร้างองค์ความรู้ให้ผู้อื่นรับรู้						
วิธีการ :	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
1. จัดทำรายงานผลการพัฒนาทักษะตามองค์ประกอบที่กำหนด เสนอต่อผู้เกี่ยวข้อง						
2. จัดเวทีเสวนาผลงานหรือองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาทักษะตามองค์ประกอบที่กำหนด	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
กิจกรรมนักศึกษา ที่ให้นักศึกษาได้แสดงผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรม						
3. ส่งเสริมกิจกรรมที่เป็นแนวทางแสดงผลงานของนักศึกษา ตามแนวทางของนักศึกษา เช่น ลักษณะกิจกรรมคล้ายการเปิดโลก	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
โครงการ :	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
1. จัดแสดงนิทรรศการผลงานการพัฒนาทักษะตามองค์ประกอบที่กำหนด ต่อสาธารณชนหรือประชาคมให้รับทราบ						
2. จัดการประชุมเชิงวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะตามองค์ประกอบ เป็นการเผยแพร่องค์ความรู้ตามหลักวิชาการและเป็นการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ซึ่งกันและกัน	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
3. จัดกิจกรรมที่ร่วมสมัยและอยู่ในความสนใจของนิสิต นักศึกษา เช่น การทำ TikTok เป็นต้น เพื่อให้นักศึกษาได้เกิดความสนใจมากขึ้น	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
ตัวชี้วัด	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง

ประเด็น	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3			
1. มีนิทรรศการ การเสวนา การประชุมเชิงวิชาการ หรือกิจกรรมที่อยู่ในความสนใจ ของนักศึกษา						
2. ผู้จัดทำรายงานสามารถอธิบายและตรวจสอบองค์ความรู้จากการจัดทำรายงาน ผลได้	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
3. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถอธิบายและคิดค้นวิธีการนำเสนอต่อสาธารณชน จน สามารถนำไปปฏิบัติเป็นแนวทางของตนเองได้	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
ผู้รับผิดชอบ/หน่วยงานรับผิดชอบ	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
1.ผู้บริหารสถานศึกษา						
2.ฝ่ายกิจการนักศึกษา	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
3.ฝ่ายพัฒนาการศึกษา	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
เป้าหมายการพัฒนา นิสิต นักศึกษาได้เลือกใช้เทคโนโลยี และใช้เครื่องมือสำหรับเผยแพร่ข้อมูลได้ เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
แนวทาง ส่งเสริมให้นักศึกษาได้เลือกใช้วิธีการสื่อสาร การเลือกเครื่องมือ หรือเทคโนโลยี สำหรับการเผยแพร่ข้อมูลให้สอดคล้องกับสังคมในยุคปัจจุบัน	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
วิธีการ 1. ใช้เทคโนโลยีสำหรับจัดทำสื่อสำหรับการประชาสัมพันธ์องค์ความรู้ที่เหมาะสมกับ ข้อมูลที่มี	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
2. เผยแพร่ข้อมูลองค์ความรู้ และประเมินผลจากผู้เข้าชมการเผยแพร่องค์ความรู้ สำหรับการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นมาตรฐาน	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
3. มีกิจกรรมที่เกี่ยวกับความรู้ทางกฎหมายของการเผยแพร่ข้อมูล ควบคู่ไปกับการ สอนเทคนิควิธีการใช้เทคโนโลยี	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
4. คณะวิชา ภาควิชาหรือสาขาวิชา สร้างกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้เครื่องมือ เผยแพร่ข้อมูลที่เหมาะสมกับบริบทของนักศึกษาภายในคณะ ภาควิชาและสาขาวิชา	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
โครงการ อบรมเชิงปฏิบัติการหลักการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร และเลือกวิธีการสื่อสารได้ ตรงตามกลุ่มเป้าหมาย	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง

ประเด็น	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3			
ตัวชี้วัด	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
1. มีกิจกรรมอบรมหลักการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
2. มีผลการประเมินจากผู้เข้าชมการเผยแพร่องค์ความรู้	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
3. ผู้เข้าร่วมอบรมสามารถอธิบายหลักการและเลือกวิธีการสื่อสารตรงตามกลุ่มเป้าหมาย	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
4. สามารถออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ตรงตามและเหมาะสมกับข้อมูลที่มี	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
5. ผลประเมินความคิดเห็นจากผู้เข้าชมผลงานอยู่ในระดับดีมาก และสามารถนำผลสร้างแนวทางการปฏิบัติให้เป็นมาตรฐานได้	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
ผู้รับผิดชอบ/หน่วยงานรับผิดชอบ	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
1. ผู้บริหารสถานศึกษา	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
2. ฝ่ายกิจการนักศึกษา	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
3. ฝ่ายพัฒนาการศึกษา	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง

ภาคผนวก ค

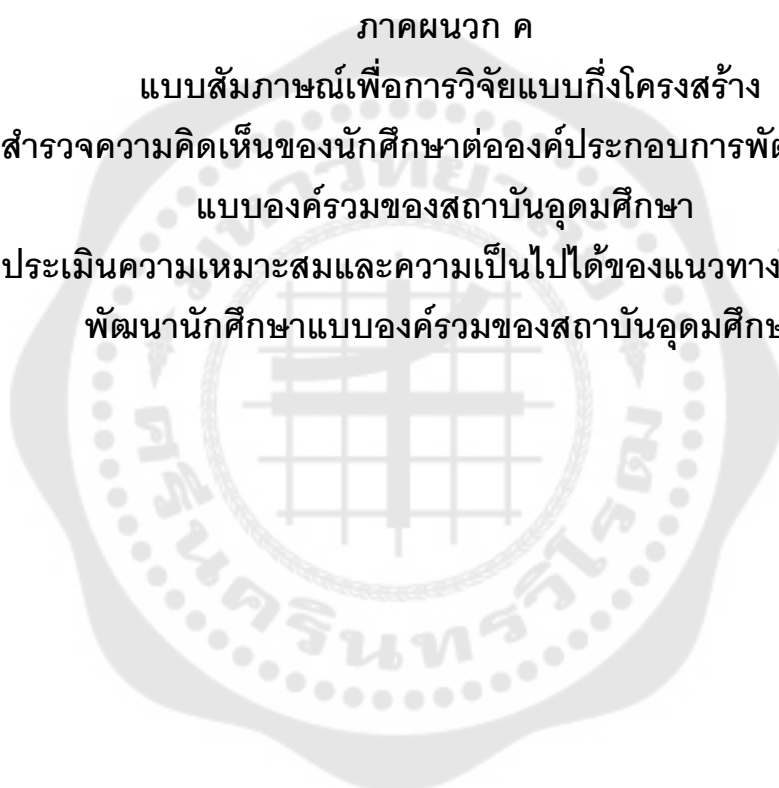
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยแบบกึ่งโครงสร้าง

แบบสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาต่อองค์ประกอบการพัฒนานักศึกษา

แบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางใหม่ของการ

พัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยแบบกึ่งโครงสร้าง
เรื่อง แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา
(สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)

ผู้วิจัย

นายอนุสรณ์ จำปีเรือง
 นิติระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

หน่วยงานที่สังกัด

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์

เริ่มการสัมภาษณ์ เวลา น. จบการสัมภาษณ์ เวลา น.

ตอนที่ 2 องค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมในสถาบันอุดมศึกษา (แนวประเด็นคำถาม)

2.1 ท่านมีความเห็นว่านักศึกษาในปัจจุบันและอนาคต ต้องมีการพัฒนาทักษะด้านใดบ้างเพื่อให้ตอบสนองกับสถานการณ์สังคมปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และเพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....
.....

2.2 จากการวิเคราะห์ห้วงศักระยะของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของผู้วิจัย พบว่า มีนักการศึกษาและนักวิชาการได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมไว้อย่างหลากหลาย ได้แก่ การพัฒนาทางด้านสติปัญญา การพัฒนาทางด้านสังคม การพัฒนาด้านอารมณ์ และการพัฒนาทางด้านจิตใจ ดังนั้น จึงขอสอบถามความคิดเห็นของท่านว่า

การพัฒนาทางด้านสติปัญญา ท่านมีความคิดเห็นเพิ่มเติมในด้านนี้อย่างไร
.....
.....
.....
.....
.....
.....

การพัฒนาทางด้านสังคม ท่านมีความคิดเห็นเพิ่มเติมในด้านนี้อย่างไร
.....
.....
.....
.....
.....
.....

การพัฒนาด้านอารมณ์ ท่านมีความคิดเห็นเพิ่มเติมในด้านนี้อย่างไร
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

การพัฒนาทางด้านจิตใจ ท่านมีความคิดเห็นเพิ่มเติมในด้านนี้อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2.3 จากการสัมภาษณ์ในข้อ 2.2 ท่านมีความเห็นที่แตกต่าง หรือมีความคิดเห็นใหม่ จากที่ผู้วิจัยได้
วิเคราะห์องค์ประกอบไว้เบื้องต้นอย่างไร และควรเพิ่มองค์ประกอบด้านใดให้กับนักศึกษาในปัจจุบัน

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2.4 ท่านมีความคิดเห็นว่าการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมควรมีองค์ประกอบใดบ้าง และเพราะเหตุ
ใด

.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....

2.5 ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับองค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมเพิ่มเติมจาก
ประเด็นการสัมภาษณ์ข้างต้นอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....
.....

คะแนน 4 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นตรงกับพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมอยู่ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นตรงกับพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นตรงกับพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมอยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นตรงกับพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ต่อไปนี้เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อองค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 38 ข้อ

ขอให้ให้นักศึกษาตอบตามความคิดเห็น ความรู้สึก หรือแนวโน้มที่จะปฏิบัติอย่างแท้จริง โดยเขียนเครื่องหมาย / ลงในข้อนั้น ๆ

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)
1. นักศึกษาได้เรียนรู้ครบทุกมิติและรู้จักสังคัม รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือ					
2. พัฒนาความสามารถ ความเฉลียวฉลาด ความสามารถด้านการคิดในด้านต่าง ๆ เช่น การคิดวิเคราะห์ การคิดเชิงสังเคราะห์ การคิดเชิงระบบ เป็นต้น					
3. ฝึกการคิดอย่างรอบด้านไม่ยึดติดกับแนวคิดใดแนวคิดหนึ่งด้านเดียว					
4. พัฒนาให้นักศึกษาสามารถวางแผนชีวิต และรองรับความเสี่ยงของชีวิตได้					
5. พัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ตลอดเวลาเนื่องจากสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง					
6. มีความชำนาญในการใช้สถิติปัญหา สามารถเชื่อมโยงความคิดและข้อมูลเพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์สิ่งต่าง ๆ					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)
7. พัฒนาความรอบคอบเพื่อแสดงสมรรถนะอย่างชัดเจน ลดความผิดพลาดและทำงานอย่างเป็นระบบ					
8. พัฒนาความสามารถของบุคคลใน การคิดและเรียนรู้รวมทั้งกระบวนการในการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล					
9. สร้างความมั่นใจ การแสดงออกที่เหมาะสม ความฉลาดทางอารมณ์					
10. พัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่น เคารพต่อความคิดเห็นที่แตกต่าง					
11. มีความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มและการทำงานร่วมกับผู้อื่น					
12. สร้างความมั่นใจ การอยู่ในสังคม ทักษะทางสังคม ปรับทัศนคติ การปรับตัวกับสภาพแวดล้อมใหม่ใน วัฒนธรรมใหม่					
13. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการทำประโยชน์เพื่อสังคม					
14. พัฒนาความเป็นผู้นำ กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดง ความเห็น					
15. มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การรู้จักตัวตนของตนเอง และการเข้าใจสังคม					
16. เสริมสร้างการทำงานร่วมกันกับคนหลากหลายช่วงวัย					
17. พัฒนาความเชื่อ ค่านิยม คุณธรรมและจริยธรรม					
18. ปลูกฝังให้มีจิตอาสา มีจิตสำนึกต่อส่วนรวม ช่วยเหลือผู้อื่น มีระเบียบวินัย เป็นตัวอย่างที่ดี					
19. มีศักยภาพและความภูมิใจ ตระหนักและรู้คุณค่าตัวเอง					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)
20. พัฒนาให้เป็นผู้ที่เข้าอกเข้าใจผู้อื่น ไม่แก่งแย่งแข่งขันกัน เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่กับคนรอบข้าง					
21. พัฒนาให้เป็นผู้ที่เข้าอกเข้าใจผู้อื่น ไม่แก่งแย่งแข่งขันกัน เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่กับคนรอบข้าง					
22. พัฒนาให้เป็นผู้ที่มีความกตัญญูกตเวทียุติธรรม ซื่อสัตย์ ประหยัด อุตุน เสียสละเพื่อส่วนร่วม ลดละเลิกอบายมุข					
23. ยึดมั่นปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา และจรรยาบรรณในอาชีพ					
24. มองภาพกว้างของโลก ไม่เอาตนเองเป็นจุดศูนย์กลาง มองโลกในมุมมองของคนอื่น					
25. พัฒนาด้านร่างกายให้แข็งแรง มีสุขภาพที่ดีอยู่เสมอ					
26. มีความสมดุลในการทำงานและการพักผ่อนอย่างเหมาะสม					
27. พัฒนาสุนทรีย์ที่ดีต่อชีวิต เช่น การออกกำลังกาย อย่างสม่ำเสมอ ทานอาหารที่เป็นประโยชน์ครบ 5 หมู่ เป็นต้น					
28. พัฒนาความเข้าใจ เห็นคุณค่าและบูรณาการกิจกรรม นันทนาการเข้ากับลักษณะการดำรงชีวิตของตน					
29. พัฒนาให้ตระหนัก ยอมรับและแสดงออกทางอารมณ์ ได้เหมาะสม เป็นการยกระดับวุฒิภาวะ					
30. เข้าทันอารมณ์และเข้าใจตนเอง ยอมรับต่อความรู้สึกตนเองและควบคุมอารมณ์ของตนเองได้					
31. พัฒนาสุนทรียภาพ เห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)
32. มีความสามารถเอาตัวรอดในภาวะวิกฤติ การแก้ไขปัญหาในสภาวะวิกฤติ การจัดการตนเองในภาวะวิกฤติที่เข้ามกระทบตนเอง					
33. เผลอหน้ากับโลกในสังคมปัจจุบัน สู้กับความกลัวแก้ปัญหาอย่างหลากหลายได้ และลุกขึ้นได้ด้วยตนเอง					
34. ใช้ Social Media และ Social Network สำหรับการทำงานต่าง ๆ					
35. พัฒนากิจกรรมการทำงานร่วมกับ AI (Artificial Intelligence) ใช้เทคโนโลยีช่วยให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด					
36. ฝึกให้นักศึกษารู้เท่าทันสื่อ คิดก่อนแชร์ออกสู่สาธารณชน การรู้เท่าทันเทคโนโลยี					
37. มีความสามารถด้านการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สิ่งพิมพ์กราฟฟิก แอนิเมชัน ออดิโอ วิดีโอ เกม เว็บไซต์ เป็นต้น					
38. พัฒนาให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม เรียนรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมและคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ อย่างสร้างสรรค์					

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติ
“แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา”

โดย นายอนุสรณ์ จำปีเรือง รหัสประจำตัวนิสิต 60199150020

นิสิตระดับปริญญาเอก หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำแนะนำในการตอบแบบประเมิน

แบบประเมินฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาไปปฏิบัติ

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากท่านพิจารณาประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติ โดยขอให้ท่านเลือกคำตอบให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งผู้วิจัยจะนำคำตอบของท่านไปวิเคราะห์ในทางสถิติและเสนอผลการวิเคราะห์เพื่อให้ได้ผลการศึกษตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยต่อไป

ลักษณะของแบบประเมิน

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 ข้อคำถามสำหรับการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการนำแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาไปปฏิบัติ โดยมีคำอธิบายคะแนนแต่ละระดับ ดังนี้

ความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ

5 หมายถึง มีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ

5 หมายถึง มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

แนวทางการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม ของสถาบันอุดมศึกษา	ระดับความเหมาะสม ในการนำแนวทางไป ปฏิบัติ					ระดับความเป็นไปได้ ในการนำแนวทางไป ปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ผู้รับผิดชอบ/หน่วยงานรับผิดชอบ										
1.ผู้บริหารสถานศึกษา										
2.ฝ่ายกิจการนักศึกษา										
3.ฝ่ายพัฒนากการศึกษา										

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

คู่มือแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

คู่มือแนวทางการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันความเปลี่ยนแปลงจากโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่ได้รับการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดจะก่อให้เกิดนวัตกรรมอย่างพลิกผัน อาทิ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ อินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ หุ่นยนต์และโดรน เทคโนโลยีพันธุกรรมสมัยใหม่ และเทคโนโลยีทางการเงิน ซึ่งตัวอย่างแนวโน้มการพัฒนาเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดดเหล่านี้ คาดว่าจะเป็นปัจจัย สนับสนุนหลักที่ช่วยทำให้เศรษฐกิจโลก และเศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มที่จะกลับมาขยายตัวได้เข้มแข็งขึ้น แนวโน้มเหล่านี้จะก่อให้เกิดความท้าทายต่อการพัฒนาประเทศในหลายมิติ ทั้งในส่วนของการทำงานและอาชีพ สาขาการผลิตและบริการใหม่ ๆ หลายอาชีพอาจหายไปจากตลาดงานในปัจจุบันและบางอาชีพจะถูกทดแทนด้วยระบบอัตโนมัติโดยเฉพาะอาชีพที่ต้องการทักษะระดับต่ำ ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อความมั่นคงและคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ปรับตัวไม่ทันหรือขาดความรู้และทักษะที่ทันกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป กระแสโลกาภิวัตน์ที่จะทำให้เกิดการพัฒนาขยายความเป็นเมือง วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว การพัฒนาสายอาชีพองค์การส่วนใหญ่มีการสนับสนุนให้การพัฒนาสายอาชีพเป็นความรับผิดชอบของบุคลากรมากขึ้นโดยการให้บุคลากรจัดทำแผนพัฒนาตนเอง (IDP : Individual Development Plan) โดยประยุกต์ใช้แนวคิดการพัฒนาคนแบบองค์รวม (WPD : Whole Person Development) ของ City University of Hong Kong อันเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาการเรียนของผู้เรียน เพื่อจุดมุ่งหมายให้เกิดความตระหนักและเกิดการวางแผนการเรียนรู้ที่สมดุล (In a Balanced Way) ซึ่งในที่นี้มิได้หมายถึงการพัฒนาอย่างแยกส่วน หากเป็นการพัฒนาที่บูรณาการเพื่อที่จะทำให้คนได้รับการพัฒนาอย่างสมบูรณ์ ดังนั้นร่างแนวทางนี้ จึงเป็นแนวทางการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งการพัฒนานักศึกษาเป็นการเสริมสร้างศักยภาพนักศึกษาในด้านต่าง ๆ เพื่อเสริม เต็มเต็มคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตลอดจนมีพัฒนาการรอบด้านของความเป็นมนุษย์ ในปัจจุบันการพัฒนานักศึกษามีการเปลี่ยนแปลงให้มีลักษณะองค์รวม (Holistic) ที่จะต้องอาศัยอาจารย์และบุคลากรที่เข้าใจ และมีความสามารถในการบูรณาการ Soft Skills ที่ส่งเสริม Hard Skills ทั้งในและนอกชั้นเรียน

โดยมุ่งความสำเร็จของนิสิตนักศึกษาที่มีทักษะทั้งสองด้านอย่างสมดุลเหมาะสม มุ่งเน้นวิธีการพัฒนานิสิต นักศึกษาให้เติบโต ก้าวหน้า หรือการเพิ่มพูนความสามารถในการพัฒนาสู่ความสำเร็จของตน โดยการมุ่งสู่ความสำเร็จในการพัฒนาของนิสิตนักศึกษา โดยงานวิจัยนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากรด้านการพัฒนานิสิต นักศึกษา รวมถึงตัวนิสิต นักศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนานิสิต นักศึกษาในแวดวงการศึกษา ที่สามารถนำแนวทางในการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมไปปรับใช้ในหน่วยงาน หรือภายในสถาบันอุดมศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนานิสิต นักศึกษามีความเหมาะสมกับปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของแนวทาง

1. เพื่อเป็นการพัฒนาและเติมเต็มคุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษา ตลอดจนให้มีพัฒนาการรอบด้านของความเป็นมนุษย์ให้กับนิสิต นักศึกษา
2. เพื่อเป็นกรอบแนวปฏิบัติของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของผู้บริหาร อาจารย์ หรือบุคลากรด้านการพัฒนานิสิต นักศึกษาภายในสถาบันอุดมศึกษา

แนวคิดและที่มาของการยกร่างแนวทางการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา

ผู้วิจัยยกร่างแนวทางการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาองค์ประกอบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาและพัฒนาแนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา มีกรอบแนวคิดและที่มาของการยกร่างแนวทาง ดังนี้

1. องค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม

การยกร่างแนวทางการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษาได้จัดทำขึ้นมาจากผลการวิจัยในขั้นตอนการศึกษาองค์ประกอบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา โดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน จากกลุ่ม

มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ กลุ่มมหาวิทยาลัยของรัฐ กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล กลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชน และกลุ่มผู้ใช้งานบัณฑิตหรือสถานประกอบการ จากนั้นทำการศึกษาองค์ประกอบเชิงสำรวจของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม โดยสำรวจข้อมูลนักศึกษาจากกลุ่มมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จำนวน 400 คน นำมาวิเคราะห์ผลด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ใช้การสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis) และนำไปวิธีหมุนแกนองค์ประกอบโดยใช้วิธีแวนิแมกซ์ (Varimax rotation) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป พบว่าได้องค์ประกอบจำนวน 2 องค์ประกอบ คือ

องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนาตนเองด้วยสุนทรียภาพแห่งชีวิต

องค์ประกอบที่ 2 พัฒนาเชิงปัญญาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้

2. แนวคิดการวางแผนทางการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิด MACRO model ที่ ดร.ดิเรก วรรณเคียร ได้กล่าวไว้ว่าเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 เป็นการศึกษาที่เน้นการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ ตามความสนใจ ความสามารถและความถนัดของผู้เรียน โดยใช้กระบวนการคิดและการทำงานแบบร่วมมือ รวมถึงใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี เพื่อให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ แยกแยะข้อมูลที่เหมาะสม สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ได้เป็นอย่างดีเป็นรูปธรรม โดยแนวคิดนี้มีกระบวนการเริ่มตั้งแต่การสร้างแรงจูงใจของนิสิต นักศึกษาให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม เมื่อนิสิต นักศึกษาเห็นถึงความสำคัญและมีความต้องการพัฒนาแล้ว จะเข้าสู่ขั้นตอนของการพัฒนาซึ่งเป็นขั้นตอนของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นหลักการพัฒนานักศึกษาที่เหมาะสมกับสมัยปัจจุบันที่ผู้เรียนต้องการเกิดการเรียนรู้และพัฒนาด้วยตนเอง จากนั้นจึงเป็นการสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ เป็นการสะท้อนผลลัพธ์จากการพัฒนาตามแนวทางของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม เมื่อสรุปองค์ความรู้การพัฒนานักศึกษาตนเองแล้ว จะเป็นขั้นตอนของการเผยแพร่สิ่งที่ได้รับจากการพัฒนาออกสู่สาธารณชน เป็นกระบวนการที่จะทำให้นิสิต นักศึกษา หรือคนทั่วไปได้เห็นถึงผลลัพธ์ของการพัฒนาแบบองค์รวมที่เกิดขึ้น โดยแนวคิด MACRO model ประกอบด้วย

Motivation : ขั้นสร้างแรงจูงใจ หมายถึง การสร้างแรงจูงใจ สร้างแรงบันดาลใจ ความสนใจและความต้องการในการเรียนรู้ ขั้นนี้เป็นขั้นแรกของการเรียนรู้ตามแนวการสอนนี้ ผู้เรียนจะต้องรับรู้ถึงจุดหมายและมีแรงจูงใจในการเรียนรู้

Active learning : ขั้นการเรียนรู้โดยตรง เป็นการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้ความรู้โดยตรงจากการลงมือทำด้วยตนเองผ่านวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

Conclusion : ขั้นสรุปองค์ความรู้ เป็นการที่ผู้เรียนสามารถสรุปองค์ความรู้หรือสังเคราะห์สิ่งที่ได้เรียนรู้ตามความคิดและภาษาของตนเองได้ โดยขั้นนี้จะเป็นการที่ผู้เรียนจะนำผลการอภิปรายและสถิติที่เป็นผลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน มากำหนดเป็นความคิดหรือองค์ความรู้ใหม่ และสรุปออกมาในรูปแบบต่าง ๆ

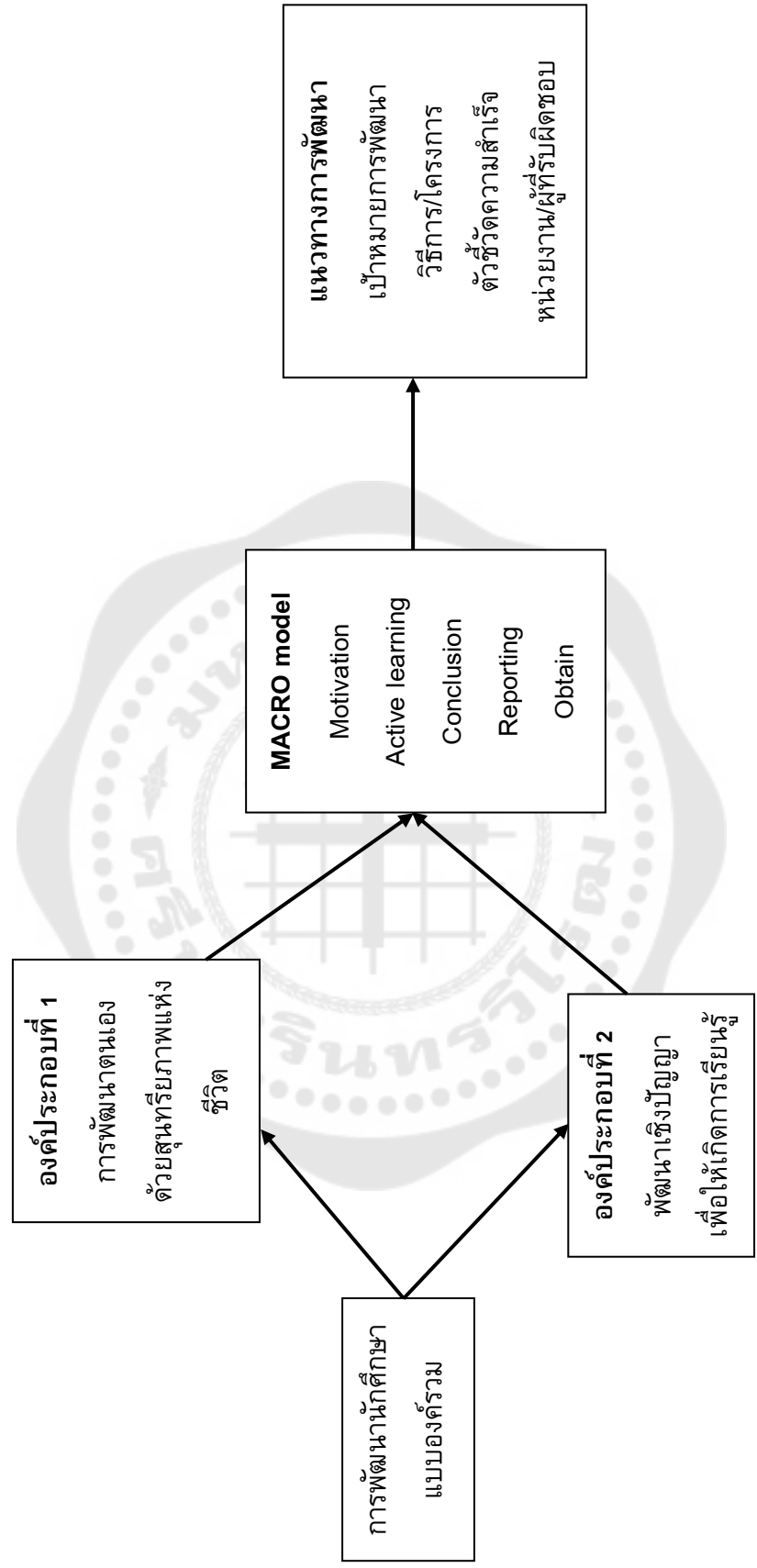
Reporting : ขั้นรายงานและนำเสนอ คือการที่ผู้เรียนสื่อสารและนำเสนอผลการเรียนรู้ด้วยภาษา วิธีการและเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสม ซึ่งเป็นขั้นของการช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสนำเสนอและแสดงผลงาน ที่ได้จากการสร้างองค์ความรู้ของตนเอง เพื่อให้บุคคลอื่นได้รับรู้

Obtain : ขั้นการเผยแพร่ความรู้ เป็นการที่ผู้เรียนนำผลการเรียนรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์เผยแพร่ความรู้สู่ครอบครัว ชุมชน และสังคมต่าง ๆ ซึ่งขั้นนี้จะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการนำความรู้ความเข้าใจของตนไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย

3. องค์ประกอบของแนวทาง

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบของแนวทางการพัฒนานักศึกษา ได้แก่ เป้าหมายการพัฒนา วิธีการ/โครงการ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และหน่วยงาน/ผู้ที่รับผิดชอบหลักในการดำเนินงาน

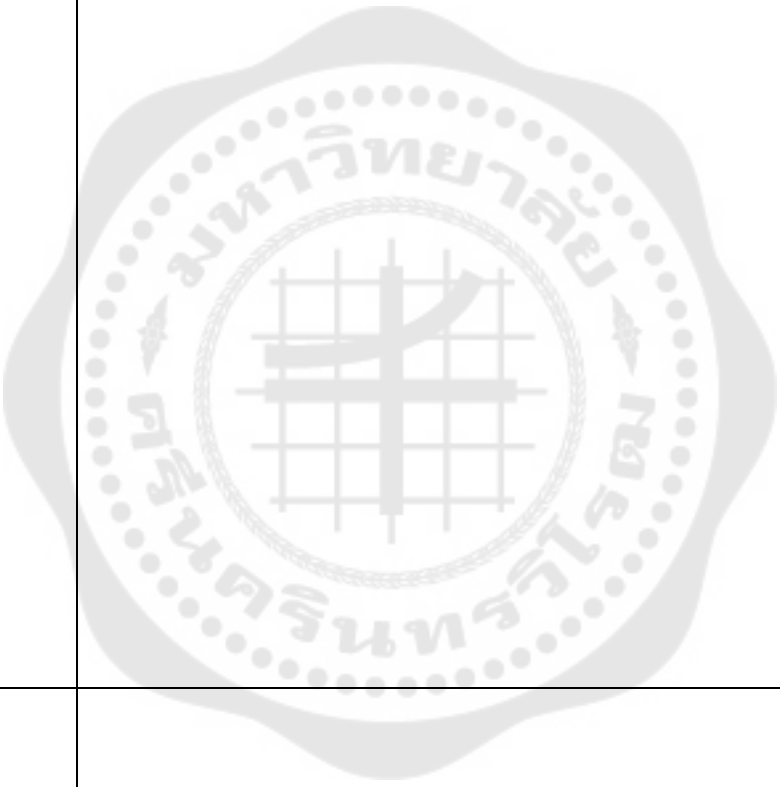
จากข้อมูลกรอบแนวคิดการจัดทำร่างแนวทางการพัฒนานักศึกษาระดับอุดมศึกษา สามารถออกแบบกรอบแนวคิดได้ ดังนี้

ตัวแบบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	เป้าหมายการพัฒนา	แนวทาง	วิธีการโครงการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ
<p>ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation)</p> <p>องค์ประกอบที่ 1</p> <p>องค์ประกอบที่ 2</p>	<p>1. นิสิต นักศึกษามีแรงบันดาลใจในการเข้ารวมการพัฒนาดตนเองแบบองค์รวม</p> <p>2. ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนา</p> <p>3. ส่งเสริมและจูงใจให้นักศึกษาเข้ารวมกิจกรรม</p>	<p>1. สร้างกลไกให้นักศึกษาได้รับแรงบันดาลใจ</p> <p>จากการเข้ารวมกิจกรรม</p> <p>2. สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการกำหนดกิจกรรมที่ปฏิบัติ</p> <p>3. ส่งเสริมและจูงใจให้นักศึกษาเข้ารวมกิจกรรมการพัฒนา</p>	<p>วิธีการ:</p> <p>1. ให้สถาบันอุดมศึกษามีนโยบายการพัฒนา นักศึกษาแบบองค์รวม</p> <p>2. จัดประเมินผลด้านการรับรู้และการสร้างจูงใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักศึกษาทั้ง 2 องค์ประกอบ</p> <p>3. บูรณาการการดำเนินงานร่วมกันระหว่างนักศึกษารุ่นพี่และงานฝ่ายวิชาการสำหรับการสร้างความตระหนักรู้ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมให้กับนักศึกษา</p> <p>4. ทำคู่มือสำหรับนักศึกษาเพื่อให้ทราบแนวทางหรือเส้นทางการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม</p> <p>5. เพิ่มหรือเสริมการรับรู้ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมให้แก่ผู้บริหาร อาจารย์และบุคลากรในสถาบันการศึกษา</p> <p>6. จัดกระบวนการสำรวจที่จะทำให้นักศึกษาเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเองแบบองค์รวม โดยแบ่งเป็นขั้น ๆ เช่น การสำรวจข้อมูล การสรุปผลข้อมูล วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลต่อผู้บริหาร ร่วมกันกำหนดกรอบการพัฒนาและเป็นแนวให้ทุกภาคส่วนปฏิบัติ</p> <p>7. ให้สถาบันการศึกษาเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ทุกช่องทางของสถาบันถึงเป้าหมาย Key Word สำคัญ ให้กับนักศึกษาได้เห็นทุกช่องทาง</p> <p>8. ปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดกิจกรรมของสถาบันอุดมศึกษา ให้มีการสอดแทรกการ</p>	<p>1. มีความต่อเนื่องของกิจกรรมที่สร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาได้เข้าร่วมเพื่อพัฒนาตนเองแบบองค์รวม</p> <p>2. จำนวนนิสิต นักศึกษาที่มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนา</p> <p>3. ทุกภาคส่วนของสถาบันการศึกษาตระหนักและมีส่วนร่วมต่อการ</p>	<p>1.ผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>2.ฝ่ายกิจการนักศึกษา</p> <p>3.ฝ่ายพัฒนาการศึกษา</p> <p>4.คณะ</p> <p>5.ภาควิชา/สาขาวิชา</p> <p>6.องค์กร</p> <p>7.เครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถาบัน</p>

ตัวแบบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	เป้าหมายการพัฒนา	แนวทาง	วิธีการโครงการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ
		<p>ตนเองตามองค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบ</p>	<p>พัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมเข้าไปในทุก ๆ กิจกรรม</p> <p>9. จัดให้มีคณะทำงานด้านแผนการพัฒนานักศึกษาทั้ง 2 องค์ประกอบ โดยมีคณะทำงานเป็นตัวแทนของผู้บริหาร อาจารย์ด้านกิจการนักศึกษาและด้านวิชาการ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา รวมถึงนักศึกษาเข้าร่วมเป็นคณะทำงาน</p> <p>10. ให้สิทธิประโยชน์จากการทำงานร่วมกันกิจกรรมการพัฒนาตนเองต่อประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การให้เงินช่วยเหลือกิจกรรม - การให้ใบรับรองผลการเข้าร่วมกิจกรรม - การทำระบบสารสนเทศสำหรับให้เป็นที่เรียบร้อยแล้วสำหรับผู้แทนแผนกเพื่อการเข้าร่วมกิจกรรม <p>11. การสำรวจความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต แล้วจัดทำเป็นกราฟแสดงให้นักศึกษาทราบ และจัดทำกราฟทักษะส่วนตัวของนักศึกษาสำหรับจับคู่กับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต เพื่อให้บัณฑิตศึกษาได้พัฒนาตนเองได้ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต</p> <p>12. กำหนดให้มีการเก็บข้อมูลหรือคะแนนสำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม เป็นกิจกรรมบังคับ กิจกรรมเลือก แล้วให้นักศึกษาเข้าร่วมตามเกณฑ์ที่กำหนด</p>	<p>พัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม</p> <p>4. มีแผนปฏิบัติงานพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมในระดับรวม</p> <p>สถาบัน ระดับคณะวิชาและระดับภาควิชา</p> <p>สาขาวิชา</p> <p>5. ระดับความสนใจสำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา</p>	

ตัวแบบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	เป้าหมายการพัฒนา	แนวทาง	วิธีการ/โครงการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ
			<p>โครงการ :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดกิจกรรมการสื่อสาร สร้างการรับรู้และแรงจูงใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับเป้าหมายและผลที่จะได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาบัณฑิตศึกษาทั้ง 2 องค์ประกอบ 2. จัดกิจกรรม Workshop แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันของคณะทำงานเพื่อกำหนดแผนกิจกรรมการพัฒนาบัณฑิตศึกษาทั้ง 2 องค์ประกอบ 3. จัดกิจกรรมเชิญชวนหรือสร้างแรงจูงใจเกี่ยวกับการพัฒนาบัณฑิตศึกษาแบบองค์รวมในแต่ละองค์ประกอบ ให้กับนักศึกษาทั่วไป 		

ตัวแบบการ พัฒนานักศึกษา แบบองค์รวมของ สถาบันอุดมศึกษา	เป้าหมาย การพัฒนา	แนวทาง	วิธีการโครงการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงาน/ ผู้รับผิดชอบ
					

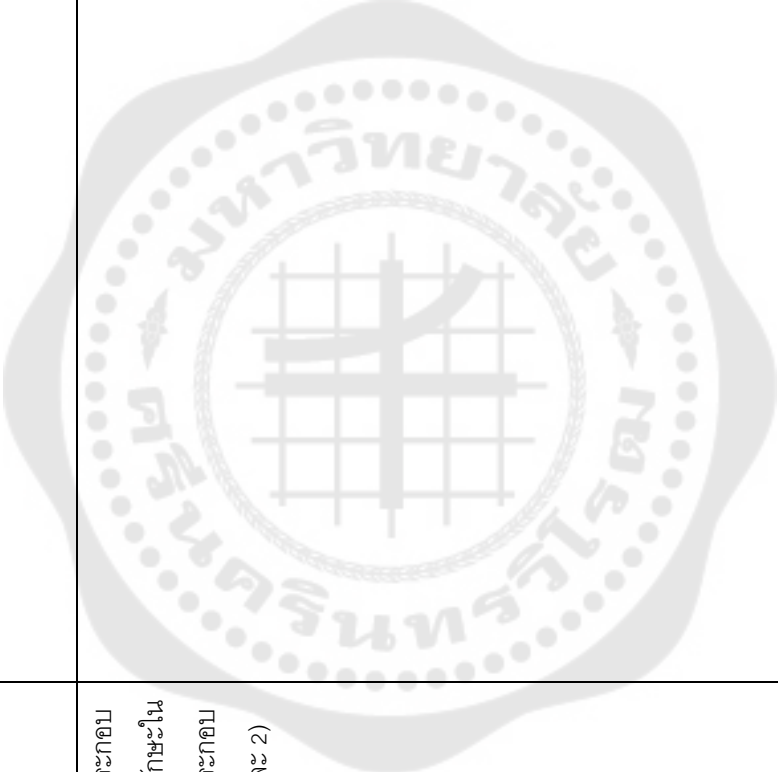
ตัวแบบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	เป้าหมายการพัฒนา	แนวทาง	วิธีการโครงการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ
<p>ชั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active Learning)</p>	<p>นิสิต นักศึกษา ได้รับการ พัฒนาตนเอง รอบด้านตาม แนวทางการ พัฒนา นวัตกรรม แบบองค์รวม</p>	<p>1. ส่งเสริมให้ นักศึกษาเข้า ร่วมกิจกรรม สำหรับ การ พัฒนาตนเอง ตาม องค์ประกอบ ที่ 1</p> <p>2. ส่งเสริมให้ นักศึกษาเข้า ร่วมกิจกรรม การพัฒนา</p>	<p>วิธีการ :</p> <p>1. จัดให้มีรายวิชาเพิ่มทักษะการเรียนรู้ การคิด การเข้าสังคม และกำหนดให้เป็น รายวิชาเลือกเสรี</p> <p>2. บูรณาการกิจกรรมนอกห้องเรียนกับรายวิชาเรียน ให้สามารถเข้าร่วมกิจกรรม พร้อมกันได้รับคะแนนจากรายวิชาได้</p> <p>3. จัดตั้งชมรมกิจกรรมนักศึกษา</p> <p>- ชมรมด้านการส่งเสริมด้านจริยธรรมในแต่ละศาสนา และกำหนดให้นักศึกษาต้อง เข้าร่วมกับกิจกรรมร่วมกับชมรม</p> <p>- ชมรมด้านกีฬาแต่ละประเภทสำหรับให้นักศึกษาได้เข้าร่วมตามความสนใจและสมัครใจ</p> <p>4. จัดให้มีรายวิชาด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพ และกำหนดให้เป็น รายวิชาบังคับที่นักศึกษาจะต้องเรียน</p>	<p>1. มีความต่อเนื่องของกิจกรรมที่พัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม เนื่องจาก การพัฒนานักศึกษาไม่สามารถเข้า ร่วมเพียงกิจกรรมเดียวแล้วจึงพัฒนาได้</p> <p>2. มีรายวิชาการเรียนการสอนเพื่อ</p>	<p>1.ผู้บริหาร สถานศึกษา</p> <p>2.ฝ่ายกิจการ นักศึกษา</p> <p>3.ฝ่ายพัฒนา การศึกษา</p> <p>4.อาจารย์ ประจำ รายวิชา</p> <p>5.ภาควิชา/ สาขาวิชา</p> <p>6.องค์กร</p>

ตัวแบบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	เป้าหมายการพัฒนา	แนวทาง	วิธีการโครงการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ
	ตนเองเพื่อพัฒนานักศึกษาดำรงค้ำประคับประคองที่ 2	<p>5. ให้ทุกภาควิชาหรือสาขาวิชาจัดอบรมความรู้ด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพให้นักศึกษาที่อยู่ในชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตร และกำหนดให้นักศึกษามีสุดท้ายของหลักสูตรต้องเข้าร่วมทุกคน จึงจะมีสิทธิผ่านเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาได้</p> <p>6. ให้มีรางวัลยกย่องเชิดชู หรือรางวัลนักศึกษาต้นแบบด้านคุณธรรมในสถาบัน มีการจัดมอบรางวัลและเผยแพร่ให้สาธารณชนได้รับทราบ</p> <p>7. ให้นักศึกษาได้ทำแบบทดสอบทางอารมณ์หรือทางจิตใจในทุก ๆ ปีการศึกษา</p> <p>8. ส่งนักศึกษาที่มีความสามารถด้านกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาในทุกเวทีการแข่งขัน โดยไม่ให้ส่งผลต่อการเข้าเรียนของนักศึกษา</p> <p>9. สร้างระบบนิเวศน์ต่อการพัฒนาตามความต้องการของนักศึกษาที่จะสามารถพัฒนาได้ด้วยตนเอง</p> <p>10. ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษาเป็นตัวอย่างที่ดีของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม เป็นการพัฒนาทั้งสองด้าน ทั้งบุคลากรและนักศึกษา</p> <p>11. ควรส่งเสริมกิจกรรมที่จัดรวมกันระหว่างนักศึกษาไทย กับนักศึกษาต่างชาติ เพื่อเสริมทักษะด้านการสื่อสาร และความเข้าใจในวัฒนธรรมที่หลากหลาย</p> <p>โครงการ :</p> <p>1. จัดกิจกรรมนอกห้องเรียน เชิญผู้เชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์มาให้ความรู้เกี่ยวกับ</p>	<p>เพิ่มทักษะการเรียนรู้ การคิด การเข้าสังคม</p> <p>3. มีการบูรณาการระหว่างกิจกรรมนอกห้องเรียนกับรายวิชา</p> <p>4. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดการเรียนรู้ตามขั้นการเรียนรู้พุทธิสัย (Cognitive Domain) ชั้นความรู้หรือความจำ ชั้นความเข้าใจ ชั้นการ</p>	<p>นักศึกษา</p> <p>7. ผู้ใช้บัณฑิต</p> <p>8. นักศึกษาเก่า</p>	

ตัวแบบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	เป้าหมายการพัฒนา	แนวทาง	วิธีการโครงการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ
			<p>ทักษะการเรียนรู้ การคิด การเข้าถึงสังคม และกำหนดให้เป็นที่กิจกรรมที่นักศึกษาต้องเข้าร่วมอย่างน้อย 1 กิจกรรมต่อปีการศึกษา</p> <p>2. จัดกิจกรรมค่ายการเรียนรู้สังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นตามภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นแต่ละภูมิภาค และได้เรียนรู้การเข้าถึงสังคมในวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน</p> <p>3. จัดกิจกรรมค่ายผู้นำนักศึกษา ให้มีลักษณะการบรรยายเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เกี่ยวกับทักษะผู้นำ การจัดการ มีฐานกิจกรรมเก็บคะแนน เพื่อให้แสดงออกถึงการทำงานเป็นทีม และให้ศึกษาปัญหาชุมชน นำใจพหุปัญญาที่ได้จากชุมชน มาสังเคราะห์เพื่อจัดกิจกรรมหรือแนวทางการแก้ปัญหาเกี่ยวกับชุมชน</p> <p>4. จัดกิจกรรมปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ทั้งระดับสถาบัน และระดับคณะ ในลักษณะค่ายสร้างอัตลักษณ์ของสถาบัน และค่ายธรรมะให้กับนักศึกษาใหม่ในปีการศึกษา</p> <p>5. จัดกิจกรรมการจัดการอารมณ์ และรู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง โดยการเชิญนักจิตวิทยาที่มีความเชี่ยวชาญมาให้ความรู้และฝึกการแก้ไขปัญหาหากเกิดอารมณ์ต่าง ๆ ขึ้น</p> <p>6. จัดกิจกรรมการเสริมสร้างสุขภาพกาย การออกกำลังกายให้กับนักศึกษาได้เข้าร่วมและครอบครัวคนตามความถนัดของแต่ละบุคคล และให้มีกิจกรรมการแข่งขันเก็บสถิติการออกกำลังกาย เช่น การลดแคลอรีสะสม ระยะทางออกกำลังกาย เป็นต้น</p>	<p>นำไปใช้ ชี้แจงวิเคราะห์และขึ้นการสังเคราะห์ได้</p> <p>5. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้านจริยธรรม</p> <p>คุณธรรม และด้านอารมณ์ เกิดการเรียนรู้ด้านจิต การเรียนรู้ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) ชื่นการรับรู้ ชื่นการตอบสนอง ชื่นการเห็นคุณค่าและขึ้นการจัดระบบค่านิยมได้</p>	

ตัวแบบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	เป้าหมายการพัฒนา	แนวทาง	วิธีการ/โครงการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ
ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion)	นิสิต นักศึกษา ได้รับองค์ความรู้จาก การพัฒนา นิสิตศึกษา	1. ส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	เพื่อให้แข่งขันและมีรางวัลแก่ผู้ทำสถิติได้ดีเยี่ยม 7. จัดกิจกรรมค่ายการประกวดนวัตกรรมหรือแนวคิดทางเทคโนโลยีสำหรับวัยเหลือสังคม โดยภายในค่ายมีลักษณะการให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี การสร้างนวัตกรรม การนำเสนองาน (Pitching) เป็นต้น และให้ผู้เข้าร่วมมีระยะเวลาผลิตชิ้นงานต้นแบบ และจัดการ Pitching ต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ 8. จัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างคณะ สาขาวิชา เป็นการแข่งขันประชันการนำเสนอและทำความเข้าใจกันมากยิ่งขึ้น	6. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้านสุขภาพกาย เทคโนโลยี นวัตกรรม เกิดการเรียนรู้ตามขั้นการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) ได้	หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ
องค์ประกอบที่ 1	ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion)	1. ส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	วิธีการ : 1. ครรรมมีการแทรกเกี่ยวกับเทคนิคการระดมสมองในรายวิชาเรียนหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนจนเป็นทักษะที่นำไปปฏิบัติได้ โดยนักศึกษาไม่รู้สึกกดดันหรือต้องอบรมโดยเฉพาะ	1. มีการจัดอบรมให้ความรู้สำหรับ การระดมสมอง และสร้างเป็น KM ได้	1. ฝ่ายกิจการนักศึกษา 2. ฝ่ายพัฒนากการศึกษา
องค์ประกอบที่ 2	ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion)	1. ส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	2. ให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิค วิธีการระดมสมองให้กับนักศึกษาที่ต้องปฏิบัติกิจกรรมก่อนการจัดกิจกรรมและแทรกในทุก ๆ กิจกรรม	2. มีการระดมความคิดเห็นใน	3. อาจารย์ประจำรายวิชา
			3. มีการสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมสำหรับการจัดระดมสมองในทุก ๆ กิจกรรม		

ตัวแบบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	เป้าหมายการพัฒนา	แนวทาง	วิธีการโครงการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ
	<p>และมีภาระสอน ผลดีพหุจาก การพัฒนา รวมถึงการ แลกเปลี่ยน ประสบการณ์ ซึ่งกันและกัน</p>	<p>ทักษะใน องค์ประกอบ ทั้ง 2 องค์ประกอบ และปรับแต่ง ความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน (เพิ่มทักษะใน องค์ประกอบ ที่ 1) 2. สร้างองค์ ความรู้หรือ แนวทาง หรือ โครงการตาม ทักษะใน องค์ประกอบ ทั้ง 2</p>	<p>4. สร้างองค์ความรู้ตามหลัก KM หรือแนวทาง หรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับทักษะในองค์ประกอบที่กำหนด โครงการ : 1. จัดอบรมหลักการของการจัดทำระดมสมองที่มีประสิทธิภาพ ให้กับนักศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญ 2. จัดกิจกรรมระดมความคิดเห็นโดยใช้หลักการของ KM ในประเด็นเรื่องประสบการณ์ด้านการพัฒนาทักษะตามองค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบ 3. จัดอบรมให้กับนักศึกษาโดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการความรู้ (KNOWLEDGE MANAGEMENT:KM)</p>	<p>ประเด็นเรื่อง ประสบการณ์ด้าน การพัฒนาทักษะ ตามองค์ประกอบ 2 องค์ประกอบ 3. นักศึกษามี ความเข้าใจจน สามารถอธิบาย เกี่ยวกับองค์ ความรู้จากการ พัฒนานักศึกษา แบบองค์รวมได้ 4. ผู้เข้าร่วมอบรม ได้อธิบายเกี่ยวกับ ความหมาย องค์ประกอบ ขั้นตอน และ</p>	<p>4.องค์กร นักศึกษา</p>

ตัวแบบการ พัฒนานักศึกษา แบบองค์รวมของ สถาบันอุดมศึกษา	เป้าหมาย การพัฒนา	แนวทาง	วิธีการโครงการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงาน/ ผู้รับผิดชอบ
		องค์ประกอบ (เพิ่มทักษะใน องค์ประกอบ ที่ 1 และ 2)		<p>วิธีการจัดทำ KM จนสามารถนำไป ปฏิบัติได้</p> <p>5. องค์ความรู้ แนวทางหรือ โครงการที่เกิดขึ้น สามารถนำไป เผยแพร่และ ปฏิบัติให้เกิดผล ดีพร้อมทั้งได้อย่าง หนึ่งได้จริง</p>	

ตัวแบบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	เป้าหมายการพัฒนา	แนวทาง	วิธีการโครงการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ
<p>ขั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting)</p> <p>องค์ประกอบที่ 1</p> <p>องค์ประกอบที่ 2</p>	<p>นิสิต นักศึกษาได้สร้างผลงานจากการสรุปองค์ความรู้และได้ออกวิธีการนำเสนอต่อสาธารณชนได้อย่างเหมาะสม</p>	<p>ส่งเสริมให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานจากสร้างสรรค์ผลงานจากการสร้างองค์ความรู้ให้ผู้รับรู้ (เพิ่มทักษะในองค์ประกอบที่ 1 และ 2)</p>	<p>วิธีการ :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำรายงานผลการพัฒนาทักษะตามองค์ประกอบที่กำหนด เสนอต่อผู้เกี่ยวข้อง 2. จัดเวทีเสวนาผลงานหรือองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาทักษะตามองค์ประกอบที่กำหนด 3. ส่งเสริมกิจกรรมที่เป็นแนวทางแสดงผลงานของนักศึกษา ตามแนวทางของนักศึกษา เช่น ลักษณะกิจกรรมคล้ายการเปิดโลกกิจกรรมนักศึกษา ที่ให้นักศึกษาได้แสดงผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรม <p>โครงการ :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดแสดงนิทรรศการผลงานการพัฒนาทักษะตามองค์ประกอบที่กำหนด ต่อสาธารณชนหรือประชาคมให้รับทราบ 2. จัดการประชุมเชิงวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะตามองค์ประกอบ เป็นการเผยแพร่องค์ความรู้ตามหลักวิชาการและเป็นการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ซึ่งกันและกัน 3. จัดกิจกรรมที่ร่วมสมัยและอยู่ในความสนใจของนิสิต นักศึกษา เช่น การทำ TikTok เป็นต้น เพื่อให้นักศึกษาได้เกิดความสนใจมากขึ้น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีนิทรรศการ การเสวนา การประชุมเชิงวิชาการ หรือ กิจกรรมที่อยู่ในความสนใจของนักศึกษา 2. ผู้จัดทำรายงาน สามารถอธิบาย และตรวจสอบองค์ความรู้จากการจัดทำรายงานผลได้ 3. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถอธิบายและคิดค้น 	<ol style="list-style-type: none"> 1.ผู้บริหารสถานศึกษา 2.ฝ่ายกิจการนักศึกษา หรือ นักพัฒนาการศึกษา

ตัวแบบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	เป้าหมายการพัฒนา	แนวทาง	วิธีการโครงการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ
			วิธีการ : 1. ใช้เทคโนโลยีสำหรับจัดทำสื่อสำหรับการศึกษาพร้อมทั้งองค์ความรู้ที่เหมาะสมกับข้อมูลที่มี 2. เผยแพร่ข้อมูลองค์ความรู้ และประเมินผลจากผู้เข้าชมการเผยแพร่องค์ความรู้สำหรับการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นมาตรฐาน 3. มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรู้ทางกฎหมายของการเผยแพร่ข้อมูล ควบคู่ไปกับการสอนเทคนิควิธีการใช้เทคโนโลยี 4. ให้แต่ละคณะวิชา ภาควิชาหรือสาขาวิชา สร้างกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้เครื่องมือเผยแพร่ข้อมูลที่เหมาะสมกับบริบทของนักศึกษาภายในคณะ ภาควิชาและสาขาวิชา	วิธีการนำเสนอต่อสาธารณชน จนสามารถนำไปปฏิบัติเป็นแนวทางของตนเองได้	
ขั้นตอนการเผยแพร่ความรู้ (Obtain)	นิสิต นักศึกษาได้เลือกใช้เทคโนโลยี และใช้เครื่องมือสำหรับสำหรับ	ส่งเสริมให้นักศึกษาได้เลือกใช้วิธีการสื่อสารการเลือกเครื่องมือ หรือเทคโนโลยีสำหรับการเผยแพร่ข้อมูล	วิธีการ : 1. ใช้เทคโนโลยีสำหรับจัดทำสื่อสำหรับการศึกษาพร้อมทั้งองค์ความรู้ที่เหมาะสมกับข้อมูลที่มี 2. เผยแพร่ข้อมูลองค์ความรู้ และประเมินผลจากผู้เข้าชมการเผยแพร่องค์ความรู้สำหรับการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นมาตรฐาน 3. มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรู้ทางกฎหมายของการเผยแพร่ข้อมูล ควบคู่ไปกับการสอนเทคนิควิธีการใช้เทคโนโลยี 4. ให้แต่ละคณะวิชา ภาควิชาหรือสาขาวิชา สร้างกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้เครื่องมือเผยแพร่ข้อมูลที่เหมาะสมกับบริบทของนักศึกษาภายในคณะ ภาควิชาและสาขาวิชา	1. มีกิจกรรมอบรมหลักสูตร ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสาร 2. มีผลการประเมินจากผู้เข้าชมการเผยแพร่ องค์ความรู้ 3. ผู้เข้าร่วมอบรมสามารถอธิบายหลักการและเลือก	1.ผู้บริหารสถานศึกษา 2.ฝ่ายกิจการนักศึกษา 3.ฝ่ายพัฒนาการศึกษา
องค์ประกอบที่ 1	เลือกใช้เทคโนโลยี	วิธีการสื่อสาร	วิธีการ : 1. ใช้เทคโนโลยีสำหรับจัดทำสื่อสำหรับการศึกษาพร้อมทั้งองค์ความรู้ที่เหมาะสมกับข้อมูลที่มี 2. เผยแพร่ข้อมูลองค์ความรู้ และประเมินผลจากผู้เข้าชมการเผยแพร่องค์ความรู้สำหรับการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นมาตรฐาน 3. มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรู้ทางกฎหมายของการเผยแพร่ข้อมูล ควบคู่ไปกับการสอนเทคนิควิธีการใช้เทคโนโลยี 4. ให้แต่ละคณะวิชา ภาควิชาหรือสาขาวิชา สร้างกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้เครื่องมือเผยแพร่ข้อมูลที่เหมาะสมกับบริบทของนักศึกษาภายในคณะ ภาควิชาและสาขาวิชา		
องค์ประกอบที่ 2	เครื่องมือสำหรับเผยแพร่	เครื่องมือ หรือเทคโนโลยี	วิธีการ : 1. ใช้เทคโนโลยีสำหรับจัดทำสื่อสำหรับการศึกษาพร้อมทั้งองค์ความรู้ที่เหมาะสมกับข้อมูลที่มี 2. เผยแพร่ข้อมูลองค์ความรู้ และประเมินผลจากผู้เข้าชมการเผยแพร่องค์ความรู้สำหรับการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นมาตรฐาน 3. มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรู้ทางกฎหมายของการเผยแพร่ข้อมูล ควบคู่ไปกับการสอนเทคนิควิธีการใช้เทคโนโลยี 4. ให้แต่ละคณะวิชา ภาควิชาหรือสาขาวิชา สร้างกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้เครื่องมือเผยแพร่ข้อมูลที่เหมาะสมกับบริบทของนักศึกษาภายในคณะ ภาควิชาและสาขาวิชา		

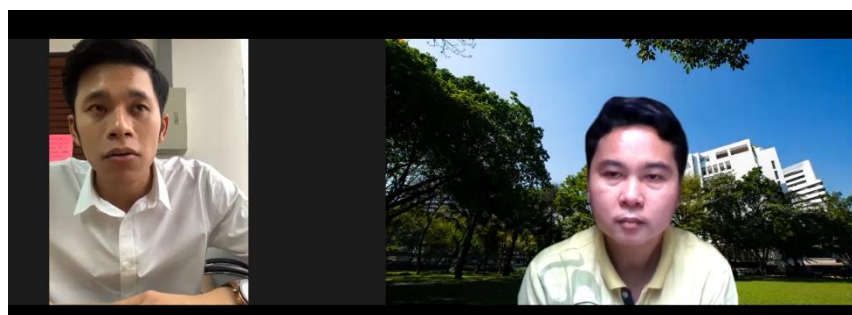
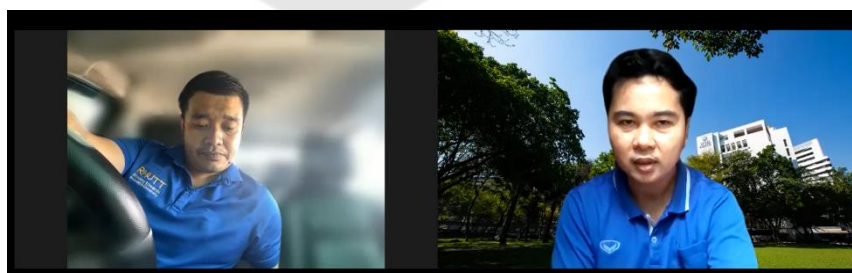
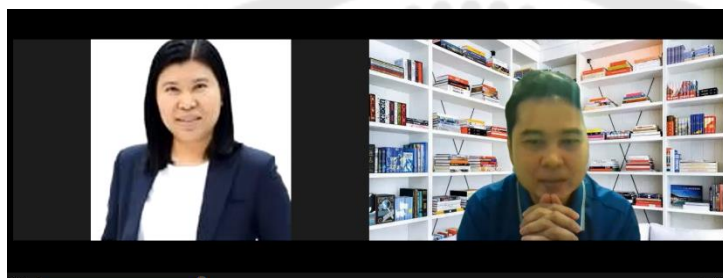
ตัวแบบการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา	เป้าหมายการพัฒนา	แนวทาง	วิธีการโครงการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ
	ปัจจุบัน	ยุคปัจจุบัน	<p>โครงการ :</p> <p>1. อบรมเชิงปฏิบัติการหลักการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร และเสอวิธีการสื่อสารได้ตรงตามกลุ่มเป้าหมาย</p>	<p>วิธีการสื่อสารตรงตามกลุ่มเป้าหมาย</p> <p>4. สามารถออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ตรงตามและเหมาะสมกับข้อมูลที่มี</p> <p>5. ผลประเมินความคิดเห็นจากผู้เข้าชมผลงานอยู่ในระดับดีมาก และสามารถนำผลสร้างแนวทางการปฏิบัติให้เป็นมาตรฐานได้</p>	

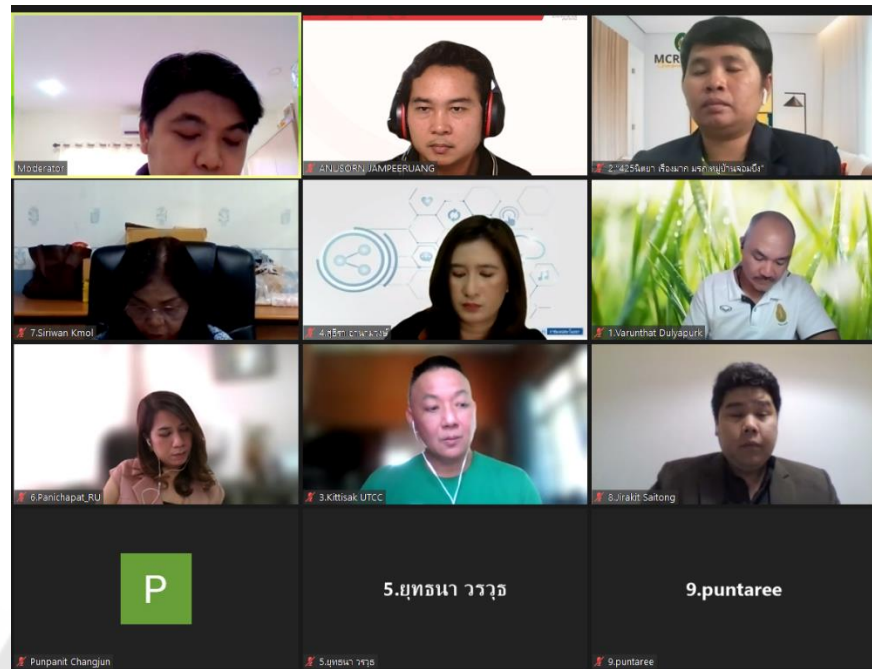
ภาคผนวก จ

ภาพถ่ายการสัมภาษณ์เชิงลึก และการจัดสนทนากลุ่ม

ตัวอย่างภาพถ่ายการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ทรงคุณวุฒิผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ภาพถ่ายการสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

แนวทางการใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา
A NEW APPROACH TO HOLISTIC STUDENT DEVELOPMENT OF HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS

H.E. Higher Education Srinakharinwirot University

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อดุล อดิศร อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรกฤษณ์ โป๊ะทอง อาจารย์ที่ปรึกษาที่ร่วม

การวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทาง

```

    graph LR
      A[การพัฒนาระบบ  
การสอน] --> B[องค์ประกอบที่  
การปฏิรูปภาค  
การศึกษาระดับ  
อุดมศึกษา]
      A --> C[องค์ประกอบที่  
เกี่ยวข้องกับการ  
พัฒนาคุณภาพ  
บัณฑิต]
      B --> D[MACRO model  
Motivation  
Active Learning  
Conclusion  
Reporting  
Obtain]
      C --> D
      D --> E[ผลงานการพัฒนา  
การพัฒนาระบบ  
การเรียนการสอน  
ที่มีคุณภาพสูง  
พัฒนาบัณฑิตที่มี  
คุณภาพ]
    
```

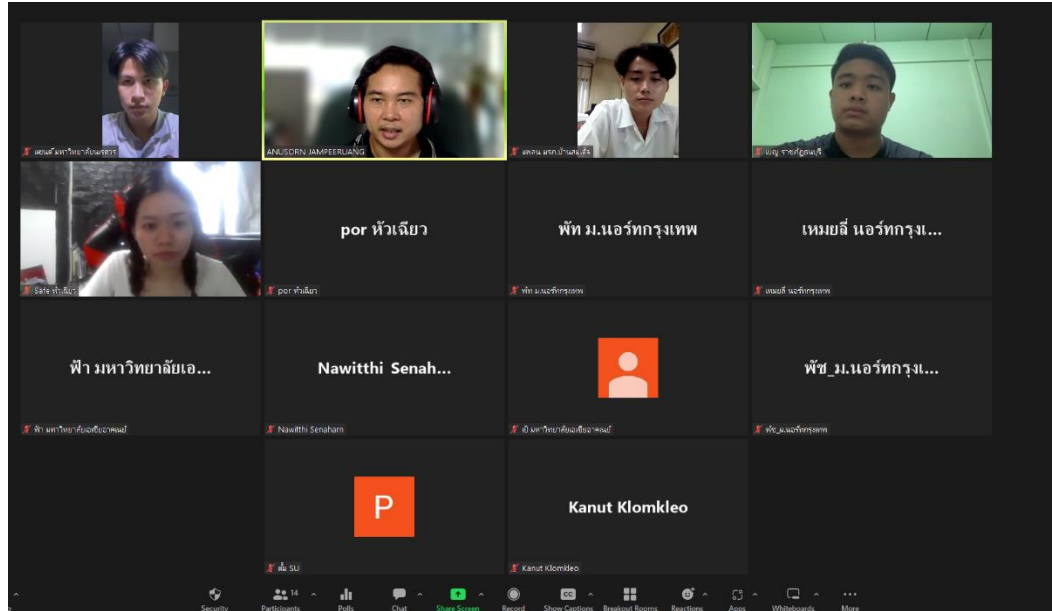
การวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทาง

MACRO	เป้าหมายการพัฒนา	แนวทาง	วิธีการ/ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ
ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation)	2	3	4 วิธีการ 3 โครงการ	เชิงปริมาณ 7 เชิงคุณภาพ 6	6
ขั้นการเรียนรู้แบบแอคทีฟ (Active Learning)	1	2	8 วิธีการ 7 โครงการ	เชิงปริมาณ 15 เชิงคุณภาพ 3	6
ขั้นสรุปความรู้ (Conclusion)	1	2	1 วิธีการ 3 โครงการ	เชิงปริมาณ 4 เชิงคุณภาพ 4	2
ขั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting)	1	1	2 วิธีการ 2 โครงการ	เชิงปริมาณ 2 เชิงคุณภาพ 2	3
ขั้นกำหนดผลสำเร็จ (Obtain)	1	1	2 วิธีการ 1 โครงการ	เชิงปริมาณ 3 เชิงคุณภาพ 3	3

ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation)

ความหมาย	วิธีการสอน	ตัวชี้วัด	ผลกระทบ/ผู้รับผิดชอบ
1. สร้างแรงจูงใจให้ นักศึกษาเรียนรู้อย่าง กระตือรือร้น	1. ใช้สื่อและเทคโนโลยีในการ สอน 2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ มีส่วนร่วม 3. ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย 4. ใช้วิธีการสอนที่เน้น ผู้เรียน	1. คะแนนสอบ 2. ผลงานชิ้นงาน 3. ผลงานวิจัย 4. ผลงานสร้างสรรค์ 5. ผลงานนวัตกรรม	1. ผลงานชิ้นงาน 2. ผลงานวิจัย 3. ผลงานสร้างสรรค์ 4. ผลงานนวัตกรรม
2. สร้างแรงจูงใจให้ นักศึกษาเรียนรู้อย่าง กระตือรือร้น	1. ใช้สื่อและเทคโนโลยีในการ สอน 2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ มีส่วนร่วม 3. ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย 4. ใช้วิธีการสอนที่เน้น ผู้เรียน	1. คะแนนสอบ 2. ผลงานชิ้นงาน 3. ผลงานวิจัย 4. ผลงานสร้างสรรค์ 5. ผลงานนวัตกรรม	1. ผลงานชิ้นงาน 2. ผลงานวิจัย 3. ผลงานสร้างสรรค์ 4. ผลงานนวัตกรรม

ภาพถ่ายการสนทนากลุ่มกับผู้นำนิสิต นักศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ปัญหา

- เอกสาร**
 - ขาดทุนแบบที่มีสรรณะจับเคื่อนประเทศ
 - ขาดการมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ & พัฒนาทุกด้านแบบองค์รวม
 - พัฒนา Hard Skill เป็นหลัก
 - ไม่ใช่ความสำคัญกับกิจกรรมพัฒนาศ.
- งานวิจัย**
 - ผู้บริหารให้ความสำคัญด้านวิชาการมากกว่าด้าน Soft Skill
 - ขาดการพัฒนาศ. ในเชิงขององค์รวม
 - ไม่ได้ใช้ประเมินและคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นคัวคัง
 - ม. เน้นความรู้มากกว่าคุณธรรมและด้าน Soft Skill
- ความพึงพอใจของบัณฑิต**
 - พึงพอใจน้อยในด้านบริหารจัดการ การะผู้ทำ การปฏิบัติงาน & ทักษะทางปัญญา วิชาการและวิชาชีพ
 - ต้องการบ่มจิตที่คิดวิเคราะห์ มีความอดทน ขอมริบที่ดิชม
 - ความพึงให้กล้าแสดงออก วางตัว บุคลิกภาพ กล้าตัดสินใจ ทำงานร่วมกับผู้อื่น

บันสรูปองค้ความฐึ (Conclusion)

เป้าหมายการพัฒนา: นิสิต นักศึกษาได้รับองค์ความรู้จากการพัฒนา นักศึกษาแบบองค์รวมและมีการสะท้อนผลพัธ์จากการพัฒนา รวมถึงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

แนวทาง	วิธีการ/โครงการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
ส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาตามทักษะในองค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบ และปรับแต่งความคิดเห็นซึ่งกันและกัน (1 ทีม ทักษะ ในองค์ประกอบที่ 1)	โครงการ : 1. จัดอบรมหลักการของการจัดระดมสมองที่มีประสิทธิภาพ ให้กับนักศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญ 2. จัดกิจกรรมระดมความคิดเห็นโดยใช้หลักการของ KM ในประเด็นเรื่องประสบการณ์ด้านการพัฒนาทักษะตนเองที่ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบ	เชิงปริมาณ: 1. มีการจัดอบรมให้ความรู้สำหรับการระดมสมองอย่างน้อย 2 กิจกรรมต่อปีการศึกษา 2. มีการระดมความคิดเห็นในประเด็นเรื่องประสบการณ์ด้านการพัฒนาทักษะตนเองที่ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบ อย่างน้อย 2 กิจกรรมต่อปีการศึกษา เชิงคุณภาพ: 1. นักศึกษาที่เข้าร่วมอบรมสามารถอธิบายเกี่ยวกับหลักการ ขั้นตอนและวิธีการระดมสมองอย่างมีประสิทธิภาพได้ 2. นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอบรมมาใช้สำหรับระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนา นักศึกษาตนเองที่ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบ	1.สายกิจการนักศึกษา 2.สายพัฒนาการศึกษา

ภาคผนวก จ
จดหมายขอความอนุเคราะห์

ที่ อว 8718/1282

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

10 พฤษภาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิตยา เรืองมาก

เนื่องด้วย นายอนุสรณ์ จำปีเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงคร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อ เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นายอนุสรณ์ จำปีเรือง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085 365 3565

ที่ อว 8718/1282

บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

10 พฤษภาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คุณศิริวรรณ กมลพัฒนะ

เนื่องด้วย นายอนุสรณ์ จำปีเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อ เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นายอนุสรณ์ จำปีเรือง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์จัตพรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085 365 3565

ที่ อว 8718/1282

บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

10 พฤษภาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ดร.กิตติศักดิ์ เกตุนุติ

เนื่องด้วย นายอนุสรณ์ จำปีเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อ เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นายอนุสรณ์ จำปีเรือง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์จตุรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085 365 3565

ที่ อว 8718/1282

บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

10 พฤษภาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ดร.สุธีรา อานามวงษ์

เนื่องด้วย นายอนุสรณ์ จำปีเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อ เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นายอนุสรณ์ จำปีเรือง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์จัตพรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085 365 3565

ที่ อว 8718/1282

บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

10 พฤษภาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คุณจิรศักดิ์ ไทรทอง

เนื่องด้วย นายอนุสรณ์ จำปีเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อ เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นายอนุสรณ์ จำปีเรือง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085 365 3565

ที่ อว 8718/1282

บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

10 พฤษภาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คุณปิ่นทारीย์ ทันทสุวรรณ

เนื่องด้วย นายอนุสรณ์ จำปีเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อ เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นายอนุสรณ์ จำปีเรือง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085 365 3565

ภาคผนวก ซ
หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ที่ อว 8718/1297

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

12 พฤษภาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ประธานสภานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

เนื่องด้วย นายอนุสรณ์ จำปีเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อ เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นายอนุสรณ์ จำปีเรือง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา ศรีสังข์)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ รักษาการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085 365 3565

ที่ อว 8718/1297

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

12 พฤษภาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายกลโมสรณ์นักศึกษา มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

เนื่องด้วย นายอนุสรณ์ จำปีเรื่อง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อ เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นายอนุสรณ์ จำปีเรื่อง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา ศรีสังข์)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ รักษาการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085 365 3565

ที่ อว 8718/1297

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

12 พฤษภาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายกลโมสรณ์นักศึกษา มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

เนื่องด้วย นายอนุสรณ์ จำปีเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อ เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นายอนุสรณ์ จำปีเรือง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา ศรีสังข์)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ รักษาการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085 365 3565

ที่ อว 8718/1297

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

12 พฤษภาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายกองคึกการนิสิต มหาวิทยาลัยนเรศวร

เนื่องด้วย นายอนุสรณ์ จำปีเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อ เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นายอนุสรณ์ จำปีเรือง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา ศรีสังข์)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ รักษาการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085 365 3565

ที่ อว 8718/297

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ

เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

12 พฤษภาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ประธานสภานิสิต มหาวิทยาลัยนเรศวร

เนื่องด้วย นายอนุสรณ์ จำปีเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อ เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นายอนุสรณ์ จำปีเรือง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา ศรีสังข์)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ รักษาการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085 365 3565

ที่ อว 8718/1297

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

12 พฤษภาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายกองคึกการนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

เนื่องด้วย นายอนุสรณ์ จำปีเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อ เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นายอนุสรณ์ จำปีเรือง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา ศรีสังข์)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ รักษาการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085 365 3565

ที่ อว 8718/1297

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

12 พฤษภาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ประธานสภานิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา

เนื่องด้วย นายอนุสรณ์ จำปีเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อ เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นายอนุสรณ์ จำปีเรือง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา ศรีสิงห์)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ รักษาการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085 365 3565

ที่ อว 8718/1297

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

12 พฤษภาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายกองคึกการนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา

เนื่องด้วย นายอนุสรณ์ จำปีเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อ เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นายอนุสรณ์ จำปีเรือง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา ศรีสังข์)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ รักษาการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085 365 3565

ที่ อว 8718/1297

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

12 พฤษภาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายกองคึกการนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เนื่องด้วย นายอนุสรณ์ จำปีเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อ เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นายอนุสรณ์ จำปีเรือง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา ศรีสังข์)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ รักษาการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085 365 3565

ที่ อว 8718/1297

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

12 พฤษภาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายกลโมสรณ์นักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

เนื่องด้วย นายอนุสรณ์ จำปีเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อ เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นายอนุสรณ์ จำปีเรือง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา ศรีสังข์)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ รักษาการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085 365 3565

ที่ อว 8718/1297

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

12 พฤษภาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายกลโมสรณ์ศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

เนื่องด้วย นายอนุสรณ์ จำปีเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อ เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นายอนุสรณ์ จำปีเรือง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา ศรีสังข์)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ รักษาการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085 365 3565

ที่ อว 8718/1297

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

12 พฤษภาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายกลโมสรณ์นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

เนื่องด้วย นายอนุสรณ์ จำปีเรื่อง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อ เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นายอนุสรณ์ จำปีเรื่อง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา ศรีสังข์)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ รักษาการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085 365 3565

ที่ อว 8718/1297

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

12 พฤษภาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ประธานสภานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

เนื่องด้วย นายอนุสรณ์ จำปีเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อ เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นายอนุสรณ์ จำปีเรือง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา ศรีสังข์)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ รักษาการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085 365 3565

ที่ อว 8718/1297

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

12 พฤษภาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายกองคึกการนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

เนื่องด้วย นายอนุสรณ์ จำปีเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อ เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นายอนุสรณ์ จำปีเรือง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา ศรีสังข์)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ รักษาการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085 365 3565

ที่ อว 8718/396

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

9 กุมภาพันธ์ 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื่องด้วย นายอนุสรณ์ จำปีเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ เรื่อง “องค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” กับ นิสิตระดับปริญญาตรี ทุกสาขาวิชา จำนวน 90 คน เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2566 ถึงเดือนมีนาคม 2566 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085 365 3565

ที่ อว 8718/396

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

9 กุมภาพันธ์ 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยนเรศวร

เนื่องด้วย นายอนุสรณ์ จำปีเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ เรื่อง “องค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” กับ นิสิตระดับปริญญาตรี ทุกสาขาวิชา จำนวน 90 คน เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2566 ถึงเดือนมีนาคม 2566 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085 365 3565

ที่ อว 8718/396

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

9 กุมภาพันธ์ 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เนื่องด้วย นายอนุสรณ์ จำปีเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ เรื่อง “องค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” กับ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ทุกสาขาวิชา จำนวน 150 คน เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2566 ถึงเดือนมีนาคม 2566 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085 365 3565

ที่ อว 8718/396

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

9 กุมภาพันธ์ 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

เนื่องด้วย นายอนุสรณ์ จำปีเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ เรื่อง “องค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” กับ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ทุกสาขาวิชา จำนวน 100 คน เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2566 ถึงเดือนมีนาคม 2566 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085 365 3565

ที่ อว 8718/396

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

9 กุมภาพันธ์ 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีปทุม

เนื่องด้วย นายอนุสรณ์ จำปีเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ เรื่อง “องค์ประกอบของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา” กับ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ทุกสาขาวิชา จำนวน 80 คน เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2566 ถึงเดือนมีนาคม 2566 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085 365 3565

MF-04-version-2.0

วันที่ 18 ต.ค. 61

หนังสือยืนยันการยกเว้นการรับรอง
คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(เอกสารนี้เพื่อแสดงว่าคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ ได้พิจารณาโครงการวิจัยนี้)

ชื่อโครงการวิจัย : แนวทางใหม่ของการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมของสถาบันอุดมศึกษา
ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย : นาย อนุสรณ์ จำปีเรือง
หน่วยงานต้นสังกัด : คณะศึกษาศาสตร์
รหัสโครงการวิจัย : SWUEC-G-394/2563X

โครงการวิจัยนี้เป็นโครงการวิจัยที่เข้าข่ายยกเว้น (Research with Exemption from SWUEC)

วันที่ยืนยัน : 24 ธันวาคม 2563
ยืนยันโดย : คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินการรับรองโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นสากล ได้แก่ Declaration of Helsinki, the Belmont Report, CIOMS Guidelines และ the International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP)

ออกให้ ณ วันที่ 14 มกราคม 2564

(ลงชื่อ).....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทันตแพทย์หญิงณปภา เอี่ยมจิรกุล)
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรม
สำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

(ลงชื่อ).....

(แพทย์หญิงสุรีพร ภัทรสุวรรณ)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรม
สำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายอนุสรณ์ จำปีเรือง
วัน เดือน ปี เกิด	15 พฤษภาคม 2526
สถานที่เกิด	อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2549 วท.บ. (คณิตศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พ.ศ. 2559 กศ.ม. (การบริหารและการจัดการการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พ.ศ.2566 การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่อยู่ปัจจุบัน	297/14 ถนนประชาอุทิศ แขวงราษฎร์บูรณะ เขตราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร 10140
ผลงานตีพิมพ์	-
รางวัลที่ได้รับ	-